

BILTEN

HRVATSKA NARODNA BANKA

226

Godina XXII • Srpanj 2016.

HNB

BILTEN 226

IZDAVAČ

Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 01/4564-555
Telefon: 01/4565-006
Telefaks: 01/4564-687

www.hnb.hr

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).
Molimo korisnike ove publikacije da pri korištenju podataka obvezno navedu izvor.
Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

ISSN 1334-0042 (online)

HRVATSKA NARODNA BANKA

BILTEN 226

Zagreb, srpanj 2016.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Površina (km ²)	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594
Broj stanovnika (mil.) ^a	4,312	4,314	4,312	4,310	4,303	4,290	4,280	4,268	4,256	4,238	4,238
BDP (mil. HRK, tekuće cijene) ^b	270.191	294.437	322.310	347.685	330.966	328.041	332.587	330.456	329.571	328.431	334.219
BDP (mil. EUR, tekuće cijene)	36.512	40.208	43.935	48.135	45.093	45.022	44.737	43.959	43.516	43.045	43.921
BDP po stanovniku (EUR)	8.467	9.321	10.189	11.169	10.480	10.495	10.453	10.300	10.225	10.157	10.364
BDP, realna godišnja stopa rasta (%)	4,2	4,8	5,2	2,1	-7,4	-1,7	-0,3	-2,2	-1,1	-0,4	1,6
Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena	3,3	3,2	2,9	6,1	2,4	1,1	2,3	3,4	2,2	-0,2	-0,5
Tekući račun platne bilance (mil. EUR) ^b	-1.892	-2.615	-3.139	-4.228	-2.300	-488	-315	-20	443	898	2.260
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-5,2	-6,5	-7,1	-8,8	-5,1	-1,1	-0,7	0,0	1,0	2,1	5,1
Izvoz robe i usluga (% BDP-a)	39,4	39,7	39,0	38,5	34,5	37,8	40,5	41,7	43,1	46,4	50,0
Uvoz robe i usluga (% BDP-a)	45,5	46,5	46,3	46,5	38,2	38,1	40,9	41,2	42,7	44,4	47,2
Inozemni dug (mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	25.990	29.725	33.721	40.590	45.600	46.908	46.397	45.297	45.958	46.664	45.534
Inozemni dug (% BDP-a)	71,2	73,9	76,8	84,3	101,1	104,2	103,7	103,0	105,6	108,4	103,7
Inozemni dug (% izvoza robe i usluga)	180,6	186,1	196,6	219,1	292,7	275,8	256,2	247,3	244,9	233,6	207,1
Otplaćeni inozemni dug (% izvoza robe i usluga) ^d	28,1	42,0	40,1	33,8	52,9	49,5	40,9	43,3	41,0	43,9	41,1
Bruto međunarodne pričuve (mil. EUR, na kraju razdoblja)	7.438	8.725	9.307	9.121	10.376	10.660	11.195	11.236	12.908	12.688	13.707
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	5,4	5,6	5,5	4,9	7,2	7,5	7,3	7,5	8,3	8,0	7,9
Nacionalna valuta: kuna (HRK)											
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	7,3756	7,3451	7,3251	7,3244	7,3062	7,3852	7,5304	7,5456	7,6376	7,6615	7,6350
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	6,2336	5,5784	4,9855	5,1555	5,0893	5,5683	5,8199	5,7268	5,5490	6,3021	6,9918
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,4000	7,3228	7,3360	7,2232	7,3396	7,2862	7,4342	7,5173	7,5735	7,6300	7,6096
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	5,9500	5,8392	5,3660	4,9344	5,2804	5,5000	5,3435	5,8509	5,7059	5,7493	6,8623
Neto pozajmljivanje (+)/zaduživanje (-) konsolidirane opće države (mil. HRK) ^e	-10.413,5	-9.971,9	-7.880,6	-9.604,6	-19.844	-20.311	-26.090	-17.549	-17.446	-18.079	-10.706
Neto pozajmljivanje (+)/zaduživanje (-) konsolidirane opće države (% BDP-a) ^e	-3,9	-3,4	-2,4	-2,8	-6,0	-6,2	-7,8	-5,3	-5,3	-5,5	-3,2
Dug opće države (% BDP-a) ^e	41,3	38,9	37,7	39,6	49,0	58,3	65,2	70,7	82,2	86,5	86,7
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.) ^f	12,7	11,2	9,9	8,5	9,2	11,6	13,7	15,9	17,3	17,3	16,3
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.) ^f	43,3	43,6	47,6	48,6	48,2	46,5	44,8	43,2	42,1	43,3	44,1

^a Procjena stanovništva RH za 2000. temelji se na popisu iz 2001., a podaci za razdoblje od 2001. do 2014. na popisu iz 2011. godine. Procjena broja stanovnika za 2015. nije dostupna, pa se pretpostavlja da je jednaka procjeni za 2014. godinu.

^b Podaci su iskazani prema metodologiji ESA 2010, a za 2014. i 2015. privremeni su.

^c Podaci o platnoj bilanci i inozemnom dugu temelje se na metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te na novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. Podaci o platnoj bilanci i inozemnom dugu zasnivaju se na posljednjim dostupnim podacima o platnoj bilanci zaključno s prvim tromjesečjem 2016. i o stanju bruto inozemnog duga na kraju ožujka 2016.

^d Otplatite inozemnog duga uključuju otplatne glavnice na osnovi obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita (isključujući obveze prema vlasnički povezanim poduzećima) te ukupnu otplatu kamata (uključujući FISIM), bez otplatite kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Proračunski podaci iskazani su prema metodologiji ESA 2010.

^f Podaci za razdoblje od 2007. do 2013. revidirani su, stoga nisu usporedivi s podacima za razdoblje od 2000. do 2006.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Informacija o gospodarskim kretanjima i prognozama

1. Sažetak

2. Kretanja u globalnom okružju

Glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri

Tečajevi i cjenovna kretanja

Kretanja kamatnih stopa

3. Agregatna potražnja i ponuda

Rizici

4. Tržište rada

5. Inflacija

6. Vanjska trgovina i konkurentnost

7. Uvjeti financiranja i tokovi kapitala

Tokovi kapitala s inozemstvom

8. Monetarna politika

9. Javne financije

Prihodi i rashodi

Manjak i dug

10. Odstupanja od prethodne projekcije

11. Dodatak

12. Okviri

Okvir 1. Stopa štednje kućanstava

Okvir 2. Utjecaj prekomjerne zaduženosti poduzeća na investicijsku aktivnost u Hrvatskoj

Okvir 3. Procjena učinaka promjena indirektnih poreza na inflaciju

Okvir 4. Promjene u dinamici i strukturi hrvatskoga robnog izvoza od ulaska u EU

Okvir 5. Ocjena rizika za fiskalnu održivost u Republici Hrvatskoj

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

B. Monetarne financijske institucije

Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih financijskih institucija

Tablica B2: Broj drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

D. Druge monetarne financijske institucije

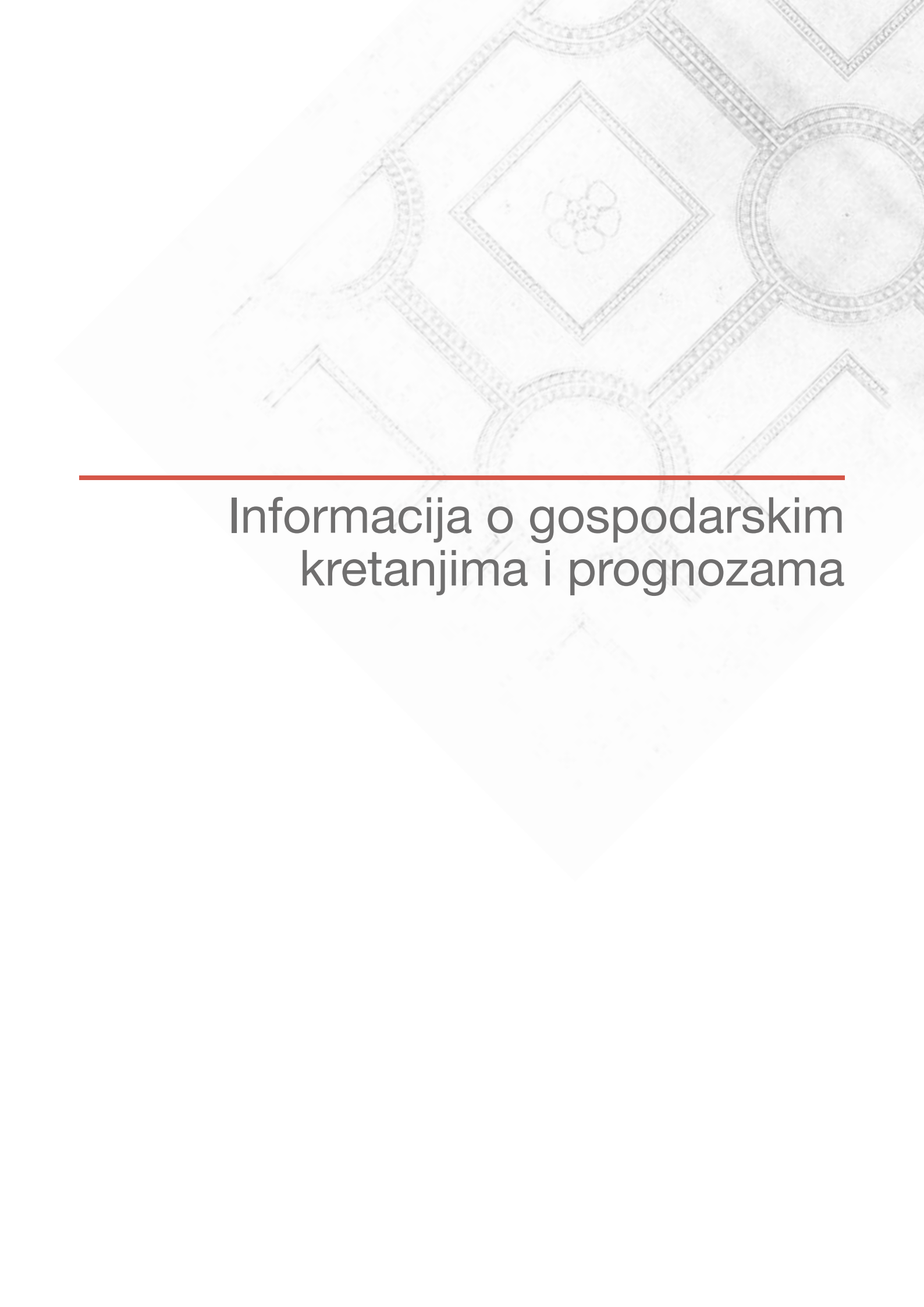
Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih financijskih institucija

Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih financijskih institucija

Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti

iv	Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	48
1	Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora	49
3	Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora	49
5	Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima	50
6	Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunskih kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima	52
6	Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospjeću	53
6	Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi	54
7	Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društvima prema valutnoj strukturi	55
8	Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih financijskih institucija	55
11	Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija	56
11	Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija	57
13	Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinancijskih društava	58
15	Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima	59
17	Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca	60
20	Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija	61
21	Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih financijskih institucija	62
23	Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija	62
23	E. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	63
24	Tablica E1a: Agregirana bilanca investicijskih fondova (stanja)	63
26	Tablica E1b: Agregirana bilanca investicijskih fondova (transakcije)	64
27	Tablica E2a: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (stanja)	65
27	Tablica E2b: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (transakcije)	65
28	F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost	66
28	Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	66
30	Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	67
30	Tablica F3: Obvezne pričuve banaka	68
31	Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka	69
34	G. Financijska tržišta	70
35	Tablica G1a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite bez valutne klauzule (novi poslovi)	70
37	Tablica G1b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite s valutnom klauzulom (novi poslovi)	71
37	Tablica G1c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite (novi poslovi)	72
39		
39		
41		
41		
42		
43		
43		
45		
45		
47		
48		

Tablica G2a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima bez valutne klauzule (novi poslovi)	73	H. Gospodarski odnosi s inozemstvom	97
Tablica G2b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)	74	Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica	97
Tablica G2c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite kućanstvima (novi poslovi)	75	Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge	98
Tablica G3a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društvima bez valutne klauzule (novi poslovi)	76	Tablica H3: Platna bilanca – primarni i sekundarni dohodak	99
Tablica G3b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)	77	Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja	100
Tablica G3c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite nefinancijskim društvima (novi poslovi)	78	Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja	102
Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi)	79	Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica	104
Tablica G5a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (stanja)	80	Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka	107
Tablica G5b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (stanja)	81	Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost	108
Tablica G5c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (stanja)	83	Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune	110
Tablica G6a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)	85	Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima	111
Tablica G6b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)	86	Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	113
Tablica G6c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (novi poslovi)	88	Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima	115
Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržištu	90	Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora	117
Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR)	91	Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica	119
Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske	92	Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja	121
Tablica G8b: Prinosi do dospeljeća na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospeljeća	93	Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja	121
Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke	94	Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja	122
Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja	95	I. Državne financije – izabrani podaci	123
Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja	96	Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti	123
		Tablica I2: Operacije državnog proračuna	124
		Tablica I3: Dug opće države	125
		J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci	127
		Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije	127
		Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena	128
		Tablica J3: Indeks cijena stambenih nekretnina	129
		Tablica J3a: Hedonistički indeks cijena nekretnina	130
		Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće	131
		Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača	132
		Popis banaka i štedionica	133
		Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke	134
		Kratice i znakovi	135

Informacija o gospodarskim kretanjima i prognozama

1. Sažetak

Domaće se gospodarstvo u 2016. nastavlja oporavljati, a očekuje se stopa realnog rasta BDP-a od 2,3%.

U 2017. gospodarski bi se rast mogao blago ubrzati i dosegnuti 2,5%.

Pritom prevladavaju negativni rizici ostvarivanja projiciranog rasta.

Povoljna kretanja na tržištu rada u prvom su dijelu 2016. ubrzana.

Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena u 2016. mogla bi iznositi -0,9%, a u 2017. očekuje se njezino ubrzanje na 1,2%.

Višak na tekućem i kapitalnom računu u 2016. mogao bi se smanjiti, ponajviše kao posljedica iščezavanja učinka konverzije kredita u švicarskim francima.

Realni BDP mogao bi u 2016. porasti za 2,3%. Iako se prognozira malo niža stopa rasta izvoza robe i usluga u odnosu na prethodnu godinu, inozemna bi potražnja i ove godine mogla dati najveći pozitivan doprinos gospodarskom rastu. Osim toga, očekuje se porast svih komponenti domaće potražnje. Pritom bi se rast osobne potrošnje mogao zamjetljivo ubrzati s obzirom na intenziviranje rasta zaposlenosti, zamjetljiv pad stope nezaposlenosti te povoljna kretanja realnih bruto plaća. Nadalje, očekuje se ubrzanje rasta kapitalnih ulaganja, koji će u većoj mjeri generirati privatni sektor, dok će realizacija javnih investicija vjerojatno biti malo sporija nego što se očekivalo. Državna potrošnja i nadalje će bilježiti niske stope rasta, pa će njezin doprinos ukupnoj gospodarskoj aktivnosti biti gotovo neutralan. Dinamiziranje domaće potražnje i zadržavanje relativno visokog rasta izvoza rezultirat će i porastom uvoza robe i usluga, pa bi naposljetku doprinos neto inozemne potražnje ponovo mogao biti blago negativan. Projicirani rast BDP-a veći je nego u projekciji iz prosinca 2015. uglavnom kao posljedica visokih ostvarenja u prva tri mjeseca ove godine.

Očekuje se da bi se u 2017. rast realnog BDP-a mogao ubrzati na 2,5%, čemu bi i nadalje najviše mogao pridonositi izvoz robe i usluga. Pritom bi se rast investicijske aktivnosti mogao intenzivirati te bi se njezin doprinos gospodarskom rastu mogao približiti doprinosu osobne potrošnje. Očekuje se blago povećanje negativnog doprinosa neto inozemne potražnje ukupnom gospodarskom rastu.

Ocjenjuje se da u projekciji BDP-a prevladavaju negativni rizici. Takva ocjena odražava nestabilnu političku situaciju u zemlji koja bi mogla imati znatan negativan utjecaj na rast investicija. Nadalje, ako kućanstva sadašnju neizvjesnost glede budućih ekonomskih i financijskih događanja ugrade u svoja očekivanja, optimizam potrošača mogao bi se pogoršati, a njihova potrošnja ostvariti niže stope rasta. Nadalje, iako bi ishod referenduma o izlasku Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije mogao smanjiti perspektive rasta u cijeloj Europi, međunarodne su institucije zasad oprezne s kvantifikacijom potencijalnih učinaka. Kako je izvoz glavni generator gospodarskog rasta, eventualni slabiji rast glavnih vanjskotrgovinskih partnera Hrvatske mogao bi imati negativan učinak i na domaća gospodarska kretanja, dok bi se potencijalna povišena globalna neizvjesnost negativno odrazila na uvjete financiranja.

Porast broja zaposlenih znatno se ubrzao u prvom tromjesečju 2016. u odnosu na kraj 2015., a slična kretanja nastavljen su tijekom drugog tromjesečja, iako neznatno sporijom dinamikom. Povoljna dinamika zaposlenosti odrazila se i na promjene nezaposlenosti, što potvrđuje i kretanje međunarodno usporedive stope nezaposlenosti, koja se u prvom tromjesečju 2016. spustila na 14,6%. Na razini cijele 2016. godine očekuje se rast zaposlenosti od 1,5%, dok bi se broj nezaposlenih mogao znatno smanjiti, a anketna stopa nezaposlenosti iznositi 15%. Također, prognozira se rast nominalnih i realnih plaća na razini cijele godine, što je u skladu s dinamikom zabilježenom u prvih pet mjeseci. Povoljna kretanja trebala bi se nastaviti i u 2017. godini, iako malo sporijim intenzitetom.

Najveći negativni doprinos inflaciji u 2016. daje energija, što je rezultat pada cijena prirodnog plina i naftnih derivata. U nastavku 2016. očekuje se blago povećanje cijena sirove nafte, što bi uz pozitivan učinak baznog razdoblja (smanjenje cijena naftnih derivata tijekom istog razdoblja prošle godine) trebalo rezultirati postupnim povećanjem ukupne inflacije i njezinim pozitivnim vrijednostima potkraj godine. Prosječna godišnja stopa promjene cijena prehrane mogla bi u 2016. biti blago negativna zbog prelijevanja nižih cijena prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu na domaće cijene te zbog viškova na tržištu EU-a. Ocjenjuje se da će se prosječna godišnja stopa rasta indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije u 2016. usporiti, ali bi trebala ostati blago pozitivna, što će malim dijelom ublažiti negativan doprinos energije i prehrane domaćoj inflaciji. Prosječna godišnja inflacija potrošačkih cijena u 2017. mogla bi porasti na 1,2%, ponajviše pod utjecajem očekivanog jačanja uvoznih inflacijskih pritisaka, prije svega rasta cijena sirove nafte.

Višak na tekućem i kapitalnom računu mogao bi se smanjiti, s 5,9% BDP-a u 2015. na 3,6% BDP-a u 2016. godini. Isključujući li se učinak konverzije kredita u švicarskim francima na poslovne rezultate banaka u 2015., smanjenje bi moglo biti vrlo blago, ponajprije pod utjecajem pogoršanja salda u robnoj razmjeni s inozemstvom te malo boljih poslovnih rezultata stranih poduzeća u Hrvatskoj. S druge strane, pozitivno bi na saldo tekućega i kapitalnog računa moglo djelovati daljnje povećavanje neto izvoza usluga, posebice turizma, i intenzivnije korištenje sredstava iz fondova EU-a. U nastavku projekcijskog razdoblja očekuje se daljnje smanjivanje viška na tekućem i kapitalnom

Uz povoljna kretanja uvjeta financiranja, domaća se kreditna aktivnost oporavlja.

Uz održavanje stabilnosti tečaja, HNB nastavlja voditi ekspanzivnu monetarnu politiku koja je dodatno osnažena uvođenjem strukturnih repo operacija.

Na početku 2016. nastavila su se povoljna fiskalna kretanja, pa bi se manjak na razini cijele godine mogao spustiti ispod referentne granice od 3% BDP-a.

računu. Tokove kapitala s inozemstvom u 2016. i 2017. mogao bi obilježiti neto odljev kapitala, ponajviše zbog poboljšanja neto inozemne pozicije kreditnih institucija, koji bi s postupnim smanjivanjem viška na tekućem i kapitalnom računu trebao slabjeti. U istom bi se razdoblju relativni pokazatelji inozemne zaduženosti mogli znatno poboljšati, kao rezultat nižeg stanja bruto inozemnog duga te nominalnog rasta BDP-a.

Domaći troškovi financiranja svih sektora uglavnom su se nastavili smanjivati tijekom prve polovine godine. U takvim je uvjetima porasla domaća kreditna aktivnost usmjerena prema stanovništvu i poduzećima. S druge strane, u prvom tromjesečju poduzeća su se razdužila prema inozemstvu, što je dovelo do pada ukupnog duga poduzeća i na godišnjoj razini. Bez obzira na to, u 2016. očekuje se blagi rast ukupnog duga poduzeća, kao i porast plasmana kreditnih institucija nakon dvije godine uzastopnog pada (temeljeno na transakcijama). Uz projekciju kreditnog rasta prevladavaju negativni rizici.

U prvoj polovini 2016. godine održane su prve dvije strukturne repo aukcije na kojima je HNB plasirao ukupno 711,5 mil. kuna na rok od četiri godine, čime je bankama osiguran pristup dugoročnim izvorima kunske likvidnosti. Usto, nastavljeno je održavanje redovitih tjednih obratnih repo aukcija, a HNB je krajem svibnja održao i deviznu intervenciju, čime je zaustavljeno jačanje kune prema euru i kreirana dodatna kunska likvidnost. I u nastavku 2016. te u 2017. godini HNB će zadržati ekspanzivan karakter monetarne politike s ciljem povoljnog djelovanja na domaće troškove financiranja i na oporavak domaće kreditne aktivnosti.

Gotovinski podaci Ministarstva financija te statistika financijskih računa HNB-a upućuju na to da se u prvom tromjesečju 2016. nastavio pad manjka opće države na godišnjoj razini. Uz nastavak rasta ekonomske aktivnosti, koji se pozitivno odrazio na dinamiku prihoda, ovakve trendove, čini se, podupiru i uštede na rashodnoj strani proračuna. Saldo opće države u tim bi se okolnostima mogao nastaviti poboljšavati te bi

Tablica 1.1. Svodna tablica projiciranih makroekonomskih veličina

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Nacionalni računi (realne stope promjene, %)										
BDP	2,1	-7,4	-1,7	-0,3	-2,2	-1,1	-0,4	1,6	2,3	2,5
Osobna potrošnja	1,2	-7,5	-1,5	0,3	-3,0	-1,9	-0,7	1,2	2,9	2,5
Državna potrošnja	-0,7	2,1	-1,6	-0,3	-1,0	0,3	-1,9	0,6	0,4	0,5
Investicije u fiksni kapital	9,2	-14,4	-15,2	-2,7	-3,3	1,4	-3,6	1,6	2,9	6,1
Izvoz robe i usluga	0,8	-14,1	6,2	2,2	-0,1	3,1	7,3	9,2	5,7	5,5
Uvoz robe i usluga	4,0	-20,4	-2,5	2,5	-3,0	3,1	4,3	8,6	6,6	6,7
Tržište rada										
Broj zaposlenih (prosječna stopa promjene, u %)	2,3	-2,1	-4,2	-1,1	-1,2	-1,5	-2,0	0,7	1,5	1,3
Stopa nezaposlenosti (administrativna)	13,2	14,9	17,4	17,8	18,9	20,2	19,6	17,0	15,6	15,3
Stopa nezaposlenosti (anketna)	8,5	9,2	11,6	13,7	15,9	17,3	17,3	16,3	15,0	14,6
Cijene										
Indeks potrošačkih cijena (prosječna stopa promjene, %)	6,1	2,4	1,1	2,3	3,4	2,2	-0,2	-0,5	-0,9	1,2
Indeks potrošačkih cijena (stopa promjene na kraju razdoblja, %)	2,9	1,9	1,8	2,1	4,7	0,3	-0,5	-0,6	0,4	1,1
Vanjski sektor										
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-8,8	-5,1	-1,1	-0,7	0,0	1,0	2,1	5,1	2,7	1,9
Roba	-22,4	-16,5	-13,2	-14,3	-14,3	-15,1	-14,8	-15,1	-15,5	-16,0
Usluge	14,4	12,8	12,8	13,8	14,8	15,6	16,8	18,0	18,0	18,0
Primarni dohodak	-3,0	-3,6	-3,1	-2,9	-3,3	-2,0	-2,0	-0,6	-2,8	-2,9
Sekundarni dohodak	2,2	2,2	2,4	2,7	2,8	2,6	2,1	2,9	2,9	2,8
Tekući i kapitalni račun platne bilance (% BDP-a)	-8,7	-5,0	-1,0	-0,6	0,1	1,2	2,3	5,9	3,6	3,1
Bruto inozemni dug (% BDP-a)	84,3	101,1	104,2	103,7	103,0	105,6	108,4	103,7	96,9	91,3
Monetarna kretanja (stope promjene, %)										
Ukupna likvidna sredstva – M4	4,1	-1,0	1,9	5,6	3,6	4,0	3,2	5,1	3,4	3,7
Ukupna likvidna sredstva – M4 ^a	3,8	-0,8	0,7	4,6	3,9	3,6	2,4	5,0	3,4	3,7
Plasmani kreditnih institucija privatnom sektoru	10,7	-0,6	4,7	4,8	-5,9	-0,5	-1,6	-2,9	-2,5	1,2
Plasmani kreditnih institucija privatnom sektoru ^b	8,7	-0,3	2,3	3,5	-1,2	1,0	-1,5	-2,2	0,8	1,5

^a Isključujući utjecaj tečajnih promjena. ^b Stope promjene izračunate su na temelju podataka o transakcijama (vidi Dodatak 1. Uvođenje podataka o transakcijama u analizu monetarnih kretanja u Biltenu br. 221).

Napomena: Ocjene za 2016. i projekcije za 2017. izvedene su iz podataka dostupnih do početka srpnja 2016.

Izvori: DZS; MF; HNB

RH u 2016. mogla nakon duljeg razdoblja ostvariti manjak opće države niži od 3% BDP-a. Dug opće države u prva tri mjeseca u apsolutnom se iznosu smanjio u odnosu na kraj 2015. zbog aprecijacije tečaja kune prema euru, a padu relativnog pokazatelja zaduženosti pridonio je i rast BDP-a.

2. Kretanja u globalnom okružju

U 2016. i 2017. globalni gospodarski rast trebao bi se polako dinamizirati, nakon što se usporio prošle godine. Međutim, očekivani globalni rast revidiran je naniže u odnosu na prethodnu projekciju, pa sada iznosi 3,2% odnosno 3,5%. Malo slabija očekivanja podjednako se odnose na zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju, kao i na razvijene zemlje. Rast zemalja u razvoju i zemalja s tržištima u nastajanju pao je u 2015. na najnižu razinu u posljednjih nekoliko godina, ponajviše zbog usporavanja kineskoga gospodarstva te pooštavanja političke i ekonomske krize u pojedinim velikim tržištima. Kretanja na početku 2016. upućuju na blago poboljšanje gospodarskih trendova u ovoj skupini zemalja, a njihove kratkoročne izglede i nadalje opterećuju otežani uvjeti financiranja te u mnogim slučajevima akumulirane neravnoteže. Dugotrajno niske cijene sirovina na svjetskom tržištu s jedne strane omogućuju zemljama uvoznicama dodatni prostor za rast domaće potrošnje, dok s druge strane zemljama izvoznicama i nadalje ograničavaju njihove investicijske potencijale i sputavaju rast. Kod razvijenih zemalja stabilan rast osigurava snažna domaća potražnja koja uspijeva

nadoknaditi slabosti globalne potražnje, iako ograničen prostor za provođenje aktivnih mjera ekonomske politike sputava srednjoročne izglede mnogih razvijenih ekonomija. Osim toga, nedavno referendumsko izglasavanje izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije snažno je kratkoročno uzburkalo globalna financijska tržišta te bi moglo dodatno ograničiti rast europskih gospodarstava.

U skupini razvijenih tržišta europodručje se u 2015. istaknulo oporavkom gospodarskog rasta (ostvaren je rast od 1,6%, najviši u posljednjih pet godina). Tome je najviše pridonijelo jačanje rasta u Španjolskoj i Francuskoj te izlazak Italije iz recesije, zahvaljujući poticajnim mjerama ekonomske politike, ali i vanjskim činiteljima poput niske cijene energije. U prvom je tromjesečju 2016. također nastavljen relativno dinamičan rast (0,6% u odnosu na prethodno tromjesečje), a pozitivna kretanja očekuju se i u ostatku 2016. te 2017., premda bez dodatnog zamaha. Najveći doprinos očekuje se od Njemačke, Španjolske i Francuske, dok bi i izlazak Grčke iz dugotrajne recesije mogao dodatno olakšati gospodarski uzlet. Rast bi i nadalje trebale poticati niske cijene

Tablica 2.1. Kretanja u svjetskom gospodarstvu i okružju

	2014.	2015.	2016.		2017.
			Aktualna projekcija	Δ Prethodna projekcija	Aktualna projekcija
BDP (realne stope promjene, %)					
Svijet	3,4	3,1	3,2	−0,4	3,5
Europodručje	0,9	1,6	1,5	−0,1	1,6
SAD	2,4	2,4	2,4	−0,4	2,5
Zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju	4,6	4,0	4,1	−0,4	4,6
Srednja i Istočna Europa	2,8	3,5	3,5	0,5	3,3
Kina	7,3	6,9	6,5	0,2	6,2
Glavni vanjskotrgovinski partneri RH	1,3	1,8	1,8	−0,2	2,0
Italija	−0,3	0,8	0,9	−0,4	1,2
Njemačka	1,6	1,5	1,6	0,0	1,6
Slovenija	3,0	2,9	1,9	0,1	2,0
Austrija	0,4	0,9	1,2	−0,3	1,4
Bosna i Hercegovina	1,1	2,8	3,0	0,0	3,2
Srbija	−1,8	0,7	1,8	0,3	2,3
Cijene					
HICP u europodručju ^a	0,4	0,0	0,2	−0,8	1,3
Cijene nafte (USD/barel) ^b	98,9	52,4	44,6	−24,9	50,9
Cijene nafte (godišnja stopa promjene)	−9,1	−47,1	−14,8	−26,5	14,1
Cijene sirovina bez energije (godišnja stopa promjene)	−4,0	−17,5	−6,0	−5,3	−1,7
EURIBOR 3M (na kraju godine) ^c	0,08	−0,13	−0,28	−	−
Tečaj EUR/USD (prosječni) ^d	1,33	1,11	1,12	0,00	1,11
Tečaj EUR/CHF (prosječni) ^d	1,21	1,07	1,10	0,05	1,12

^a ESB, lipanj 2016.; ^b Bloomberg, *Brent crude oil futures*; ^c Bloomberg; ^d *Foreign Exchange Consensus Forecast*, lipanj 2016.

Izvor: MMF (*World Economic Outlook*, WEO), travanj 2016.

energenata, slab tečaj eura, izrazito akomodativna monetarna politika te blaga fiskalna ekspanzija. Jačanju investicijske aktivnosti privatnog sektora pridonosi će i *Plan ulaganja za Europu* nakon što veći broj projekata krene u fazu implementacije. U takvim bi uvjetima i inflacija potrošačkih cijena, premda sporije nego što se predviđalo, trebala postupno konvergirati prema malo višim razinama (do kraja 2017. očekuje se inflacija od 1,3%). Međutim, izgledi za gospodarski rast izloženi su negativnim rizicima, posebno stoga što bi povoljni učinci tečaja i niske cijene energenata mogli iščezavati, a tome valja dodati i porast neizvjesnosti zbog predstojećeg procesa razdruživanja Ujedinjene Kraljevine s Europskom unijom te moguće pogoršanje vanjskotrgovinske razmjene ili smanjenje ulaganja. Izbjeglička kriza također je velik kratkoročni izazov za europska gospodarstva, ali i prilika za povećanje njihova potencijalnog rasta u budućnosti.

Rast američkoga gospodarstva u 2015. godini ocjenjuje se na 2,4%, a ista dinamika očekuje se i u 2016. Preliminarni podaci upućuju na usporavanje rasta u prvom tromjesečju na samo 0,2%, što je najslabije ostvarenje u posljednjih nekoliko tromjesečja. Navedeno usporavanje ponajviše je odraz slabljenja osobne potrošnje, pada privatnih investicija, posebno u nestambene objekte, te pogoršanja u trgovinskoj razmjeni koje se bilježi već nekoliko tromjesečja zaredom zbog slabljenja cjenovne konkurentnosti. Međutim, niske cijene energije, kao i vrlo dobri uvjeti na tržištu rada, uz poboljšane bilance sektora kućanstva te rast cijena nekretnina, trebali bi u sljedećem razdoblju ipak osigurati solidan rast osobne potrošnje i ulaganja u stambene objekte koji imaju znatan učinak na cjelokupno gospodarstvo. Blago ekspanzivna fiskalna politika te odgođeno pooštavanje monetarne politike također bi trebali davati dodatni doprinos solidnom gospodarskom rastu.

Gospodarski rast zemalja u razvoju te zemalja s tržištima u nastajanju iznosio je 4,0% u 2015., što je najniža razina od 2009. godine. Očekivanja rasta za 2016. (4,1%) znatno su ublažena u odnosu na raniju projekciju zbog slabijih rezultata nekih velikih tržišta na početku godine. Osjetnije dinamiziranje rasta očekuje se tek u 2017. godini (4,6%), sa stabiliziranjem cijena sirovina, izlaskom Brazila i Rusije iz recesije, kao i nastavkom strukturnih prilagodbi u nekim zemljama. Kinesko bi gospodarstvo trebalo nastaviti dugogodišnji trend usporavanja rasta. Kao dio završetka investicijske ekspanzije te konvergencije prema održivijem rastu zasnovanom na potrošnji i uslugama, kineski je gospodarski rast u 2015. pao ispod 7%, što nije zabilježeno u posljednjih 25

godina. Osim smanjenja investicija, kineski je izvoz prvi put u višegodišnjem razdoblju zabilježio godišnji pad. Kretanja u prvom tromjesečju 2016. na tragu su spomenutog trenda, pa se do kraja godine očekuje daljnje usporavanje kineskog rasta na 6,5%.

Glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri

Nakon rasta od 1,5% u 2015., rast njemačkoga gospodarstva trebao bi se zadržati otprilike na istoj razini i u 2016. U prvom je tromjesečju ostvaren rast od 0,7% u odnosu na prethodno razdoblje, pri čemu snažna domaća potražnja nadomješta slabljenje inozemne potražnje. Pritom domaću potražnju nastavljaju poticati ekspanzivna monetarna te donekle fiskalna politika, kao i niske cijene energenata. Osim toga, dobri uvjeti na tržištu rada kao i dinamiziranje tržišta nekretnina povećavaju raspoloživi dohodak kućanstava. U 2017. očekuje se slična dinamika, a ograničeni rast inozemne potražnje trebao bi i nadalje biti glavna prepreka bržem rastu njemačkoga gospodarstva. Kao pojedinačno najveći vanjskotrgovinski partner Ujedinjene Kraljevine među europskim gospodarstvima, Njemačka je izložena i velikoj neizvjesnosti oko predstojećeg procesa razdruživanja uz moguće usporavanje rasta izvoza i investicija.

Nakon što je u 2015. s rastom od 0,8% talijansko gospodarstvo izašlo iz dugogodišnje recesije uzrokovane dužničkom krizom, za 2016. i 2017. očekuje se njegov daljnji blagi oporavak. Najveći doprinos i nadalje će davati osobna potrošnja potaknuta rastućom zaposlenošću i poreznim rasterećenjem. Investicijsku potrošnju trebao bi potaknuti *Plan ulaganja za Europu*, a dodatni prostor za ulaganja otvara i poboljšana bilančna pozicija sektora poduzeća. Kao i kod većine drugih zemalja europodručja, najveći rizik za daljnji oporavak čine neizvjesnost u međunarodnom okružju i izvozna potražnja, ali i nadalje prisutna neizvjesnost na domaćem tržištu koja sputava investicije.

Nakon malo slabijeg rasta u prethodnim godinama, austrijsko bi gospodarstvo u 2016. moglo ostvariti rast od 1,2%, pod pozitivnim utjecajem osnažene osobne potrošnje potaknute smanjenjem poreza na dohodak, kao i oporavka investicija te ubrzanja rasta izvoza. Austrija je, naime, za razliku od većih razvijenih europskih tržišta manje pogođena usporavanjem potražnje iz tržišta u nastajanju jer je većina njezine vanjske trgovine povezana sa zemljama Europske unije i SAD-om.

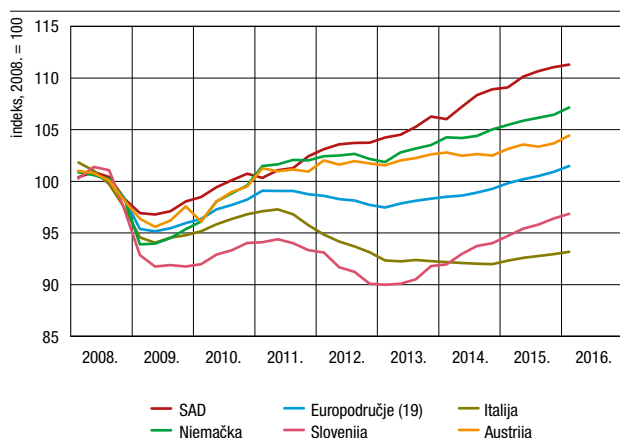
Natprosječnom rastu slovenskoga gospodarstva u 2015. (2,9%) pridonijeli su rast izvoza i iznimno visoki priljevi fondova EU-a korišteni za financiranje javnih investicija. U tekućoj bi, pak, godini taj rast mogao znatno oslabjeti (1,9%) te ostati prigušen i u sljedećem razdoblju. Naime, dok će izvoz i osobna potrošnja nastaviti davati pozitivan doprinos rastu, javne investicije mogle bi znatno pasti ove godine zbog manjeg priljeva iz fondova EU-a.

Kod važnijih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera izvan Europske unije uglavnom se očekuje nastavak pozitivnih trendova iz 2015. U Srbiji bi se gospodarski rast u 2016. mogao ubrzati na 1,8%, više od očekivanja, potaknut snažnim investicijama i izvozom. Osobna potrošnja, nakon više godina slabljenja, također bi trebala porasti, potaknuta rastom plaća i zaposlenosti. Kod Bosne i Hercegovine, nakon što je rast prošle godine nadmašio očekivanja, u 2016. se predviđa nastavak sličnih trendova uz rast od 2,8%. Zaključenje trogodišnjega kreditnog aranžmana s MMF-om, koje se očekuje u srpnju 2016., trebalo bi djelovati stabilizirajuće na javne financije Bosne i Hercegovine, dok bi strukturne reforme uvjetovane programom trebale stvoriti temelj za brži rast u sljedećem razdoblju.

Tečajevi i cjenovna kretanja

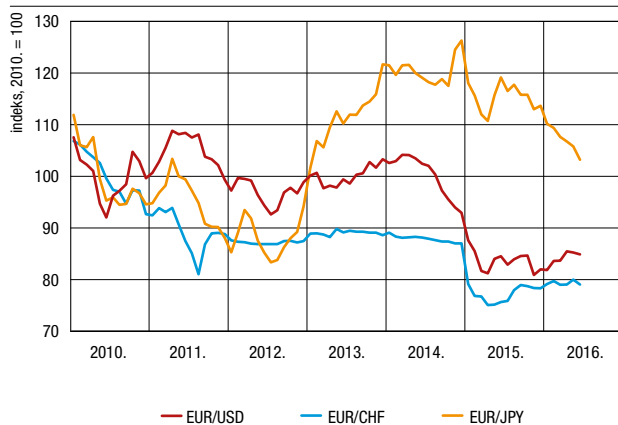
Očekuje se blago jačanje američkog dolara prema euru do kraja tekuće i u prvoj polovini 2017. godine. Tečaj američkog

Slika 2.1. Bruto domaći proizvod izabranih gospodarstava
sezonski prilagođeni podaci, stalne cijene

Izvori: Eurostat; BEA

Slika 2.2. Kretanje tečaja pojedinih valuta prema euru

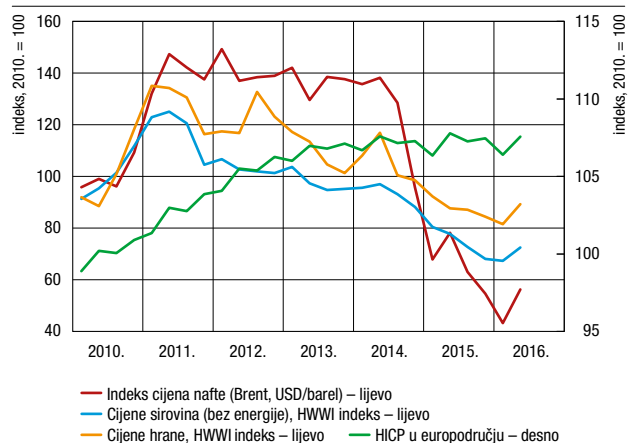
Napomena: Rast indeksa označuje deprecijaciju valute prema euru.
Izvor: Eurostat

dolara prema euru kretao se u razdoblju od početka travnja do sredine lipnja 2016. u rasponu od $\pm 2,5\%$ oko prosječne vrijednosti od 1,13 EUR/USD, što je malo viša razina u odnosu na prosjek prvog tromjesečja, kada je iznosio 1,10 EUR/USD. Blagom slabljenju američkog dolara prema euru u prvoj polovini 2016. najviše su pridonijela očekivanja tržišnih sudionika kako bi Fed mogao odgoditi daljnje povećanje ključne kamatne stope zbog slabijih od očekivanih ekonomskih pokazatelja u SAD-u te zabrinutosti oko potisnutoga globalnoga gospodarskog rasta. Ipak, većina tržišnih sudionika očekuje kako bi Fed do kraja 2016. mogao donijeti odluku o daljnjem podizanju ključne kamatne stope, što bi pridonijelo jačanju američkog dolara prema euru, koje bi se moglo nastaviti do sredine 2017. godine. Pritom bi na razini cijele 2016. tečaj američkog dolara prema euru mogao iznositi 1,12 EUR/USD. Osim toga, nakon nedavnoga referendumske izglasavanja izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, tečaj eura mogao bi biti izložen deprecijacijskim pritiscima, što će prije svega ovisiti o tijeku pregovora između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine. Tečaj švicarskog franka u odnosu na euro bio je stabilan u prvoj polovini 2016. te se kretao u uskom rasponu oko vrijednosti tečaja od 1,10 EUR/CHF, dok se do kraja tekuće godine te u 2017. očekuje blago slabljenje je švicarskog franka u odnosu na euro.

Nakon cijene barela sirove nafte tipa Brent od 52 USD u 2015., cijena bi u 2016. mogla iznositi 45 USD, što je za oko 12% više u odnosu na očekivanja na terminskom tržištu nafte iz prvog tromjesečja 2016. Oporavak cijena sirove nafte započeo sredinom siječnja nastavio se i u drugom tromjesečju 2016. Pritom je cijena barela sirove nafte tipa Brent porasla s 33 USD, koliko je iznosila na kraju siječnja, na 47 USD sredinom lipnja 2016. Na rast cijena nafte djelovali su činitelji na strani ponude i potražnje. S jedne strane nastavilo se smanjivanje proizvodnje iz novih tehnologija u SAD-u, a došlo je i do pada proizvodnje u Nigeriji, Libiji, Kuvajtu, Venezueli te Kanadi. S druge strane, rastu cijena sirove nafte pridonio je pomalo neočekivani blagi rast potražnje za naftnim derivatima u Kini, Indiji i Rusiji. Tržišna očekivanja ugrađena u ugovore za terminsku isporuku upućuju na nastavak trenda blagog rasta cijena sirove nafte do kraja tekuće godine te u 2017., na što bi mogli utjecati očekivano smanjenje jaza između globalne ponude i potražnje za sirovom naftom te mogući dogovor čelnika zemalja OPEC-a o zamrzavanju razine proizvodnje.

Očekuje se zamjetljivo usporavanje pada cijena sirovina bez

Slika 2.3. Cijene

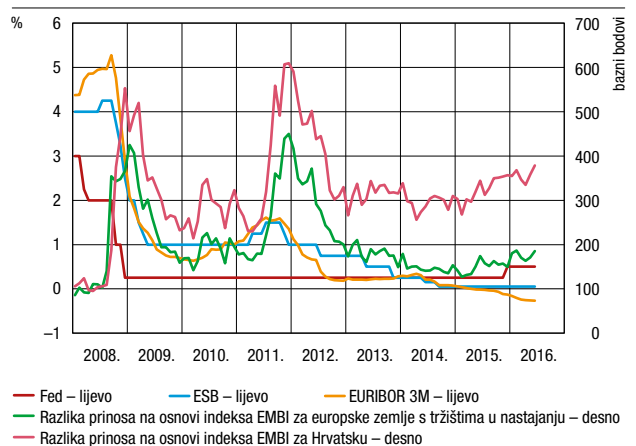
Napomena: Podatak za drugo tromjesečje 2016. odnosi se na travanj i svibanj.
Izvori: Eurostat; Bloomberg; HWWI

energije u 2016. i 2017. godini (u američkim dolarima) nakon snažnog pada u 2015. godini. Rast cijena sirovina bez energije mjerene HWWI indeksom, koji je započeo u veljači, nastavio se tijekom sljedeća tri mjeseca, premda smanjenim intenzitetom. Takvim je kretanjima najviše pridonio rast cijena prehrambenih proizvoda, i to ponajprije soje, kukuruza i riže zbog lošijih vremenskih prilika u proizvođačkim regijama u Južnoj Americi i Aziji. Osim toga, zamjetljivo su porasle i cijene metala, posebice željezne rude (za gotovo trećinu) i cinka zbog pada proizvodnje u rudnicima u Kini. Trenutna tržišna očekivanja upućuju na stagnaciju cijena sirovina na svjetskim tržištima do kraja godine te blagi pad cijena u 2017. godini.

Kretanja kamatnih stopa

Nakon što je krajem 2015., prvi put u posljednjih devet godina, Fed povisio ciljani raspon za referentnu kamatnu stopu na razinu od 0,25 do 0,5 postotnih bodova, u prvoj polovini 2016. nije bilo dodatnih promjena. Štoviše, nositelji američke monetarne politike najavili su da bi dizanje kamatne stope do kraja godine moglo biti malo postupnije nego što se prvobitno planiralo. Odgađanje povećanja kamatne stope odražava njihovu zabrinutost

Slika 2.4. Referentne kamatne stope i prosječna razlika prinosa na obveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju

Napomena: Podaci za drugo tromjesečje 2016. odnose se na svibanj.
Izvor: Bloomberg, 17. lipnja 2016.

glede usporavanja američkoga gospodarstva na početku godine u uvjetima i nadalje izraženih globalnih rizika i nesigurnosti na financijskim tržištima. ESB je, pak, u ožujku 2016. dodatno olabavio monetarnu politiku, smanjenjem ključne kamatne stope s 0,05 postotnih bodova na nultu razinu (uz smanjenje granične kamatne stope te kamatne stope na depozite banaka za 5, odnosno 10 postotnih bodova), uz najavu njezina zadržavanja na istoj ili čak nižoj razini tijekom duljeg razdoblja. Osim toga, u okviru nekonvencionalnih mjera monetarne politike, počevši od travnja 2016., ESB je povećao i mjesečni iznos programa otkupa obveznica na sekundarnom tržištu sa 60 na 80 milijardi eura te proširio obuhvat vrijednosnih papira na korporativne obveznice.

Prema najavama, program kupnji provodit će se do kraja ožujka 2017., ali i duže ako bude potrebno, dok se god cjenovna kretanja ne usklade s ciljnom razinom stope inflacije.

Unatoč izraženim kolebanjima, uvjeti inozemnog financiranja za zemlje Srednje i Istočne Europe nisu se znatno promijenili tijekom prvih pet mjeseci 2016. Razlika prinosa na hrvatsku državnu obveznicu kretala se oko 350 baznih bodova, što je i nadalje znatno više od prosjeka usporedivih europskih rastućih tržišta. Na kretanje ovog pokazatelja za Hrvatsku u sljedećem će razdoblju bitno utjecati stabilizacija političke situacije, kao i provođenje fiskalnih i strukturnih mjera nužnih za jačanje gospodarskih izgleda.

3. Agregatna potražnja i ponuda

Rast BDP-a na razini cijele 2016. mogao bi dosegnuti 2,3%, pri čemu bi izvoz robe i usluga trebao ostati glavnim pokretačem rasta. Na potrošnju kućanstava povoljno će utjecati rast plaća, nastavak rasta zaposlenosti te pad cijena energije i prehrane. Doprinos investicija agregatnom rastu također bi trebao biti pozitivan, iako bi planirana realizacija javnih projekata mogla biti usporena zbog političke situacije u zemlji. Jačanje domaće potražnje i nastavak rasta ukupnog izvoza vjerojatno će se odraziti na daljnji rast ukupnog uvoza, pa bi nakon četiri godine doprinos neto izvoza ukupnom gospodarskom rastu ponovo mogao biti blago negativan. U 2017. očekuje se blago ubrzavanje rasta BDP-a (na 2,5%), ponajprije pod utjecajem izrazitijega rasta investicija.

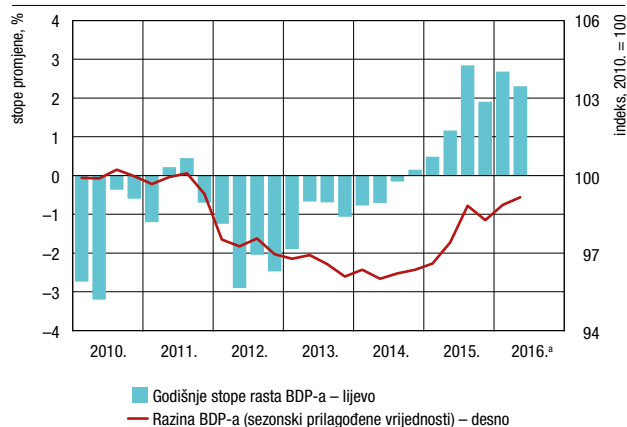
Realni BDP je, nakon pada na kraju protekle godine, u prvom tromjesečju 2016. godine ostvario rast od 0,6% u odnosu na prethodno tromjesečje (godišnji rast bio je relativno visok i iznosio 2,7%). Pritom je gospodarska kretanja u prva tri mjeseca ove godine obilježilo nastavak oporavka domaće potražnje, pri čemu su najveći rast ostvarile investicije u fiksni kapital, dok se izvoz zadržao na razini dosegnutoj krajem prethodne godine. U preostalom dijelu godine očekuje se nastavak pozitivnih

trendova. Tako HNB-ov model brze procjene BDP-a upućuje na to da bi u drugom tromjesečju realni rast BDP-a mogao iznositi oko 0,3% u odnosu na početak godine.¹

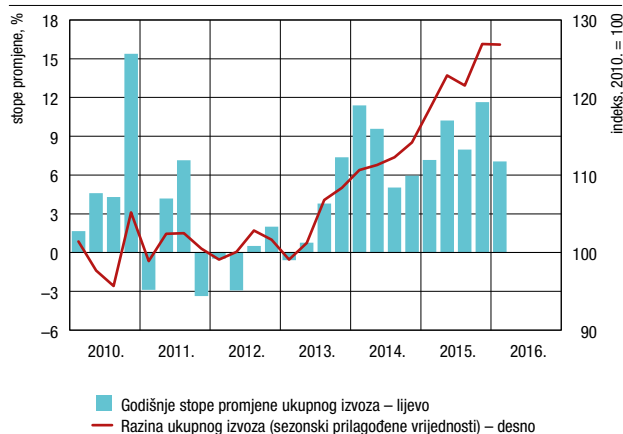
Realni izvoz robe i usluga u prvom se tromjesečju 2016. zadržao na razini ostvarenoj krajem prethodne godine, no godišnja stopa rasta bila je i nadalje visoka i iznosila je 7,1%. Usporevanje rasta na tromjesečnoj razini ponajprije odražava smanjenje realnog izvoza robe. Nominalni podaci o robnoj razmjeni pokazuju smanjenje izvoza energije, kapitalnih proizvoda te trajnih proizvoda za široku potrošnju, dok je izvoz intermedijarnih proizvoda nastavio rasti, kao i izvoz netrajnih proizvoda, koji se šesto uzastopno tromjesečje povećava. Realni izvoz usluga također je blago smanjen u odnosu na prethodno tromjesečje. Međutim, ostvarenja u turizmu bila su dobra te je na godišnjoj razini ostvaren rast fizičkih pokazatelja dolazaka i noćenja stranih turista, kao i nominalnih vrijednosti prihoda od turizma iz platne bilance.

Izvoz robe i usluga mogao bi snažno porasti u godini kao cjelini, iako bi godišnja stopa rasta mogla biti niža nego u 2015., kada su zabilježene iznimno visoke stope rasta, i kod izvoza robe i kod izvoza usluga. Nastavak rasta robnog izvoza odražava

Slika 3.1. Bruto domaći proizvod
realne vrijednosti

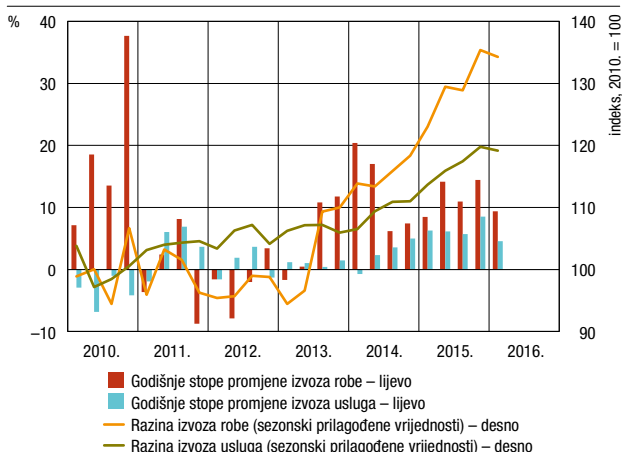

Slika 3.2. Izvoz robe i usluga
realne vrijednosti

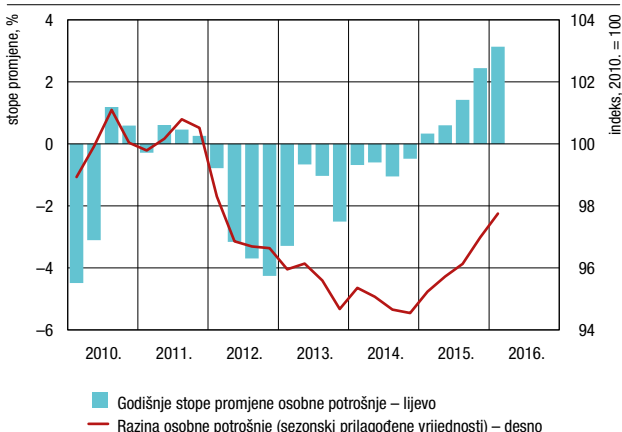
¹ Ocjena se zasniva na raspoloživim mjesečnim podacima za travanj. Opis modela nalazi se u radu D. Kunovca i B. Špalata: Brza procjena BDP-a upotrebom dostupnih mjesečnih indikatora (I-42, lipanj 2014.).

Slika 3.3. Realni izvoz robe i usluga

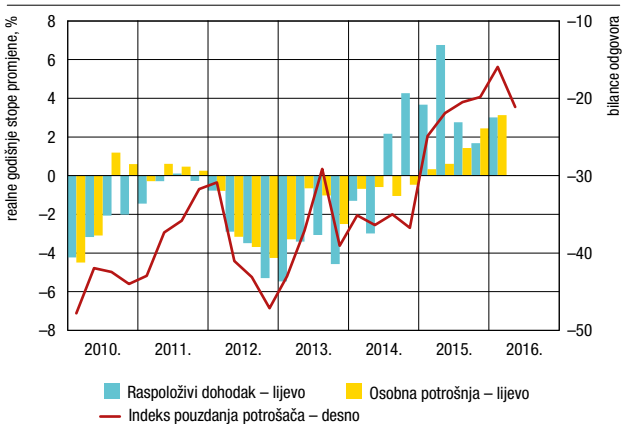
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.4. Osobna potrošnja realne vrijednosti

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.5. Odrednice osobne potrošnje

Napomena: Vrijednosti indeksa pouzdanja potrošača u mjesecu izračunate su kao tročlani prosjek mjesečnih podataka.

Izvori: DZS; Ipsos; HNB

daljnji oporavak zemalja koje su glavni vanjskotrgovinski partneri Hrvatske te nastavak povećavanja udjela hrvatskih proizvođača na inozemnom tržištu s obzirom na olakšane procedure trgovanja koje su se počele primjenjivati od ulaska Hrvatske u Europsku uniju, kao i veću usmjerenost domaćih proizvođača na inozemna tržišta. Izvoz usluga, koji se prije svega odnosi na izvoz usluga u turizmu, također bi mogao nastaviti rasti, na što upućuju i podaci platne bilance te fizički pokazatelji noćenja i dolazaka stranih turista u prvom dijelu ove godine. Međutim, godišnji bi rast izvoza turističkih usluga ipak mogao biti niži nego lani.

Uz izvoz robe i usluga, i sve sastavnice domaće potražnje (osim promjene zaliha) ostvarile su u prvome tromjesečju rast i tako pridonijele nastavku oporavka domaćega gospodarstva. Slična bi kretanja trebala obilježiti i nastavak godine.

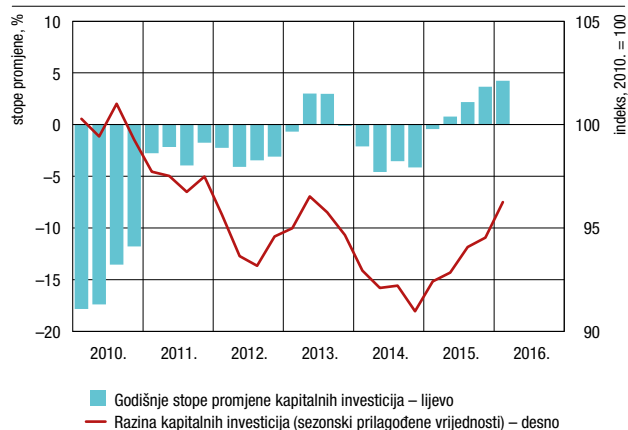
Osobna potrošnja nastavila je rasti u prvom tromjesečju 2016. i povećala se za 0,8% u odnosu na prethodna tri mjeseca, dok je na godišnjoj razini ostvarila rast od 3,1%. Dobra ostvarenja posljedica su nastavka rasta zaposlenosti i znatnog smanjenja stope nezaposlenosti. Anketna stopa nezaposlenosti tako se u prvom tromjesečju spustila na 15,4% (14,6% prema desezoniranim podacima), pa je u odnosu na isto razdoblje protekle godine bilo gotovo 60 tisuća nezaposlenih manje. I administrativni podaci o nezaposlenosti upućuju na povoljna kretanja, pa je tako krajem lipnja pri HZZ-u bilo registrirano oko 220 tisuća ljudi, što je posljednji put zabilježeno sredinom 2008. godine. Nadalje, u prvom je tromjesečju ostvaren visok godišnji rast bruto plaća (2,6%), pri čemu je do zamjetljivog rasta došlo i u privatnom i u javnom sektoru. Rast realnih plaća bio je još snažniji zbog smanjenja stope inflacije.

U nastavku godine na rast osobne potrošnje pozitivno će djelovati očekivani daljnji rast zaposlenosti (dok bi se stopa nezaposlenosti za cijelu godinu mogla spustiti na 15%, sa 16,3% u 2015.). Na razini cijele godine očekuje se snažan rast realnih plaća zbog rasta bruto plaća i negativne prosječne stope inflacije. S druge strane, nakon što je indeks pouzdanja potrošača u 2015. znatno porastao i dosegao razinu iz pretkrznog razdoblja, optimizam potrošača u prvoj se polovini ove godine pogoršao zbog nepovoljnih očekivanja glede ekonomske i financijske situacije u nadolazećem razdoblju, a vjerojatno i zbog političke situacije u zemlji. Daljnje pogoršanje optimizma potrošača moglo bi povećati stopu štednje i negativno se odraziti na projekciju rasta osobne potrošnje (više o stopi štednje kućanstava vidi u Okviru 1. Stopa štednje kućanstava).

Na početku 2016. godine zabilježeno je povećanje bruto investicija u fiksni kapital, i to već peto uzastopno tromjesečje, a godišnja stopa rasta dosegla je 4,3%. Takva kretanja odražavaju jačanje građevinske aktivnosti, i to kod radova na zgradama i ostalim građevinama, što upućuje na povoljna kretanja u privatnom i javnom sektoru. Osim toga, na povećano ulaganje privatnog sektora u prvom tromjesečju ove godine također upućuju podaci o povećanju proizvodnje i uvoza kapitalnih proizvoda, što se može povezati s povećanim ulaganjem poduzeća u opremu i postrojenja.

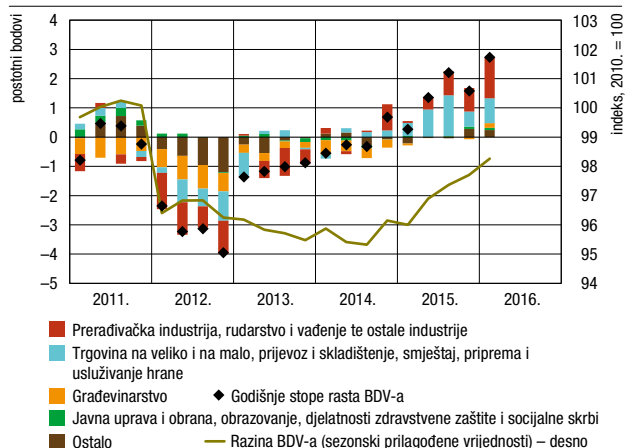
Očekuje se kako će se i na razini cijele godine ostvariti ubrzanje rasta kapitalnih ulaganja u usporedbi s 2015. godinom. Pritom bi rast trebao generirati privatni sektor, unatoč činjenici da se velik broj poduzeća nastavlja suočavati s relativno visokom razinom zaduženosti (više o utjecaju prekomjerne zaduženosti na investicijsku aktivnost poduzeća vidi u Okviru 2. Utjecaj prekomjerne zaduženosti poduzeća na investicijsku aktivnost). S druge strane, iako bi i javne investicije mogle ostvariti godišnji porast zbog boljega korištenja fondova Europske unije, realizacija bi ipak mogla biti malo sporija nego što je predviđeno

Slika 3.6. Bruto investicije u fiksni kapital

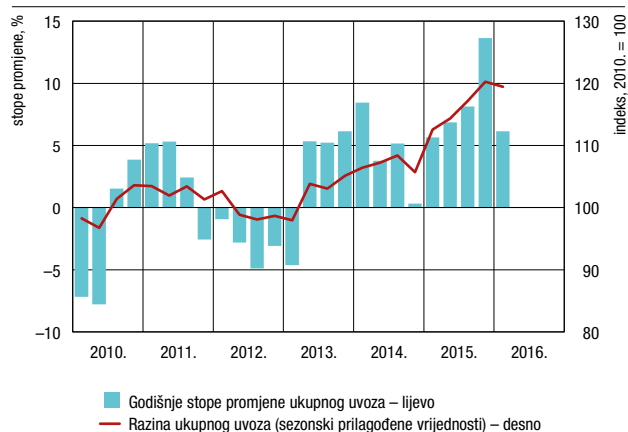
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.9. Promjena BDV-a doprinosi po komponentama

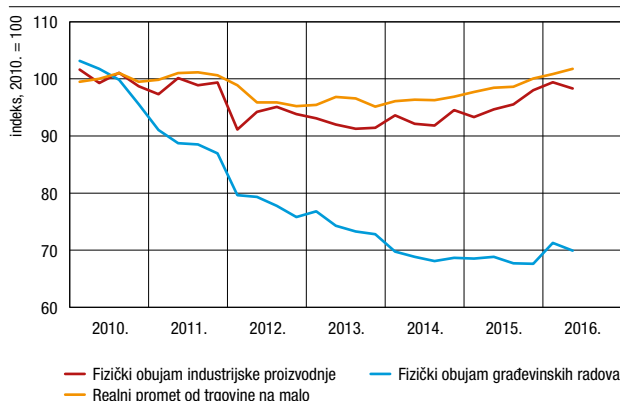
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.7. Uvoz robe i usluga realne vrijednosti

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

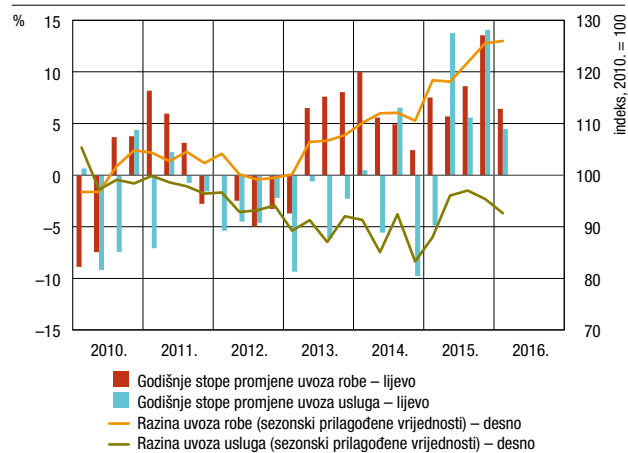
Slika 3.10. Kratkoročni pokazatelji gospodarske aktivnosti

Napomena: Tromjesečni podaci izračunati su kao prosjek mjesečnih podataka. Podaci za drugo tromjesečje za građevinarstvo odnose se na travanj, a za industrijsku proizvodnju i trgovinu na malo na travanj i svibanj.

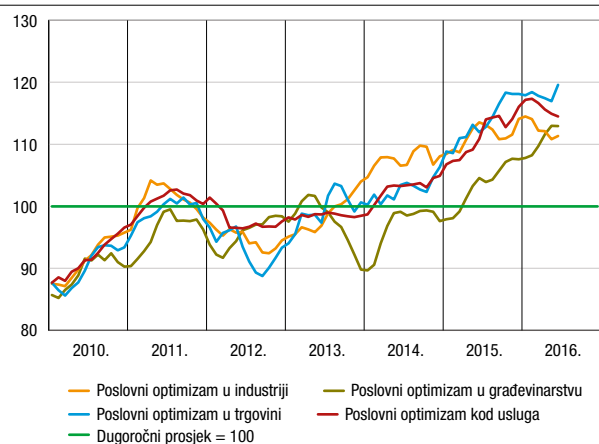
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.8. Realni uvoz robe i usluga

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.11. Pokazatelji poslovnog i potrošačkog optimizma standardizirane desezonirane vrijednosti, tročlani pomični prosjeci

Napomena: posljednji podatak odnosi se na lipanj 2016.

Izvori: Eurostat; Ipsos; HNB

državnim proračunom, djelomice i zbog sadašnje političke situacije u zemlji.

Kada je riječ o državnoj potrošnji, ona se početkom 2016. zadržala na razini ostvarenoj krajem protekle godine, dok je u odnosu na prvo tromjesečje 2015. ostvaren porast od 0,6%. Fiskalni podaci kao i podaci o kretanju broja zaposlenih upućuju na to da je rast posljedica nastavka povećanja broja zaposlenih u javnim i državnim službama, kao i povećanja intermedijarne potrošnje. Iako se na razini cijele godine očekuje nastavak fiskalne konsolidacije, realna državna potrošnja mogla bi ostvariti blagi rast, ali će njezin doprinos rastu gospodarske aktivnosti i u ovoj godini ostati gotovo neutralan.

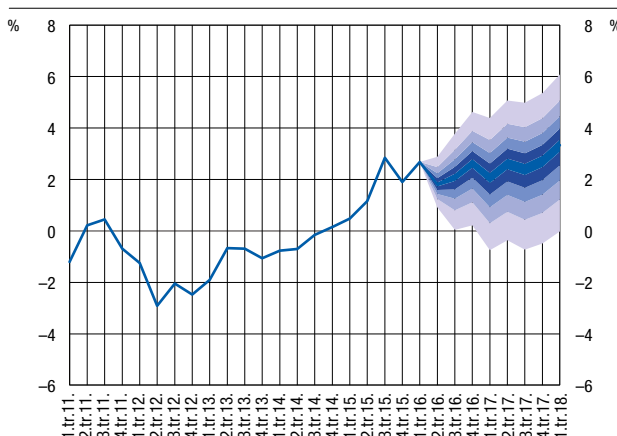
Rast domaće potražnje i izvoza rezultirao je i nastavkom povećavanja uvoza robe i usluga, pa je godišnja stopa u prvom tromjesečju 2016. dosegla 6,1%, dok je u usporedbi s prethodnim tromjesečjem zabilježen blagi pad od 0,7%. Tromjesečno smanjenje ukupnog uvoza posljedica je pada uvoza usluga, dok se rast uvoza robe znatno usporio u usporedbi s prethodnim tromjesečjem. Prema nominalnim podacima o robnoj razmjeni, usporavanje rasta robnog uvoza posljedica je znatnoga smanjenja uvoza nafte i naftnih derivata, dok je istodobno uvoz kod ostalih skupina GIG-a povećan. Na razini cijele 2016. godine očekuje se relativno visok rast uvoza, pri čemu bi stopa ipak mogla biti niža nego u 2015., što se povezuje s istodobnim usporavanjem rasta izvoza.

Proizvodna strana obračuna BDP-a pokazuje da je u prvom tromjesečju ostvaren rast bruto dodane vrijednosti (BDV) od 2,7% na godišnjoj razini, što odražava povoljna kretanja kod svih djelatnosti. Pritom je rastu gospodarske aktivnosti najviše pridonio rast BDV-a u prerađivačkoj industriji te u djelatnostima trgovine na veliko i malo, prijevozu i skladištenju, smještaju, pripremi i usluživanju hrane. Osim toga, povoljnija kretanja u građevinarstvu rezultirala su rastom BDV-a u toj djelatnosti, pa je ona prvi put od kraja 2008. pridonijela ukupnom gospodarskom rastu. Dostupni mjesečni podaci pokazuju kako se industrijska proizvodnja u travnju i svibnju smanjila u odnosu na prosjek prethodna tri mjeseca, pri čemu su, promatra li se prema glavnim industrijskim grupacijama, smanjenje proizvodnje zabilježile sve komponente GIG-a osim trajnih proizvoda za široku potrošnju. Istodobno se građevinska aktivnost smanjila nakon visokih ostvarenja u prva tri mjeseca ove godine, dok je trgovina na malo blago porasla. Rezultati Ankete poslovnog optimizma (sezonski prilagođeni podaci) za drugo tromjesečje 2016. godine upućuju na nastavak rasta optimizma u građevinarstvu u odnosu na prosjek prethodna tri mjeseca, a poboljšanje poslovnog optimizma vidljivo je i u trgovini. S druge strane, očekivanja u industriji i uslužnim djelatnostima nastavila su se pogoršavati.

4. Tržište rada

U prvoj polovini 2016. godine na tržištu rada kretanja su bila povoljna. Tako se prema podacima HZMO-a u prvom tromjesečju 2016. u odnosu na kraj 2015. godine znatno ubrzao rast broja zaposlenih, a slična kretanja nastavljena su i tijekom drugog tromjesečja, iako neznatno sporijom dinamikom.² Pritom su rast generirale uslužne djelatnosti privatnog sektora s najvećim pojedinačnim doprinosom djelatnosti trgovine, dok je doprinos ostalih djelatnosti bio zanemariv (Slika 4.1). U preostalom dijelu

Slika 3.12. Projekcija dinamike realnog BDP-a godišnje stope rasta

Izvori: DZS; HNB

Rizici

Ocjenjuje se da za projekciju BDP-a u projekcijskom razdoblju prevladavaju negativni rizici. Naime, nestabilna politička situacija mogla bi imati znatniji negativan utjecaj na rast investicija nego što je ugrađeno u trenutnu projekciju. Osim što bi realizacija javnih investicija u 2016. godini mogla biti usporena više nego što je pretpostavljeno, nepostojanje funkcionalne vlade moglo bi se nepovoljno odraziti i na izdavanje potrebnih dozvola privatnim ulagačima i sporiji rast njihovih ulaganja. Osim toga, optimizam potrošača mogao bi se dodatno pogoršati, što bi posljedično moglo rezultirati nižom osobnom potrošnjom.

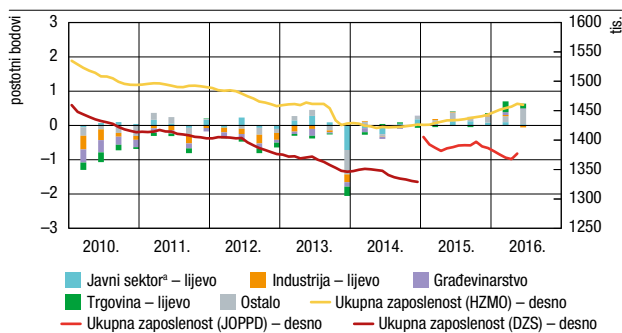
Nadalje, iako bi ishod referenduma o izlasku Velike Britanije iz Europske unije mogao smanjiti perspektive rasta u cijeloj Europi, međunarodne su institucije zasad oprezne s kvantifikacijom potencijalnih učinaka. Kako je izvoz glavni generator gospodarskog rasta, eventualni slabiji rast glavnih vanjskotrgovinskih partnera Hrvatske mogao bi imati negativan učinak i na domaća gospodarska kretanja, dok bi se potencijalna povišena globalna neizvjesnost negativno odrazila na uvjete financiranja. Naposljetku, u dužem roku moglo bi doći i do smanjivanja fondova EU-a, s obzirom na to da je Velika Britanija neto uplatitelj sredstava.

godine očekuje se malo slabiji rast zaposlenosti, pa bi na razini cijele 2016. zaposlenost mogla porasti za 1,5%. U 2017. godini zaposlenost bi mogla rasti sličnim intenzitetom s obzirom na to da se ne očekuje izraženije ubrzavanje gospodarskog rasta.

Povoljna dinamika zaposlenosti odrazila se i na promjene nezaposlenosti, čiji se trend opadanja ubrzao u prvom dijelu 2016. godine. Tako se zbog povećanih odljeva na osnovi zasnivanja radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti, ali i ostalih razloga,

² HNB o kretanju zaposlenosti donosi zaključke na osnovi podataka o osiguranicima HZMO-a. Službeni podaci DZS-a o broju zaposlenih koji se prikupljaju na osnovi obrasca JOPPD upućuju na nepovoljna kretanja zaposlenosti u prvih pet mjeseci 2016.

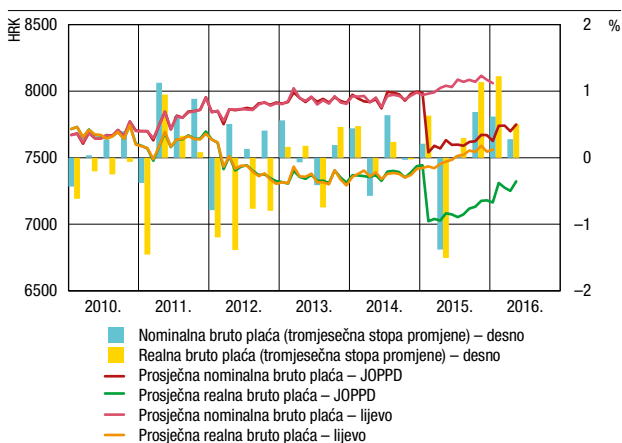
Slika 4.1. Ukupna zaposlenost i doprinosi tromjesečnoj promjeni zaposlenosti po sektorima
sezonski prilagođene serije

^a Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje, Obrazovanje, Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.
Napomena: U listopadu 2013. godine došlo je do administrativnog brisanja oko 20 tisuća osiguranika iz evidencije HZMO-a. DZS je promijenio metodologiju prikupljanja i obrade podataka o zaposlenima i plaćama od siječnja 2015. godine, za koje je izvor sada obrazac JOPPD. Strukturni stupci prikazuju doprinose po sektorima u skladu s podacima HZMO-a. Podaci o broju zaposlenih prema obrascu JOPPD za drugo tromjesečje 2016. godine odnose se na travanj i svibanj.

Izvori: DZS; HZMO (sezonska prilagodba HNB-a)

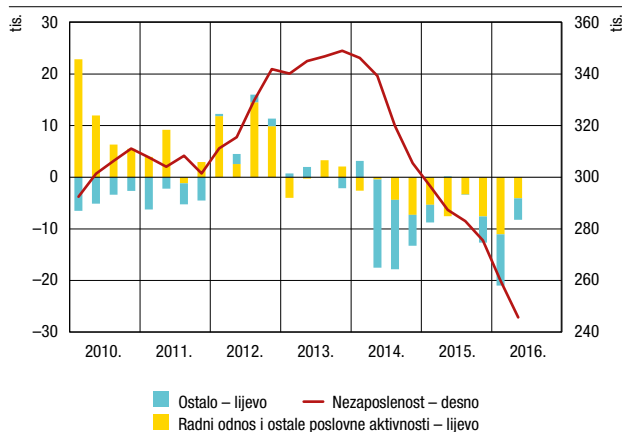
Slika 4.4. Prosječne bruto plaće
sezonski prilagođene serije

Napomena: Od drugoga tromjesečja 2015. stope promjene zasnivaju se na podacima iz obrasca JOPPD. Podaci za drugo tromjesečje 2016. odnose se na travanj i svibanj.

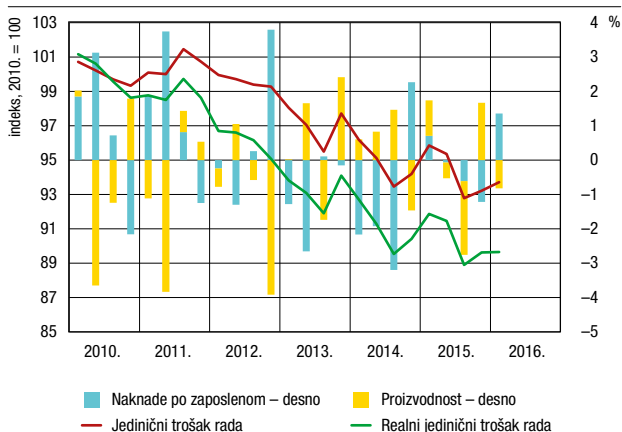
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 4.2. Ukupna nezaposlenosti i neto priljevi u nezaposlenost
sezonski prilagođene serije

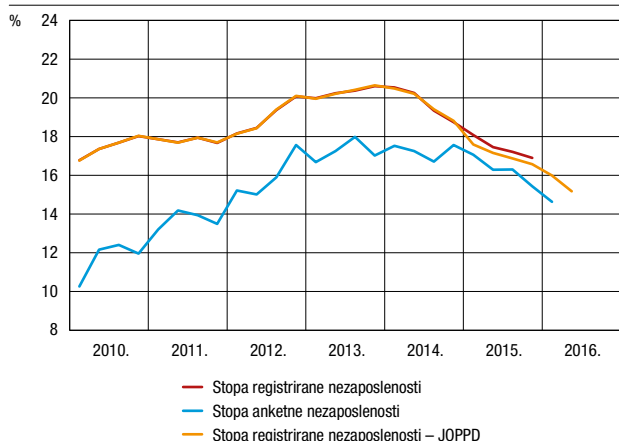
Napomena: Podaci za drugo tromjesečje 2016. odnose se na travanj i svibanj.
Izvor: HZZ (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 4.5. Naknade po zaposlenom, proizvodnost i jedinični trošak rada
sezonski prilagođene serije, razine i tromjesečne stope promjene

Napomena: Porast proizvodnosti ima negativan predznak.
Izvori: DZS; Eurostat (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 4.3. Administrativna i anketna stopa nezaposlenosti
sezonski prilagođene serije

Napomena: Podaci za drugo tromjesečje 2016. odnose se na travanj i svibanj.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

broj nezaposlenih znatno smanjio (za 5,6%) u prvom tromjesečju 2016. u odnosu na posljednje tromjesečje 2015. Isti je trend zadržan i u travnju i svibnju, što upućuje na to da bi se i na razini cijele 2016. godine administrativna nezaposlenost mogla snažno smanjiti (Slika 4.2.).

U skladu s navedenim kretanjima nastavila se smanjivati administrativna stopa nezaposlenosti, koja je u svibnju iznosila 15%, prema sezonski prilagođenim podacima (Slika 4.3.). U prvom tromjesečju 2016. međunarodno usporediva stopa nezaposlenosti (desezonirani podaci) smanjila se na 14,6% (u odnosu na 15,4% u posljednjem tromjesečju 2015.). Anketna stopa nezaposlenosti mogla bi u 2016. iznositi oko 15% te se nastaviti smanjivati u 2017. godini.

Tijekom prvoga tromjesečja 2016. nastavljen je razmjerno snažan rast plaća, nakon čega je tijekom travnja i svibnja došlo do njegova usporavanja. Zamjetljiv rast nominalnih bruto i neto plaća u prvom tromjesečju 2016. u odnosu na prethodno tromjesečje (Slika 4.4.) generiran je ponajprije u privatnom sektoru, i to u djelatnostima industrije i trgovine, dok je pozitivan doprinos javnog sektora bio zamjetljivo manji. Realne su plaće u promatranom razdoblju imale malo veće stope rasta od nominalnih

vrijednosti zbog pada potrošačkih cijena, čime je nastavljen rast njihove kupovne moći. Jedinični trošak rada, koji dovodi u vezu troškove uloženog rada s njihovom proizvodnošću, u prvom se

tromjesečju 2016. povećao (Slika 4.5.), a slična kretanja očekuju se i na razini cijele godine s obzirom na to da bi rast plaća mogao biti viši od rasta proizvodnosti rada.

5. Inflacija

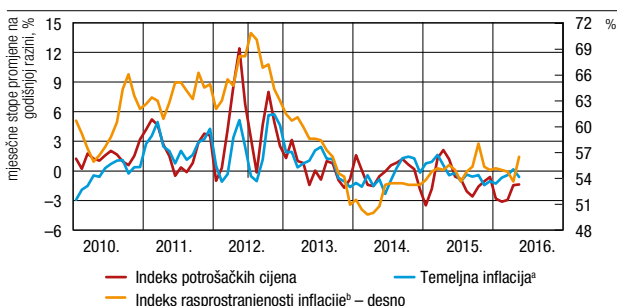
Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena negativna je treću godinu zaredom, što je u znatnoj mjeri posljedica prelijevanja nižih cijena sirovina na svjetskom tržištu (sirove nafte, prehrambenih sirovina) na domaće cijene. Tijekom prvih pet mjeseci 2016. ubrzao se godišnji pad potrošačkih cijena s $-0,6\%$ u prosincu 2015. na $-1,8\%$ u svibnju, što je pretežno bio rezultat smanjenja godišnje stope promjene cijena energije, a potom i industrijskih proizvoda, prerađenih prehrambenih proizvoda te usluga. Temeljna inflacija je ponovo ušla u negativni teritorij, smanjivši se s 0% u prosincu 2015. na $-0,8\%$ u svibnju, uglavnom zbog smanjenja godišnjih stopa promjene cijena komunikacijskih usluga, odjeće, duhana te mlijeka i mesa. Kretanje proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu (isključujući energiju) upućuje na nastavak deflatorskih pritisaka iz ovog izvora, pri čemu se negativna godišnja stopa promjene tih cijena ubrzala s $0,5\%$ u

prosincu 2015. na $1,6\%$ u svibnju 2016.

Pokazatelj tekućega kretanja ukupne inflacije potrošačkih cijena (Slika 5.1.) u posljednja se tri mjeseca povećao, ali je i nadalje negativan te je u svibnju iznosio $-1,4\%$. Dodatni pokazatelj kretanja inflacijskih pritisaka – indeks rasprostranjenosti inflacije – upućuje na to da je u posljednja tri mjeseca blago porastao i udio broja proizvoda čije su cijene porasle u određenom mjesecu u ukupnom broju proizvoda te je u svibnju iznosio $56,5\%$. Taj je udio i nadalje malo niži od dugoročnog prosjeka, koji iznosi 63% .

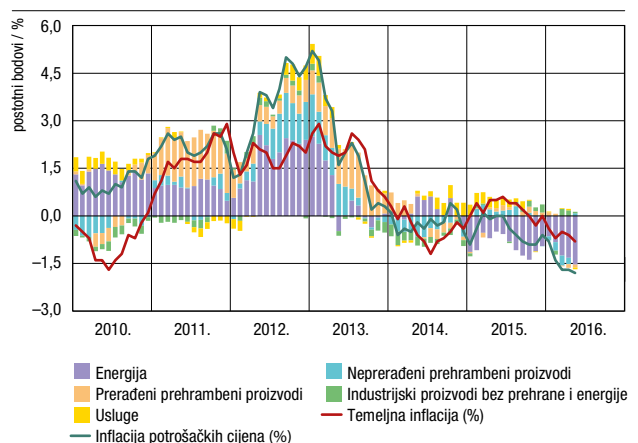
Energija je komponenta koja daje najveći negativan doprinos godišnjoj inflaciji potrošačkih cijena, koji se povećao s $0,9$ postotnih bodova u prosincu 2015. na $1,5$ postotnih bodova u svibnju, ponajviše pod utjecajem sniženja administrativne cijene prirodnog plina. Posljednjih su se mjeseci cijene sirovina na

Slika 5.1. Pokazatelji tekućega kretanja ukupne i temeljne inflacije te indeks rasprostranjenosti inflacije

^a Temeljna inflacija ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda, cijene naftnih derivata ni cijene proizvoda koje se administrativno reguliraju.
^b Indeks rasprostranjenosti inflacije pokazuje udio broja proizvoda čije su cijene rasle u određenom mjesecu u ukupnom broju proizvoda, a temelji se na mjesečnim stopama promjene izvedenima iz sezonski prilagođenih komponenata harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena.
 Napomena: Mjesečna stopa promjene indeksa potrošačkih cijena i temeljne inflacije izračunata je iz tromjesečnog pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih indeksa potrošačkih cijena.
 Izvori: DZS; Eurostat; izračun HNB-a

Slika 5.2. Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenata inflaciji potrošačkih cijena

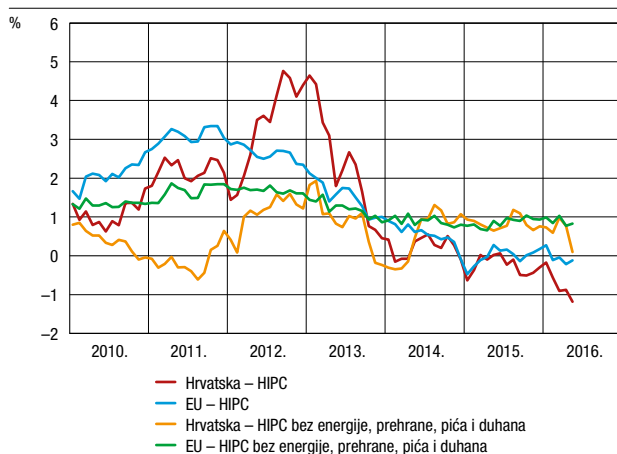
Izvori: DZS; izračun HNB-a

Tablica 5.1. Cjenovni pokazatelji
godišnje stope promjene

	2012.	2013.	2014.	2015.	IX.2015.	XII. 2015.	III. 2016.	IV. 2016.	V. 2016.
Indeks potrošačkih cijena i njegove komponente									
Ukupni indeks	3,4	2,2	-0,2	-0,5	-0,8	-0,6	-1,7	-1,7	-1,8
Energija	10,5	3,1	0,9	-4,9	-6,6	-5,0	-7,4	-7,8	-9,1
Neprerađeni prehrambeni proizvodi	5,8	3,8	-2,8	1,1	0,0	-0,1	-3,4	-2,2	0,9
Prerađeni prehrambeni proizvodi (uključujući alkohol i duhan)	2,6	4,9	0,2	0,3	0,6	0,5	-0,1	-0,5	-0,4
Industrijski proizvodi bez prehrane i energije	0,4	-0,4	-1,0	0,2	0,4	1,1	0,9	0,7	0,2
Usluge	0,5	0,8	0,8	0,9	1,0	0,0	0,1	0,2	-0,2
Ostali cjenovni pokazatelji									
Temeljna inflacija	1,9	1,9	-0,4	0,2	0,2	0,0	-0,5	-0,6	-0,8
Indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu	7,0	0,5	-2,7	-3,9	-4,8	-4,1	-5,0	-5,8	-6,3

Izvor: DZS

Slika 5.3. Ukupna i temeljna inflacija mjerena kretanjem harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj i Europskoj uniji
godišnje stope promjene

Izvori: DZS; Eurostat

svjetskom tržištu počele oporavljati, pa je tako cijena barela sirove nafte tipa Brent rasla od sredine siječnja (kada je iznosila 26 USD), dosegnuvši razinu od 48 USD krajem svibnja. Doprinos naftnih derivata godišnjoj inflaciji u svibnju 2016. iznosio je -0,9 postotnih bodova. Nadalje, doprinos indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije godišnjoj inflaciji smanjio se s 0,4 postotna boda u prosincu 2015. na 0,1 postotni bod u svibnju. Pritom se najviše smanjio doprinos cijena telefonskih usluga, odjeće i duhana. Osim toga, negativni doprinos prehrane inflaciji povećao se s 0,1 postotni bod u prosincu 2015. na 0,2 postotna boda u svibnju, što je bio rezultat smanjenja godišnjih stopa promjene mlijeka, voća i mesa.

Godišnja stopa inflacije u Europskoj uniji mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena smanjila se s 0,2% u prosincu 2015. na -0,1% u svibnju 2016. (Slika 5.3.). Ulazak godišnje stope inflacije potrošačkih cijena u negativan teritorij posljedica je nekoliko činitelja. S jedne strane, povećao se negativan doprinos cijena energije zbog učinka baznog razdoblja (unatoč rastu cijena sirove nafte na svjetskim tržištima od početka veljače 2016., cijena je i nadalje znatno ispod razine zabilježene u istom razdoblju prethodne godine). Osim toga, blago se smanjio doprinos cijena neprerađenih prehrambenih proizvoda te usluga koje se tržišno određuju (usluge putovanja). Usporavanju inflacije pridonijeli su i recentna aprecijacija eura kao i neizravni učinci pojeftinjenja sirove nafte na potrošačke cijene te slabiji od očekivanog oporavak tržišta rada. Kretanje cijena usluga pridonijelo je i blagom padu temeljne inflacije (godišnja stopa promjene HIPC-a bez energije, prehrane, pića i duhana) s 0,9% u prosincu 2015. na 0,8% u svibnju 2016.

Usporavanje inflacije u Hrvatskoj bilo je jače izraženo nego u zemljama Europske unije, pa je godišnja stopa promjene harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj smanjena s -0,3% u prosincu 2015. na -1,2% u svibnju 2016. Usporavanje inflacije u Hrvatskoj bilo je izrazitije osobito kod industrijskih proizvoda, prerađenih prehrambenih proizvoda i usluga. S druge strane, Hrvatska je bila među rijetkim zemljama Europske unije u kojima se u promatranom razdoblju blago povećao doprinos cijena neprerađenih prehrambenih proizvoda inflaciji. Isključujući se kolebljive komponente energije, prehrane, pića i duhana, pokazatelj temeljne inflacije u Hrvatskoj smanjio se za 0,7 postotnih bodova, znatno više nego u zemljama Europske unije, te je u svibnju 2016. iznosio 0,1%. Doprinos promjene indirektnih poreza inflaciji u Hrvatskoj smanjio se s 0,4 postotna boda u

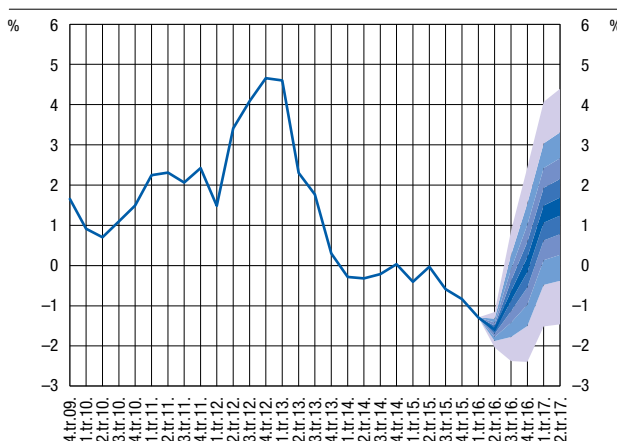
prosincu 2015. na 0 u svibnju 2016. (više o tome vidi u Okviru 3. Procjena učinaka promjena indirektnih poreza na inflaciju).

U 2016. prosječna godišnja inflacija potrošačkih cijena mogla bi se smanjiti na -0,9% (s -0,5% u 2015.), pri čemu bi negativan doprinos inflaciji uz energiju trebala dati i prehrana. Godišnji pad cijena energije rezultat je smanjenja cijena prirodnog plina i naftnih derivata. Od lipnja do kraja godine predviđa se blago povećanje cijena sirove nafte, što bi uz pozitivan učinak baznog razdoblja (zbog sniženja cijena naftnih derivata tijekom istog razdoblja prošle godine) trebalo rezultirati postupnim povećavanjem ukupne inflacije u drugoj polovini 2016. i njezinim ulaskom u pozitivan teritorij potkraj godine. Prognozirano je da bi prosječna godišnja stopa promjene cijena prehrane u 2016. mogla biti blago negativna, zbog prelijevanja nižih cijena prehrambenih sirovina i nafte na svjetskom tržištu na domaće cijene te zbog viškova na europskom tržištu poljoprivrednih proizvoda. Ocjenjuje se da će se prosječna godišnja stopa rasta indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije u 2016. usporiti, ali bi trebala ostati blago pozitivna, što će samo malim dijelom ublažiti negativan doprinos energije i prehrane domaćoj inflaciji.

Prosječna godišnja inflacija potrošačkih cijena u 2017. mogla bi porasti na 1,2%, ponajviše zbog povećanja godišnje stope promjene cijena energije. Ono bi trebalo biti rezultat pozitivnoga baznog učinka povezanog sa znatnim pojeftinjenjem naftnih derivata i prirodnog plina početkom 2016. godine, kao i predviđenog rasta prosječne cijene sirove nafte. Osim toga, uvozni inflacijski pritisci mogli bi ojačati i zbog očekivanog ubrzanja inflacije u europodručju. Očekuje se da će se domaći inflacijski pritisci u 2017. blago povećati potaknuti nastavkom gospodarskog oporavka. U spomenutim uvjetima na domaćem tržištu, te uz pretpostavku pozitivnih indirektnih učinaka povećanja cijena sirove nafte, prognozirano je da bi se prosječna godišnja stopa rasta indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije u 2017. mogla blago povećati. Osim toga, prognozirano je i rast prosječne godišnje stope promjene cijena prehrane.

Ocjenjuje se da su rizici da inflacija bude niža odnosno viša od projicirane uravnoteženi. Rizici koji bi mogli izazvati nižu inflaciju jesu slabija domaća potražnja te niže cijene sirove nafte i drugih sirovina na svjetskom tržištu od očekivanih. Padu cijena sirove nafte mogli bi pridonijeti smanjenje globalne potražnje zbog prigušenoga gospodarskog rasta i/ili veći porast proizvodnje od očekivanog, ponajprije u Iranu. S druge strane, postoji nekoliko rizika koji bi mogli utjecati na to da ostvarenje inflacije

Slika 5.4. Projekcija inflacije potrošačkih cijena
godišnje stope promjene

Izvori: DZS; izračun HNB-a

bude više od prognozanog, među kojima se ističu mogući rast administrativno reguliranih cijena, nepovoljne vremenske prilike koje bi mogle rezultirati izrazitijim rastom cijena poljoprivrednih proizvoda, snažniji rast cijena sirove nafte (zbog geopolitičkih

napetosti i/ili mogućeg dogovora o ograničenju proizvodnje zemalja OPEC-a) te zamjetljivije slabljenje tečaja eura u odnosu na američki dolar.

6. Vanjska trgovina i konkurentnost

U prva tri mjeseca 2016. na tekućem i kapitalnom računu platne bilance zabilježen je manjak, koji je, zbog izrazitijega rasta neto rashoda na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja te slabijega korištenja sredstava iz fondova EU-a, bio za četvrtinu veći nego u istom razdoblju prethodne godine. Promatraju li se kumulativna ostvarenja u posljednjih godinu dana, višak na tekućem i kapitalnom računu se, nakon što je u trećem tromjesečju 2015. dosegao svoj povijesni vrhunac, u prvom tromjesečju 2016. spustio na 5,1% BDP-a, u čemu je sadržan i učinak troška poslovnih banaka povezan s očekivanom konverzijom kredita u švicarskim francima, ocijenjen na oko 2% BDP-a.

Na razini cijele 2016. godine, višak na tekućem i kapitalnom računu platne bilance mogao bi iznositi 3,6% ocijenjenog BDP-a, što je u odnosu na prethodnu godinu (5,9% BDP-a) blago smanjenje isključujući li se učinak konverzije kredita u švicarskim francima (2% BDP-a). Pritom se nepovoljnim utjecajem izdvaja pogoršanje salda u robnoj razmjeni s inozemstvom zbog izrazitijega prirasta uvoza od izvoza, ali i malo bolji poslovni rezultati stranih trgovačkih društava u Hrvatskoj. Nasuprot tome, pozitivno bi na saldo tekućega i kapitalnog računa moglo djelovati daljnje povećanje neto izvoza usluga, poglavito prihoda od turizma, i jače korištenje sredstava iz fondova EU-a. Slični trendovi mogli bi se nastaviti i u sljedećoj godini te pridonijeti daljnjem smanjivanju viška na tekućem i kapitalnom računu.

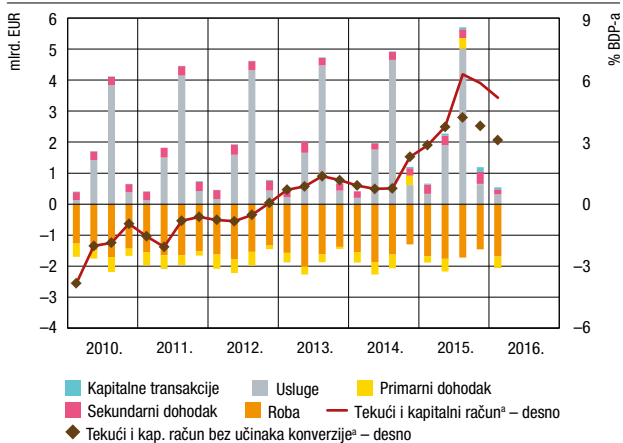
Najveći utjecaj na povećanje manjka na tekućem računu u prvom tromjesečju 2016. došao je od produbljivanja negativnog salda na računu primarnog dohotka, zbog povećanja rashoda i smanjenja prihoda od izravnih vlasničkih ulaganja. Pritom je povećanje rashoda bilo potaknuto rastom profitabilnosti trgovačkih društava u stranom vlasništvu, posebice u djelatnostima financijskog posredovanja, hotelijerstva te proizvodnje hrane i pića, dok je smanjenje prihoda rezultat pogoršanja poslovnih rezultata

inozemnih poduzeća u domaćem vlasništvu. S druge strane, kamatni troškovi domaćih sektora na osnovi inozemnih obveza smanjili su se.

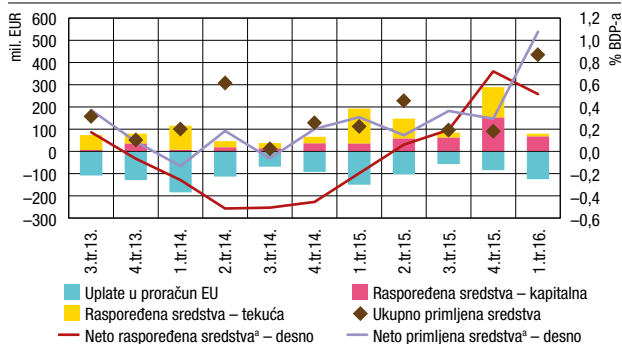
Vrijednost ukupno iskorištenih sredstava iz fondova EU-a u prvom je tromjesečju 2016. bila manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. To se poglavito odnosi na tekuće prihode, što je rezultiralo pogoršanjem salda na računu sekundarnog dohotka, dok se istodobno povećala vrijednost sredstava namijenjenih kapitalnim projektima, pa je višak na računu kapitalnih transakcija porastao. Međutim, valja napomenuti da su sredstva primljena iz EU-a na račun Nacionalnog fonda višestruko nadmašila iznose raspoređene krajnjim korisnicima, koji su prikazani na računima sekundarnog dohotka i kapitalnih transakcija, pa se može očekivati da će se potonji povećavati u sljedećim razdobljima, kada bi se primljena sredstva trebala prosljeđivati krajnjim korisnicima. Promotri li se kumulativna vrijednost u posljednjih godinu dana, u prvom tromjesečju 2016. sredstva raspoređena krajnjim korisnicima nadmašila su uplate u proračun EU-a za 0,5% BDP-a (Slika 6.2., plava linija), dok su neto primljena sredstva iz EU-a bila dvostruko veća (Slika 6.2., crvena linija).

Neto izvoz usluga u prvom se tromjesečju 2016. blago smanjio u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. To je ponajprije rezultat pogoršanja salda u razmjeni ostalih usluga, na koje je u najvećoj mjeri utjecalo smanjenje prihoda od usluga popravaka te građevinskih usluga, ali i manjeg neto izvoza usluga oplemenjivanja robe u vlasništvu drugih. S druge strane, višak u razmjeni usluga putovanja nastavio se povećavati, uz rast prihoda za 16,2%. Bolji financijski rezultati u turizmu bili su praćeni zamjetljivim poboljšanjem fizičkih pokazatelja: dolazaka stranih gostiju u komercijalne smještajne objekte za 22,8% i noćenja za 27,5%, ponajviše zahvaljujući turistima iz Njemačke, Italije i Slovenije.

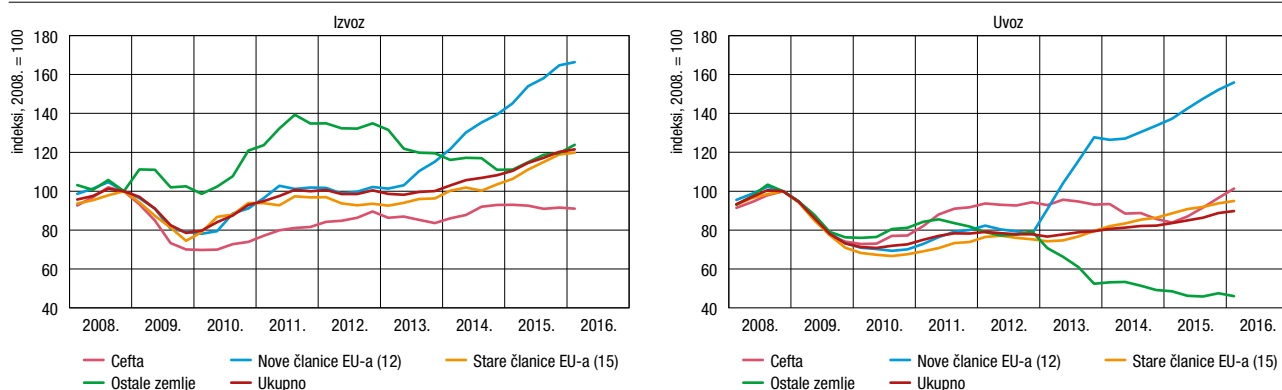
Slika 6.1. Saldo na tekućem i kapitalnom računu i njegova struktura

Slika 6.2. Transakcije s proračunom EU-a

Slika 6.3. Hrvatska robna razmjena prema ekonomskim grupacijama zemalja

Napomena: CEFTA uključuje Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Makedoniju, Moldaviju, Srbiju i UNMIK/Kosovo. Podaci se kod izvoza robe iskazuju prema zemljama namjene, a od 1. srpnja 2013. primjenjuje se kod uvoza robe novi metodološki kriterij iskazivanja podataka, a koji je primijenjen i na podatke za prvih šest mjeseci 2013. godine. U Extrastatu se kod uvoza robe podaci iskazuju prema zemljama podrijetla robe, dok se kod primitaka robe u Intrastatu iskazuju prema zemljama otpreme. Zbog toga, podaci o uvozu za razdoblje nakon siječnja 2013. iskazani prema zemljama nisu usporedivi s podacima prije tog razdoblja. Vrijednosti indeksa izračunate su kao pomični prosjek četiriju tromjesečja.

Izvor: DZS

Manjak u robnoj razmjeni s inozemstvom (prema vanjskotrgovinskoj statistici) na početku 2016. godine blago se povećao u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, uz usporavanje godišnjih stopa rasta izvoza i uvoza na 4,6% i 4,7%. U odnosu na prethodno tromjesečje, manjak se povećao zbog smanjenja robnog izvoza (za 1,8%) uz istodobno neznatno povećanje uvoza. Padu izvoza najviše je pridonijelo smanjenje izvoza nafte i naftnih derivata te brodova. Nasuprot tome, kod izvoza ostale robe zabilježen je rast od 5,0%, ponajprije zbog snažnijeg izvoza kapitalnih (posebno električnih strojeva aparata i uređaja) te prehrambenih (ponajviše šećera i proizvoda od šećera) proizvoda, kao i cestovnih vozila, medicinskih i farmaceutskih proizvoda te raznih gotovih proizvoda. Unatoč smanjenju uvoza nafte i naftnih derivata, ukupan robni uvoz u prva se tri mjeseca 2016. neznatno povećao pod utjecajem rasta uvoza brodova i, poglavito, ostale robe. Rastu uvoza ostale robe (isključujući naftu i brodove) od 2,8% ponajviše je pridonio rast uvoza proizvoda svrstanih prema materijalu, odjeće, medicinskih i farmaceutskih proizvoda te raznih gotovih proizvoda. Podaci o kretanju robne razmjene u travnju upućuju na rast izvoza (za 1,1%) te snažniji rast uvoza (2,9%), koji su doveli do povećanja manjka u odnosu na prvo tromjesečje.

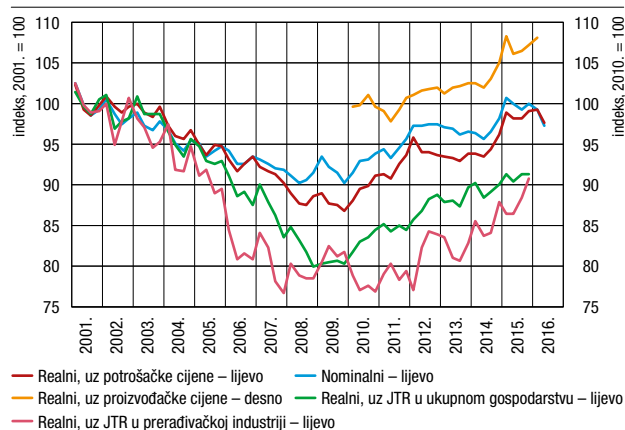
Promatra li se kretanje hrvatske robne razmjene prema pojedinim tržištima, vidljivo je da se i nadalje znatan dio rasta izvoza i uvoza odnosi na tržište Europske unije (detaljnije o obilježjima hrvatskoga robnog izvoza u posljednje tri godine vidi u Okviru 4. Promjene u dinamici i strukturi hrvatskoga robnog izvoza od ulaska u EU). Tako je u prvom tromjesečju 2016. godine, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, najviše porastao izvoz u zemlje EU-a. Pritom se ističe rast izvoza u Njemačku (najviše električnih strojeva aparata i uređaja i cestovnih vozila), Italiju (posebno šećera i proizvoda od šećera, pluta i drva te medicinskih i farmaceutskih proizvoda) te Sloveniju (prehrambenih proizvoda, kapitalne opreme te pluta i drva). Ujedno se ubrzao rast izvoza u treće zemlje, kao rezultat pojačanog izvoza medicinskih i farmaceutskih proizvoda te raznih gotovih proizvoda u SAD. S druge strane, izvoz u zemlje članice Cefta smanjio se, najvećim dijelom zbog smanjenog izvoza nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu. Rast uvoza u prvom tromjesečju 2016. godine ponajprije odražava veći uvoz iz zemalja članica EU-a, posebice iz Njemačke (ponajviše cestovna vozila), Bugarske (razni gotovi proizvodi) i Slovenije (zemni i industrijski plin, medicinski i farmaceutski proizvodi te cestovna vozila). Uvoz iz

zemalja Cefta također se povećao, čemu su najviše pridonijele Srbija (obojeni metali te električna energija) te Bosna i Hercegovina (posebno uvoz električne energije). S druge strane, smanjio se uvoz iz trećih zemalja, i to najviše pod utjecajem izrazitog smanjenja vrijednosti uvoza nafte i naftnih derivata iz Rusije i Azerbajdžana.

I u cijeloj 2016. očekuje se povećanje manjka robne razmjene, posebice kod suženog agregata koji isključuje brodove i naftu. Rast uvoza zasniva se na očekivanom blagom oporavku domaće potražnje i investicija, jačem korištenju sredstava fondova EU-a kao i na uvažavanju uvozne ovisnosti domaćega gospodarstva. Ipak, zbog nižih cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, vrijednost neto uvoza nafte i naftnih derivata vjerojatno će se smanjiti na godišnjoj razini. Očekivani rast izvoza počiva na pretpostavci o nastavku gospodarskog oporavka u glavnim vanjskotrgovinskim partnerima te daljnjem korištenju olakšanih procedura pristupu tržištu EU-a.

U prvoj polovini 2016. cjenovna konkurentnost hrvatskog izvoza pogoršala se pod utjecajem nominalne efektivne aprecijacije kune. Realni efektivni tečajevi kune uz potrošačke i proizvođačke cijene, nakon blage deprecijacije u prvom tromjesečju,

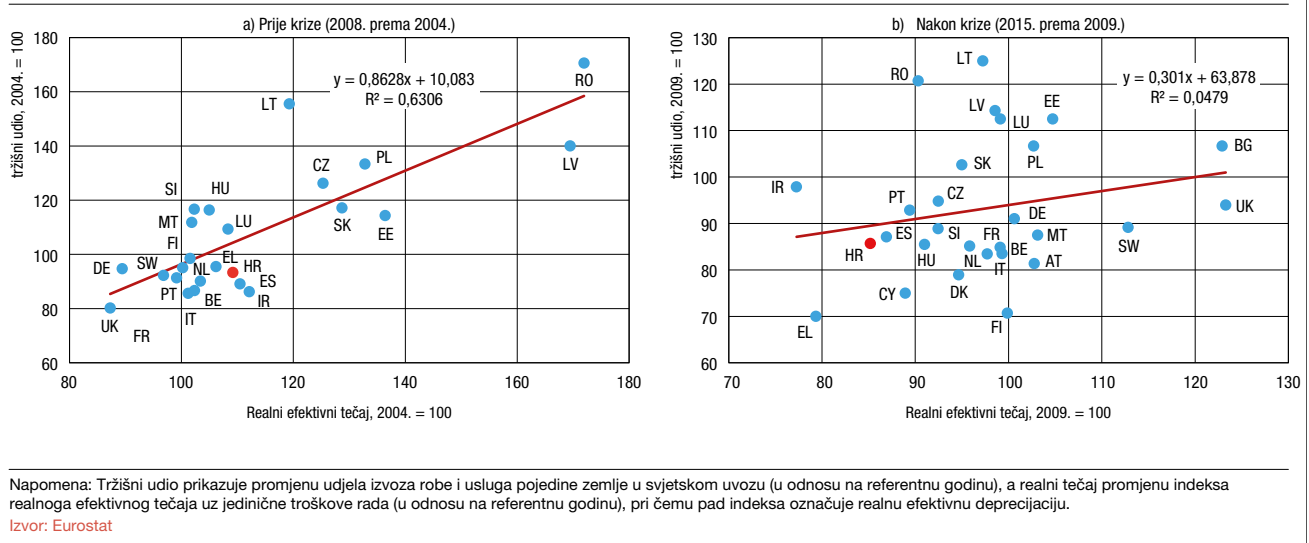
Slika 6.4. Nominalni i realni efektivni tečajevi kune

Napomena: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu koji je raspoloživ od siječnja 2010. Pad indeksa označuje efektivnu aprecijaciju kune.

Izvor: HNB

Slika 6.5. Promjene tržišnog udjela izvoza robe i usluga te realnoga efektivnog tečaja uz jedinične troškove rada

osjetno su aprecirali tijekom travnja i svibnja 2016. u odnosu na prosjek prethodnog tromjesečja. Pritom je nominalna efektivna aprecijacija kune poništila učinak povoljnijega kretanja domaćih potrošačkih i proizvođačkih cijena u odnosu na glavne vanjsko-trgovinske partnere. Na razini cijele 2016. te u 2017. ipak se očekuje blago poboljšanje cjenovne konkurentnosti hrvatskoga robnog izvoza mjerene indeksom realnoga efektivnog tečaja uz potrošačke cijene, čime bi se nastavio dvogodišnji trend njegova poboljšanja.

Poboljšanje cjenovne i troškovne konkurentnosti hrvatskog izvoza samo se djelomično može povezati s iznimno dobrim izvoznim rezultatima u posljednje dvije godine. Naime, blagi pritisci u smjeru deprecijacije kune postoje još od 2009., pri čemu je realna deprecijacija tečaja bila još i snažnija od nominalne, no izvoz je počeo snažnije rasti tek nakon ulaska Hrvatske u EU. Jačanje hrvatskoga izvoza robe i usluga odrazilo se i na

oporavak udjela hrvatskog izvoza na svjetskom tržištu, osobito u 2015. godini, međutim njegova je razina još niža u odnosu na pretkrizno razdoblje, unatoč relativno zamjetljivom poboljšanju cjenovne i troškovne konkurentnosti. Štoviše, u usporedbi s drugim zemljama Srednje i Istočne Europe, slab i ograničen utjecaj relativno povoljnijega povijesnoga kretanja realnoga efektivnog tečaja hrvatske kune u usporedbi s valutama spomenutih zemalja upućuje na veću važnost necjenovnih činitelja konkurentnosti, koji, među ostalim, uključuju kvalitetu poslovnog okružja, priljev ulaganja u izvozno orijentirane sektore, geografsku i proizvodnu strukturu izvoza, uključenost u globalne lance vrijednosti te ulaganja u istraživanje i razvoj. Pritom je u godinama prije krize najsnažnije rastao izvoz upravo u zemljama s najvećom aprecijacijom realnoga efektivnog tečaja (Slika 6.5.a), a u razdoblju nakon izbijanja krize ta se veza sasvim rasplinula (Slika 6.5.b).

7. Uvjeti financiranja i tokovi kapitala

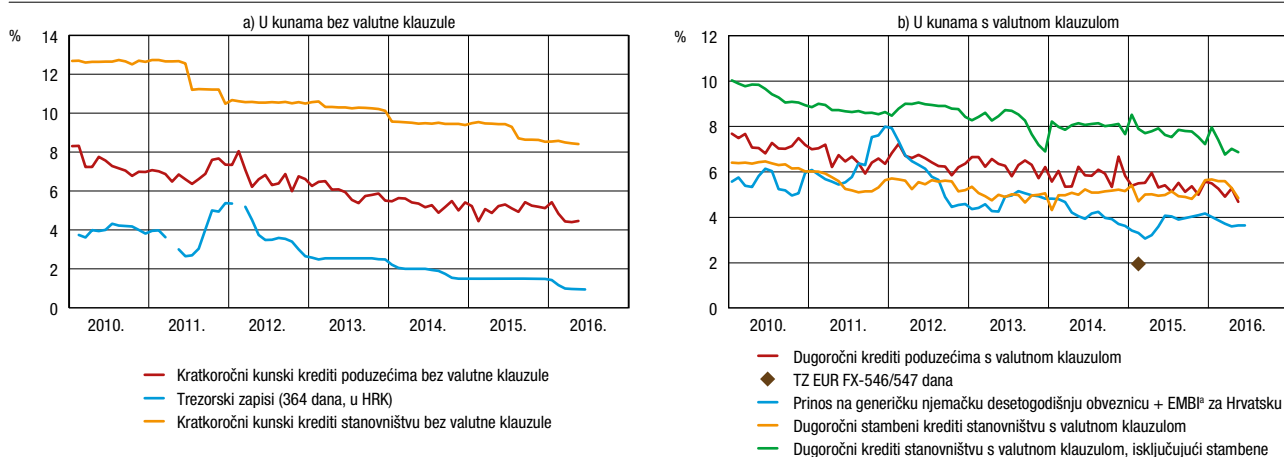
U 2016. godini očekuju se povoljniji uvjeti financiranja u uvjetima rekordno visoke likvidnosti na domaćem i inozemnim financijskim tržištima. Troškovi financiranja domaćih sektora tijekom prve polovine 2016. zabilježili su pretežito povoljna kretanja (Slika 7.1.). Kamatna stopa na jednogodišnje kunske trezorske zapise pala je s 1,48%, koliko je iznosila krajem 2015., na dosad najnižih 0,94% u lipnju. Prosječna kratkoročna kunska kamatna stopa na kredite banaka niža je za sve sektore u odnosu na prethodnu godinu, a u odnosu na kraj 2015. najveće poboljšanje uvjeta financiranja zabilježeno je za poduzeća. Dugoročni troškovi financiranja s valutnom klauzulom kod banaka isto su bili povoljniji u odnosu na kraj prethodne godine, pri čemu se kamatna stopa na stambene kredite od prosinca do travnja zadržavala na višim razinama nego 2015. godine, što je bila posljedica utjecaja konverzije kredita s valutnom klauzulom u švicarskom franku u kredite s valutnom klauzulom u euru. Padu kamatnih stopa pridonosi i smanjenje troška izvora financiranja

banaka, što se ogleda u padu NRS-a³ i EURIBOR-a. Nadalje, uvjeti financiranja trebali bi ostati povoljniji i u ostatku godine. Pritom se pretpostavlja da će se inozemna tržišta brzo stabilizirati nakon šoka izazvanog referendumskom odlukom o izlasku Ujedinjene Kraljevine iz EU-a. K tome, u prvim danima nakon odluke šok se nije odrazio na kamatne stope na domaćem bankarskom tržištu, s obzirom na to da banke trenutačno nemaju potrebe za zaduživanjem.

Cijena zaduživanja države u inozemstvu, procijenjena zbrojem prinosa na njemačku državnu obveznicu i pokazatelja EMBI za Hrvatsku, smanjila se tijekom prve polovine godine isključivo zbog pada prinosa na dugoročno zaduživanje Njemačke. Unatoč tome, tijekom svibnja nije došlo do planiranog izdavanja inozemne državne obveznice zbog političke nestabilnosti u zemlji. Krajem lipnja blago su porasli prinosi na hrvatske državne obveznice zbog nestabilnosti na financijskim tržištima nakon referendumске odluke Ujedinjene Kraljevine o napuštanju Europske unije.

3 Nacionalna referentna stopa (NRS) jest prosječna kamatna stopa koju bankarski sektor plaća na depozite te se koristi kao jedna od referentnih kamatnih stopa za određivanje visine varijabilnog dijela promjenjive kamatne stope na kredite prema članku 11.a Zakona o potrošačkom kreditiranju.

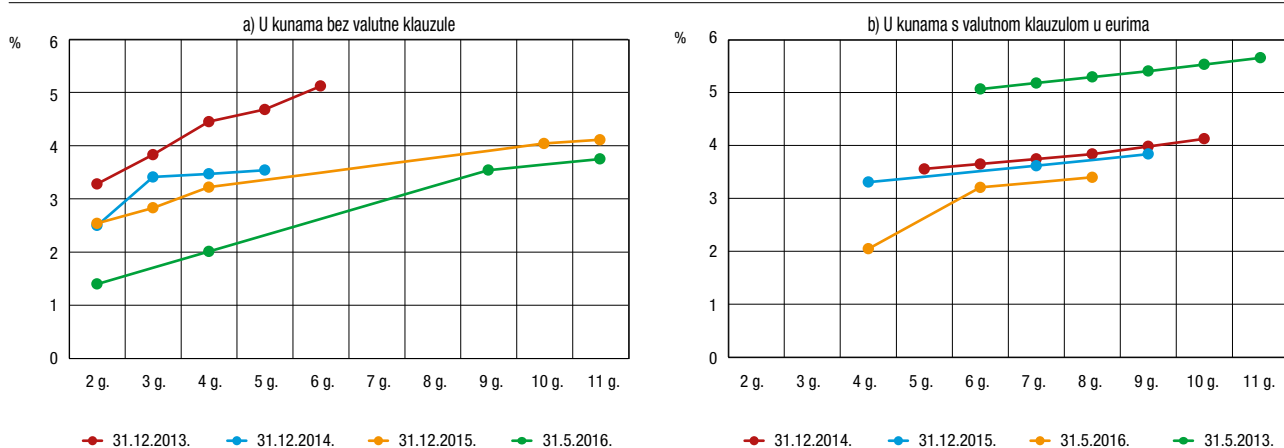
Slika 7.1. Troškovi financiranja domaćih sektora

^a EMBI je indeks (engl. *Emerging Market Bond Index*) koji pokazuje razliku prinosa na državne vrijednosne papire koje su izdale zemlje s tržištima u nastajanju, među kojima je i Hrvatska, u odnosu na nerizične vrijednosne papire koje su izdale razvijene zemlje.

Izvori: MF; Bloomberg; HNB

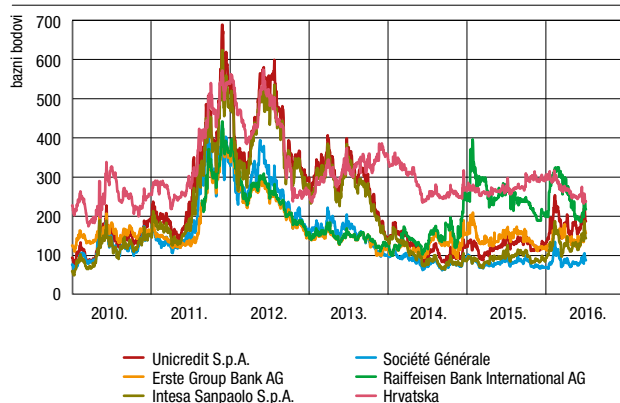
Slika 7.2. Prinosi do dospeljeća na obveznice RH

Napomena: Točkama su označeni ostvareni prinosi, dok su ostale vrijednosti interpolirane.

Izvor: HNB

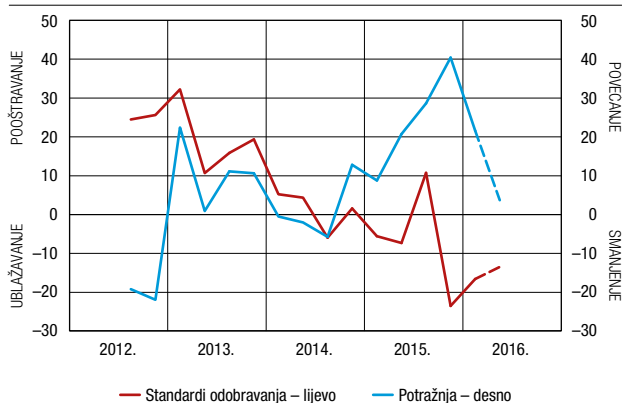
Slika 7.3. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za Hrvatsku i odabrane banke majke domaćih banaka

Napomena: Premija osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji relativni iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavateljem nekog instrumenta.

Izvor: S&P Capital IQ

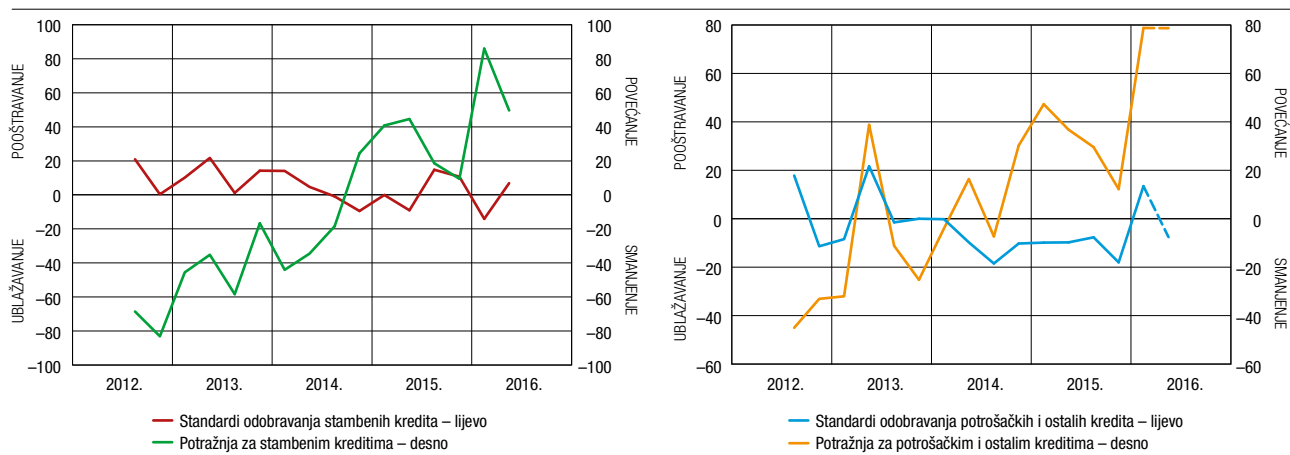
Slika 7.4. Standardi odobravanja i potražnja za kreditima poduzeća

Napomena: Podaci pokazuju neto postotak banaka ponderiran udjelom u ukupnim kreditima poduzećima. Isprekidanim linijama označena su očekivanja banaka za drugo tromjesečje 2016. godine.

Izvor: HNB

Slika 7.5. Standardi odobravanja i potražnja za kreditima stanovništva

Napomena: Podaci pokazuju neto postotak banaka ponderiran udjelom u ukupnim kreditima stanovništvu. Isprekidanim linijama označena su očekivanja banaka za drugo tromjesečje 2016. godine.

Izvor: HNB

Istovremeno je došlo i do dodatnog pada prinosa na njemačke državne obveznice, također pod utjecajem ishoda referenduma, pa je porasla i razlika prinosa hrvatskih državnih obveznica u odnosu na njemačke.

Promatra li se krivulja prinosa za hrvatske državne obveznice u dužem razdoblju, od kraja 2013. do prve polovine ove godine uvjeti financiranja za državu zamjetno su povoljniji. Prinos na četverogodišnju kunsku obveznicu bez valutne klauzule smanjio se za približno 2,5 postotnih bodova, dok je u istom razdoblju prinos na šestogodišnju kunsku obveznicu s valutnom klauzulom u eurima smanjen za oko 2 postotna boda (Slika 7.2.).

Tijekom prvog tromjesečja premije osiguranja od kreditnog rizika banaka majki najvećih banaka u Hrvatskoj dosegnule su najviše ovogodišnje razine zbog povećane zabrinutosti financijskih tržišta glede buduće profitabilnosti banaka, nakon čega je uslijedilo kratko razdoblje stabilizacije. Međutim, nakon referendumske odluke o izlasku Ujedinjene Kraljevine iz EU-a premije banaka majki opet su se povećale, te su krajem lipnja bilježile veće vrijednosti u odnosu na kraj prethodne godine (Slika 7.3.). S druge strane, premija osiguranja od kreditnog rizika za Hrvatsku polovinom godine bila je manja u odnosu na kraj 2015., no istovremeno i dalje bilježi znatno višu razinu u odnosu na premije usporedivih zemalja.

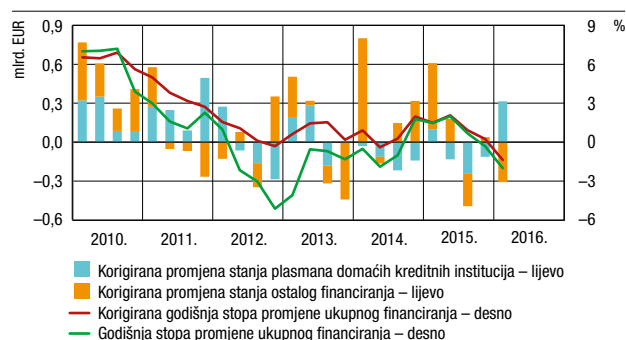
Uz povoljna kretanja domaćih kamatnih stopa, standardi odobravanja i kreditna potražnja za poduzeća nastavili su se poboljšavati u prvom tromjesečju 2016. godine, iako slabijim intenzitetom u odnosu na prethodno razdoblje (Slika 7.4.). Prema odgovorima banaka iz Ankete o kreditnoj aktivnosti na ublažavanje standarda za kredite poduzećima najviše su djelovala pozitivna očekivanja u vezi s općim gospodarskim kretanjima i konkurencija među bankama, dok su na porast potražnje najviše utjecale potrebe za financiranjem zaliha i obrtnoga kapitala te restrukturiranje duga.

Što se tiče kreditne potražnje i ponude za sektor stanovništva, prema odgovorima banaka iz Ankete o kreditnoj aktivnosti potražnja za potrošačkim i stambenim kreditima u prvom tromjesečju 2016. zabilježila je najpovoljnija kretanja od početka provođenja Ankete (Slika 7.5.). Na takva je kretanja za stambene kredite najviše utjecalo pouzdanje potrošača, a za potrošačke i ostale kredite potrošnja trajnih potrošnih dobara. Što se tiče standarda odobravanja, oni su u prvom tromjesečju ublaženi za stambene kredite, dok je za potrošačke i ostale kredite stanovništvu, prvi put od 2013. godine, zabilježeno pooštavanje.

Unatoč povoljnim kretanjima uvjeta financiranja ukupan dug nefinancijskih poduzeća stagnirao je tijekom prvog tromjesečja 2016., dok je na godišnjoj razini zabilježeno njegovo smanjenje od 1,4% (Slika 7.6.). Pritom su u prvom tromjesečju privatna i javna poduzeća povećala razinu duga kod domaćih kreditnih institucija (za 2,5%, na temelju transakcija), dok su obje skupine poduzeća smanjile inozemno financiranje u približno istom obujmu. Tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja također je zabilježen porast kreditne aktivnosti domaćih kreditnih institucija poduzećima.

Kretanja plasmana stanovništva tijekom prvih pet mjeseci bila su povoljnija u odnosu na isto razdoblje prethodnih godina (Slika 7.7.). Tako su plasmani stanovništvu u prvih pet mjeseci 2016. porasli za 0,6% (na temelju transakcija), uz posebno snažan rast kreditiranja u kunama. Međutim, na godišnjoj razini i dalje se bilježi pad ukupnih plasmana, koji je krajem svibnja iznosio 0,7%. Također, nominalno stanje kredita stanovništvu bilo je i u prvih pet mjeseci 2016. pod velikim utjecajem postupka konverzije i djelomičnog otpisa kredita u švicarskom franku koji je u značajnijim iznosima započeo u prosincu prethodne godine. Krajem studenoga 2015. plasmani stanovništvu

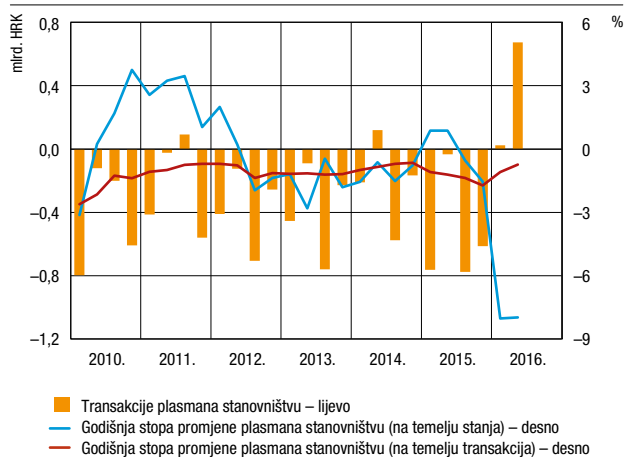
Slika 7.6. Financiranje poduzeća prema izvorima

Napomena: Ostalo financiranje uključuje zaduživanje poduzeća kod domaćih društava za leasing i izravno zaduživanje kod HBOR-a te zaduživanje kod inozemnih banaka i vlasnički povezanih poduzeća u inozemstvu. Korigirane promjene izračunate su na temelju podataka o transakcijama plasmana domaćih kreditnih institucija i podataka o kretanju inozemnog duga iz kojeg su isključeni učinak preuzimanja kredita brodogradilišta koje je preuzelo Ministarstvo financija u 2012. godini te učinak pretvaranja duga u kapital.

Izvori: Hanfa; HNB; izračun HNB-a

Slika 7.7. Plasmani stanovništvu

Napomena: Podaci za drugo tromjesečje 2016. odnose se na travanj i svibanj.

Izvor: HNB

u švicarskom franku i vezani uz švicarski franak iznosili su 21,7 mlrd. kuna, a na kraju svibnja 2016. godine 2,3 mlrd. kuna. Pritom je u istom razdoblju konvertirano 11,2 mlrd. kuna kredita u švicarskom franku, a otpisano 5,8 mlrd. kuna.

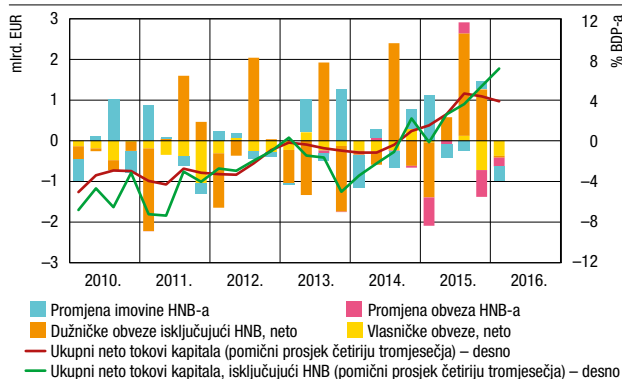
U 2016. ukupni bi dug poduzeća mogao blago porasti kao rezultat prirasta domaćega kreditiranja, uz očekivano postupno jačanje zaduživanja poduzeća u srednjem roku. U skladu s tim i ukupna domaća kreditna aktivnost banaka u 2016. mogla bi porasti nakon dvije godine uzastopnog pada, dok se za stanovništvo i dalje očekuje razduživanje, iako znatno sporije nego u 2015. godini. S druge strane, stanje plasmana će se smanjiti, uglavnom zbog otpisa plasmana stanovništvu povezanih s postupkom konverzije kredita uz švicarski franak te otpisa povezanih s prodajom neprihodonosnih plasmana nefinancijskih poduzeća. Iako se u srednjoročnom razdoblju očekuje postupno ubrzanje kreditne aktivnosti banaka, rizici za oporavak kreditiranja blago su negativno usmjereni te uključuju visoku zaduženost korporativnog sektora, značajnije preusmjeravanje poduzeća prema povoljnijim inozemnim izvorima financiranja, kao i daljnje slabljenje kreditnog rejtinga države te moguće zaustavljanje povoljnih trendova kod uvjeta financiranja. S druge strane, povoljnija kretanja u realnom sektoru gospodarstva, fiskalna konsolidacija i manje financijske potrebe države mogu otvoriti prostor za jače kreditiranje privatnog sektora.

Tokovi kapitala s inozemstvom

Neto priljev kapitala iz inozemstva ostvaren u prva tri mjeseca 2016. bio je znatno slabiji nego u istom razdoblju prethodne godine. Na financijskom računu platne bilance, isključujući transakcije središnje banke, zabilježen je rast neto inozemnih obveza za 0,5 mlrd. EUR, u usporedbi s 1,3 mlrd. EUR godinu ranije.

Neto priljev inozemnih izravnih ulaganja u prvom tromjesečju 2016. iznosio je 0,4 mlrd. EUR, što je gotovo dvostruko više nego u istom razdoblju prethodne godine. Najviše je tom porastu pridonijelo poboljšanje zadržane dobiti na strani obveza, zahvaljujući boljim poslovnim rezultatima banaka i, u manjoj mjeri, domaćih poduzeća u stranom vlasništvu. Ionako skromna izravna vlasnička ulaganja u Hrvatsku još su se smanjila te su, isključujući transakcije pretvaranja duga u kapital, bila gotovo upola niža u odnosu na početak prošle godine. Nova su vlasnička ulaganja uglavnom ostvarena u djelatnostima trgovine na malo i poslovanja nekretninama. Osim toga, smanjio se rast sredstava kao

Slika 7.8. Tokovi na financijskom računu

Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo. Promjena imovine HNB-a uključuje promjenu bruto međunarodnih pričuva i sredstava u sklopu namjenskoga novčanog računa u sustavu TARGET2-HR. Neto obveze jesu razlika između promjene sredstava i obveza. Serije ukupnih neto tokova kapitala prikazane su kao pomični prosjek četiri tromjesečja.

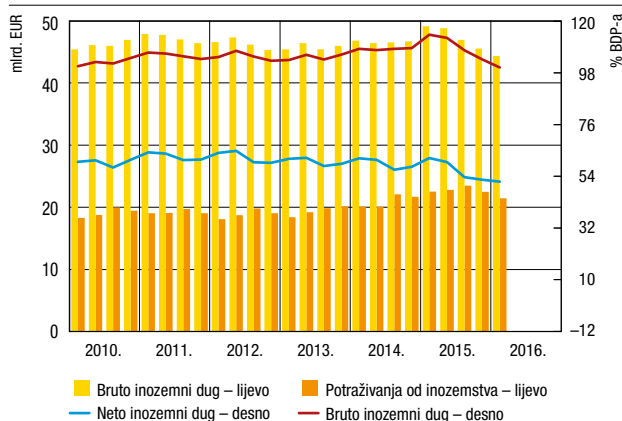
Izvor: HNB

posljedica nižih vlasničkih ulaganja u inozemstvo i pogoršanja poslovnih rezultata inozemnih poduzeća u vlasništvu rezidenata.

Za razliku od početka prethodne godine, kada se neto priljev kapitala gotovo u potpunosti odnosio na dužnička ulaganja, u prva tri mjeseca 2016. po toj osnovi ostvaren tek blagi rast neto obveza. Njemu je, uz rast obveza na osnovi primljenih, ali neraspoređenih sredstava iz fondova EU-a, pridonijelo pogoršanje neto inozemne pozicije kreditnih institucija. One su se nastavile razduživati, ali su istovremeno još više smanjile svoju inozemnu imovinu. Obveze ostalih domaćih sektora (prema vlasnički povezanim i ostalim vjerovnicima) tek su se neznatno povećale jer je rast obveza po osnovi kratkoročnih trgovinskih kredita bio prateći nešto slabijim razduživanjem po ostalim instrumentima. To se poglavito odnosi na javna nefinancijska poduzeća, dok su privatna nefinancijska poduzeća smanjila svoje obveze prema vlasnički nepovezanim vjerovnicima te se istodobno u manjoj mjeri zadužila kod vlasnički povezanih vjerovnika. Za razliku od toga, zamjetno su se smanjile obveze opće države prema inozemnim vjerovnicima.

Neto inozemna pozicija središnje banke (isključujući utjecaj međualutnih promjena) u prvom se tromjesečju 2016. dodatno

Slika 7.9. Bruto i neto inozemni dug

Napomena: Neto inozemni dug jest bruto inozemni dug umanjen za dužnička potraživanja prema inozemstvu.

Izvor: HNB

pogoršala kao posljedica smanjenja potraživanja i, nešto manje, rasta obveza. Snažan nepovoljan učinak na pričuve imala je odluka HNB-a o prestanku izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve kod središnje banke, kojom se bankama omogućilo fleksibilnije upravljanje deviznom likvidnošću, a donekle je smanjenju pričuva pridonijelo i povlačenje sredstava s deviznog depozita države kod HNB-a. U suprotnom je smjeru na pričuve djelovalo njihovo ulaganje u repo ugovore, što je istodobno povećalo inozemne obveze središnje banke. Stanje bruto međunarodnih pričuva u prva se tri mjeseca 2016. smanjilo za 0,5 mlrd. EUR te je na kraju ožujka iznosilo 13,2 mlrd. EUR. Unatoč tome, blago se poboljšala pokrivenost kratkoročnog duga prema preostalom dospijeću, na 97,5%. Istodobno su pričuve dostatne za pokriće 7,5 mjeseci uvoza robe i usluga.

U nastavku godine očekuje se dodatni pad dužničkih obveza domaćih sektora, poglavito pod utjecajem razduživanja poslovnih banaka. S druge strane, inozemne obveze države mogle bi se smanjivati do posljednjeg tromjesečja, kada bi država mogla ponovno izaći na inozemna tržišta radi financiranja proračunskog manjka. U skladu s tim i na razini cijele godine moglo bi se ostvariti zamjetno smanjenje dužničkih obveza, uz razduživanje

banaka kao glavnog činitelja ukupnih kretanja u 2016. godini. U manjoj mjeri tome bi moglo pridonijeti i razduživanje ostalih domaćih sektora, prije svega prema vlasnički nepovezanim vjerovnicima. Zahvaljujući smanjenju bruto duga, praćenog rastom nominalnog BDP-a, relativni pokazatelj inozemne zaduženosti mogao bi se vidljivo poboljšati i spustiti ispod 100% BDP-a. Tokovi dužničkoga kapitala u 2017. i nadalje bi trebali biti pod snažnim utjecajem daljnjeg razduživanja kreditnih institucija, iako uz blago usporavanje intenziteta. Za razliku od toga, inozemne obveze države i ostalih domaćih sektora mogle bi postupno rasti. U takvim je uvjetima prognozirano i daljnje poboljšanje relativnih pokazatelja inozemne zaduženosti.

Što se tiče inozemnih izravnih ulaganja, nakon velikog pada u 2015., neto priljev kapitala po ovoj osnovi u tekućoj bi se godini mogao vratiti na razinu približnu prosječnim vrijednostima ostvarenima u godinama od izbijanja krize. Pritom se na strani obveza očekuje rast zadržane dobiti zbog veće profitabilnosti banaka i poduzeća u stranom vlasništvu, dok bi se vlasnička ulaganja mogla smanjiti, ali isključivo zbog visokih iznosa transakcija pretvaranja duga u kapital i značajne transakcije u duhanskoj industriji prošle godine.

8. Monetarna politika

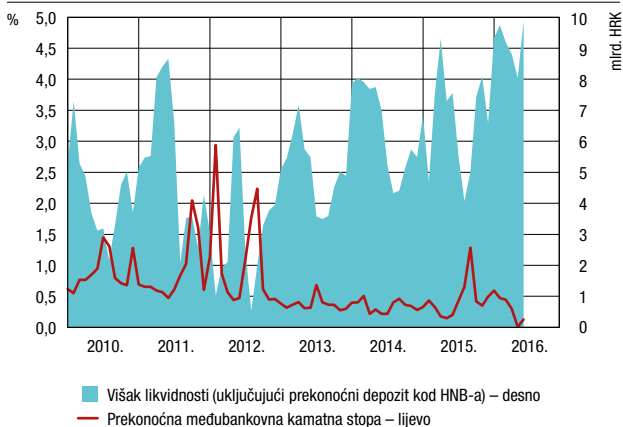
Monetarna politika HNB-a u prvoj polovini 2016. zadržala je ekspanzivan karakter, uz održavanje stabilnosti tečaja kune prema euru. Ekspanzivno usmjerenje monetarne politike dodatno je osnaženo uvođenjem dugoročnih kunkskih strukturnih repo operacija. Višak kunske likvidnosti povećao se s prosječnih 6,7 mlrd. kuna u 2015. godini na 9,2 mlrd. kuna u prvoj polovini 2016. U takvim se uvjetima prekoćna kamatna stopa na međubankovnom novčanom tržištu, uz primjetan pad obujma trgovanja, spustila na 0,13% u lipnju, nakon što je sredinom rujna prošle godine dosegla gotovo 2,0%. Ujedno je došlo i do pada prinosa na kunske trezorske zapise MF-a te spuštanja kunske krivulje prinosa za državne obveznice. U nastavku 2016. te u 2017. godini monetarna politika zadržat će ekspanzivan karakter uz nastavak vođenja politike održavanja stabilnog tečaja kune.

U prvoj polovini 2016. godine održane su dvije od ukupno

planirane četiri strukturne repo aukcije za ovu godinu. Na tim aukcijama HNB je bankama ukupno odobrio 711,5 mil. kuna na rok od četiri godine po fiksnoj stopi od 1,8% (od čega je 565,0 mil. kuna plasirano na aukciji u veljači, a 146,5 mil. kuna na aukciji u svibnju). Ovim operacijama bankama je osiguran pristup dugoročnijim izvorima kunske likvidnosti koji bi trebao pridonijeti zadržavanju trenda pojačanoga kreditiranja banaka u domaćoj valuti koji je posebno prisutan u dosadašnjem dijelu 2016. godine. HNB je nastavio i s provođenjem redovitih tjednih obratnih repo operacija uz fiksnu repo stopu od 0,5%, no u uvjetima izdašnih viškova kunske likvidnosti prosječno stanje sredstava plasiranih putem tih aukcija tijekom prvih šest mjeseci ove godine iznosilo je samo 117,3 mil. kuna.

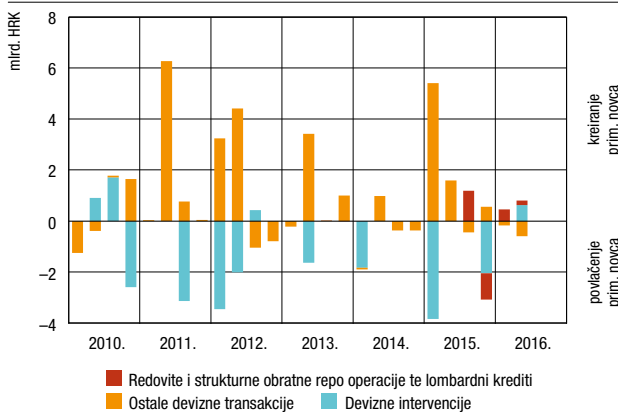
Devizne transakcije HNB-a imale su skroman neto učinak na kunsku likvidnost u prvoj polovini 2016. godine. S jedne strane,

Slika 8.1. Likvidnost banaka i prekoćna međubankovna kamatna stopa

Izvor: HNB

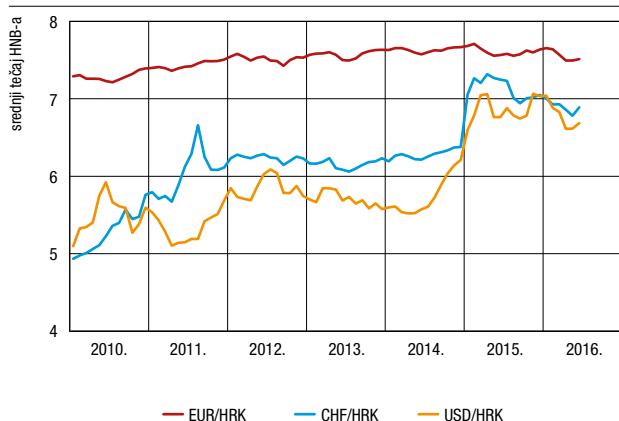
Slika 8.2. Tokovi formiranja primarnog novca (M0)

Napomena: U ostale devizne transakcije ubrajaju se kupoprodaje deviza s MF-om, EK-om i ugovori o razmjeni (engl. swap) s poslovnim bankama. Pozitivne vrijednosti odražavaju kupnju deviza.

Izvor: HNB

Slika 8.3. Nominalni tečajevi kune prema odabranim valutama

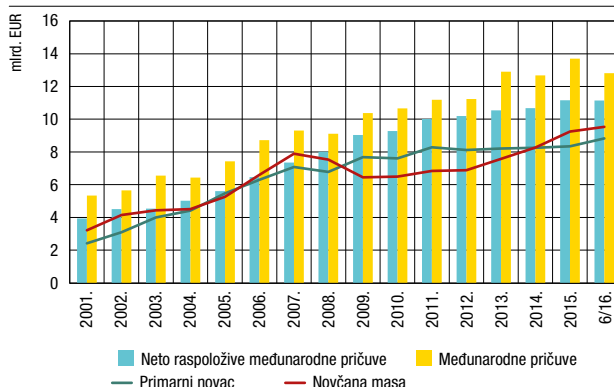
Izvor: HNB

u smjeru povećanja kunske likvidnosti djelovala je devizna intervencija održana krajem svibnja na kojoj je središnja banka otkupila 83,5 mil. EUR i time kreirala 625,6 mil. kuna. Usto, HNB je deviznim transakcijama s MF-om u prvoj polovini godine ostvario kupnju deviza u iznosu od 109,7 mil. EUR, dok je u suprotnom smjeru djelovala prodaja deviza Europskoj komisiji od 210,7 mil. EUR. Sveukupno, središnja je banka u prvoj polovini godine ostvarila neto prodaju deviza u iznosu od 17,5 mil. EUR, čime je povučeno 142,5 mil. kuna.

Nominalni tečaj kune prema euru tijekom prvih pet mjeseci 2016. primjetno je aprecirao, spustivši se s razine od 7,64 EUR/HRK na kraju 2015. na 7,49 EUR/HRK na kraju svibnja. Pritisci u smjeru jačanja kune intenzivirali su se od ožujka i djelomice su bili povezani s dobrim rezultatima u sektoru turizma, jačanjem priljeva sredstava od fondova EU-a i očekivanjima glede najavljenog izdavanja državne obveznice na inozemnom tržištu (koje je kasnije odgođeno). Kako bi ublažio navedene pritiske, HNB je 31. svibnja intervenirao na deviznom tržištu otkupom 83,5 mil. EUR, nakon čega je zaustavljeno jačanje kune te je tečaj do kraja lipnja porastao na 7,51 EUR/HRK. Promatra li se prosječni tečaj, on je u prvoj polovini godine bio za 0,9% niži nego u istom razdoblju prethodne godine. Tečaj kune u odnosu na američki dolar i švicarski franak tijekom prvih pet mjeseci ove godine također je aprecirao, i to ponajviše zbog jačanja eura na svjetskim deviznim tržištima, dok je u lipnju došlo do blagog zaokreta u smjeru slabljenja kune prema glavnim svjetskim valutama.

Bruto međunarodne pričuve na kraju lipnja iznosile su 12,8 mlrd. EUR i bile su za 0,9 mlrd. EUR (6,5%) niže nego na kraju 2015. godine. Pad bruto pričuva pretežit je bio posljedica odluke o ukidanju izdvajanja devizne obvezne pričuve na račun kod HNB-a u iznosu od 0,5 mlrd. EUR. Tom odlukom bankama se omogućava fleksibilnije upravljanje deviznom likvidnošću, pa sada ukupni devizni dio obvezne pričuve banke održavaju prosječnim dnevnim stanjem devizne imovine. Usto, padu bruto pričuva pridonijelo je i trošenje deviznog depozita države kod HNB-a, koji je na kraju 2015. iznosio 411,8 mil. EUR, a do kraja lipnja spustio se na 241,0 mil. EUR. S obzirom na to da navedeni činitelji nemaju učinka na kretanje neto raspoloživih pričuva, one su se tek blago smanjile u odnosu na kraj prethodne godine (za 0,1%) te su na kraju lipnja iznosile 11,1 mlrd. EUR. Bruto i neto međunarodne pričuve i dalje znatno nadmašuju stanje najužih monetarnih agregata M0 i M1.

Slika 8.4. Međunarodne pričuve HNB-a i monetarni agregati

Napomena: Neto raspoložive pričuve definirane su kao međunarodne pričuve umanjene za deviznu inozemnu pasivu HNB-a, obveznu pričuvu u devizama, devizne depozite države te izvanbilančne obveze (ugovori o razmjeni). Posljednji podatak za novčanu masu odnosi se na kraj svibnja 2016.

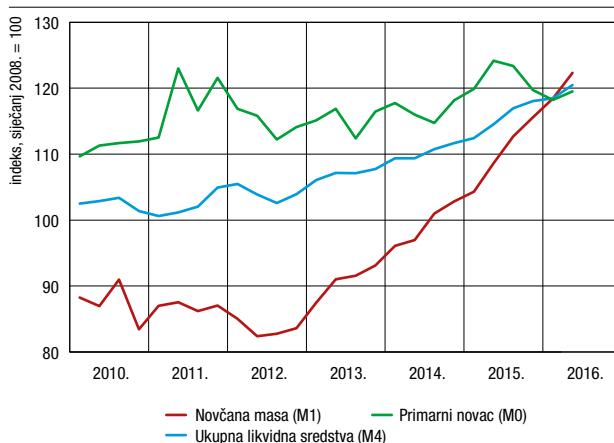
Izvor: HNB

Realne desezonirane vrijednosti novčane mase (M1) i ukupnih likvidnih sredstava (M4) nastavile su postojano rasti i u prvoj polovini 2016. godine. Uz i dalje prigušenu inflaciju, realnom rastu monetarnih agregata zasigurno je pridonio rast kreditiranja privatnog sektora te općenito oporavak domaćeg gospodarstva. Realna vrijednost primarnog novca (M0) u drugom je tromjesečju ponovno zabilježila rast nakon nekoliko tromjesečja smanjenja.

U uvjetima prigušene inflacije i sporog oporavka kreditiranja, monetarna politika u 2016. godini zadržat će izrazito ekspanzivan karakter uz nastavak održavanja stabilnog tečaja kune prema euru. To podrazumijeva daljnje podupiranje visoke likvidnosti u sustavu strukturnim i redovitim repo operacijama, kao i deviznim transakcijama. Pritom će obujam deviznih transakcija HNB-a u 2016. ponajprije ovisiti o inozemnom zaduživanju države, a u slučaju njegova izostanka može doći do preusmjeravanja države na zaduživanje na domaćem tržištu, ali i do snažnijeg pada međunarodnih pričuva RH. Za 2016. i iduće godine očekuje se postupno ubrzanje kreditne aktivnosti banaka prema poduzećima i stanovništvu, no rizici za takva ostvarenja blago su negativno usmjereni, a prije svega se odnose na mogući nastavak

Slika 8.5. Monetarni agregati

indeks kretanja desezoniranih vrijednosti deflaciranih indeksom potrošačkih cijena

Napomena: Podaci za drugo tromjesečje 2016. odnose se na svibanj.

Izvor: HNB

razduživanja povezan s visokom zaduženošću korporativnog sektora, kao i na značajnije preusmjeravanje poduzeća prema

inozemnim, povoljnijim izvorima financiranja od očekivanog.

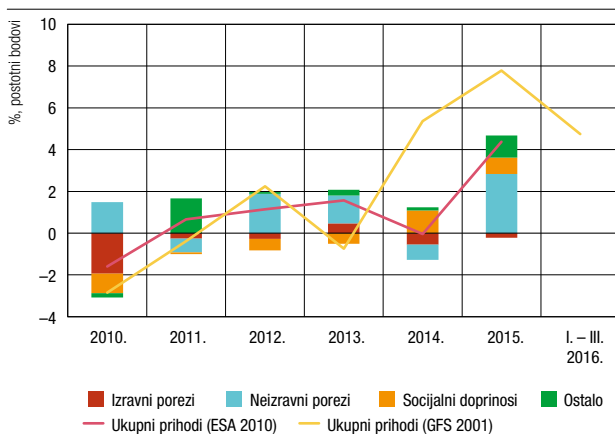
9. Javne financije

Prema podacima Ministarstva financija povoljna fiskalna kretanja, prisutna tijekom 2015., nastavila su se i u prvom tromjesečju 2016. Uz nastavak rasta gospodarske aktivnosti, koji se pozitivno odrazio na dinamiku prihoda, ovakve trendove podupiru i uštede na rashodnoj strani proračuna. Saldo opće države u tim bi se okolnostima mogao nastaviti poboljšavati te bi RH u 2016. mogla nakon duljeg razdoblja ostvariti razinu manjka nižu od 3% BDP-a. U Programu konvergencije RH za razdoblje 2016. – 2019. planirani nominalni manjak opće države za 2016. iznosi 2,6% BDP-a, što je za 0,6 postotnih bodova manje u odnosu na 2015. Ciljana razina manjka u skladu je s iznosom koji je potrebno postići u 2016. u sklopu procedure pri prekomjernom manjku (2,7% BDP-a), ali prema ocjeni EK-a kriterij duga neće biti zadovoljen.

Prihodi i rashodi

Gotovinski podaci MF-a na razini konsolidirane središnje države upućuju na nastavak pozitivnih kretanja prihoda u prva tri mjeseca ove godine. Tako se nastavio rast poreznih prihoda na godišnjoj razini, čemu je najviše pridonio rast prihoda od trošarina, što se može povezati s povoljnim kretanjem osobne potrošnje te cjelogodišnjim učinkom povećanja visine trošarina na duhan i naftne derivate iz 2015. S druge su se strane prihodi od PDV-a unatoč povoljnim kretanjima potrošnje kućanstava smanjili, što je prema dostupnim podacima posljedica povećanih povrata preplaćenog poreza. Nadalje, vidljivo su povećani i prihodi od socijalnih doprinosa, odražavajući povoljna kretanja na tržištu rada, poglavito rast prosječnih bruto plaća. Podaci MF-a pokazuju i znatan porast prihoda od međunarodnih organizacija, što se može povezati s povećanim transferima iz proračuna EU-a, no oni ne utječu na manjak prema metodologiji ESA 2010 s obzirom na to da se isti iznos sredstava istovremeno bilježi i na rashodnoj strani proračuna. S druge strane, tzv. ostali prihodi primjetljivo su smanjeni djelomice zbog baznog učinka, odnosno

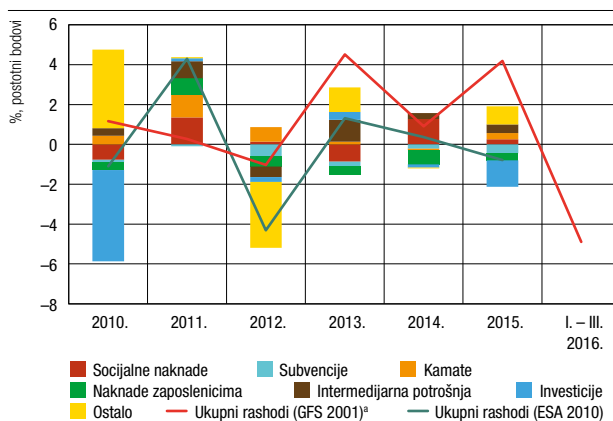
Slika 9.1. Prihodi konsolidirane opće (ESA 2010) i središnje (GFS 2001) države
godišnje stope promjene i doprinosi

Napomena: Strukturni stupci prikazuju doprinose pojedinih kategorija prihoda promjeni ukupnih prihoda prikazanih prema metodologiji ESA 2010.

Izvori: Eurostat; MF (izračun HNB-a)

Slika 9.2. Rashodi konsolidirane opće (ESA 2010) i središnje (GFS 2001) države
godišnje stope promjene i doprinosi

^a Uključuju neto nabavu nefinancijske imovine.

Napomena: Strukturni stupci prikazuju doprinose pojedinih kategorija rashoda promjeni ukupnih rashoda prikazanih prema metodologiji ESA 2010.

Izvori: Eurostat; MF (izračun HNB-a)

kasnije uplate dobiti HNB-a u državni proračun. Međutim, čini se kako je to djelomično posljedica i činjenice da u podatke za 2016. još uvijek nije uključen dio vlastitih i namjenskih prihoda i odgovarajućih rashoda dijela proračunskih korisnika.

Kada je riječ o kretanju rashoda, analiza na temelju podataka MF-a znatno je otežana zbog spomenute činjenice da u podatke za prvo tromjesečje 2016. još uvijek nije uključen dio rashoda dijela proračunskih korisnika. Također, izmijenjena je metodologija iskazivanja plaća i određenih naknada zaposlenima osnovnog i srednjeg školstva, koje se više ne vode pod naknade zaposlenima nego u sklopu pomoći lokalnoj državi, s obzirom na to da su ustanove osnovnog i srednjeg školstva proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

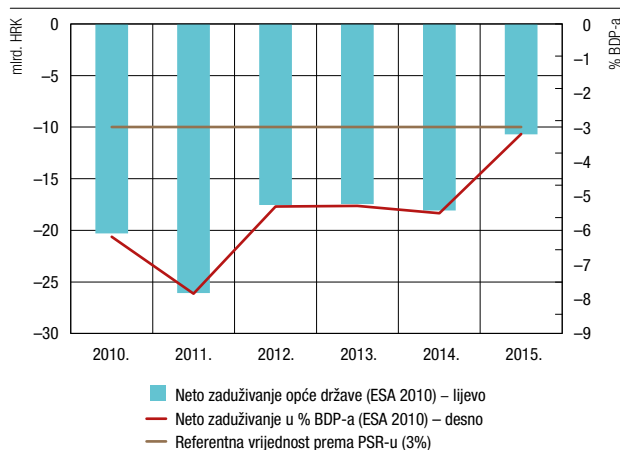
Uzme li se navedeno u obzir, čini se kako gotovinski podaci MF-a upućuju na smanjenje rashoda u prvom tromjesečju ove godine, čemu je vjerojatno djelomično pogodovalo privremeno financiranje koje je u to vrijeme bilo na snazi. Rashodi za kamate su u odnosu na prošlu godinu blago sniženi zahvaljujući povoljnim okolnostima na financijskim tržištima i opadanju prinosa na nova izdanja instrumenata javnog duga.

Manjak i dug

Neto zaduživanje konsolidirane središnje države prema metodologiji GFS 2001 iznosilo je u prvom tromjesečju 2016. godine 2,6 mlrd. kuna te je na godišnjoj razini manjak smanjen za 3,2 mlrd. kuna. Dostupni fiskalni podaci upućuju da bi i manjak opće države prema metodologiji ESA 2010 u prvom tromjesečju 2016. mogao iznositi oko 2,0 mlrd. kuna.

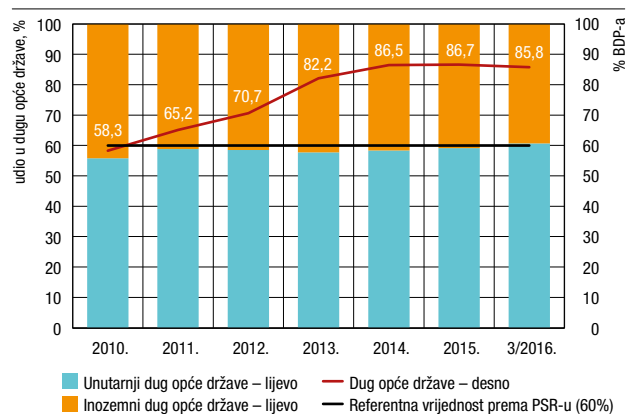
Sredstva potrebna za financiranje manjka i dospelih obveza u prvom tromjesečju ove godine država je uglavnom osigurala izdavanjem desetogodišnje obveznice na domaćem tržištu kapitala u iznosu od 4 mlrd. kuna uz stopu prinosa pri izdavanju od 3,99% te zaduživanjem na osnovi trezorskih zapisa. Ipak, ukupni se dug opće države u prva tri mjeseca u apsolutnom iznosu smanjio

Slika 9.3. Saldo konsolidirane opće države (ESA 2010)

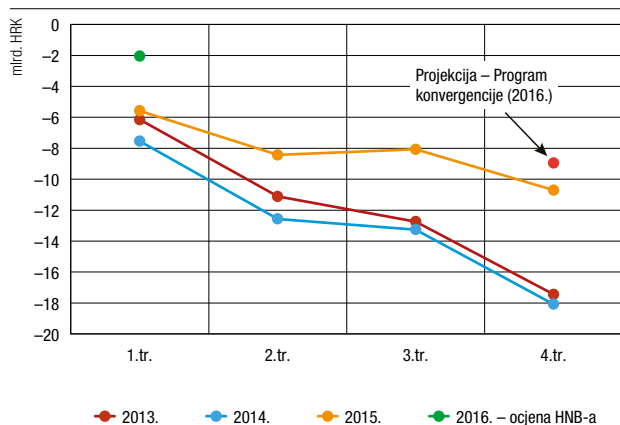
Napomena: PSR – Pakt o stabilnosti i rastu
Izvor: Eurostat (izračun HNB-a)

Slika 9.5. Dug opće države stanje na kraju razdoblja

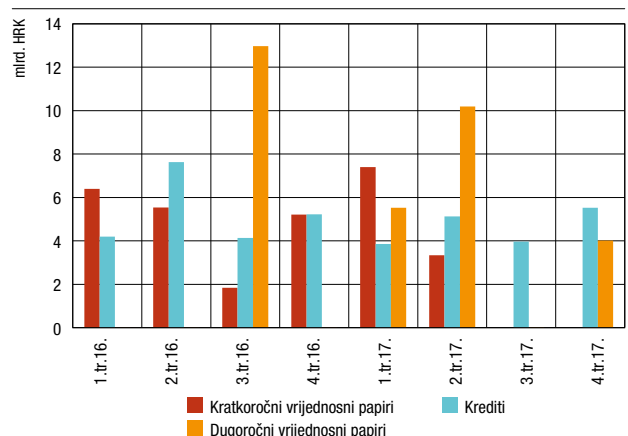
Napomena: Za izračun relativnog pokazatelja u 2016. korišten je nominalni BDP izračunat kao zbroj BDP-a za prvo tromjesečje 2016. i prethodnih triju dostupnih tromjesečnih podataka.
Izvor: HNB

Slika 9.4. Kumulativni saldo opće države po tromjesečjima (ESA 2010)

Izvori: Eurostat; MF (izračun HNB-a)

Slika 9.6. Projekcija dospeljeća duga opće države

Napomena: Projekcija otplata kratkoročnih i dugoročnih vrijednosnih papira izrađena je na temelju stanja na dan 30. lipnja 2016., a kredita na dan 31. ožujka 2016.
Izvor: HNB

u odnosu na kraj 2015. zbog aprecijacije tečaja kune u odnosu na euro, a padu relativnog pokazatelja zaduženosti pridonio je i rast BDP-a.

Opća će država morati na razini cijele 2016. refinancirati oko 16% BDP-a obveza, od čega u drugom polugodištu 2016. dospijeva oko polovine navedenog iznosa. Potrebe za refinanciranjem u drugoj polovini ove godine uglavnom se odnose na

obveze po osnovi dugoročnih vrijednosnih papira, pri čemu treba istaknuti 1,2 mlrd. EUR vrijedne trezorske zapise koji dospijevaju u kolovozu i jednu domaću obveznicu (3,5 mlrd. kuna) koja dospijeva u srpnju. Analiza fiskalne održivosti upućuje na niske kratkoročne i dugoročne rizike za javne financije, no u srednjem roku oni se čine visokima (više o tome vidi u Okviru 5. Ocjena rizika za fiskalnu održivost u RH).

10. Odstupanja od prethodne projekcije

Realni BDP mogao bi u 2016. godini porasti za 2,3%, što je značajna korekcija naviše u odnosu na prethodnu službenu projekciju kada se očekivao rast od 1,8%. Izmjena je uglavnom rezultat povoljnih ostvarenja u prvom tromjesečju 2016. koja su znatno povoljnija nego što se očekivalo. Od komponenta domaće potražnje najviše je korigirana osobna potrošnja s obzirom na visoki godišnji porast u prvom tromjesečju ove

godine (3,1%), a u nastavku se godine očekuje daljnji rast na tromjesečnoj razini kao posljedica povoljnijih kretanja na tržištu rada nego u projekciji iz prosinca. Investicije u fiksni kapital također bi mogle rasti nešto brže nego što se ranije očekivalo, a korekcija je posljedica povoljnih ostvarenja u prvom tromjesečju 2016. ne samo u usporedbi s prethodna tri mjeseca, nego i na godišnjoj razini. Navise je korigiran i rast državne potrošnje, no

Tablica 10.1. Odstupanja od prethodne projekcije

	2016.		
	Prethodna projekcija (XII. 2015.)	Aktualna projekcija	Odstupanje
Nacionalni računi (realne stope promjene, %)			
BDP	1,8	2,3	0,5
Osobna potrošnja	1,5	2,9	1,4
Državna potrošnja	0,2	0,4	0,2
Investicije u kapital	2,4	2,9	0,5
Izvoz robe i usluga	4,8	5,7	0,9
Uvoz robe i usluga	4,4	6,6	2,2
Tržište rada			
Broj zaposlenih (prosječna stopa promjene, %)	0,7	1,5	0,8
Cijene			
Indeks potrošačkih cijena (stopa promjene, %)	0,9	-0,9	-1,8
Vanjski sektor			
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	2,7	2,7	-0,1
Roba	-14,6	-15,5	-0,9
Usluge	17,9	18,0	0,1
Primarni dohodak	-3,1	-2,8	0,4
Sekundarni dohodak	2,6	2,9	0,3
Tekući i kapitalni račun platne bilance (% BDP-a)	3,5	3,6	0,1
Bruto inozemni dug (% BDP-a)	102,8	96,9	-5,8
Monetarna kretanja (stope promjene, %)			
Ukupna likvidna sredstva – M4	3,3	3,4	0,1
Ukupna likvidna sredstva – M4 ^a	3,4	3,4	0,0
Plasmani kreditnih institucija	-0,2	-2,5	-2,3
Plasmani kreditnih institucija ^b	0,0	0,8	0,7

^a Isključujući utjecaj tečajnih promjena; ^b Stope promjene izračunate su na temelju podataka o transakcijama.

Izvor: HNB

očekivani doprinosi ukupnim gospodarskim kretanjima u 2016. i dalje je gotovo neutralan. Kada je riječ o inozemnoj potražnji, očekuje se viši rast izvoza robe i usluga te bi inozemna potražnja i ove godine mogla najviše pozitivno pridonijeti gospodarskom rastu. Konačno, s obzirom na uvozu ovisnost, veći rast izvoza te snažno jačanje domaće potražnje mogli bi rezultirati znatno većim porastom uvoza od očekivanog. U skladu s tim doprinosi neto izvoza ukupnom gospodarskom rastu prema ovoj bi projekciji, za razliku od prethodne, mogao biti blago negativan.

Neznatno navise korigiran je i rast realnog bruto domaćeg proizvoda u 2017. godini. Izmjene u odnosu na prethodnu projekciju uglavnom su posljedica korekcije rasta realnog BDP-a u 2016. godini. Najznačajnija korekcija bilježi se kod investicija u fiksni kapital, čiji bi se pozitivan doprinos gospodarskom rastu mogao približiti doprinosu osobne potrošnje. Očekivano ubrzanje investicijske aktivnosti uvelike određuju veće investicije države. Navise je korigirana i osobna potrošnja zbog visoke stope rasta ostvarene početkom 2016. te povoljnih očekivanja na tržištu rada u obliku rasta broja zaposlenih i realnih neto plaća.

Spomenute korekcije rezultirale su i revizijom ukupnog uvoza robe i usluga navise. Dinamika ostalih sastavnica agregatne potražnje zadržala se na približno istoj razini kao i u projekciji iz prosinca.

Prosječna godišnja stopa inflacije mogla bi se u 2016. kretati oko -0,9%, što je za 1,8 postotnih bodova niže u usporedbi s projekcijom iz prosinca 2015. Tome najviše pridonosi smanjenje prosječne godišnje stope promjene cijena energije zbog znatno nižih cijena sirove nafte na svjetskom tržištu od prethodno očekivanih kao i zbog smanjenja administrativne cijene prirodnog plina. Nadalje, smanjena je i prosječna godišnja stopa promjene cijena prehrane u odnosu na prethodnu projekciju, što je uvelike posljedica izrazitijeg prelijevanja pojeftinjenja sirovina na potrošačke cijene prehrambenih proizvoda kao i rezultat viškova na tržištu Europske unije. Nova projekcija inflacije niža je i zbog sporijega godišnjeg rasta indeksa cijena bez prehrane i energije od očekivanog.

Višak na tekućem i kapitalnom računu platne bilance u 2016. godini, procijenjen na 3,6% BDP-a, mogao bi biti tek neznatno povoljniji nego što se očekivalo projekcijom iz prosinca prošle godine. S jedne strane, ostvarenje salda na tekućem i kapitalnom računu u 2015. premašilo je ranija očekivanja. Procjena pozitivnog salda neto transakcija s proračunom EU-a, uzmu li se u obzir povoljnija prošlogodišnja ostvarenja, revidirana je navise, što rezultira većim neto priljevom na računima sekundarnog dohotka i kapitalnih transakcija. Istodobno bi manjak na računu primarnog dohotka mogao biti nešto niži u usporedbi s projekcijom iz prosinca, ponajviše zahvaljujući nižim kamatnim troškovima po osnovi inozemnih obveza domaćih sektora. Ujedno se očekuje veći neto izvoz usluga, zbog viših prihoda od turizma i ostalih usluga. Povoljan utjecaj spomenutih činitelja najvećim je dijelom poništen pogoršanim izgledima u robnoj razmjeni s inozemstvom. Naime, iako nešto niža pretpostavka glede cijene sirove nafte na svjetskom tržištu pridonosi slabijem neto uvozu nafte i naftnih derivata, mnogo je izraženiji učinak rasta manjka u razmjeni ostale robe kao posljedice bržeg oporavka uvoza, u uvjetima višega ekonomskog rasta, povoljnijih uvjeta na tržištu rada i intenzivnijega korištenja sredstava iz fondova EU-a.

Prema tekućoj projekciji relativni pokazatelj bruto inozemne zaduženosti mogao bi se poboljšati više nego što se ranije očekivalo, uz njegovo spuštanje ispod razine 100% BDP-a. Tome najviše pridonosi prognozirano zamjetno smanjenje ukupnih dužničkih obveza domaćih sektora, u usporedbi s očekivanom stagnacijom u projekciji iz prosinca. Pritom bi država svoje inozemne obveze mogla povećati znatno manje od ranijih procjena, a ostali domaći sektori mogli bi se dodatno razdužiti. Za razliku od prethodne projekcije, međuvalutne promjene također bi mogle utjecati na blago smanjenje duga, zbog pretpostavke o slabljenju američkog dolara prema euru u odnosu na 2015. godinu. Iako u manjoj mjeri, smanjenju relativnog pokazatelja bruto inozemne zaduženosti pridonosi i izrazitiji rast nominalnog BDP-a.

U 2016. očekuje se oporavak kreditne aktivnosti banaka prema privatnom sektoru. Isključujući li se učinak otpisa i tečajnih promjena, plasmani bi u ovoj godini mogli porasti za 0,8%, što je korekcija navise u odnosu na prošlu projekciju kada se očekivala stagnacija. Tome najviše pridonosi očekivani oporavak kreditiranja poduzeća te slabije razduživanje stanovništva u skladu s pozitivnim ostvarenjima u prvih pet mjeseci tekuće godine. S druge strane, nominalni pad plasmana u 2016. od 2,5%, koji uglavnom određuje otpis plasmana stanovništvu povezan s postupkom konverzije kredita uz švicarski franak te otpisi povezani s prodajom neprihodonosnih plasmana, znatno se povećao u odnosu na prošlu projekciju (-0,2%) s obzirom na to da se ranije pretpostavljalo da će se učinak otpisa zbog konverzija najviše evidentirati u 2015. godini.

Projicirani rast ukupnih likvidnih sredstava (M4) u 2016. ostao je nepromijenjen u odnosu na prošlu projekciju te iznosi 3,4% (isključujući utjecaj tečaja). Pritom valja uzeti u obzir kako na usporavanje rasta najširega monetarnog agregata u odnosu na ostvarenje iz 2015. godine utječe to što su na njegov

zamjetan rast prethodne godine djelovali jednokratni učinak priljeva sredstava po osnovi prodaje TDR-a inozemnom ulagaču, porast nominalnih neto plaća na temelju poreznih izmjena, ali i učinak uspješne turističke sezone.

11. Dodatak

Tablica 11.1. Makroekonomske projekcije ostalih institucija
promjena u postocima

	BDP			Potrošnja kućanstava			Bruto investicije u fiksni kapital			Izvoz robe i usluga			Uvoz robe i usluga			Industrijska proizvodnja			Potrošačke cijene		
	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
Hrvatska narodna banka (srpanj 2016.)	1,6	2,3	2,5	1,2	2,9	2,5	1,6	2,9	6,1	9,2	5,7	5,5	8,6	6,6	6,7	-	-	-	-0,5	-0,9	1,2
Svjetska banka (lipanj 2016.)	1,6	1,9	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Europska komisija (svibanj 2016.)	1,6	1,8	2,1	1,2	1,7	2,0	1,6	2,6	3,4	9,2	5,7	4,2	8,6	5,8	4,7	-	-	-	-0,3	-0,6	0,7
<i>Eastern Europe Consensus Forecasts</i> (svibanj 2016.)	1,6	1,6	1,8	1,2	1,4	1,5	1,6	2,1	3,0	-	-	-	-	-	-	2,7	3,5	3,0	-0,5	-0,5	1,1
Raiffeisen Research (svibanj 2016.)	1,6	1,5	1,5	-	-	-	-	-	-	10,1	6,5	5,2	8,6	4,5	4,5	2,6	3,0	3,4	-0,5	-0,6	1,5
Europska banka za obnovu i razvoj (svibanj 2016.)	1,6	1,5	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministarstvo financija ^a (travanj 2016.)	1,6	2,0	2,1	1,2	1,8	1,8	1,6	2,5	3,2	9,2	5,2	5,5	8,6	4,7	5,3	-	-	-	-0,5	0,1	1,4
Međunarodni monetarni fond (travanj 2016.)	1,6	1,9	2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,5	0,4	1,3
Ekonomski institut Zagreb (ožujak 2016.)	1,6	1,5	1,8	1,2	1,4	1,5	1,6	1,9	3,0	9,2	3,6	3,7	8,6	3,2	3,4	2,7	-	-	-0,5	0,1	1,9
<i>HAAB Economic Research</i> (ožujak 2016.)	1,6	1,0	1,5	1,2	0,9	1,0	1,6	2,5	3,8	8,8	3,5	3,5	7,0	4,2	4,0	2,7	2,7	3,0	-0,5	-0,5	1,4

^a Program konvergencije za RH za razdoblje 2016. – 2019.

Izvor: Publikacije navedenih institucija

12. Okviri

Okvir 1. Stopa štednje kućanstava

Stopa štednje kućanstava u Hrvatskoj u razdoblju prije krize kontinuirano se smanjivala pod utjecajem relativno visokog rasta raspoloživog dohotka, smanjenja stope nezaposlenosti kao i općenito povoljnih očekivanja stanovništva o budućnosti te relativno lake dostupnosti kredita banaka. S nastupanjem krize stopa štednje više se nego udvostručila te se zadržala na visokoj razini od oko 12% sve do danas. Pritom je porast stope štednje u Hrvatskoj bio jedan od najizraženijih u EU-u.

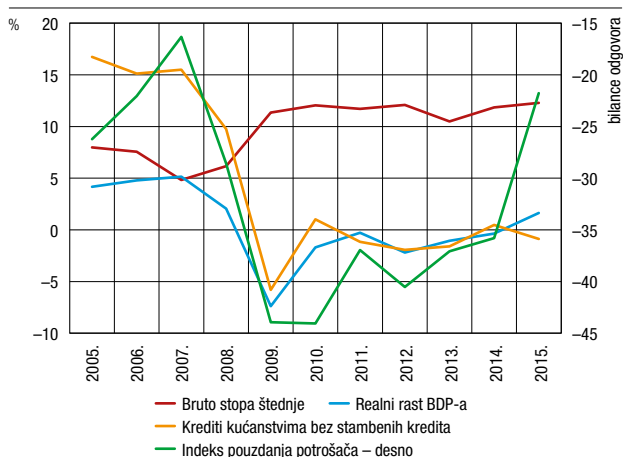
Stopa štednje kućanstava dio je raspoloživog dohotka kućanstava koji nije iskorišten za osobnu potrošnju. Za Hrvatsku su tek nedavno postali dostupni podaci nacionalnih računa Eurostata koji omogućuju njezin izračun.

Stopu štednje kućanstava u Hrvatskoj do početka krize obilježilo je njezino zamjetljivo smanjenje (Slika 1.). S razine od 8%, koliko je iznosila u 2005., stopa štednje spustila se na 4,8% u 2007. godini. U istom razdoblju ostvaren je relativno visok rast raspoloživog dohotka kućanstava (ponajprije dohotka od rada), očekivanja stanovništva o budućnosti bila su optimistična, a snažno zaduživanje kućanstava omogućavalo je rast osobne potrošnje brži od rasta raspoloživog dohotka kućanstava. Trend se promijenio s dolaskom gospodarske krize. Tako je već 2008. godine, zbog snažnog pada cijena dionica na tržištu kapitala, što se odrazilo na stanje financijske imovine kućanstava, stopa štednje počela rasti. Do 2010. stopa štednje više se nego udvostručila u usporedbi s 2007. te je dosegla 12% i zadržala se na visokoj razini do 2015. godine (12,3%). Rast stope štednje ostvaren je u uvjetima slabog rasta raspoloživog dohotka kućanstava (pri čemu su naknade zaposlenima blago smanjene, dok je pad raspoloživog dohotka izbjegnut zbog rasta mješovitog dohotka koji se raspoređuje relativno malom broju zaposlenih), smanjenja optimizma stanovništva zbog nepovoljnih kretanja na tržištu rada i opće nesigurnosti oko ekonomskih izgleda za budućnost i razduživanja stanovništva, što je dovelo do pada

osobne potrošnje. I u tekućoj godini stopa štednje mogla bi se ponovo blago povećati, iako blažom dinamikom nego proteklih godina. Ako se povoljna ciklička kretanja nastave, može se očekivati preokretanje rastućeg trenda stope štednje, no u srednjem se roku ne očekuje vraćanje na razine iz pretkriznog razdoblja.

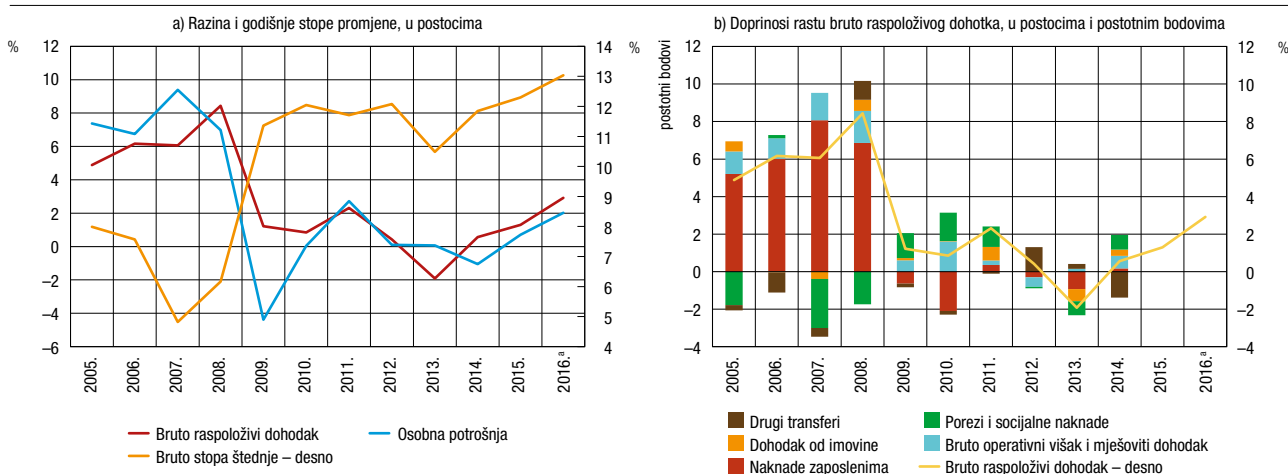
Na razini cijele Europske unije Hrvatska se ističe kao zemlja s najvećim porastom stope štednje u odnosu na pretkrizno razdoblje. Iako se razine razlikuju među zemljama¹, u proteklih su deset godina zabilježene slične promjene stopa štednje, promatrano na razini cijelog EU-a, kao i s Hrvatskom usporedivih zemalja (Slika 3.). Tako je među usporedivim zemljama Srednje

Slika 2. Odrednice stope štednje u Hrvatskoj

Izvori: Eurostat; HNB; Ipsos

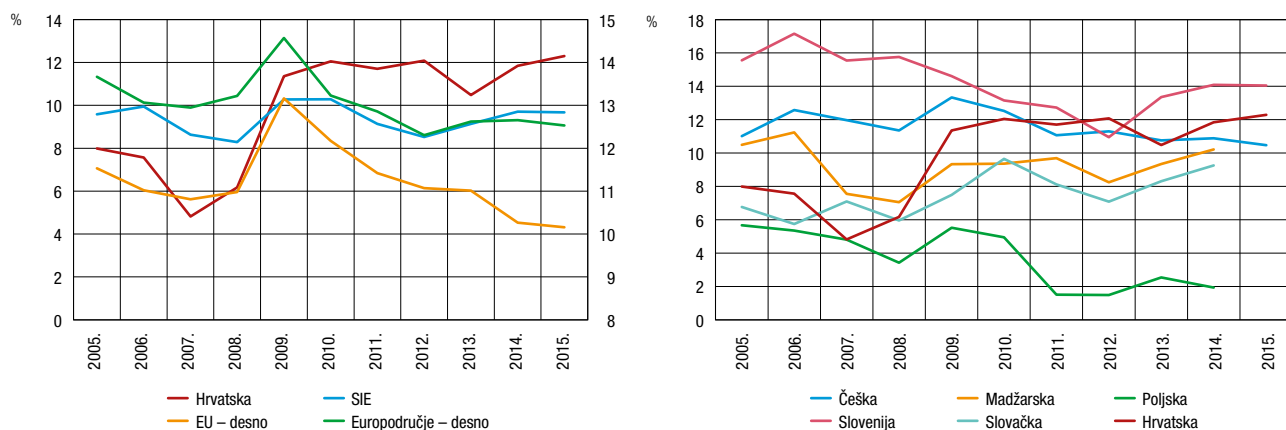
Slika 1. Stopa štednje, osobna potrošnja i raspoloživi dohodak kućanstava

^a Projekcija HNB-a
Izvori: Eurostat; HNB

1 Na razinu nacionalne stope štednje utječu i brojni specifični činitelji za pojedine države poput razine socijalne sigurnost koju pruža država, demografskih kretanja, distribucije dohotka, duljine radnog vijeka, mogućnosti zaduživanja i sl.

Slika 3. Bruto stopa štednje u Hrvatskoj i odabranim zemljama EU-a

Napomena: Zemlje SIE-a uključuju Češku, Slovačku, Mađarsku, Poljsku, Sloveniju i Hrvatsku. Za zemlje SIE-a za koje nije dostupan podatak o stopi štednje za 2015. u izračunu prosjeka korišten je podatak iz 2014.

Izvori: Eurostat; HNB

i Istočne Europe razdoblje do početka krize obilježeno smanjenjem ili stagnacijom (Češka i Slovačka) stope štednje, pri čemu je, osim Poljske, Hrvatska imala najnižu stopu štednje. Međutim, s nastupom krize 2009. godine u svim je zemljama došlo do njezina porasta. Izuzetak je Slovenija, u kojoj se udio štednje u raspoloživom dohotku smanjivao sve do sredine 2012., kada je s pojavom problema u slovenskom bankarskom sektoru, ulaskom gospodarstva u recesiju i snažnim padom povjerenja potrošača stopa štednje počela rasti. Hrvatska je, međutim, uz Slovačku

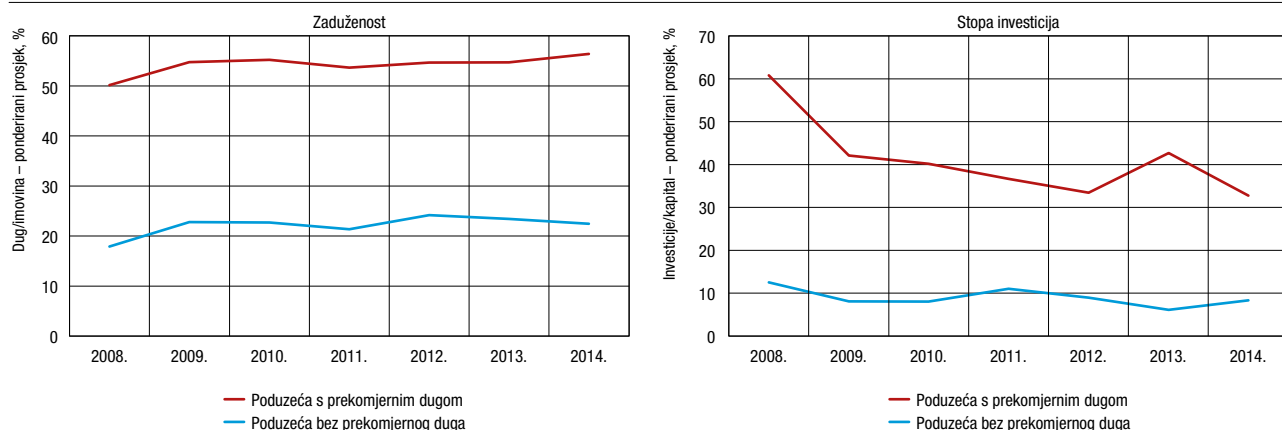
jedina zemlja u kojoj je nakon snažnog rasta u 2009. stopa štednje uz blage godišnje varijacije zadržana na znatno višoj razini nego u razdoblju do 2007. godine. S druge strane, u Češkoj i Poljskoj, koja u cijelom promatranom razdoblju ima najnižu stopu štednje među svim usporedivim zemljama, stopa štednje se nakon jednokratnog porasta 2009. nastavila smanjivati te se do 2015. spustila ispod razine iz pretkriznog razdoblja. Dosegnuta razina stope štednje u Hrvatskoj u 2015. slična je onima u zemljama poput Njemačke i Nizozemske.

Okvir 2. Utjecaj prekomjerne zaduženosti poduzeća na investicijsku aktivnost u Hrvatskoj¹

U razdoblju od 2008. do 2014. godine prezadužena poduzeća snažnije su smanjivala svoju investicijsku aktivnost u odnosu na poduzeća koja nisu opterećena prekomjernim dugom. Nepovoljan utjecaj prekomjerne zaduženosti na investicije posebno je

bio izražen kod izvoznika, privatnih poduzeća i poduzeća u domaćem vlasništvu. Velike potrebe poduzeća za daljnjim razduživanjem mogle bi ograničavati investicijsku aktivnost poduzeća i u budućnosti.

Slika 1. Zaduzenost i investicijska aktivnost nefinancijskih poduzeća u Hrvatskoj

Napomena: Ponderirani prosjeci za pojedinu godinu izračunati su kao suma duga (investicija) svih poduzeća u skupini podijeljena sa sumom imovine (kapitala) svih poduzeća u skupini.

Izvor: Amadeus

¹ Okvir se temelji na rezultatima istraživanja A. Martinis i I. Ljubaj (2016.), *Corporate Debt Overhang in Croatia: Micro Assessment and Macro Implications*, predstavljenog na 22. Dubrovačkoj ekonomskoj konferenciji u organizaciji HNB-a.

Tablica 1. Rezultati panel-modela ocijenjene investicijske jednadžbe

Odrednice	Osnovni (linearni) model	Prošireni model kojim se testira asimetričnost djelovanja duga
Stopa investicija ($INV_{i,t-1}$)	-0,001	-0,001
Promjena prihoda od prodaje ($\Delta \log PR_{i,t-1}$)	0,177**	0,170**
Ukupna imovina ($\log(IM_{i,t-1})$)	-1,668***	-1,634***
Dug/imovina ($D_{i,t-1}$)	-1,906***	
Dug/imovina – poduzeća s prekomjernim dugom		-2,369***
Dug/imovina – poduzeća bez prekomjernog duga		-1,077***

Napomena: Modeli su ocijenjeni generaliziranom metodom momenata (engl. *Generalized Method of Moments* ili, skraćeno, GMM metodom) prema Arellano i Bond (1991.). Instrumenti su zavisne varijable s dva i tri vremenska pomaka unazad. Sve regresije zadovoljavaju Hansenov test za testiranje preidentificiranih restrikcija i hipoteza o postojanju autokorelacije drugog reda u rezidualima odbačena je (prema Arellano-Bondovu testu). U modele su uključeni fiksni efekti za poduzeća i godine.

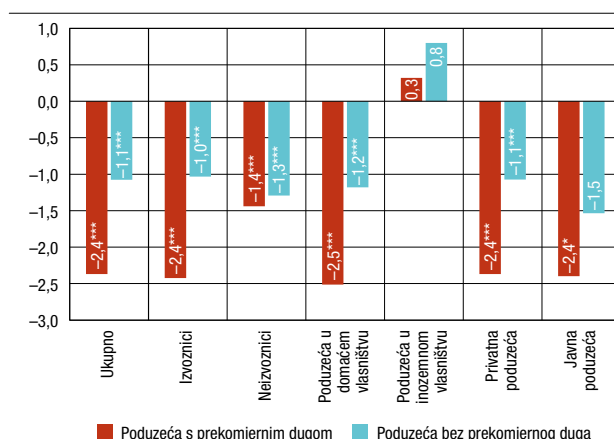
Izvor: Izračun autora

Ukupni nekonsolidirani dug nefinancijskih poduzeća u Hrvatskoj na kraju 2014. iznosio je 100% BDP-a. Iako je gotovo trećina tog duga ocijenjena prekomjernom², tijekom krize nije došlo do očekivanog razduživanja. Promatra li se razdoblje od 2008. do 2014. godine, omjer duga korporativnog sektora u BDP-u povećao se za gotovo 19 postotnih bodova, a mjereno udjelom duga u imovini poduzeća zaduženost se povećala i kod prezaduženih poduzeća i kod poduzeća bez prekomjernog duga (Slika 1., lijevo). Usporedo s tim, prezadužena poduzeća snažnije su smanjivala investicije od onih bez prekomjernog duga (Slika 1., desno). Stopa investicija kod prezaduženih se poduzeća gotovo prepolovila (–46%), dok se kod ostalih poduzeća smanjila za trećinu (–33%).

Ekonometrijska analiza utjecaja prezaduženosti poduzeća na njihovu investicijsku aktivnost provedena je ocjenom investicijske jednadžbe korištenjem panel-podataka po poduzećima za razdoblje od 2009. do 2014.³ Uz osnovne teoretske odrednice investicija, kao što su prihodi od prodaje (koji pokazuju potencijal rasta poduzeća) i ukupna imovina poduzeća (koja pokazuje veličinu poduzeća), investicijska jednadžba uključuje i pokazatelj zaduženosti poduzeća. Kako bi se testirala asimetričnost djelovanja prezaduženosti na investicije, odnosno jesu li prezadužena poduzeća zaista snažnije smanjivala investicije od poduzeća koja nemaju prekomjerni dug, investicijska jednadžba dodatno se proširuje za indikator varijable (binarne kvalitativne varijable, engl. *dummy variables*) koje su u interakciji s varijablom zaduženosti i označuju je li poduzeće prezaduženo ili nije⁴.

U Tablici 1. prikazani su rezultati ocjene osnovnoga i proširenoga investicijskog modela. Rezultati upućuju na to da je zaduženost poduzeća imala statistički značajan negativan učinak na stopu investicija tijekom krize. Rezultati proširenog modela potvrdili su pretpostavku da su prezadužena poduzeća tijekom krize znatno snažnije smanjivala svoju investicijsku aktivnost od neprezaduženih poduzeća. Statistički značajna negativna vrijednost koeficijenta uz dug dvostruko je veća za prezadužena

Slika 2. Ocijenjeni koeficijenti učinka zaduženosti na stopu investicija ovisno o vrsti vlasništva poduzeća i sudjelovanju u izvozu

Napomena: Oznakama *** i * prikazana je statistička značajnost ocijenjenih koeficijenata na razini od 1% i 10%.

Izvor: Izračun autora

poduzeća (–2,4) nego za poduzeća koja nisu prezadužena (–1,1). Potvrđeni nepovoljan učinak prezaduženosti na investicije u skladu je s drugim nalazima u kojima se sličnim pristupom taj učinak ocjenjivao za druge skupine zemalja⁵.

Kako bi se provjerilo je li se investicijska aktivnost poduzeća smanjivala različito ovisno o karakteristikama poduzeća, provedene su ocjene investicijske jednadžbe u kojima se poduzeća dijele prema sudjelovanju u izvozu (izvoznici i neizvoznici) i vrsti vlasništva (domaća i inozemna poduzeća te privatna i javna poduzeća). Rezultati su pokazali da su investicije izvoznika, privatnih poduzeća i poduzeća u domaćem vlasništvu osjetljivije na prezaduženost od ostalih poduzeća (Slika 2.). Znatno štetnije djelovanje duga na investicije kod tih skupina djelomično objašnjava zašto su izvoznici i domaća privatna poduzeća ujedno i manje opterećeni prekomjernim dugom. Primjerice, kod prezaduženih izvoznika negativni koeficijent uz dug dvostruko je veći nego kod neprezaduženih izvoznika (–2,4 prema –1,0), dok kod neizvoznika nema statistički značajne razlike među ocijenjenim koeficijentima između prezaduženih i ostalih neizvoznika. Takvi rezultati u skladu su s pretpostavkom da su izvoznici izloženi jačoj konkurenciji pa u uvjetima rasta duga ne mogu financirati rastući teret otplata povećanjem cijena svojih proizvoda, već su prisiljeni smanjivati investicije.

Kada je riječ o vrstama vlasništva, rezultati upućuju da jedino kod inozemno kontroliranih poduzeća razina duga ne utječe značajno na investicije, što podjednako vrijedi i za prezadužena i za neprezadužena inozemna poduzeća. To odražava činjenicu da se poduzeća u inozemnom vlasništvu uglavnom izravno financiraju kod svojih stranih vlasnika, a takvo financiranje obično ne ovisi isključivo o poslovanju samih dužnika, već i o poslovnoj strategiji vlasnika i investicijskim odlukama na razini grupe.

Zaključno, rezultati ekonometrijskog panel-modela potvrdili su da problem visoke zaduženosti nefinancijskih poduzeća u Hrvatskoj koči rast investicija, pri čemu taj negativan učinak postaje snažniji što je prezaduženost poduzeća veća, odnosno što

² Više o tome vidi u Biltenu HNB-a, br. 220, Okvir 5. Održivost duga nefinancijskih poduzeća, prosinac 2015.

³ Obuhvaćeni su godišnji podaci iz financijskih izvještaja za 21339 poduzeća.

⁴ Prošireni model investicijske jednadžbe jest sljedeći:

$INV_{i,t} = \alpha_i + \beta_1 INV_{i,t-1} + \gamma_1 \Delta \log PR_{i,t-1} + \delta_1 \log(IM)_{i,t-1} + \sigma D_{i,t-1} \times 1\{\text{poduzeća s prekomjernim dugom}\} + \sigma D_{i,t-1} \times 1\{\text{poduzeća bez prekomjernog duga}\} + \varepsilon_{i,t}$, gdje je INV omjer investicija i kapitala, PR su godišnji prihodi od prodaje, IM je vrijednost ukupne imovine, a D je omjer ukupnog duga i ukupne imovine poduzeća.

⁵ A. Jaeger (2003.), *Corporate Balance Sheet Restructuring and Investment in the Euro Area*, IMF Working Paper No. 03/117; D. Rodriguez-Palenzuela i S. Dees (2016.), *Savings and Investment Behaviour in the Euro Area*, ECB Occasional Paper No. 167, M. Goretti i M. Souto (2013.), *Macro-Financial Implications of Corporate (De)Leveraging in the Euro Area Periphery*, IMF Working Paper No. 13/154

je korporativni dug neodrživiji. S obzirom na značajan razmjor problema prezaduženosti u Hrvatskoj i izostanak razduživanja poduzeća u prethodnim godinama, ovi rezultati signaliziraju da

bi problem prezaduženosti mogao imati negativne posljedice na dinamiku oporavka hrvatskoga gospodarstva u srednjoročnom razdoblju.

Okvir 3. Procjena učinaka promjena indirektnih poreza na inflaciju

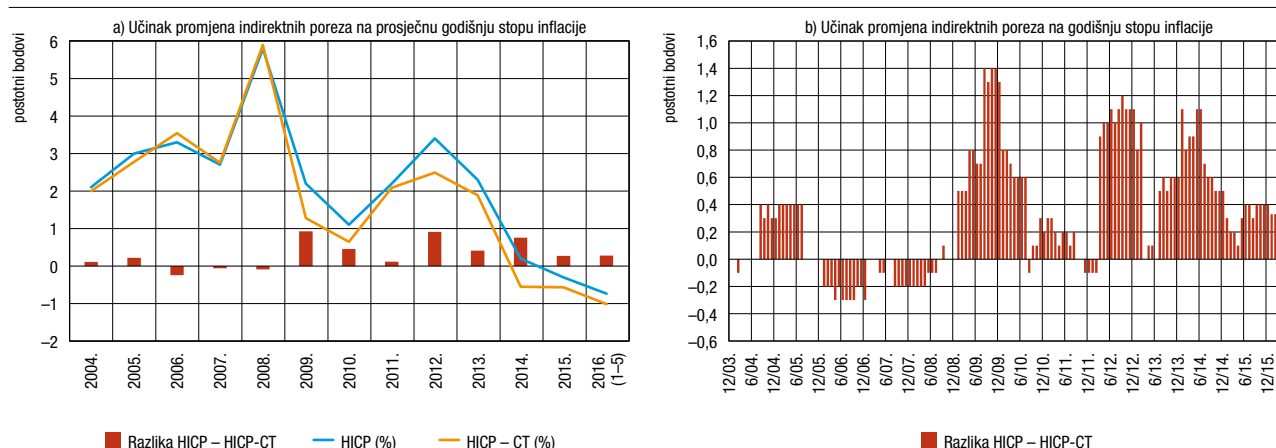
Promjene indirektnih poreza obično se promatraju kao značajan izvor jednokratnih promjena potrošačkih cijena koje rezultiraju privremenom promjenom godišnje stope inflacije. U razdoblju od 2009. do svibnja 2016. godine učinak promjena indirektnih poreza na inflaciju bio je u prosjeku veći u Hrvatskoj nego u Europskoj uniji (0,5 prema 0,2 postotna boda). Spomenuti učinak bio je u Hrvatskoj najizraženiji tijekom 2009. i 2012. kada je, između ostalog, povećana opća stopa PDV-a, te je u obje godine iznosio 0,9 postotnih bodova.

Promjene indirektnih poreza, uz promjene cijena sirovina, jedan su od najznačajnijih izvora jednokratnih promjena indeksa potrošačkih cijena, što dovodi do privremene promjene godišnje stope inflacije. Iz toga proizlazi da promjene indirektnih poreza unose "šum" u podatke o kretanju inflacije. Za nositelje monetarne politike važno je razlučiti u kojoj je mjeri kretanje inflacije u određenom razdoblju pod značajnim utjecajem privremenih činitelja na koje ne može utjecati. Kako bi se omogućila procjena učinka tog "šuma" na inflaciju u zemljama Europske unije, Eurostat je u suradnji s ESB-om razvio harmonizirani indeks potrošačkih cijena po stalnim poreznim stopama (engl. *HICP at constant tax rates* ili, skraćeno, HICP-CT).¹ Pritom razlika između stope promjene ukupnog HICP-a i HICP-CT-a upućuje na potencijalni učinak promjene indirektnih poreza na promjenu cijena. Pri izračunu HICP-CT-a u određenoj se godini porezne stope drže konstantnima na razini prosinca prethodne godine te se koristi ista metodologija (obuhvat proizvoda, ponderi, agregiranje i dr.) kao i za izračun HICP-a. Indirektni porezi obuhvaćaju porez na dodanu vrijednost, trošarine na alkoholna pića, duhan i naftne

derivate te posebne poreze na određena dobra i usluge kao što su automobili, osiguranje, igre na sreću i sl. Izračun harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena po stalnim poreznim stopama temelji se na pretpostavci da se promjene indirektnih poreza trenutno i u potpunosti prenose na cijene, kako bi se omogućilo redovito mjesečno objavljivanje indeksa. U stvarnosti je prijenos promjena indirektnih poreza na cijene u pravilu nešto manji te ovisi o činiteljima povezanim s fazom konjunktarnog ciklusa, stupnjem konkurencije na tržištu, elastičnosti potražnje i sl. Tako, primjerice, proizvođači odnosno trgovci na malo mogu djelomično ublažiti rast cijena zbog povećanja poreza smanjenjem svojih profitnih marža. Stoga valja imati na umu da razlika između stope promjene ukupnog HICP-a i HICP-CT-a upućuje na gornju granicu učinka promjene indirektnih poreza na ukupnu inflaciju potrošačkih cijena.

Iz Slike 1. vidljivo je da je učinak promjene indirektnih poreza na inflaciju u Hrvatskoj u razdoblju od 2004. do 2008., izračunat na temelju razlike između prosječne godišnje stope promjene ukupnog HICP-a i HICP-CT-a, bio relativno malen te je fluktuirao u rasponu od $\pm 0,2$ postotna boda. Prosječna godišnja stopa rasta ukupnog HICP-a bila je od 2006. do 2008. čak nešto niža od rasta HICP-CT-a, zbog smanjenja indirektnih poreza na određene proizvode², što se rjeđe događa. Nasuprot tome, mjere fiskalne konsolidacije provedene tijekom recesijskog razdoblja u Hrvatskoj, a osobito tijekom 2009. i 2012. kada je, između ostalog, došlo do povećanja opće stope PDV-a³, dale su značajan pozitivan doprinos prosječnoj godišnjoj stopi ukupne inflacije potrošačkih cijena. Pritom se učinak promjene

Slika 1. Učinak promjena indirektnih poreza na inflaciju u Hrvatskoj mjerenu harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena

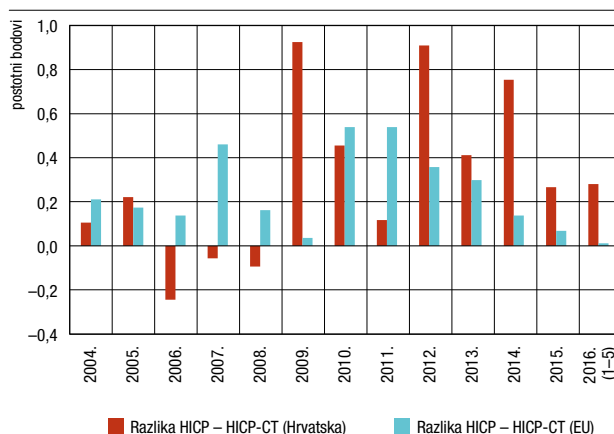
Izvori: Eurostat i izračuni HNB-a

- 1 Eurostat je HICP-CT počeo objavljivati u listopadu 2009. godine, pri čemu su serije za većinu zemalja Europske unije izračunate od prosinca 2002. Za Hrvatsku se spomenuta serija počela objavljivati početkom 2016. godine. Detaljnije u vezi s izračunom HICP-CT-a vidi na internetskoj stranici: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/272892/272986/HICP-CT_manual_2009.pdf/cc914f3f-ac65-43c8-85ec-f76ed5819122.
- 2 Tako je, primjerice, 2006. godine uvedena snižena stopa PDV-a od 10% na usluge smještaja i pansionerske usluge te na agencijske provizije na spomenute usluge. Nadalje, 2007. primjena snižene stope PDV-a od 10% proširena je na novine i časopise.
- 3 Opća stopa PDV-a povećana je u kolovozu 2009. s 22% na 23%. Osim toga, u 2009. značajno su porasle i trošarine na duhanske proizvode. Nadalje, u ožujku 2012. opća stopa PDV-a porasla je za 2 postotna boda (na 25%).

indirektnih poreza na inflaciju procjenjuje u obje godine na 0,9 postotnih bodova. Tijekom 2013. administrativne odluke povezane s usklađivanjem s propisima EU-a (ukidanje nulte stope PDV-a i povećanje trošarina na duhan) utjecale su na povećanje ukupne inflacije. Nadalje, vrlo snažan doprinos prosječnoj godišnjoj inflaciji potrošačkih cijena (0,8 postotnih bodova) dalo je povećanje indirektnih poreza u 2014., kada je niža stopa PDV-a povećana s 10% na 13%, a porasle su i trošarine na naftne derivate i duhan. Od sredine 2014. smanjivao se utjecaj promjena indirektnih poreza na inflaciju u Hrvatskoj, a u svibnju 2016. iščeznuo je, tj. izjednačila se godišnja stopa promjene ukupnog HICP-a i HICP-CT-a (Slika 1.b).

Tijekom posljednje recesije brojne su zemlje Europske unije, suočene s problemom rastućega fiskalnog manjka, bile primorane povećati PDV i druge indirektno poreze kako bi povećale proračunske prihode. Pojedine zemlje također su nastojale povećati konkurentnost istovremenim smanjenjem izravnih i povećanjem neizravnih poreza uz neutralni učinak na porezne prihode⁴. To je dalo značajan doprinos povećanju inflacije, koje je bilo najizrazitije u razdoblju od 2010. do 2013., kada se maksimalni učinak promjene indirektnih poreza na prosječnu godišnju stopu inflacije u Europskoj uniji kretao između 0,3 i 0,5 postotnih bodova (Slika 2.). U posljednje dvije i pol godine doprinos indirektnih poreza ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena u Europskoj uniji značajno se smanjio. Promatra li se cijelo razdoblje nakon

Slika 2. Usporedba učinaka promjene indirektnih poreza na prosječnu godišnju stopu inflacije u Hrvatskoj i Europskoj uniji

Izvori: Eurostat i izračuni HNB-a

izbijanja financijske krize, vidljivo je da je učinak indirektnih poreza na ukupnu inflaciju bio u prosjeku veći u Hrvatskoj nego u Europskoj uniji (0,5 prema 0,2 postotna boda).

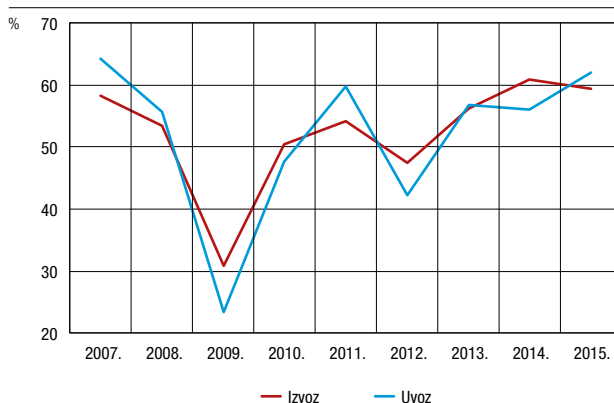
Okvir 4. Promjene u dinamici i strukturi hrvatskoga robnog izvoza od ulaska u EU

Rast hrvatskoga robnog izvoza od pristupanja EU-u vrlo je dinamičan, široko rasprostranjen među velikim brojem proizvoda i većinom usmjeren na tržište Europske unije. Primjećuje se povećanje važnosti srednjih i malih poduzeća u ukupnim izvoznim rezultatima. Nadalje, dolazi do promjena u proizvodnoj strukturi robnog izvoza prema sve većoj, iako i nadalje niskoj, zastupljenosti proizvoda više dodane vrijednosti, kod kojih se uočava i izražen rast stupnja unutarsektorske trgovine.

U posljednje tri godine u hrvatskom gospodarstvu događaju se pozitivne promjene, o čemu svjedoči i sve veća usmjerenost domaćih proizvođača prema stranim tržištima. Potvrđuju to i podaci o prodaji industrijskih proizvoda na domaćem i inozemnom tržištu, prema kojima je rast industrijske proizvodnje, primjetljiv od kraja 2013., određen upravo prodajom u inozemstvu, kao i podaci o prosječnom povećanju robnog izvoza za oko 10% u posljednje dvije godine. Indeks rasprostranjenosti rasta izvoza pokazuje da se također povećava broj proizvoda, odnosno sektora čiji izvoz raste. Naime, udio proizvoda u ukupnom broju (približno 3000) proizvodnih kategorija na razini pet znamenki Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije (SMTK5) kod kojih je zabilježen rast izvoza kontinuirano se povećavao nakon pristupanja EU-u te je u 2015. iznosio gotovo 60%, što je blago povećanje u odnosu na godine prije krize. Osim toga, i na strani uvoza ostvaren je široko rasprostranjen rast (Slika 1.).

Oporavku izvoza pridonijelo je zamjetno ubrzanje rasta potražnje za uvozom u nekim od glavnih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera, poput Italije, Slovenije ili Austrije, no još važniji utjecaj imale su promjene u uvjetima trgovine sa zemljama EU-a. Naime, pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji pojednostavnjene su procedure za trgovinu Hrvatske s ostalim zemljama članicama, što je olakšalo i ubrzalo izvoz. Tako se npr. prosječan broj dana

Slika 1. Kretanje indeksa rasprostranjenosti rasta hrvatskoga robnog izvoza/uvoza

Napomena: Rasprostranjenost rasta izvoza (uvoza) definirana je kao omjer broja proizvoda s pozitivnom godišnjom stopom promjene izvoza (uvoza) i ukupnog broja izvoznih (uvoznih) proizvoda (na razini agregacije SMTK5).

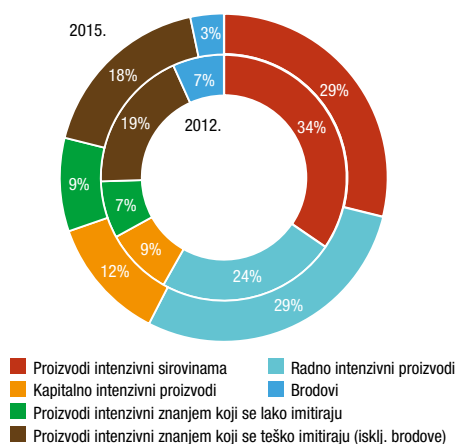
Izvori: DZS; izračun HNB-a

za otpremu izvoza¹ u 2014. smanjio na 16 dana, dok je u 2012. bilo potrebno 20 dana, a u 2005. godini čak 26 dana. Međutim, to je još uvijek nepovoljnije od prosjeka zemalja EU-a (12 dana), dok nešto lošija ostvarenja u odnosu na RH imaju samo Mađarska, Češka, Bugarska i Italija. S druge strane, članstvom u EU-u započela je primjena zajedničke trgovinske carinske politike EU-a, pa su za Hrvatsku prestali vrijediti svi postojeći sporazumi o slobodnoj trgovini, od kojih je najvažniji Srednjoeuropski sporazum o slobodnoj trgovini (Cefta). Posljedično, za razliku od

⁴ Pritom je najizrazitiji rast standardne stope PDV-a (za 4 postotna boda i više) u razdoblju nakon izbijanja financijske krize bio zabilježen u Grčkoj, Španjolskoj, Cipru, Mađarskoj i Velikoj Britaniji. Fiskalna devalvacija provedena je u Francuskoj i Španjolskoj.

¹ Izvor: Svjetska banka, <http://data.worldbank.org/indicator/IC.EXP.DURS>

Slika 2. Robni izvoz prema proizvodnim kategorijama u postocima ukupnog izvoza

Proizvodi intenzivni sirovinama: prehrambeni proizvodi, sirovine, mineralna goriva, životinjska i biljna ulja itd.

Radno intenzivni proizvodi: tekstil, odjeća i obuća, pokućstvo, pluto i drvo, proizvodi od metala i nemetala itd.

Kapitalno intenzivni proizvodi: električna energija, cestovna vozila, željezo i čelik, pića i duhan itd.

Proizvodi intenzivni znanjem koji se lako imitiraju: medicinski i farmaceutski proizvodi, kemijski i organski proizvodi, plastične tvari u ostalim oblicima, uredski strojevi, aparati za telekomunikacije itd.

Proizvodi intenzivni znanjem koji se teško imitiraju: brodovi, električni strojevi, uredski strojevi, znanstveni instrumenti, plastične tvari u primarnim oblicima itd.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

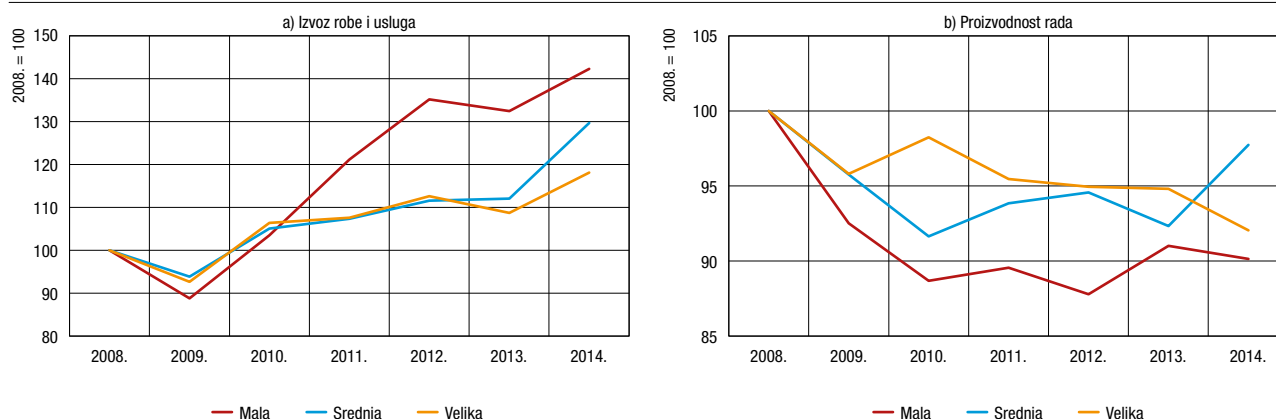
snažnog rasta trgovine sa zemljama EU-a, gubitak povlaštenog statusa razmjene s članicama Cefte nepovoljno se odrazio na izvoz u te zemlje, a sličan učinak skretanja trgovine zabilježen je i u razmjeni s trećim zemljama (vidi Sliku 6.3. u poglavlju Vanjska trgovina i konkurentnost).

Analiza promjene tržišnog udjela hrvatskoga robnog izvoza, koju je provela Europska komisija², pokazuje da je rast izvoza u posljednje dvije godine bio široko rasprostranjen među manjim i dinamičnim sektorima te je potaknut izvozom većeg broja novih proizvoda, i to posebice u zemlje EU-a. To je utjecalo i na promjene u strukturi robnog izvoza (Slika 2.), pa se povećala zastupljenost proizvoda intenzivnih znanjem koji se lako imitiraju (posebno medicinskih i farmaceutskih proizvoda, plastičnih tvari u ostalim oblicima te aparata za telekomunikacije) te kapitalno intenzivnih proizvoda (od čega najviše električne energije i cestovnih vozila). S druge strane, udio proizvoda intenzivnih znanjem koji se teško imitiraju znatno se smanjio, poglavito pod utjecajem pada izvoza brodova. Europska komisija u svojoj je analizi

zaključila da je “pozitivno što se sve više robnog izvoza odnosi na manje cjenovno osjetljive proizvode i vjerojatno veće dodane vrijednosti, iako je i dalje značajan udio proizvoda intenzivnih sirovinama te radno intenzivnih proizvoda”. Udio radno intenzivnih proizvoda u strukturi izvoza povećao se djelomice zbog sve prisutnijih poslova popravaka i oplemenjivanja.

Primjećuju se i promjene u strukturi izvoznih poduzeća, sa sve većom važnosti srednjih i malih poduzeća. Naime, izvoz je u većini zemalja, a posebno u malim otvorenim ekonomijama, koncentriran na mali broj poduzeća. To potvrđuju i rezultati istraživačke mreže ESB-a CompNet, prema kojima je prosječan udio deset najvećih izvoznika u ukupnom hrvatskom izvozu robe i usluga u razdoblju od 2002. do 2014. iznosio u prosjeku 30% i nije se znatno razlikovao od zemalja Srednje i Istočne Europe³. Međutim, u posljednjim godinama promatranog razdoblja ostvaren je pad udjela najvećih izvoznika te blagi rast važnosti srednjih i malih poduzeća u ukupnim izvoznim rezultatima. Upravo kod tih se poduzeća izvoz počeo oporavljati prije

Slika 3. Izvoz i proizvodnost rada prema veličini poduzeća

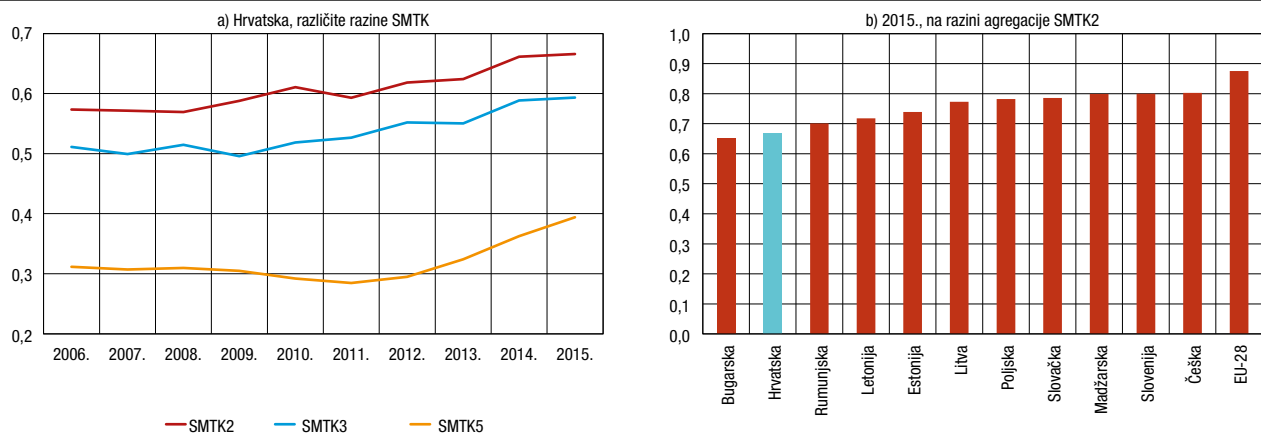
Napomena: Proizvodnost rada temelji se na dodanoj vrijednosti po zaposlenom. Mala poduzeća imaju prosječno do 50 zaposlenih, srednja poduzeća između 50 i 250 zaposlenih, dok velika poduzeća prosječno imaju više od 250 zaposlenih.

Izvori: CompNet; ESB; HNB

² Izvor: Europska komisija, *Country Report Croatia 2016*

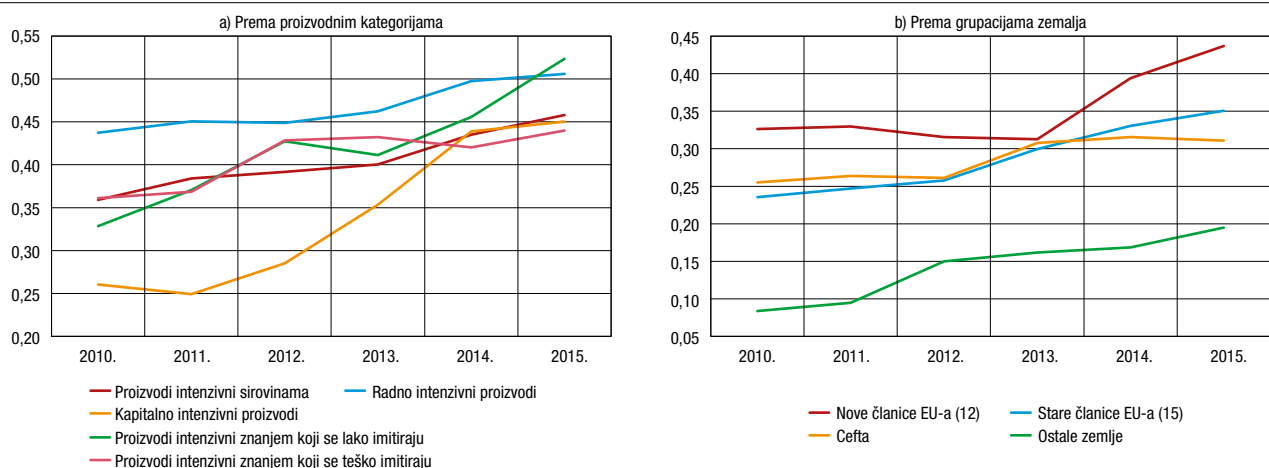
³ Rezultati istraživačke mreže CompNet (ESB) dostupni su na: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp1788.en.pdf>

Slika 4. Grubel-Lloydov indeks unutarsektorske trgovine

Izvori: DZS; izračun HNB-a

Slika 5. Dezagregirani Grubel-Lloydov indeks unutarsektorske trgovine

Napomena: Grubel-Lloydovi indeksi izračunati su za pojedine proizvodne kategorije/grupacije zemalja, dezagregirane na razini SMTK5.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

i snažnije u odnosu na velika poduzeća (Slika 3.a). Osim toga, ta su poduzeća, posebice srednja, nakon ulaska u EU dinamičnije utjecala na kretanje ukupne proizvodnosti rada u Hrvatskoj (Slika 3.b).

Nakon ulaska Hrvatske u EU došlo je i do jačanja povezanosti promjena izvoza i uvoza. Tako se među proizvodima koji su najviše pridonijeli rastu izvoza često nalaze oni koji su ujedno najviše pridonijeli rastu uvoza, u čemu se ističe razmjena električne energije, odjeće, cestovnih vozila te raznih gotovih proizvoda. Uobičajena pozitivna veza između kretanja uvoza i izvoza može se objasniti različitim činiteljima poput uvozne zavisnosti izvoza, tranzitne trgovine (provoz robe kroz Hrvatsku ili uvoz radi kasnijega ponovnog izvoza zbog zarade u razlici u cijenama) i poslova oplemenjivanja, a njezinu je jačanju u posljednjim godinama uz

intenziviranje postojećih činitelja pridonijela i liberalizacija trgovine električnom energijom.

Veća povezanost kretanja izvoza i uvoza može upućivati i na sve snažniju unutarsektorsku trgovinu⁴, tj. razmjenu dobara istog sektora, koja je u pravilu značajnija u trgovini sofisticiranijim proizvodima i prisutnija u vanjskoj trgovini otvorenijih i razvijenijih zemalja. Pritom se kao njezina najčešća mjera koristi Grubel-Lloydov indeks⁵, koji pokazuje da se u Hrvatskoj stupanj unutarsektorske trgovine počeo snažno povećavati nakon pristupanja Uniji (Slika 4.a). Međutim, ona još uvijek nije toliko značajna u odnosu na usporedive zemlje jer je među najnižima u zemljama EU-a (Slika 4.b), slično kao u Bugarskoj i Rumunjskoj.

Iako je unutarsektorska trgovina uobičajeno najsnažnija u razmjeni sofisticiranijim proizvodima, u Hrvatskoj se njezin

4 Unutarsektorska trgovina može biti vertikalna, odnosno izvoz i uvoz proizvoda na različitim stupnjevima prerade (primjerice izvoz kvalitetne odjeće i uvoz odjeće slabije kvalitete), te horizontalna, koja obuhvaća trgovinu istim proizvodima različitih karakteristika (npr. različite vrste automobila).

5 Vrijednost Grubel-Lloydova indeksa kreće se u rasponu između 0 (isključivo međusektorska trgovina) i 1 (isključivo unutarsektorska trgovina), a izračunava se kao: $GL_i = \sum_j \left(1 - \frac{|Ex_i - Im_j|}{Ex_i + Im_j} \right) \times \frac{f_i}{F}$, gdje je Ex_i izvoz, Im_j uvoz, f_i obujam robne razmjene (izvoz + uvoz) u pojedinom sektoru i , a F obujam (izvoz + uvoz) ukupne robne razmjene, odnosno njezina podagregata za koji se izračunava indeks. Velik utjecaj na konačnu vrijednost indeksa ima stupanj dezagregacije podataka, s obzirom na to da se sužavanjem sektora na višim stupnjevima dezagregacije (npr. SMTK5) manji dio trgovine klasificira kao unutarsektorski.

relativno visok stupanj bilježi u razmjeni radno intenzivnih proizvoda (odjeća, proizvodi od metala, pokućstvo te razni gotovi proizvodi). Međutim, od 2013. godine, osim kod ovih proizvoda, značajno se povećava i udio unutarsektorske trgovine proizvoda intenzivnih znanjem koji se lako imitiraju (medicinski i farmaceutski proizvodi, plastične tvari u ostalim oblicima te aparati za telekomunikacije) te kapitalno intenzivnih proizvoda (električna energija, cestovna vozila te eterična ulja i parfumerijski i kozmetički proizvodi) (Slika 5.a). Promatrano prema zemljama partnerima,

tijekom cijelog razdoblja unutarsektorska trgovina najznačajnija je u odnosima sa zemljama EU-a, posebice s novim zemljama članicama, te je dodatno ojačala od ulaska Hrvatske u EU, dok je najmanje izražena u odnosima sa zemljama izvan EU-a i regije (Slika 5.b). Ipak, detaljnija analiza pokazuje da na relativno visoku značajnost i snažan porast kod novih zemalja članica EU-a ponajviše utječe trgovina sa Slovenijom, uz zamjetan porast razmjene, posebice električne energije te električnih strojeva, aparata i uređaja u posljednjim godinama.

Okvir 5. Ocjena rizika za fiskalnu održivost u Republici Hrvatskoj

Rezultati Izvješća o fiskalnoj održivosti za 2015., koje je početkom ove godine objavila Europska komisija, upućuju da su rizici za fiskalnu održivost u Hrvatskoj u kratkom i dugom roku niski, dok su u srednjem roku visoki. Visoki srednjoročni rizici za fiskalnu održivost ostaju i ako se u obzir uzmu znatno povoljnija recenatna fiskalna kretanja, dok je ocjena niskog rizika u dugom roku vjerojatno podcijenjena jer se temelji na optimističnoj pretpostavci znatnog smanjenja rashoda za mirovine.

Izvješće o fiskalnoj održivosti (engl. *Fiscal sustainability report*)¹ dokument je Europske komisije u kojem su sadržane ocjene kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih rizika za održivost javnih financija u zemljama članicama EU-a. Spomenute ocjene uzimaju u obzir fiskalne učinke starenja stanovništva čiji su rezultati prikazani u Izvješću o starenju stanovništva (engl. *Ageing report – 2015*). Oba izvješća izrađuju se svake treće godine.

Ocjena rizika za fiskalnu održivost proizlazi iz izračuna triju sintetičkih pokazatelja (S0, S1 i S2) te projicirane razine i dinamike duga opće države u osnovnom te različitim alternativnim i šok-scenarijima. Pokazatelj S0 kompozitni je indikator koji upućuje na kratkoročne rizike (unutar jedne godine) za javne financije. Pokazatelji S1 i S2 upućuju na rizike za fiskalnu održivost u srednjem odnosno dugom roku. Pritom S1 pokazuje dodatnu fiskalnu prilagodbu u odnosu na osnovni projekcijski scenarij², koja bi osigurala da se do 2030. dosegne razina od 60% BDP-a određena Paktom o stabilnosti i rastu, dok S2 pokazuje prilagodbu potrebnu da se stabilizira javni dug u neograničenom roku.

Rezultati Izvješća o fiskalnoj održivosti pokazuju da sve zemlje EU-a karakterizira nizak rizik za javne financije u kratkom roku. U srednjem roku, osim za Hrvatsku, još za deset zemalja EU-a postoje visoki rizici za javne financije. U dugom roku samo

pet zemalja suočava se s visokim rizicima, dok je za Hrvatsku ocijenjen nizak rizik (Tablica 1.).

Kada je riječ o srednjoročnim kretanjima, na visoke rizike za javne financije u Hrvatskoj upućuje projicirana dinamika i razina duga opće države te visoki S1 pokazatelj, što je posljedica nepovoljne početne fiskalne pozicije i znatno veće razine duga u odnosu na referentnu vrijednost od 60% BDP-a. Projicirana dinamika i razina duga u srednjoročnom razdoblju bile bi zamjetno povoljnije ako bi se uzele u obzir posljednje dostupne fiskalne projekcije EK-a za Hrvatsku (proljeće 2016.), ali se ocjena rizika ne bi promijenila (Slika 1.). Naime, vrijednost S1 pokazatelja spustila bi se u osnovnom scenariju ispod referentne granice za visok rizik, ali povijesni i šok-scenariji pokazali bi da bi se dug opće države mogao zadržati na visokoj razini.³

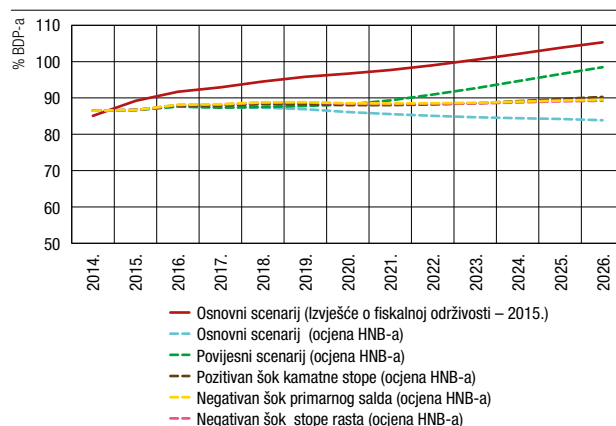
U dugom roku, nizak rizik za fiskalnu održivost proizlazi iz niske razine S2 pokazatelja, što je posljedica povoljnoga kretanja rashoda povezanih sa starenjem stanovništva, poglavito rashoda za mirovine. Naime, javni rashodi za mirovine trebali bi se u budućnosti vidljivo smanjiti, ponajviše zbog trenutačno važećega mješovitog mirovinskog sustava. Međutim, Hrvatska bi se mogla suočiti s ozbiljnim problemima povezanim s primjerenosti (dostatnosti) mirovina, zbog čega bi ocjena rizika za fiskalnu održivost u dugom roku mogla biti podcijenjena (više o tome vidi u Okviru br. 7. Fiskalni učinci starenja stanovništva u Hrvatskoj, Bilten br. 220).

Tablica 1. Visina rizika za fiskalnu održivost u kratkom, srednjem i dugom roku u članicama EU-a

	Kratki rok	Srednji rok	Dugi rok
Visoki rizik		BE, IE, ES, FR, HR, IT, PT, RO, SK, FI, UK	SI, SK, FI, SE, UK
Srednji rizik		LT, HU, NL, AT, PL	BE, BG, CZ, LT, LU, MT, NL, AT, PL, RO
Niski rizik	BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IE, ES, FR, HR, IT, LV, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK	BG, CZ, DK, DE, EE, LV, LU, MT, SK, SE	DK, DE, EE, IE, ES, FR, HR, IT, LV, HU, PT

Izvor: EK

Slika 1. Projekcija duga opće države

Napomena: Ocjena HNB-a uzima u obzir nove projekcije EK-a iz proljeća 2016. te slijedi metodologiju EK-a iz Izvješća o fiskalnoj održivosti – 2015. za izračun povijesnog scenarija i različitih šokova na makrovarijable.

Izvori: EK; ocjena HNB-a

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/eeip/pdf/ip018_en.pdf

² Prilagodba je raspodijeljena tijekom pet godina nakon zadnje godine za koju su napravljene detaljne projekcije (u ovom slučaju 2017.).

³ Valja spomenuti kako je prema metodologiji EK-a dovoljno da jedan od pokazatelja upućuje na visok rizik da ukupni rizici za fiskalnu održivost budu ocijenjeni visokima.

A decorative background pattern consisting of a repeating geometric design. It features a central diamond shape with a floral motif inside, surrounded by various geometric shapes like circles, squares, and triangles, all interconnected by lines. The pattern is rendered in a light gray color on a white background.

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Hrvatska narodna banka u svojim statistikama započela je s primjenom standarda ESA 2010, što ujedno podrazumijeva i reviziju povijesnih podataka koji su proizvedeni u skladu sa standardom ESA 1995. Primjena standarda ESA 2010 odnosi se na statistiku odnosa s inozemstvom (tablice platne bilance, stanja inozemnih ulaganja i inozemnog duga), na statistiku duga opće države te na područje monetarne statistike. Uvođenje standarda ESA 2010 za statistiku odnosa s inozemstvom samo je dio šireg paketa promjena koji je obuhvaćen uvođenjem metodologije koju propisuje Priručnik za platnu bilancu (*Balance of Payments and International Investment Position Manual*), 6. izdanje (BPM6).

Primjena standarda ESA 2010, između ostalog, donosi promjene u dijelu sektorske klasifikacije institucionalnih jedinica. Tako će se sektorska klasifikacija protustranaka obavljati u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju objavljuje Državni zavod za statistiku (DZS), a koja se temelji na Europskom sustavu nacionalnih računa (ESA 2010). Ova je sektorizacija obvezatan statistički standard Europske unije te je usklađena s temeljnim međunarodnim statističkim standardom – Sustavom nacionalnih računa (SNA 2008).

Tablica 1. Prikaz sektora u skladu sa sektorizacijom prema ESA-i 2010

Sektorizacija prema ESA-i 2010
Nefinancijska društva
Javna nefinancijska društva
Domaća privatna nefinancijska društva
Nefinancijska društva pod inozemnom kontrolom
Financijska društva
Monetarne financijske institucije
Središnja banka
Druge monetarne financijske institucije
Društva koja primaju depozite osim središnje banke (Kreditne institucije)
Novčani fondovi
Financijska društva, osim monetarnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova (Druga financijska društva)
Investicijski fondovi osim novčanih fondova
Drugi financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova (Drugi financijski posrednici)
Pomoćne financijske institucije
Vlastite financijske institucije i zajmoplatnici
Osiguravajuća društva
Mirovinski fondovi
Opća država
Središnja država
Regionalna država
Lokalna država
Fondovi socijalne sigurnosti
Kućanstva
Neprofitne institucije koje služe kućanstvima
Inozemstvo

Podaci o potraživanjima i obvezama klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima.

Sektor **nefinancijska društva** obuhvaća javna nefinancijska društva, domaća privatna nefinancijska društva i nefinancijska društva pod inozemnom kontrolom. Ovamo ulaze sve institucionalne jedinice koje zadovoljavaju kriterije propisane sektorskom klasifikacijom institucionalnih jedinica za pripadni podsektor. Nefinancijska društva sastoje se od institucionalnih jedinica koje su neovisni pravni subjekti i tržišni proizvođači te čija je glavna aktivnost proizvodnja dobara i (ili) nefinancijskih usluga.

Najveće promjene donose se na sektor **financijska društva**.

Sektor financijskih društava obuhvaća sljedeće podsektore: monetarne financijske institucije, druga financijska društva, osiguravajuća društva i mirovinske fondove.

Monetarne financijske institucije čine središnja banka i druge monetarne financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Druge monetarne financijske institucije dijele se na društva za primanje depozita osim središnje banke i novčane fondove. Društva koja primaju depozite osim središnje banke jesu kreditne institucije (banke, štedne banke i stambene štedionice). Kreditne institucije jesu institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama. U sektor kreditnih institucija ne uključuju se banke u likvidaciji i banke u stečaju. Novčani fondovi obuhvaćaju sva financijska društva i kvazidruštva, osim onih razvrstanih u podsektor središnje banke i kreditnih institucija, koja poglavito obavljaju financijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela te ulaganja ponajprije u kratkoročne dužničke instrumente, depozite i udjele ili jedinice novčanih fondova. Ulagачki cilj im je održavanje glavnice fonda i ostvarivanje prinosa u skladu s kamatnim stopama instrumenata tržišta novca.

Druga financijska društva sastoje se od investicijskih fondova osim novčanih fondova, drugih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i vlastitih financijskih institucija i zajmoplatnika.

Investicijski fondovi osim novčanih sastoje se od svih oblika kolektivnog ulaganja, osim onih razvrstanih u podsektor novčanih investicijskih fondova, a koji prije svega obavljaju financijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela ili jedinica u investicijskim fondovima koji nisu bliski supstituti za depozite i, za vlastiti račun, ulaganja pretežno u dugoročnu financijsku imovinu.

Drugi financijski posrednici jesu institucije čija je glavna aktivnost financijsko posredovanje preuzimanjem obveza koje nisu u obliku novca, depozita i bliskih supstituta depozita. To su, primjerice, društva za lizing, faktoring-društva, banke u likvidaciji, banke u stečaju, kreditne unije i sl.

Pomoćne financijske institucije jesu institucije čija je glavna aktivnost pružanje pomoćnih financijskih poslova, a obuhvaćaju, primjerice, burze, mjenjačnice, financijska regulatorna tijela, posrednike i zastupnike u osiguranju, investicijska društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima, SKDD, Hanfu, Finu i sl.

Vlastite financijske institucije i zajmoplatnici obuhvaćaju financijska društva i kvazidruštva koja se ne bave ni financijskim posredovanjem ni pružanjem pomoćnih financijskih usluga te većina njihove aktive ili pasive nije predmet transakcija na otvorenim tržištima. Primjerice, to su: a) jedinice kao pravni subjekti poput zaklada, ostavina, računa agencija ili društava koji postoje samo na papiru; b) holding društva koja imaju kontrolnu razinu udjela u grupaciji društava kćeri i čija je glavna aktivnost vlasništvo nad grupacijom bez upravljanja i pružanja bilo kakvih daljnjih usluga društvima u grupaciji; c) subjekti posebne namjene koji se kvalificiraju kao institucionalne jedinice i skupljaju sredstva na otvorenom tržištu radi njihova korištenja od strane društva majke; d) jedinice koje različitim klijentima pružaju financijske usluge isključivo vlastitim sredstvima ili sredstvima sponzora i preuzimaju financijski rizik neisplate duga, primjer su zajmoplatnici, društva koja uzajmljuju studentima ili za vanjsku trgovinu iz sredstava dobivenih od sponzora poput državne jedinice ili neprofitne ustanove te zalagaonice koje se većinom bave uzajmljivanjem i

e) državni fondovi posebne namjene, poznati kao državni fondovi bogatstva (engl. *Sovereign Wealth Funds*), ako se klasificiraju kao financijska društva.

Osiguravajuća društva sastoje se od svih financijskih društava i kvazidruštava koja se poglavito bave financijskim posredovanjem s ciljem dijeljenja rizika uglavnom u obliku izravnog osiguranja ili reosiguranja.

Mirovinski fondovi sastoje se od svih financijskih i kvazidruštava koja prije svega obavljaju poslove financijskog posredovanja s ciljem dijeljenja društvenih rizika i potreba osiguranika (socijalno osiguranje). Mirovinski fondovi kao oblici socijalne sigurnosti osiguravaju dohodak u mirovini te često mirovine nakon smrti i invalidnosti.

Sektor **opća država** sastoji se od institucionalnih jedinica koje su netržišni proizvođači čija je proizvodnja namijenjena individualnoj i zajedničkoj potrošnji, a koje se financiraju obveznim plaćanjima jedinica koje pripadaju drugim sektorima, te od institucionalnih jedinica koje ponajprije provode preraspodjelu nacionalnog dohotka i bogatstva.

Sastoji se od podsektora središnje države, regionalne države, lokalne države i fondova socijalne sigurnosti. Središnja država obuhvaća tijela državne uprave (ministarstva, državne urede Vlade Republike Hrvatske, državne upravne organizacije i urede državne uprave u županijama), ali i Hrvatske autoceste (od siječnja 2008.), Autocestu Rijeka – Zagreb, Hrvatske ceste, Hrvatske vode, HRT, HŽ Infrastrukturu, HROTE, HAMAG-BI-CRO, HERA-u, DAB i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Fondovi socijalne sigurnosti obuhvaćaju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Lokalna država obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te institucionalne jedinice koje osniva i kontrolira lokalna država. U RH ne postoji podsektor regionalne države.

Sektor **kućanstva** sastoji se uglavnom od pojedinaca potrošača, ali i od pojedinaca potrošača i poduzetnika (tržišnih proizvođača). Ovaj sektor uključuje i pojedince ili grupe pojedinaca u ulozi proizvođača dobara i nefinancijskih usluga za isključivo vlastitu finalnu uporabu.

Sektor **neprofitne institucije koje služe kućanstvima** sastoji se od neprofitnih institucija koje su zasebni pravni subjekti, koje služe kućanstvima i koje su privatni netržišni proizvođači. Njihovi su glavni izvori dobrovoljni prilozi kućanstava u gotovini ili u naravi u njihovoj ulozi potrošača te uplate sredstava države i vlasnički dohoci.

Sektor **inozemstvo** je grupa jedinica bez karakterističnih funkcija i izvora; sastoji se od nerezidentnih jedinica koje obavljaju transakcije s rezidentnim institucionalnim jedinicama ili imaju druge ekonomske veze s rezidentnim jedinicama. Njihovi

računi omogućavaju opći pregled ekonomskih veza između nacionalnoga gospodarstva i inozemstva. Ovdje su uključene i institucije Europske unije i međunarodne institucije. Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Zbog promjene sektorizacije obavljena je revizija svih statističkih serija u podacima prikazanim u tablicama skupine H. Gospodarski odnosi s inozemstvom i Tablici I3: Dug opće države. U tablicama od A do G Statističkog pregleda izvršena je revizija svih statističkih serija, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica, od 30. lipnja 2006. u dijelu koji se odnosi na promjenu metodološkog tretmana kunskih pozicija s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova). Započinje se s objavom podatka u tablicama skupine E.

U tablicama skupina A do G do studenoga 2010. sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica temelji se na sektorizaciji propisanoj Odlukom o kontnom planu za banke, a podaci se zasnivaju na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke. Od prosinca 2010. sektorska klasifikacija protustranaka obavlja se u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju je objavio Državni zavod za statistiku (DZS), a koja se temelji na Europskom sustavu nacionalnih računa (ESA 2010). Podaci se zasnivaju na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

U tablicama od A1 do D12 svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, a u tablicama D1 i D5 i na mjesečne neto transakcije. Vrijednost transakcija tijekom izvještajnog razdoblja izračunava se kao razlika između stanja financijskih pozicija na kraju razdoblja (tekućeg i prethodnog mjeseca) prilagođenih za kretanje tečaja, revaluacije i reklasifikacije. Revaluacije obuhvaćaju otpise kredita i cjenovne prilagodbe vrijednosnih papira. Reklasifikacije obuhvaćaju promjene u stanjima bilanca nastale zbog promjena u sastavu i strukturi populacije monetarnih financijskih institucija (npr. nestanka izvještajne jedinice iz izvještajne populacije zbog likvidacije ili stečaja), promjena u klasifikaciji financijskih instrumenata ili promjena u statističkim definicijama.

Devizne stavke iskazuju se u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja. U tablicama u kojima postoji podjela na kunske i devizne stavke devizne stavke uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu. Sve se stavke iskazuju na bruto načelu (tj. prije umanjavanja za iznose ispravaka vrijednosti).

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Monetarni agregati prema definiciji ESB-a			Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta								
					M1	M2	M3			Ukupna likvidna sredstva M4	Monetarni agregati prema definiciji ESB-a			Neto domaća aktiva	Plasmani			
											Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4			Monetarni agregati prema definiciji ESB-a		
																M1	M2	M3
2001.	prosinac	17.803,2	23.688,1	107.189,5	58.528,2	74.976,2	8,01	12,97	11,75	3,71	1,17		
2002.	prosinac	23.027,9	30.850,7	118.098,3	85.280,9	97.557,1	10,72	6,10	1,87	8,11	2,16		
2003.	prosinac	30.586,2	33.888,7	131.921,9	99.150,5	111.849,0	8,90	1,78	0,29	3,24	0,66		
2004.	prosinac	33.924,4	34.582,1	143.851,7	112.119,8	127.681,7	8,69	2,86	0,33	2,22	2,00		
2005.	prosinac	40.390,8	38.817,1	159.167,3	135.873,9	149.743,8	9,38	4,34	0,04	1,85	1,86		
2006.	prosinac	46.331,2	48.521,0	188.080,9	160.528,1	184.675,5	3,17	4,75	1,61	3,36	3,01		
2007.	prosinac	51.923,9	57.878,3	221.726,6	172.320,0	213.048,8	3,73	6,71	3,93	3,51	2,67		
2008.	prosinac	49.743,0	55.222,3	230.792,5	189.134,4	235.840,0	-9,89	8,17	3,17	5,61	2,06		
2009.	prosinac	56.141,9	47.181,7	228.521,7	186.016,1	234.506,4	4,55	3,13	-0,19	-0,81	0,11		
2010.	prosinac	56.249,1	47.974,1	232.802,6	74.800,4	204.448,4	204.469,4	190.934,0	245.564,3	2,81	-0,76	-2,12	-	-	-0,02	-1,39		
2011.	prosinac	62.379,2	51.489,3	245.955,3	78.088,6	207.753,7	214.659,6	214.784,1	257.362,6	3,81	3,48	2,81	1,47	-0,10	3,20	1,02		
2012.	prosinac ^b	61.264,7	51.938,5	254.741,5	79.047,1	212.108,1	221.041,9	207.290,5	242.086,5	3,19	4,10	0,11	3,52	-0,32	-0,26	-2,17		
2013.	prosinac	62.693,1	57.897,8	264.927,0	87.040,7	218.213,6	227.576,3	202.603,4	240.772,8	2,31	2,85	0,30	1,04	0,02	-0,05	-0,68		
2014.	prosinac	63.318,0	63.437,3	273.305,2	95.985,9	220.482,2	229.608,3	198.183,5	237.004,6	1,10	4,56	-0,24	3,29	-0,15	-0,53	-0,54		
2015.	lipanj	67.054,9	67.108,9	275.553,7	101.468,6	221.285,5	231.146,3	200.488,5	236.609,7	4,48	6,19	1,76	5,25	1,86	2,13	0,95		
	srpanj	64.426,2	68.410,2	277.728,7	103.345,7	222.864,5	232.747,8	196.449,2	236.183,2	-3,92	1,94	0,79	1,85	0,72	0,69	-2,01		
	kolovoz	62.967,2	69.922,4	280.959,2	106.551,4	226.301,8	236.143,5	193.101,4	233.636,4	-2,26	2,21	1,16	3,10	1,54	1,46	-1,70		
	rujan	66.236,2	69.378,6	287.380,7	111.187,3	232.825,1	241.817,8	194.805,2	233.733,2	5,19	-0,78	2,29	4,35	2,88	2,40	0,88		
	listopad	63.762,0	68.934,1	287.782,1	107.576,7	232.736,4	241.834,9	192.756,9	231.656,6	-3,74	-0,64	0,14	-3,25	-0,04	0,01	-1,05		
	studeni	62.221,4	69.197,7	288.419,0	108.010,6	232.398,5	241.626,7	192.681,6	231.876,0	-2,42	0,38	0,22	0,40	-0,15	-0,09	0,09		
	prosinac	63.748,5	70.662,7	287.375,6	109.631,9	231.506,6	240.426,3	194.463,1	230.044,4	2,45	2,12	-0,36	1,50	-0,38	-0,50	-0,79		
2016.	siječanj	65.007,5	68.411,3	285.773,6	107.864,8	229.320,6	238.281,0	193.496,4	227.630,6	1,97	-3,19	-0,56	-1,61	-0,94	-0,89	-1,05		
	veljača	65.855,4	68.202,9	284.012,5	107.799,9	227.523,4	236.690,2	194.172,2	226.498,7	1,30	-0,30	-0,62	-0,06	-0,78	-0,67	-0,50		
	ožujak	62.698,0	67.604,8	280.439,9	108.115,7	224.046,6	233.119,7	194.847,9	224.760,1	-4,79	-0,88	-1,26	0,29	-1,53	-1,51	-0,77		
	travanj	63.347,8	68.286,6	281.229,8	109.592,3	223.608,4	233.477,4	197.217,6	224.953,6	1,04	1,01	0,28	1,37	-0,20	0,15	0,09		
	svibanj	63.587,2	71.459,2	283.219,5	112.313,8	225.570,2	234.948,6	197.958,7	225.141,0	0,38	4,65	0,71	2,48	0,88	0,63	0,08		

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HOBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove. ^b U sklopu plasmana, potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati • U tablici se u stupcima iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta.

U veljači 2015. provedena je revizija svih monetarnih agregata, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunskih pozicija s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova).

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Balance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena stavka u Konsolidiranoj bilanci monetarnih financijskih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan kreditnih institucija, depozite ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod kreditnih institucija.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite, obveznice i instrumente tržišta novca te izdane udjele novčanih fondova (navedene komponente preuzete su iz Balance monetarnih financijskih institucija (Tablica B1).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Do studenoga 2010. plasmani su potraživanja banaka i stambenih štedionica od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih

institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Od prosinca 2010. plasmani su potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava te mirovinskih fondova.

Od studenoga 2015. godine Hrvatska narodna banka započinje s objavom monetarnih agregata prema definiciji Europske središnje banke.

Monetarni agregati obuhvaćaju novčane obveze monetarnih financijskih institucija prema ostalim rezidentima, isključujući središnju državu.

Monetarni agregat M1 (najuži monetarni agregat) obuhvaća gotovinu u optjecaju i prekonoćne depozite u kunama i stranoj valuti. Prekonoćni depoziti obuhvaćaju transakcijske račune (uključujući i ograničene depozite), štedne depozite i prekonoćne kredite.

Monetarni agregat M2 (širi monetarni agregat) obuhvaća monetarni agregat M1, oročene depozite u kunama i stranoj valuti s izvornim dospijećem do (uključujući) dvije godine (uključujući i primljene kredite osim prekonoćnih kredita i kredita na osnovi repo poslova) te depozite u otkaznom roku do (uključujući) tri mjeseca.

Monetarni agregat M3 (najširi monetarni agregat) obuhvaća monetarni agregat M2, kredite na osnovi repo poslova, izdane udjele novčanih fondova i izdane vrijednosne papire s izvornim dospijećem do (uključujući) dvije godine.

B. Monetarne financijske institucije

Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih financijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII. ^b	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
AKTIVA									
1. Inozemna aktiva (neto)	41.868,6	31.171,3	47.451,0	62.323,7	75.121,6	92.912,5	85.592,1	84.012,3	85.260,8
2. Plasmani	276.273,5	303.669,9	300.540,9	295.940,9	295.996,1	295.295,1	290.484,8	292.484,0	293.750,6
2.1. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti (neto)	30.709,2	46.307,3	58.454,3	55.168,1	58.991,5	65.250,7	65.724,7	67.530,4	68.609,6
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	241.270,0	251.964,1	236.414,5	234.117,8	229.571,6	222.534,4	217.162,8	217.552,1	217.676,2
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija
2.5. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	384,2	358,1	324,5	322,7	336,2	396,4	574,3	526,1	534,2
2.6. Potraživanja od drugih financijskih posrednika	2.292,0	3.869,5	4.017,4	4.322,3	5.016,2	4.710,7	4.648,6	4.694,0	4.636,1
2.7. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	963,7	1.033,1	1.068,4	1.247,7	1.335,7	1.126,9	1.044,5	1.110,0	1.383,0
2.8. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	654,3	137,8	261,8	762,4	744,9	1.276,0	1.330,0	1.071,5	911,5
Ukupno (1+2)	318.142,1	334.841,2	347.991,9	358.264,5	371.117,7	388.207,6	376.076,9	376.496,3	379.011,4
PASIVA									
1. Novčana masa	47.974,1	51.489,3	51.938,5	57.897,8	63.437,3	70.662,7	67.604,8	68.286,6	71.459,2
2. Štedni i oročeni depoziti	29.142,0	33.676,8	31.689,8	33.407,1	34.471,8	35.207,0	35.411,4	35.545,1	35.662,0
3. Devizni depoziti	154.697,9	152.197,1	160.443,7	162.656,3	164.866,6	171.323,9	167.106,3	166.318,0	165.521,5
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	988,6	1.728,7	2.412,0	1.995,3	2.161,3	2.177,8	2.299,9	2.333,3	1.844,2
5. Udjeli novčanih fondova	6.863,4	8.257,6	8.970,5	8.368,1	8.004,2	8.017,5	8.746,9	8.732,6
6. Ograničeni i blokirani depoziti	3.580,9	3.399,7	5.274,1	4.718,4	3.216,1	4.009,7	3.710,5	3.901,7	3.888,8
7. Ostalo (neto)	81.758,6	85.486,2	87.976,2	88.619,1	94.596,5	96.822,3	91.926,5	91.364,8	91.903,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	318.142,1	334.841,2	347.991,9	358.264,5	371.117,7	388.207,6	376.076,8	376.496,3	379.011,4

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove. ^b Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih financijskih institucija • Bilanca monetarnih financijskih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija (Tablica D1).

U ožujku 2013. provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. U veljači 2015. provedena je revizija svih podataka, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunskih pozicija s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova). U lipnju 2015. provedena je revizija svih podataka od 30. lipnja 2006. u dijelu koji se odnosi na promjenu metodološkog tretmana kunskih pozicija s valutnom klauzulom.

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i drugih monetarnih financijskih institucija i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i drugih monetarnih financijskih institucija.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod drugih monetarnih financijskih institucija.

Novčana masa je zbroj gotovog novca izvan kreditnih institucija, depozita ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod kreditnih institucija (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija, Tablica D1).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija. Izdani udjeli odnose se na izdane udjele novčanih fondova. Ostalo (neto) jesu neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene stavke aktive

Tablica B2: Broj drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Go- dina	Mjesec	Ukupan broj drugih monetar- nih financij- skih institucija	Ukupan broj kreditnih insti- tucija	Banke	Štedne banke	Stam- bene štedi- onice	Štedi- onice	Nov- čani fondovi	Druge monetarne financijske institucije klasificirane po veličini bilančne aktive					
									Manje od 100 mil. kn	Od 100 do ma- nje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do ma- nje od 2 mlrd. kn	Od 2 do ma- nje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn
1	2	3 = 4 + 9	4 = 5 do 8	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2001.	prosinac	69	69	44	0	4	21	0	20	20	8	7	10	4
2002.	prosinac	59	59	46	0	3	10	0	12	16	9	9	8	5
2003.	prosinac	53	53	42	0	4	7	0	7	16	9	7	8	6
2004.	prosinac	49	49	39	0	4	6	0	7	13	10	8	5	6
2005.	prosinac	43	43	36	0	4	3	0	4	10	8	8	7	6
2006.	prosinac	43	43	35	0	5	3	0	6	6	6	11	6	8
2007.	prosinac	42	42	35	0	5	2	0	5	5	2	16	5	9
2008.	prosinac	43	43	35	1	5	2	0	4	8	1	14	7	9
2009.	prosinac	43	43	34	2	5	2	0	5	6	3	14	7	8
2010.	prosinac	38	38	32	1	5	0	0	1	5	2	12	10	8
2011.	prosinac	59	37	31	1	5	0	22	9	15	4	12	11	8
2012.	prosinac	56	36	30	1	5	0	20	6	15	3	13	11	8
2013.	prosinac	55	35	29	1	5	0	20	6	14	4	13	10	8
2014.	prosinac	53	33	27	1	5	0	20	5	13	4	13	9	9
2015.	lipanj	53	33	27	1	5	0	20	4	13	5	13	9	9
	srpanj	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	13	9	9
	kolovoz	52	33	27	1	5	0	19	4	12	4	14	9	9
	rujan	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	14	8	9
	listopad	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	14	8	9
	studen	52	33	27	1	5	0	19	4	12	4	15	8	9
	prosinac	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	14	8	9
2016.	siječanj	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	13	9	9
	veljača	52	33	27	1	5	0	19	4	11	6	11	11	9
	ožujak	52	33	27	1	5	0	19	4	11	6	14	8	9
	travanj*	52	33	27	1	5	0	19	4	12	4	14	9	9
	svibanj	52	33	27	1	5	0	19	4	12	4	13	10	9

Tablica B2: Broj drugih monetarnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive • U tablici se iskazuje ukupan broj kreditnih institucija i novčanih fondova, koji mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci drugih monetarnih financijskih institucija.

Do veljače 2005. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije. Do studenoga 2010. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji.

U tablici se također iskazuje klasifikacija kreditnih institucija i novčanih fondova prema veličini bilančne aktive.

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
AKTIVA									
1. Inozemna aktiva	78.728,2	84.302,0	84.782,1	98.583,0	97.206,1	104.650,6	100.003,4	99.579,4	97.055,7
1.1. Zlato	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.2. Posebna prava vučenja	2.634,5	2.716,3	2.662,3	2.601,4	2.789,1	2.959,3	2.860,7	2.851,2	2.882,1
1.3. Pričuvena pozicija kod MMF-a	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6	2,0	1,9	1,9	2,0
1.4. Efektiva i depoziti po viđenju u stranim bankama	1.483,0	1.887,2	10.647,4	7.576,9	3.878,5	3.504,4	3.238,2	3.487,6	3.420,3
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	22.702,9	18.676,4	6.298,8	20.819,1	22.153,9	33.510,0	21.698,9	26.354,2	21.246,0
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	51.906,5	61.020,7	65.172,2	67.584,3	68.383,0	64.674,9	71.504,5	66.159,5	68.499,9
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	–	–	–	–	–	–
1.8. Ostala potraživanja	–	–	–	–	–	–	699,3	725,0	1.005,4
2. Potraživanja od središnje države	0,3	251,8	–	–	0,6	–	–	–	–
2.1. Potraživanja u kunama	0,3	251,8	–	–	0,6	–	–	–	–
2.2. Potraživanja u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	3,1	2,8	2,5	2,3	2,0	1,7	1,7	1,7	1,6
4. Potraživanja od kreditnih institucija	12,9	139,2	11,8	11,3	11,0	168,5	625,3	655,0	801,5
4.1. Krediti kreditnim institucijama	12,9	139,2	11,8	11,3	11,0	168,5	625,3	655,0	801,5
Lombardni krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kratkoročni kredit za likvidnost	–	126,8	–	–	–	–	–	–	–
Ostali krediti	12,9	12,4	11,8	11,3	11,0	10,5	10,3	10,0	10,0
Obratni repo krediti (redovite operacije)	–	–	–	–	–	158,0	50,0	80,0	80,0
Obratni repo krediti (strukturne operacije)	–	–	–	–	–	–	565,0	565,0	711,5
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Potraživanja od ostalih financijskih institucija	0,7	0,7	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	78.745,2	84.696,5	84.796,4	98.596,6	97.219,6	104.820,8	100.630,3	100.236,0	97.858,9
PASIVA									
1. Primarni novac	56.249,1	62.379,2	61.264,7	62.693,1	63.318,0	63.748,5	62.698,0	63.347,8	63.587,2
1.1. Gotov novac izvan kreditnih institucija	15.262,7	16.689,1	16.947,0	17.420,6	18.520,2	20.148,6	19.795,8	20.259,6	20.814,8
1.2. Blagajne kreditnih institucija	4.048,7	4.253,9	4.681,0	4.564,7	4.635,8	5.169,3	5.175,3	5.056,4	5.411,1
1.3. Depoziti kreditnih institucija	36.937,6	41.436,0	39.636,7	40.707,7	40.162,0	38.430,6	37.726,9	38.031,8	37.361,1
Računi za namiru kreditnih institucija	10.246,1	12.705,0	11.509,2	15.080,9	15.084,7	16.089,3	16.093,7	16.671,1	16.423,2
Izdvojena kunska obvezna pričuva	22.705,1	25.755,0	24.555,7	22.024,6	21.899,8	22.341,3	21.633,2	21.360,7	20.938,0
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	–	–	–	3.602,2	3.177,4	–	–	–	–
Prekonočni depoziti	3.986,4	2.976,0	3.571,9	–	–	–	–	–	–
1.4. Depoziti ostalih financijskih institucija	–	0,2	–	–	0,0	–	0,0	–	0,2
2. Ograničeni i blokirani depoziti	5.979,3	5.754,0	7.954,8	6.401,2	3.884,9	3.881,8	72,5	71,5	70,2
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	4.773,2	5.538,3	5.094,5	4.418,8	3.744,8	3.802,2	–	–	–
2.2. Ograničeni depoziti	1.206,0	215,8	2.860,2	1.982,5	140,1	79,6	72,5	71,5	70,2
2.3. Blokirani devizni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Inozemna pasiva	2.638,5	2.711,5	2.648,4	3.219,1	3.699,5	12.918,4	14.036,8	15.595,1	13.059,4
3.1. Krediti MMF-a	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Obveze prema međunarodnim institucijama	2.638,5	2.711,5	2.648,4	3.219,1	3.408,3	3.325,4	3.219,2	3.010,5	3.189,2
3.3. Obveze prema stranim bankama	–	0,0	0,0	0,0	291,2	9.593,0	10.817,6	12.584,7	9.870,2
4. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	4.211,0	1.619,6	738,1	13.797,6	11.553,0	8.119,0	8.339,3	6.437,3	5.906,4
4.1. Depozitni novac	1.484,5	1.030,1	659,7	3.139,7	2.991,2	4.974,8	6.400,6	5.672,4	5.857,3
Depozitni novac središnje države	1.484,5	1.030,1	659,7	3.139,7	2.991,2	4.667,5	5.938,2	5.391,6	5.563,7
Depozitni novac fondova socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	307,3	462,4	280,8	293,6
4.2. Devizni depoziti središnje države	2.726,4	589,5	78,5	10.657,9	8.561,8	3.144,2	1.938,7	764,9	49,1
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Blagajnički zapisi HNB-a	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6. Kapitalni računi	10.460,3	13.076,9	13.068,5	13.407,7	15.699,2	17.192,3	15.843,3	15.120,6	15.327,4
7. Ostalo (neto)	–792,9	–844,6	–878,1	–922,0	–934,9	–1.039,2	–359,6	–336,3	–91,7
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	78.745,2	84.696,5	84.796,4	98.596,6	97.219,6	104.820,8	100.630,3	100.236,0	97.858,9

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora ostalih financijskih institucija u sektor središnje države.

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke • U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države jesu krediti, dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske i ulaganja u kratkoročne vrijednosne papire Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od srpnja 2008. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se unutar te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora jesu krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora (do Biltene broj 190 ova stavka uključuje Potraživanja banaka u stečaju).

Od svibnja 1999. Potraživanja od ostalih financijskih institucija (do Biltene broj 190 objavljujuna pod nazivom Potraživanja od ostalih bankarskih institucija) uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenima od kreditnih institucija nad kojima je pokrenut stečajni postupak.

Potraživanja od kreditnih institucija jesu krediti kreditnim institucijama i dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija. Krediti kreditnim institucijama jesu lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti kreditnim institucijama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999., također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti kreditnih institucija odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija. Od travnja 2005. obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti kreditnih institucija pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Primarni novac čine gotov novac izvan kreditnih institucija,

novčana sredstva u blagajnama kreditnih institucija, depoziti kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke.

Depozite kreditnih institucija čine novčana sredstva na računima za namiru kreditnih institucija, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti kreditnih institucija.

Depoziti ostalih financijskih institucija jesu depoziti SKDD-a za trgovanje vrijednosnim papirima.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava kreditne institucije izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. do listopada 2008. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti jesu kunski sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Od ožujka 2010. ovdje se uključuju sredstva HBOR-a koja se odnose na račune programa razvoja gospodarstva. Blokirani devizni depoziti jesu sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama te alokaciju posebnih prava vučenja koja je do 2008. bila prikazana u sklopu Kapitalskih računa.

Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti jesu depozitni novac i devizni računi središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnje države i fondova socijalne sigurnosti.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnje države i fondova socijalne sigurnosti.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjani za neraspoređene račune aktive Balance Hrvatske narodne banke.

D. Druge monetarne financijske institucije

Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih financijskih institucija^a
stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII. ^b	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
STANJA									
AKTIVA									
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	45.745,5	51.114,0	49.411,3	49.707,5	48.560,4	47.416,0	43.621,6	43.833,3	43.801,6
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	40.169,1	45.590,6	44.316,8	45.288,8	44.815,6	43.613,8	42.922,3	43.108,2	42.796,1
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	5.576,4	5.523,5	5.094,5	4.418,8	3.744,8	3.802,2	699,3	725,0	1.005,4
2. Inozemna aktiva	47.878,2	40.069,6	39.144,3	36.681,3	43.943,2	47.836,4	42.736,0	41.030,1	43.842,8
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	57.113,6	68.207,5	79.807,2	87.857,7	89.724,0	90.904,7	91.037,3	90.762,1	90.776,5
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	241.266,9	251.961,3	236.412,0	234.115,5	229.569,6	222.532,7	217.161,1	217.550,4	217.674,6
4.1. Potraživanja od lokalne države	3.375,2	3.559,1	3.485,2	4.231,8	4.714,0	4.446,2	4.207,4	4.125,3	3.999,0
4.2. Potraživanja od nefinancijskih društava	107.687,2	116.840,4	103.157,0	102.452,6	98.401,5	93.579,5	94.637,5	95.457,3	95.562,3
4.3. Potraživanja od kućanstava	130.204,4	131.561,8	129.769,8	127.431,1	126.454,1	124.507,0	118.316,2	117.967,8	118.113,3
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija
7. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	384,2	358,1	324,5	322,7	336,2	396,4	574,3	526,1	534,2
8. Potraživanja od drugih financijskih posrednika	2.291,4	3.868,8	4.017,4	4.322,3	5.016,2	4.710,7	4.648,6	4.694,0	4.636,1
9. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	963,7	1.033,1	1.068,4	1.247,7	1.335,7	1.126,9	1.044,5	1.110,0	1.383,0
10. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	654,3	137,8	261,8	762,4	744,9	1.276,0	1.330,0	1.071,5	911,5
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	396.297,8	416.750,2	410.446,9	415.017,1	419.230,2	416.199,8	402.153,3	400.577,5	403.560,2
PASIVA									
1. Depozitni novac	32.711,3	34.800,0	34.991,5	40.477,2	44.917,1	50.514,1	47.809,1	48.027,0	50.644,3
2. Štedni i oročeni depoziti	29.142,0	33.676,8	31.689,8	33.407,1	34.471,8	35.207,0	35.411,4	35.545,1	35.662,0
3. Devizni depoziti	154.697,9	152.197,1	160.443,7	162.656,3	164.866,6	171.323,9	167.106,3	166.318,0	165.521,5
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	988,6	1.728,7	2.412,0	1.995,3	2.161,3	2.177,8	2.299,9	2.333,3	1.844,2
5. Udjeli novčanih fondova	6.863,4	8.257,6	8.970,5	8.368,1	8.004,2	8.017,5	8.746,9	8.732,6
6. Inozemna pasiva	82.099,3	90.488,9	73.827,0	69.721,5	62.328,2	46.656,1	43.110,5	41.002,1	42.578,4
7. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	22.193,7	20.532,4	20.614,7	18.892,0	19.180,1	17.535,0	16.973,3	16.794,4	16.260,5
8. Krediti primljeni od središnje banke	12,9	139,1	11,8	11,3	11,0	168,5	625,3	655,0	801,5
9. Ograničeni i blokirani depoziti	2.374,9	3.183,9	2.413,9	2.735,9	3.076,0	3.930,1	3.638,0	3.830,2	3.818,6
10. Kapitalski računi	72.555,2	77.208,3	80.700,6	83.245,1	87.151,2	83.206,0	83.743,4	83.960,8	84.313,4
11. Ostalo (neto)	-478,1	-4.068,4	-4.915,7	-7.095,4	-7.301,1	-2.522,9	-6.581,3	-6.635,2	-6.616,7
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	396.297,8	416.750,2	410.446,9	415.017,1	419.230,2	416.199,8	402.153,3	400.577,5	403.560,2
TRANSAKCIJE									
AKTIVA									
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	1.926,7	1.307,3	808,5	713,1	1.256,6	-3.064,1	216,0	-32,3
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	2.010,1	1.275,9	1.358,9	726,1	1.306,6	-3.245,9	185,9	-312,1
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	-83,4	31,4	-550,4	-13,0	-50,0	181,8	30,1	279,8
2. Inozemna aktiva	-1.669,7	-1.734,4	-660,3	252,5	-7.940,7	-2.075,8	-1.429,4	2.599,3
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	-1.064,1	2.641,7	1.384,5	1.278,6	-427,1	207,2	110,2	-63,4
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	1.163,0	-4.177,8	-1.548,2	-649,7	-362,1	628,6	1.599,3	132,8
4.1. Potraživanja od lokalne države	143,3	154,4	169,5	170,4	187,0	-47,8	-61,4	-128,8
4.2. Potraživanja od nefinancijskih društava	1.436,2	-3.889,0	-1.460,1	-768,1	-227,2	343,7	1.217,2	32,2
4.3. Potraživanja od kućanstava	-416,5	-443,1	-257,6	-52,0	-321,9	332,8	443,5	229,4
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija
7. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	33,2	-9,0	-6,3	-9,6	-4,7	91,0	-48,2	4,4
8. Potraživanja od drugih financijskih posrednika	191,1	343,0	-119,5	19,3	-211,2	121,8	54,6	-60,0

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII. ^a	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
9. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	13,4	69,8	49,4	20,3	-193,2	-36,3	68,2	270,7
10. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	-286,8	97,6	352,0	75,8	852,5	528,9	-261,8	-159,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	306,8	-1.461,9	260,2	1.700,2	-7.029,9	-3.598,6	308,8	2.691,7
PASIVA									
1. Depozitni novac	1.442,5	1.825,6	1.546,3	2.792,7	1.244,7	-696,2	218,0	2.617,3
2. Štedni i oročeni depoziti	-582,6	43,1	-24,1	-1.396,9	-297,3	18,9	133,7	116,9
3. Devizni depoziti	-2.507,6	-1.715,8	-630,1	-1.049,8	-1.595,4	-399,2	291,7	-1.237,3
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	90,3	195,6	-241,7	-113,4	113,2	106,1	38,5	-490,1
5. Udjeli novčanih fondova	28,8	-78,1	-1.214,7	-417,3	-199,4	584,6	206,9
6. Inozemna pasiva	1.706,3	-1.754,3	-294,7	2.707,7	-6.089,4	-2.382,9	-1.885,1	1.519,6
7. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	274,3	535,3	-104,4	-412,7	-165,1	-676,4	-128,4	-545,2
8. Krediti primljeni od središnje banke	25,0	0,0	0,0	0,0	-20,0	-101,0	29,8	146,5
9. Ograničeni i blokirani depoziti	403,7	-55,6	-135,2	-299,3	-27,2	-48,3	201,5	-18,3
10. Kapitalni računi	-152,6	-1.357,4	-43,2	-131,2	-255,0	-333,8	217,4	352,6
11. Ostalo (neto)	-392,6	792,9	265,4	817,8	478,9	1.113,7	607,1	22,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	306,8	-1.461,9	260,2	1.700,2	-7.029,9	-3.598,6	308,8	2.691,7

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove. ^b Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih financijskih institucija • U konsolidiranu bilancu drugih monetarnih financijskih institucija uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama drugih monetarnih financijskih institucija (kreditnih institucija i novčanih fondova).

U ožujku 2013. provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. U veljači 2015. provedena je revizija svih podataka, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunske pozicije s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova). U lipnju 2015. provedena je revizija svih podataka od 30. lipnja 2006. u dijelu koji se odnosi na promjenu metodološkog tretmana kunske pozicije s valutnom klauzulom.

Priču kreditnih institucija kod središnje banke jesu kunske i devizne. Kunske priču su novčana sredstva kreditnih institucija u blagajnama i kunska novčana sredstva kreditnih institucija na računima kod središnje banke. Devizne priču su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunske potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditivne i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države jesu sljedeći oblici kunske i devizne potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunske i devizne potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Do studenoga 2010. potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunske i devizne potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite. Od prosinca 2010. potraživanja od ostalih financijskih posrednika

(uključujući i potraživanja od HBOR-a), od pomoćnih financijskih institucija i od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova obuhvaćaju iste oblike kunske i devizne potraživanja.

Do studenoga 2010. stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama. Od prosinca 2010. ove stavke obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, investicijskim fondovima osim novčanih fondova, drugim financijskim posrednicima, pomoćnim financijskim institucijama i osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na transakcijskim računima te obveze kreditnih institucija po izdanim kunkskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti jesu kunski štedni depoziti po vide-nju te kunski oročeni depoziti, kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po vide-nju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca jesu neto obveze kreditnih institucija po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Izdani udjeli novčanih fondova jesu preostala potraživanja prema aktivni institucionalnih jedinica koje su izdale udjele ili jedinice.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunske obveze prema stranim fizičkim i pravnim osobama: transakcijske račune, štedne depozite (uključujući loro akreditivne i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospelje obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države jesu svi oblici kunske i devizne

obveze (osim ograničenih i blokiranih depozita) kreditnih institucija prema središnjoj državi.

Kreditni primljeni od središnje banke jesu krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Do studenoga 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Od prosinca 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze kreditnih institucija: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova, središnje države te stranih pravnih

i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, zadržana dobit (gubitak), dobit (gubitak) prethodne godine, dobit (gubitak) tekuće godine, zakonske rezerve, statutarne i ostale kapitalne rezerve, rezerve za opće bankovne rizike, odgođeni porez u kapitalu, dividende isplaćene tijekom tekuće godine, revalorizacijske rezerve, posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj i pojedinačnoj osnovi po izvanbilančnim stavkama, ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjani za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12 • Ovaj skup tablica (osim tablica D5, D5a, D5b, D5c i D5d) razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki aktive i pasive Konsolidirane bilance drugih monetarnih financijskih institucija (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Devizna inozemna aktiva	47.120,0	39.267,7	37.526,2	35.544,1	42.387,1	44.472,3	40.225,7	38.359,9	41.614,3
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	32.056,3	29.655,0	28.730,5	26.954,4	31.191,6	33.843,1	30.835,8	29.274,1	32.482,2
Efektivni strani novac	1.623,1	1.940,5	1.758,0	1.804,9	1.826,9	2.120,4	2.048,4	2.148,0	2.383,5
Tekući računi	1.175,2	2.377,1	5.457,7	4.414,0	7.246,4	10.915,3	9.102,6	8.218,9	9.569,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	27.129,2	22.372,8	15.915,9	15.751,5	17.815,8	14.348,5	13.238,5	14.732,1	15.473,4
Vrijednosni papiri	1.896,5	2.847,4	5.360,6	4.821,8	3.758,7	4.021,9	4.594,8	2.737,2	2.839,0
Kredit	170,1	8,7	187,7	53,2	448,9	1.579,3	768,5	347,4	1.127,0
Dionice stranih financijskih institucija	62,1	108,5	50,6	109,0	94,9	857,6	1.082,9	1.090,4	1.089,7
1.2. Potraživanja od stranih nefinancijskih institucija	15.063,7	9.612,6	8.795,7	8.589,8	11.195,5	10.629,1	9.389,9	9.085,8	9.132,1
Potraživanja od stranih država	12.906,2	7.569,0	6.969,8	6.333,0	8.924,8	7.890,6	6.901,6	6.480,2	6.514,0
Potraživanja od stranih osoba	2.140,4	2.036,7	1.799,9	2.220,2	2.227,8	2.611,1	2.262,5	2.381,4	2.393,6
Vrijednosni papiri	271,7	55,1	0,1	14,4	32,1	17,9	17,5	17,8	18,0
Kredit	1.868,7	1.981,6	1.799,9	2.205,7	2.195,7	2.593,2	2.244,9	2.363,6	2.375,6
Dionice stranih osoba	17,1	6,9	26,0	36,6	43,0	127,4	225,9	224,2	224,5
2. Kunska inozemna aktiva	758,3	802,0	1.618,1	1.137,2	1.556,2	3.364,2	2.510,4	2.670,2	2.228,5
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	713,7	764,4	1.583,4	1.105,3	1.509,1	3.324,8	2.456,0	2.611,3	2.168,9
2.2. Potraživanja od stranaca	44,5	37,6	34,8	31,9	47,0	39,4	54,3	58,9	59,6
Od toga: Kredit	44,2	37,2	34,5	31,6	46,7	39,1	54,0	58,6	59,3
Ukupno (1+2)	47.878,2	40.069,6	39.144,3	36.681,3	43.943,2	47.836,4	42.736,0	41.030,1	43.842,8

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva kreditnih institucija obuhvaća deviznu inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne i u

sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih financijskih institucija i potraživanja od stranih nefinancijskih institucija (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Kunska potraživanja	18.538,8	21.967,5	25.125,3	29.638,7	30.666,8	27.776,0	28.863,6	28.672,2	28.328,4
1.1. Potraživanja od središnje države	18.537,8	21.965,2	25.123,8	29.637,8	30.663,6	27.774,3	28.862,0	28.670,6	28.327,0
Vrijednosni papiri	12.633,4	15.926,5	14.474,8	19.428,9	24.987,5	21.263,3	22.867,1	22.668,9	22.345,1
Od toga: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	17,1	16,3	15,6	15,6	–	–	–	–	–
Kredit	5.904,4	6.038,7	10.649,0	10.208,8	5.676,1	6.511,0	5.994,9	6.001,6	5.981,9
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	1,0	2,2	1,6	0,9	3,2	1,7	1,6	1,7	1,4
Vrijednosni papiri	–	–	–	–	–	–	0,2	0,4	0,2
Kredit	1,0	2,2	1,6	0,9	3,2	1,7	1,4	1,3	1,2
2. Devizna potraživanja	38.574,8	46.240,0	54.681,9	58.219,0	59.057,2	63.128,8	62.173,7	62.089,9	62.448,1
2.1. Potraživanja od središnje države	38.574,8	46.240,0	54.681,9	58.219,0	59.057,2	63.128,8	62.173,7	62.089,9	62.448,1
Vrijednosni papiri	9.591,2	10.858,6	14.208,1	13.210,5	12.837,4	16.301,8	16.960,0	17.405,8	17.578,1
Kredit	28.983,5	35.381,4	40.473,8	45.008,5	46.219,9	46.827,0	45.213,7	44.684,1	44.870,0
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vrijednosni papiri	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kredit	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	57.113,6	68.207,5	79.807,2	87.857,7	89.724,0	90.904,7	91.037,3	90.762,1	90.776,5

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne

sigurnosti. U kuskim potraživanjima od središnje države stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Devizna potraživanja	23.275,0	29.208,8	36.639,0	38.823,6	40.830,1	46.000,5	45.696,2	45.784,7	46.344,2
1.1. Potraživanja od središnje države	23.275,0	29.208,8	36.639,0	38.823,6	40.830,1	46.000,5	45.696,2	45.784,7	46.344,2
Vrijednosni papiri	292,4	1.367,1	6.934,9	5.571,3	7.285,6	10.965,3	11.555,1	12.017,9	12.290,1
Kredit	22.982,6	27.841,7	29.704,1	33.252,4	33.544,5	35.035,3	34.141,1	33.766,8	34.054,1
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vrijednosni papiri	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kredit	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Kunska potraživanja uz valutnu klauzulu	15.299,8	17.031,2	18.042,9	19.395,4	18.227,1	17.128,2	16.477,5	16.305,2	16.103,9
2.1. Potraživanja od središnje države	15.299,8	17.031,2	18.042,9	19.395,4	18.227,1	17.128,2	16.477,5	16.305,2	16.103,9
Vrijednosni papiri	9.298,8	9.491,5	7.273,1	7.639,3	5.551,7	5.336,5	5.404,9	5.387,8	5.287,9
Od toga: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	17,0	16,3	15,6	15,6	–	–	–	–	–
Kredit	6.001,0	7.539,7	10.769,7	11.756,1	12.675,4	11.791,7	11.072,6	10.917,3	10.816,0
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vrijednosni papiri	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kredit	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	38.574,8	46.240,0	54.681,9	58.219,0	59.057,2	63.128,8	62.173,7	62.089,9	62.448,1

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se

iskazuje razrada stavke Devizna potraživanja iz Tablice D3, tako što se posebno iskazuju devizna potraživanja i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010 XII.	2011. XII.	2012. XII. ^b	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Kunska potraživanja	66.135,9	66.472,7	65.057,6	67.002,6	70.885,7	74.981,6	78.976,8	81.143,0	82.713,1
1.1. Instrumenti tržišta novca	1.720,7	2.031,5	3.203,5	3.708,3	3.987,6	4.166,7	4.317,9	4.359,1	4.278,3
1.2. Obveznice	1.381,8	1.228,9	1.270,1	979,2	962,7	794,6	692,6	690,0	685,7
1.3. Krediti	61.952,5	62.147,3	59.552,3	61.113,9	65.384,1	69.466,2	73.279,6	75.370,4	77.024,8
1.4. Dionice	1.080,9	1.065,0	1.031,7	1.201,2	551,4	554,1	686,7	723,5	724,2
2. Devizna potraživanja	175.131,0	185.488,6	171.354,4	167.112,9	158.683,9	147.551,0	138.184,3	136.407,4	134.961,5
2.1. Vrijednosni papiri	624,2	1.108,9	1.279,1	1.103,5	955,3	851,2	1.023,4	1.021,9	978,6
2.2. Krediti	174.506,7	184.379,7	170.075,3	166.009,4	157.728,6	146.699,9	137.160,9	135.385,5	133.982,9
Ukupno (1+2)	241.266,9	251.961,3	236.412,0	234.115,5	229.569,6	222.532,7	217.161,1	217.550,4	217.674,6

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove. ^b Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumentima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004.), obveznice, krediti i dionice.

Faktoring i forfaiting od siječnja 2004. do studenoga 2010.

u cijelosti su uključeni u instrumente tržišta novca. Od prosinca 2010. faktoring i forfaiting koje izvještajne institucije prikazuju u portfelju kredita i potraživanja uključeni su u kredite. Faktoring i forfaiting u svim ostalim portfeljima prikazuju se u instrumentima tržišta novca (izvornog dospjeća do i uključujući godinu dana), odnosno u obveznicama (izvornog dospjeća preko godine dana).

Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Devizna potraživanja	20.584,0	22.565,5	15.834,4	17.496,0	16.314,6	15.388,5	16.151,7	16.388,7	16.008,9
1.1. Instrumenti tržišta novca	46,0	41,7	7,5	1,0	68,4	52,6	51,3	56,4	58,2
1.2. Obveznice	35,0	112,5	143,4	226,9	243,0	245,1	395,1	399,7	400,0
1.3. Krediti	20.478,0	22.387,2	15.676,2	17.261,9	16.003,2	15.090,8	15.705,4	15.932,5	15.550,7
1.4. Dionice	25,0	24,1	7,3	6,2	–	–	–	–	–
2. Kunska potraživanja uz valutnu klauzulu	154.547,0	162.923,1	155.520,0	149.616,8	142.369,3	132.162,5	122.032,5	120.018,8	118.952,5
2.1. Vrijednosni papiri	518,2	930,6	1.120,9	869,4	643,9	553,4	577,0	565,8	520,3
2.2. Krediti	154.028,8	161.992,5	154.399,1	148.747,5	141.725,5	131.609,1	121.455,5	119.453,0	118.432,2
Ukupno (1+2)	175.131,0	185.488,6	171.354,4	167.112,9	158.683,9	147.551,0	138.184,3	136.407,4	134.961,5

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuje razrada stavke

Devizna potraživanja iz Tablice D4, tako što se posebno iskazuju devizna potraživanja i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima^a

stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
STANJA									
KUNSKI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	5.905,4	6.041,0	10.650,5	10.209,8	5.679,3	6.512,7	5.996,3	6.002,9	5.983,1
1.1. Krediti središnjoj državi	5.904,4	6.038,7	10.649,0	10.208,8	5.676,1	6.511,0	5.994,9	6.001,6	5.981,9
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1,0	2,2	1,6	0,9	3,2	1,7	1,4	1,3	1,2
2. Krediti lokalnoj državi	884,7	916,3	933,3	796,4	856,3	880,3	866,2	837,5	722,4
3. Krediti nefinancijskim društvima	28.249,8	30.211,6	27.945,2	28.447,7	29.219,4	29.190,3	30.745,1	31.573,6	32.162,4
4. Krediti kućanstvima	32.818,0	31.019,4	30.673,9	31.869,7	35.308,5	39.395,5	41.668,4	42.959,3	44.140,1
Od toga: Stambeni krediti	4.747,7	4.607,0	4.544,4	4.415,9	4.551,7	5.603,7	6.457,4	7.011,8	7.636,0
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	16,0	16,3	7,8	23,6	34,6	76,4	121,8	88,6	92,0
8. Krediti ostalim financijskim posrednicima	758,3	981,6	1.392,2	1.543,1	1.677,6	1.517,5	1.520,6	1.474,1	1.430,2
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	445,1	367,6	478,9	636,3	684,0	416,7	292,0	251,1	281,7
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	483,7	22,0	130,7	470,5	560,9	1.092,0	1.139,5	881,1	541,7
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	69.560,9	69.575,8	72.212,5	73.997,0	74.020,4	79.081,4	82.349,9	84.068,1	85.353,4
DEVIZNI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	28.983,5	35.381,4	40.473,8	45.008,5	46.219,9	46.827,0	45.213,7	44.684,1	44.870,0
1.1. Krediti središnjoj državi	28.983,5	35.381,4	40.473,8	45.008,5	46.219,9	46.827,0	45.213,7	44.684,1	44.870,0
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	2.239,6	2.439,8	2.398,2	3.325,3	3.777,9	3.501,3	3.292,4	3.242,3	3.228,0
3. Krediti nefinancijskim društvima	74.893,5	81.430,8	68.636,5	67.129,3	62.810,7	58.090,7	57.223,2	57.137,3	56.784,2
4. Krediti kućanstvima	97.373,6	100.509,1	99.040,5	95.554,9	91.140,1	85.107,9	76.645,3	75.005,9	73.970,7
Od toga: Stambeni krediti	56.220,9	58.422,2	58.129,2	57.044,2	55.675,8	53.471,6	46.699,1	45.555,1	44.812,3
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	-	12,0	9,5	21,2	6,1	23,6	145,7	116,3	140,2
8. Krediti ostalim financijskim posrednicima	1.296,8	1.507,2	1.285,8	1.401,9	1.942,6	1.535,4	1.470,4	1.562,3	1.548,5
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	176,5	302,6	227,9	179,7	192,6	279,4	323,2	429,7	672,0
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	3,4	6,3	22,0	118,9	2,6	3,0	6,2	2,8	182,2
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	204.967,0	221.589,3	212.094,4	212.739,6	206.092,4	195.368,3	184.320,1	182.180,8	181.395,8
UKUPNO (A+B)	274.527,9	291.165,1	284.306,8	286.736,6	280.112,8	274.449,7	266.670,0	266.248,9	266.749,2
TRANSAKCIJE									
KUNSKI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	77,8	509,5	-119,4	-905,3	452,2	-133,8	6,6	-19,8
1.1. Krediti središnjoj državi	77,7	509,2	-119,2	-905,2	452,3	-133,7	6,7	-19,8
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	0,1	0,3	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
2. Krediti lokalnoj državi	-5,8	12,2	3,7	1,7	18,4	-12,4	-28,7	-115,2
3. Krediti nefinancijskim društvima	-33,6	-1.288,9	280,0	-378,1	-74,4	533,3	853,2	590,2
4. Krediti kućanstvima	-12,6	-50,1	141,0	257,6	506,8	1.236,5	1.298,5	1.213,6
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	-7,5	-13,8	0,1	-2,2	-2,7	15,0	-33,2	3,4
8. Krediti ostalim financijskim posrednicima	142,8	351,2	27,7	-31,4	-153,1	130,8	-46,5	-43,9
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	15,8	119,4	75,4	-7,9	-165,0	-37,2	-40,9	30,6
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	-268,8	98,4	264,7	75,9	893,1	782,0	-258,5	-339,4
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	-91,9	-262,1	673,2	-989,5	1.475,2	2.514,3	1.750,5	1.319,5
DEVIZNI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	-735,0	2.093,7	809,0	1.130,5	4,8	-677,5	-253,6	118,1
1.1. Krediti središnjoj državi	-735,0	2.093,7	809,0	1.130,5	4,8	-677,5	-253,6	118,1
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	155,9	144,0	160,8	171,3	164,8	-36,9	-29,5	-16,7
3. Krediti nefinancijskim društvima	1.296,3	-3.653,9	-1.936,9	-137,4	-374,7	-421,7	286,6	-424,4

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
4. Krediti kućanstvima	-424,3	-416,7	-397,9	-309,4	-829,4	-904,0	-855,1	-984,2
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim finacijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	-6,7	0,0	-6,2	-7,3	-2,0	60,8	-28,0	21,2
8. Krediti ostalim finacijskim posrednicima	47,2	-9,2	-67,7	50,6	-61,4	-8,9	101,1	-16,0
9. Krediti pomoćnim finacijskim institucijama	-2,5	-49,6	-16,3	-0,5	-11,4	0,8	109,1	240,2
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	0,0	0,0	106,8	0,0	-40,6	-256,4	-3,3	179,5
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	331,0	-1.891,8	-1.348,2	897,8	-1.149,8	-2.243,9	-672,6	-882,4
UKUPNO (A+B)	239,1	-2.153,9	-675,0	-91,7	325,4	270,3	1.077,9	437,1

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih finacijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih finacijskih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuju podaci o kunkskim i deviznim kreditima kreditnih institucija domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, finacijski najam (*leasing*), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstava i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. i faktoring i forfaiting. Od prosinca 2010. krediti obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekonoćne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne

repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, finacijski najam, potrošačke kredite, kredite za obrazovanje, stambene kredite, hipotekarne kredite, kredite za automobile, kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting u portfelju kredita i potraživanja te ostale kredite.

Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunskih kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
DEVIZNI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	22.982,6	27.841,7	29.704,1	33.252,4	33.544,5	35.035,3	34.141,1	33.766,8	34.054,1
1.1. Krediti središnjoj državi	22.982,6	27.841,7	29.704,1	33.252,4	33.544,5	35.035,3	34.141,1	33.766,8	34.054,1
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti lokalnoj državi	13,6	12,4	10,3	8,6	6,8	5,1	5,0	4,6	4,6
3. Krediti nefinancijskim društvima	20.132,5	22.059,0	15.413,7	16.999,2	15.737,9	14.860,4	15.451,0	15.681,7	15.281,1
4. Krediti kućanstvima	331,9	315,8	252,2	254,1	258,4	225,3	249,4	246,3	265,0
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	–	1,0	–	14,9	–	19,4	145,7	116,3	133,7
8. Krediti drugim financijskim posrednicima	388,0	544,0	355,8	619,3	579,5	562,3	529,0	478,9	467,0
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	17,5	48,8	39,0	42,0	42,4	152,5	189,5	296,0	535,2
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	0,0	0,0	17,5	106,9	–	0,8	4,1	0,7	180,1
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	43.866,1	50.822,7	45.792,6	51.297,5	50.169,6	50.861,0	50.714,7	50.591,4	50.920,7
KUNSKI KREDITI S VALUTNOM KLAUZULOM									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	6.001,0	7.539,7	10.769,7	11.756,1	12.675,4	11.791,7	11.072,6	10.917,3	10.816,0
1.1. Krediti središnjoj državi	6.001,0	7.539,7	10.769,7	11.756,1	12.675,4	11.791,7	11.072,6	10.917,3	10.816,0
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti lokalnoj državi	2.226,0	2.427,4	2.387,9	3.316,7	3.771,0	3.496,2	3.287,4	3.237,7	3.223,5
3. Krediti nefinancijskim društvima	54.761,0	59.371,8	53.222,8	50.130,1	47.072,8	43.230,3	41.772,2	41.455,6	41.503,1
4. Krediti kućanstvima	97.041,7	100.193,3	98.788,3	95.300,7	90.881,7	84.882,6	76.395,9	74.759,6	73.705,7
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	–	11,0	9,5	6,3	6,1	4,1	–	–	6,5
8. Krediti drugim financijskim posrednicima	908,8	963,2	930,0	782,6	1.363,1	973,1	941,4	1.083,4	1.081,5
9. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	159,0	253,8	189,0	137,7	150,1	126,9	133,7	133,6	136,8
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	3,4	6,3	4,5	11,9	2,6	2,3	2,1	2,1	2,1
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	161.100,9	170.766,6	166.301,8	161.442,1	155.922,8	144.507,2	133.605,4	131.589,4	130.475,1
UKUPNO (A+B)	204.967,0	221.589,3	212.094,4	212.739,6	206.092,4	195.368,3	184.320,1	182.180,8	181.395,8

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablice D5a – D5d • Ovaj skup tablica razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki iz Tablice D5 Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima.

Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunskih kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuje razrada stavke Devizni krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju devizni krediti i krediti uz valutnu klauzulu.

Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću^a na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	34.889,0	41.422,4	51.124,3	55.218,3	51.899,1	53.339,7	51.210,0	50.687,1	50.853,1
1.1. Krediti središnjoj državi	34.887,9	41.420,1	51.122,8	55.217,3	51.895,9	53.338,0	51.208,6	50.685,8	50.851,9
Do 1 godine	1.884,5	1.368,3	2.932,7	904,2	923,1	322,5	136,6	165,3	219,7
Od 1 do 5 godina	10.305,2	11.398,2	16.379,1	22.137,7	24.038,6	26.033,5	24.774,7	24.584,9	24.744,7
Više od 5 godina	22.698,3	28.653,7	31.811,0	32.175,4	26.934,2	26.982,0	26.297,4	25.935,6	25.887,6
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1,0	2,2	1,6	0,9	3,2	1,7	1,4	1,3	1,2
Do 1 godine	1,0	2,2	1,6	0,9	0,4	–	–	–	–
Od 1 do 5 godina	–	–	–	–	2,8	1,7	1,4	1,3	1,2
Više od 5 godina	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–	–	–	–
2. Krediti lokalnoj državi	3.124,3	3.356,1	3.331,5	4.121,7	4.634,1	4.381,6	4.158,6	4.079,8	3.950,4
Do 1 godine	195,0	322,0	258,0	150,4	197,8	232,2	255,7	243,5	136,5
Od 1 do 5 godina	543,3	459,3	781,6	714,6	591,9	545,2	630,1	621,6	622,3
Više od 5 godina	2.386,0	2.574,9	2.291,8	3.256,7	3.844,5	3.604,3	3.272,8	3.214,7	3.191,5
3. Krediti nefinancijskim društvima	103.143,3	111.642,4	96.581,7	95.577,0	92.030,0	87.281,0	87.968,3	88.710,9	88.946,5
Do 1 godine	26.920,1	28.492,4	23.379,8	22.783,6	22.422,8	20.378,2	22.970,8	23.360,2	23.316,1
Od 1 do 5 godina	33.807,6	35.173,9	26.647,0	24.862,6	21.631,5	19.656,8	18.781,7	19.147,8	19.284,7
Više od 5 godina	42.415,6	47.976,1	46.554,9	47.930,8	47.975,8	47.246,0	46.215,8	46.202,9	46.345,8
4. Krediti kućanstvima	130.191,6	131.528,5	129.714,4	127.424,6	126.448,6	124.503,4	118.313,6	117.965,2	118.110,8
Do 1 godine	12.092,6	12.138,1	12.484,0	12.007,9	12.144,2	11.544,8	11.545,1	11.633,1	11.651,6
Od 1 do 5 godina	10.979,3	10.276,4	9.471,9	9.599,3	9.859,3	9.606,4	9.692,9	9.791,4	9.922,2
Više od 5 godina	107.119,7	109.114,0	107.758,5	105.817,4	104.445,1	103.352,3	97.075,6	96.540,8	96.537,0
5. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	16,0	28,3	17,3	44,7	40,7	99,9	267,5	204,9	232,2
Do 1 godine	16,0	28,3	17,3	44,7	40,7	99,9	267,5	204,9	232,2
Od 1 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Više od 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6. Krediti drugim financijskim posrednicima	2.055,1	2.488,8	2.678,0	2.945,0	3.620,2	3.052,9	2.991,0	3.036,4	2.978,7
Do 1 godine	1.073,0	1.466,8	1.527,5	1.624,4	1.715,6	1.307,8	1.378,4	1.219,7	1.165,5
Od 1 do 5 godina	362,4	422,0	598,1	402,0	1.014,3	976,0	880,7	1.096,3	1.104,2
Više od 5 godina	619,8	600,0	552,3	918,6	890,3	769,0	731,9	720,4	709,0
7. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	621,6	670,2	706,8	816,0	876,5	696,1	615,2	680,8	953,7
Do 1 godine	474,3	468,7	533,9	699,8	735,8	579,6	487,1	478,0	469,7
Od 1 do 5 godina	123,2	111,2	98,4	48,4	39,7	16,6	28,2	27,9	28,9
Više od 5 godina	24,1	90,3	74,5	67,8	101,1	100,0	99,9	174,9	455,2
8. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	487,1	28,3	152,7	589,4	563,5	1.095,0	1.145,7	883,9	723,8
Do 1 godine	483,7	24,1	149,2	586,6	560,9	1.092,0	1.072,9	811,1	651,0
Od 1 do 5 godina	0,0	0,0	0,0	–	0,1	0,8	70,8	70,8	70,8
Više od 5 godina	3,4	4,2	3,5	2,7	2,6	2,2	2,1	2,0	2,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	274.527,9	291.165,1	284.306,8	286.736,6	280.112,8	274.449,7	266.670,0	266.248,9	266.749,2
Do 1 godine	43.140,3	44.310,9	41.284,0	38.802,6	38.741,3	35.557,0	38.114,1	38.115,8	37.842,3
Od 1 do 5 godina	56.120,9	57.841,0	53.976,2	57.764,5	57.178,1	56.837,0	54.860,3	55.341,9	55.778,9
Više od 5 godina	175.266,7	189.013,2	189.046,6	190.169,4	184.193,5	182.055,7	173.695,6	172.791,2	173.128,0

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću • U tablici se iskazuje razrada stavki Kanski krediti i Devizni krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju

kreditima prema institucionalnim sektorima i izvornom dospijeću, s podjelom do jedne godine, od jedne godine do pet godina i više od pet godina.

Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Potrošački krediti	159,9	121,3	102,3	74,2	44,3	19,9	19,1	19,2	19,0
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	128,2	101,3	91,3	68,5	41,4	17,4	16,9	17,1	17,0
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	31,7	20,0	11,0	5,7	2,9	2,4	2,1	2,1	2,0
Od toga: uz euro	28,5	18,7	10,6	5,5	2,9	2,4	2,1	2,1	2,0
Od toga: uz švicarski franak	3,1	1,3	0,3	0,2	0,0	–	–	–	–
1.3. Devizni krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Stambeni krediti	60.968,5	63.029,2	62.673,6	61.460,1	60.227,5	59.075,3	53.156,5	52.566,9	52.448,3
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	4.747,7	4.607,0	4.544,4	4.415,9	4.551,7	5.603,7	6.457,4	7.011,8	7.636,0
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	56.207,7	58.409,7	58.117,9	57.034,1	55.666,4	53.467,9	46.697,2	45.553,2	44.810,5
Od toga: uz euro	30.730,6	33.763,7	34.989,3	35.536,5	35.378,6	35.795,4	43.553,9	43.124,6	42.684,1
Od toga: uz švicarski franak	25.441,7	24.604,9	23.086,0	21.459,8	20.244,8	17.625,2	3.101,9	2.386,7	2.082,9
2.3. Devizni krediti	13,2	12,5	11,3	10,1	9,3	3,7	1,8	1,8	1,8
3. Hipotekarni krediti	3.513,0	3.261,3	3.073,7	3.007,4	2.844,3	2.599,9	2.431,1	2.402,3	2.392,3
3.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	234,8	131,3	117,3	179,9	178,0	179,6	176,0	174,4	177,7
3.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	3.263,0	3.129,0	2.953,8	2.821,7	2.663,8	2.417,2	2.252,3	2.225,3	2.210,1
Od toga: uz euro	2.649,0	2.524,9	2.422,3	2.340,1	2.231,6	2.080,2	2.183,2	2.166,4	2.151,7
3.3. Devizni krediti	15,2	1,1	2,5	5,8	2,5	3,0	2,8	2,6	4,5
4. Krediti za automobile	6.236,8	4.539,5	3.175,0	2.162,6	1.439,3	1.076,1	1.107,3	1.089,8	1.078,1
4.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	1.458,6	1.385,0	1.200,7	982,8	803,7	736,7	738,7	741,5	746,8
4.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	4.772,2	3.150,7	1.972,5	1.179,1	635,1	339,4	368,5	348,3	331,3
Od toga: uz euro	1.600,2	1.402,3	1.169,6	897,3	571,4	323,6	358,7	338,9	322,3
Od toga: uz švicarski franak	3.171,7	1.748,3	802,8	281,7	63,7	15,8	9,8	9,3	8,9
4.3. Devizni krediti	6,1	3,7	1,8	0,7	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1
5. Krediti po kreditnim karticama	4.386,8	4.109,3	3.941,2	3.834,6	3.831,0	3.716,2	3.597,0	3.604,2	3.601,0
5.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	4.382,9	4.105,4	3.937,8	3.832,3	3.829,3	3.714,7	3.595,5	3.602,9	3.599,6
5.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	1,8	1,7	1,4	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Od toga: uz euro	1,8	1,7	1,4	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5.3. Devizni krediti	2,2	2,3	2,0	1,8	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	8.069,0	8.196,0	8.613,1	8.353,5	8.157,4	7.856,8	7.885,8	7.900,6	7.945,3
6.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	8.068,8	8.195,5	8.612,6	8.352,9	8.156,9	7.855,8	7.884,9	7.899,8	7.944,5
6.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	–	0,0	–	–	–	0,7	0,6	0,5	0,5
Od toga: uz euro	–	0,0	–	–	–	0,7	0,6	0,5	0,5
6.3. Devizni krediti	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
7. Gotovinski nenamjenski krediti	33.686,1	36.284,5	36.436,3	37.229,2	39.064,8	39.793,4	39.777,9	39.978,1	40.218,8
7.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	10.485,2	10.350,8	9.931,9	11.674,6	14.976,4	18.614,3	20.004,9	20.608,1	21.133,3
7.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	23.133,2	25.930,9	26.504,4	25.553,7	24.087,9	21.178,9	19.773,0	19.370,0	19.085,5
Od toga: uz euro	22.371,5	25.408,7	26.148,2	25.304,8	23.875,0	21.015,4	19.689,8	19.291,3	19.012,4
7.3. Devizni krediti	67,7	2,7	–	0,9	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0
8. Ostali krediti	13.171,3	11.987,4	11.699,2	11.303,2	10.839,9	10.365,9	10.339,0	10.404,1	10.408,0
8.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	3.311,9	2.143,0	2.237,8	2.362,8	2.771,0	2.673,3	2.794,0	2.903,8	2.885,2
8.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	9.632,2	9.551,4	9.227,3	8.706,1	7.825,4	7.476,1	7.302,1	7.260,2	7.265,7
Od toga: uz euro	8.830,4	8.755,0	8.463,5	8.046,3	7.185,5	7.052,1	7.111,3	7.095,9	7.104,8
8.3. Devizni krediti	227,2	293,1	234,1	234,3	243,5	216,6	242,9	240,2	257,1
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	130.191,6	131.528,5	129.714,4	127.424,6	126.448,6	124.503,4	118.313,6	117.965,2	118.110,8

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunске pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi

• U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita sektoru kućanstva iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno

iskazuju krediti bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke “Od toga” iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društvima prema valutnoj strukturi^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Krediti za obrtna sredstva	39.267,6	45.557,6	39.633,8	39.483,2	37.400,0	35.287,7	36.825,5	37.609,4	37.611,7
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	13.279,2	15.504,5	14.790,7	15.327,0	15.411,1	15.192,0	16.693,6	17.565,0	17.924,1
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	18.858,1	21.233,8	18.117,8	16.955,6	16.085,2	14.292,7	13.786,9	13.580,3	13.450,6
Od toga: uz euro	18.246,7	20.739,3	17.820,2	16.674,1	15.801,4	14.051,2	13.583,4	13.380,0	13.252,0
Od toga: uz švicarski franak	509,5	383,8	270,6	263,2	241,2	206,2	170,9	168,2	167,0
1.3. Devizni krediti	7.130,3	8.819,2	6.725,3	7.200,6	5.903,7	5.803,0	6.345,0	6.464,1	6.237,1
Od toga: u eurima	6.035,8	7.485,4	6.243,2	6.677,0	5.395,5	5.264,2	5.533,9	5.698,1	5.579,7
Od toga: u američkim dolarima	986,4	1.175,3	365,4	407,2	426,5	485,0	762,7	718,0	609,8
2. Krediti za investicije	38.026,1	41.013,5	36.578,9	34.781,9	33.746,9	31.951,8	31.051,5	31.242,7	31.664,3
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	6.581,0	6.287,2	5.604,2	5.974,9	6.474,3	6.668,3	6.612,2	6.654,1	6.888,9
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	26.246,2	28.548,5	26.391,1	24.382,2	22.988,2	21.420,2	20.883,7	20.839,2	21.063,9
Od toga: uz euro	23.819,7	26.716,2	24.983,1	23.266,6	22.006,3	20.660,1	20.194,1	20.165,4	20.414,7
Od toga: uz švicarski franak	2.378,6	1.789,2	1.372,9	1.089,7	955,1	740,1	677,3	661,6	637,3
2.3. Devizni krediti	5.199,0	6.177,8	4.583,6	4.424,8	4.284,5	3.863,4	3.555,6	3.749,5	3.711,5
Od toga: u eurima	4.807,0	5.402,9	4.354,7	4.294,6	4.129,6	3.708,8	3.410,3	3.606,0	3.569,4
Od toga: u američkim dolarima	31,3	406,2	12,4	11,9	56,3	49,5	44,6	43,8	44,7
Ukupno (1+2)	77.293,7	86.571,1	76.212,7	74.265,2	71.146,9	67.239,5	67.877,0	68.852,1	69.276,0

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društvima prema valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita nefinancijskim društvima iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno iskazuju krediti

bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke "Od toga" iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih financijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Lokalna država	2.210,7	2.152,1	2.202,0	2.326,2	2.951,5	2.964,5	2.688,0	2.899,1	2.907,2
2. Nefinancijska društva	14.026,4	15.562,3	15.117,7	18.471,8	20.206,7	22.633,3	20.583,2	20.122,2	21.565,1
3. Kućanstva	15.285,2	15.874,4	15.994,5	17.681,9	19.520,8	22.845,7	22.768,2	23.082,9	23.733,3
4. Ostale bankarske institucije
5. Nebankarske financijske institucije
6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	127,7	136,5	121,4	130,0	109,6	118,1	74,7	136,4	191,3
7. Drugi financijski posrednici	521,4	495,5	713,1	646,8	762,0	710,9	567,0	796,3	839,7
8. Pomoćne financijske institucije	350,3	262,0	480,1	427,6	1.106,8	814,6	646,7	610,6	812,8
9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	189,6	317,2	362,7	792,9	259,7	427,1	481,2	379,6	594,9
10. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	32.711,3	34.800,0	34.991,5	40.477,2	44.917,1	50.514,1	47.809,1	48.027,0	50.644,3

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuje depozitni novac kod kreditnih institucija, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Do studenoga 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu).

Od prosinca 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim novčanih fondova, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova, umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu). Obveze kreditnih institucija po izdanim kunkskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor kućanstava.

Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Štedni depoziti	2.461,5	2.466,4	2.322,3	2.559,5	2.253,0	2.347,4	2.325,6	2.324,6	2.368,2
1.1. Lokalna država	0,1	21,2	18,8	2,4	0,1	0,0	14,0	14,3	16,8
1.2. Nefinancijska društva	272,6	396,6	365,4	655,9	455,9	478,8	477,1	490,2	530,5
1.3. Kućanstva	2.156,1	2.007,8	1.894,2	1.852,5	1.756,3	1.814,7	1.787,4	1.785,3	1.790,1
1.4. Ostale bankarske institucije
1.5. Nebankarske financijske institucije
1.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7. Ostali financijski posrednici	9,7	30,0	30,1	38,6	39,7	53,6	46,9	34,6	30,7
1.8. Pomoćne financijske institucije	12,3	7,7	8,3	1,3	1,0	0,3	0,2	0,2	0,2
1.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	10,6	3,1	5,4	8,8	-	-	-	-	-
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	26.680,5	31.210,5	29.367,5	30.847,6	32.218,8	32.859,6	33.085,8	33.220,5	33.293,8
2.1. Lokalna država	264,9	268,6	228,2	197,5	217,8	271,5	656,8	746,6	766,7
2.2. Nefinancijska društva	7.387,8	9.626,2	6.152,8	5.804,4	6.139,4	6.730,5	6.533,9	6.873,7	7.121,1
2.3. Kućanstva	15.657,1	17.881,0	19.962,5	21.959,2	22.386,7	22.718,3	22.969,3	22.800,0	22.655,9
2.4. Ostale bankarske institucije
2.5. Nebankarske financijske institucije
2.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	172,2	69,6	62,2	51,1	37,5	28,4	35,8	28,0	30,6
2.7. Ostali financijski posrednici	250,5	400,0	455,7	525,9	470,4	518,2	496,8	501,9	505,3
2.8. Pomoćne financijske institucije	993,8	768,1	544,4	710,0	519,7	521,3	517,2	489,1	493,5
2.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	1.954,3	2.197,0	1.961,8	1.599,5	2.447,3	2.071,4	1.875,9	1.781,2	1.720,6
Ukupno (1+2)	29.142,0	33.676,8	31.689,8	33.407,1	34.471,8	35.207,0	35.411,4	35.545,1	35.662,0

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni

depoziti ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim novčanih fondova, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova.

Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Štedni depoziti	22.869,5	22.828,2	23.652,9	25.284,0	28.967,8	34.668,5	36.200,9	37.024,5	36.566,1
1.1. Lokalna država	20,6	11,0	22,4	30,6	29,2	36,0	28,7	31,6	31,7
1.2. Nefinancijska društva	5.640,5	5.399,1	5.962,7	6.780,6	8.002,4	10.029,1	10.761,8	11.173,0	9.826,4
1.3. Kućanstva	16.480,3	16.949,9	16.574,0	17.787,2	19.370,5	23.361,1	23.517,9	23.889,4	24.500,8
1.4. Ostale bankarske institucije
1.5. Nebankarske financijske institucije
1.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	132,1	77,6	161,9	184,4	266,5	202,0	448,1	308,9	347,1
1.7. Drugi financijski posrednici	382,1	159,9	402,4	269,4	616,5	637,5	420,1	575,1	594,2
1.8. Pomoćne financijske institucije	176,4	23,7	34,4	71,7	469,3	234,8	417,2	521,1	305,2
1.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	37,5	207,1	495,1	160,1	213,4	168,2	607,2	525,4	960,7
2. Oročeni depoziti	131.828,4	129.368,9	136.790,9	137.372,3	135.898,8	136.655,4	130.905,4	129.293,5	128.955,4
2.1. Lokalna država	163,7	106,4	92,7	69,7	59,8	49,3	50,8	49,9	50,0
Od toga: uz valutnu klauzulu	152,0	96,3	84,0	62,3	55,5	45,6	45,4	44,5	44,5
2.2. Nefinancijska društva	14.582,7	10.159,5	11.134,9	10.707,0	8.954,8	13.409,2	11.749,9	11.672,2	11.907,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	1.030,9	895,1	815,1	556,3	523,4	541,9	489,2	450,6	410,9
2.3. Kućanstva	111.484,7	115.711,4	121.241,8	123.242,8	123.393,1	120.807,6	116.736,7	115.280,4	114.736,9
Od toga: uz valutnu klauzulu	7.007,3	7.037,1	6.995,4	6.799,1	7.145,9	6.907,5	6.655,3	6.585,4	6.539,2
2.4. Ostale bankarske institucije
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.5. Nebankarske financijske institucije
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	380,5	222,4	72,5	73,8	61,8	117,2	74,1	85,3	83,2
Od toga: uz valutnu klauzulu	24,0	–	0,2	–	–	–	–	–	–
2.7. Drugi financijski posrednici	3.183,2	1.988,9	1.650,7	1.942,7	1.709,4	738,1	955,9	871,5	865,6
Od toga: uz valutnu klauzulu	131,0	163,9	144,0	163,0	199,9	162,5	164,2	154,3	162,5
2.8. Pomoćne financijske institucije	396,3	40,6	482,6	251,1	106,3	94,4	107,7	115,6	115,8
Od toga: uz valutnu klauzulu	8,9	–	5,0	10,7	4,4	0,1	0,1	0,0	0,0
2.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	1.637,3	1.139,6	2.115,6	1.085,3	1.613,6	1.439,7	1.230,2	1.218,6	1.196,7
Od toga: uz valutnu klauzulu	395,4	239,4	270,1	128,4	80,0	63,5	57,2	56,9	50,0
Ukupno (1+2)	154.697,9	152.197,1	160.443,7	162.656,3	164.866,6	171.323,9	167.106,3	166.318,0	165.521,5

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim

novčanih fondova, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova.

Devizni štedni depoziti jesu svi devizni depoziti po viđenju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinancijskih društava^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Kunski depoziti bez valutne klauzule	23.045,0	27.507,2	26.115,3	27.763,6	28.526,1	29.448,9	29.503,2	29.673,7	29.777,0
1.1. Depoziti kućanstava	15.657,1	17.881,0	19.962,5	21.959,2	22.386,7	22.718,3	22.969,3	22.800,0	22.655,9
1.2. Depoziti nefinancijskih društava	7.387,8	9.626,2	6.152,8	5.804,4	6.139,4	6.730,5	6.533,9	6.873,7	7.121,1
2. Kunski depoziti s valutnom klauzulom	8.038,2	7.932,1	7.810,5	7.355,3	7.669,3	7.449,4	7.144,6	7.036,0	6.950,2
2.1. Depoziti kućanstava	7.007,3	7.037,1	6.995,4	6.799,1	7.145,9	6.907,5	6.655,3	6.585,4	6.539,2
2.1.1. Od toga: uz euro	6.807,8	6.852,9	6.829,8	6.654,1	7.002,2	6.775,0	6.538,9	6.474,6	6.432,7
2.1.2. Od toga: uz američki dolar	64,4	61,3	55,4	42,7	47,0	32,6	29,5	28,9	29,2
2.1.3. Od toga: uz ostale valute	135,1	122,9	110,1	102,3	96,6	99,9	86,9	81,9	77,4
2.2. Depoziti nefinancijskih društava	1.030,9	895,1	815,1	556,3	523,4	541,9	489,2	450,6	410,9
2.2.1. Od toga: uz euro	1.020,2	888,2	812,7	555,0	520,7	540,7	488,7	450,1	410,4
2.2.2. Od toga: uz američki dolar	9,9	6,2	1,8	0,7	2,3	0,8	0,2	0,2	0,2
2.2.3. Od toga: uz ostale valute	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
3. Devizni depoziti	118.029,2	117.938,7	124.566,3	126.594,5	124.678,5	126.767,3	121.342,1	119.916,6	119.693,8
3.1. Depoziti kućanstava	104.477,4	108.674,3	114.246,5	116.443,8	116.247,2	113.900,1	110.081,4	108.695,0	108.197,7
3.1.1. Od toga: u eurima	97.163,6	98.753,6	103.102,6	105.813,6	105.015,8	101.825,5	98.724,5	97.551,9	97.039,5
3.1.2. Od toga: u američkim dolarima	5.316,9	6.447,6	6.967,3	6.943,6	7.728,7	8.636,7	8.104,2	7.961,4	8.085,2
3.1.3. Od toga: u ostalim valutama	1.996,9	3.473,1	4.176,6	3.686,5	3.502,7	3.437,9	3.252,7	3.181,8	3.073,0
3.2. Depoziti nefinancijskih društava	13.551,8	9.264,4	10.319,8	10.150,7	8.431,3	12.867,2	11.260,7	11.221,6	11.496,2
3.2.1. Od toga: u eurima	12.528,8	8.065,1	9.063,1	9.116,7	7.417,8	11.789,8	10.322,1	10.294,4	10.413,0
3.2.2. Od toga: u američkim dolarima	901,8	1.042,3	1.071,2	962,5	879,3	1.049,9	907,8	896,7	1.054,7
3.2.3. Od toga: u ostalim valutama	121,3	157,0	185,5	71,5	134,2	27,5	30,7	30,4	28,5
Ukupno (1+2+3)	149.112,4	153.378,0	158.492,0	161.713,4	160.873,9	163.665,6	157.989,9	156.626,2	156.421,0

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinancijskih društava • U tablici se iskazuje razrada stavke Oročeni depoziti kućanstava i Nefinancijska društava iz tablice D7 i D8, tako što se posebno iskazuju kunski depoziti bez

valutne klauzule, kunski depoziti uz valutnu klauzulu i devizni depoziti. U sklopu depozita uz valutnu klauzulu i deviznih depozita zasebno se iskazuju valute eura odnosno američkog dolara te ukupno ostale valute.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Lokalna država	428,6	375,1	320,9	267,2	277,6	320,9	707,7	796,5	816,7
Do 1 godine	276,5	237,8	226,6	190,4	178,0	229,7	517,9	592,8	615,5
Od 1 do 2 godine	28,9	35,3	16,5	12,9	36,8	33,3	128,3	143,3	140,9
Više od 2 godine	123,2	101,9	77,9	63,9	62,8	57,8	61,5	60,5	60,4
2. Nefinancijska društva	21.970,6	19.785,6	17.287,7	16.511,3	15.094,1	20.139,7	18.283,8	18.545,9	19.028,1
Do 1 godine	17.158,1	14.265,1	12.657,2	13.242,0	11.075,3	13.087,0	11.040,5	11.209,5	11.068,4
Od 1 do 2 godine	3.460,7	3.991,6	3.280,7	1.989,8	1.987,2	5.375,7	5.345,5	5.264,5	5.560,9
Više od 2 godine	1.351,8	1.528,9	1.349,8	1.279,6	2.031,6	1.677,0	1.897,8	2.071,8	2.398,8
3. Kućanstva	127.141,8	133.592,4	141.204,3	145.202,1	145.779,8	143.525,9	139.706,1	138.080,4	137.392,8
Do 1 godine	77.919,0	77.231,8	81.914,7	73.552,9	65.616,2	61.082,1	58.577,2	57.361,9	56.713,2
Od 1 do 2 godine	23.228,2	27.752,7	28.108,2	36.602,4	39.749,4	37.829,7	36.309,7	35.664,8	35.449,1
Više od 2 godine	25.994,6	28.607,9	31.181,4	35.046,8	40.414,2	44.614,1	44.819,1	45.053,7	45.230,6
4. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	552,7	292,0	134,6	124,9	99,3	145,6	110,0	113,3	113,9
Do 1 godine	552,7	276,6	131,1	118,0	69,3	133,6	82,7	94,1	94,5
Od 1 do 2 godine	–	–	0,8	0,8	20,0	5,5	12,0	3,1	6,0
Više od 2 godine	–	15,4	2,7	6,1	9,9	6,4	15,2	16,2	13,3
4. Drugi financijski posrednici	3.433,7	2.389,0	2.106,4	2.468,6	2.179,8	1.256,2	1.452,7	1.373,5	1.371,0
Do 1 godine	2.571,2	2.243,1	1.964,0	2.094,6	1.775,9	942,3	1.059,8	1.018,6	1.015,1
Od 1 do 2 godine	853,2	139,4	142,3	374,0	402,8	313,1	392,2	354,2	355,2
Više od 2 godine	9,3	6,5	0,0	–	1,1	0,9	0,7	0,7	0,7
5. Pomoćne financijske institucije	1.390,0	808,7	1.027,0	961,1	626,1	615,7	624,9	604,7	609,3
Do 1 godine	1.341,7	759,0	830,7	704,6	505,8	443,6	509,2	484,6	490,1
Od 1 do 2 godine	3,6	5,5	152,2	145,3	7,5	60,6	4,5	1,9	0,9
Više od 2 godine	44,7	44,1	44,1	111,3	112,7	111,4	111,2	118,2	118,3
6. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	3.591,6	3.336,6	4.077,4	2.684,8	4.060,8	3.511,1	3.106,1	2.999,8	2.917,4
Do 1 godine	2.189,8	2.082,3	2.840,9	1.423,3	2.105,1	1.293,4	934,2	840,2	790,0
Od 1 do 2 godine	676,1	528,0	644,2	717,0	966,7	983,6	964,1	954,7	928,6
Više od 2 godine	725,7	726,4	592,4	544,4	989,0	1.234,2	1.207,8	1.204,9	1.198,8
Ukupno oročeni depoziti (1+2+3+4+5+6+7)	158.509,0	160.579,3	166.158,4	168.220,0	168.117,6	169.515,0	163.991,2	162.514,0	162.249,2
Do 1 godine	102.009,0	97.095,7	100.565,2	91.325,8	81.325,5	77.211,7	72.721,6	71.601,6	70.786,8
Od 1 do 2 godine	28.250,6	32.452,5	32.344,9	39.842,2	43.170,5	44.601,5	43.156,3	42.386,5	42.441,6
Više od 2 godine	28.249,3	31.031,1	33.248,3	37.052,0	43.621,5	47.701,9	48.113,4	48.525,9	49.020,9

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima • U tablici se iskazuje razrada stavke Oročeni depoziti iz tablice D7 i D8, tako što se posebno iskazuju oročeni depoziti

prema sektorima, s podjelom prema izvornom dospijeću do jedne godine, od jedne do dvije godine i više od dvije godine.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	–	–	–	–	–	0,8	0,8	–	–
2. Obveznice (neto)	940,1	1.684,5	1.584,2	1.597,7	1.402,2	1.200,0	1.190,6	1.182,6	1.169,8
3. Primljeni krediti	48,5	44,2	827,8	397,6	759,2	977,0	1.108,5	1.150,7	674,3
3.1. Lokalna država	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Nefinancijska društva	0,0	0,0	786,5	317,0	723,1	896,9	1.037,2	1.104,4	628,1
3.3. Ostale bankarske institucije
3.4. Nebankarske financijske institucije
3.5. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	–	–	–	–	–	2,8	2,8	2,8	2,8
3.6. Drugi financijski posrednici	48,5	1,6	2,1	1,7	1,2	0,8	0,6	0,6	0,5
3.7. Pomoćne financijske institucije	–	16,4	39,2	78,9	34,9	76,4	67,9	42,9	42,9
3.8. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	–	26,1	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3)	988,6	1.728,7	2.412,0	1.995,3	2.161,3	2.177,8	2.299,9	2.333,3	1.844,2

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca • U tablici se iskazuju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, do studenoga 2010. prema ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama, a od prosinca 2010. prema ostalim financijskim posrednicima, pomoćnim financijskim institucijama i osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima.

Instrumenti tržišta novca (neto) do studenoga 2010. obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih

blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira, a od prosinca 2010. obuhvaćaju neto obveze na osnovi izdanih komercijalnih zapisa i neprenosivih instrumenata (dužničkih vrijednosnih papira).

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Devizna inozemna pasiva	61.020,4	69.975,1	58.942,6	54.860,9	52.084,3	39.919,5	36.589,7	35.550,4	37.331,1
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	51.070,5	60.081,6	48.548,7	44.696,0	41.942,7	29.316,4	26.066,7	23.949,4	24.346,9
Od toga: uz valutnu klauzulu	2.234,8	2.069,6	1.097,3	1.259,7	1.346,9	1.480,5	1.379,8	1.371,6	1.373,4
Podređeni i hibridni instrumenti	3.029,2	3.271,9	3.239,8	3.045,0	3.119,9	3.864,4	3.808,0	3.785,0	3.789,6
Depozitni novac	203,4	180,4	179,1	276,2	457,6	440,5	600,1	933,3	1.566,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	21.525,3	28.430,5	17.377,5	18.771,8	16.925,3	14.329,5	11.330,8	11.027,7	10.666,0
Kredit	26.312,6	28.198,8	27.752,2	22.447,4	21.203,5	10.443,1	10.171,6	8.047,9	8.168,6
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Udjeli novčanih fondova	–	–	155,6	236,3	238,9	156,3	155,5	155,8
1.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	9.949,9	9.893,6	10.393,9	10.164,8	10.141,6	10.603,2	10.523,1	11.601,0	12.984,2
Od toga: uz valutnu klauzulu	29,8	33,8	39,2	40,8	44,4	66,5	66,9	64,7	68,8
Podređeni i hibridni instrumenti	11,1	14,8	13,9	10,4	5,7	10,2	11,0	11,0	11,0
Štedni i oročeni depoziti	9.934,8	9.866,5	10.211,8	9.829,4	10.113,8	10.550,9	10.470,1	11.550,0	12.929,3
Štedni depoziti	1.421,3	1.398,5	1.606,5	1.725,8	2.072,4	2.652,0	2.625,3	2.666,3	2.710,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	8.513,5	8.468,0	8.605,3	8.103,6	8.041,4	7.898,9	7.844,8	8.883,7	10.219,2
Kredit	4,1	2,5	152,1	305,5	–	–	–	–	–
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Udjeli novčanih fondova	9,8	16,1	19,5	22,1	42,1	41,9	40,0	43,9
2. Kunska inozemna pasiva	21.078,9	20.513,8	14.884,5	14.860,7	10.243,9	6.736,6	6.520,7	5.451,7	5.247,3
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	20.731,1	20.024,2	14.317,8	14.320,9	9.577,9	5.841,3	5.573,5	4.559,4	4.289,8
Podređeni i hibridni instrumenti	36,3	48,5	41,3	36,3	–	5,0	12,8	12,8	32,8
Depozitni novac	696,5	655,3	724,4	924,6	1.650,3	1.078,1	771,4	1.066,1	822,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	14.664,0	15.463,5	11.398,4	9.806,1	7.728,7	4.586,4	4.576,2	3.268,0	3.269,5
Kredit	5.257,8	3.736,6	1.996,7	3.362,7	113,5	87,3	87,3	87,3	40,0
Obveznice	76,5	–	30,9	0,0	0,0	11,9	11,9	11,9	11,9
Udjeli novčanih fondova	120,3	126,1	191,3	85,4	72,7	114,0	113,3	113,3
2.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	347,8	489,6	566,7	539,8	666,0	895,3	947,2	892,3	957,5
Podređeni i hibridni instrumenti	8,5	10,2	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
Depozitni novac	221,7	327,7	364,8	326,1	437,8	578,2	616,2	557,9	626,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	117,2	141,2	181,9	191,1	203,5	294,9	302,6	308,1	304,8
Kredit	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Udjeli novčanih fondova	10,5	9,8	12,3	14,4	11,9	18,1	16,0	16,5
Ukupno (1+2)	82.099,3	90.488,9	73.827,0	69.721,5	62.328,2	46.656,1	43.110,5	41.002,1	42.578,4

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove. Zbog reklasifikacije pozicije Udjeli novčanih fondova iz kunske u deviznu inozemnu pasivu revidirani su podaci počevši od prosinca 2011.

Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze drugih monetarnih financijskih institucija prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaća deviznu i kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim financijskim institucijama i obveze prema stranim nefinancijskim institucijama (ukupno i

po financijskim instrumentima). Stavke Depozitni novac i Štedni depoziti obuhvaćaju transakcijske račune i štedne depozite.

U ožujku 2013. provedena je revizija stavke Krediti tako što su iz nje isključeni podaci koji se odnose na podređene i hibridne instrumente. U skladu s time provedena je reklasifikacija stavke Od toga: Podređeni i hibridni instrumenti tako što je do ožujka 2013. ta stavka bila iskazivana u sklopu stavke Krediti. Nakon toga iskazuje se kao zasebna stavka i obuhvaća sve instrumente na strani pasive koji imaju značajku podređenoga ili hibridnog instrumenta.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Kunski depoziti	8.329,8	8.095,5	9.128,0	8.759,0	9.003,5	8.797,9	8.571,5	8.689,0	8.128,7
1.1. Depoziti središnje države	8.329,5	8.094,9	9.128,0	8.722,1	9.002,3	8.797,9	8.571,5	8.689,0	8.128,6
Depozitni novac	1.592,5	1.997,0	2.040,7	2.258,0	2.385,2	2.580,5	2.266,5	2.070,3	2.020,3
Štedni depoziti	0,1	0,1	19,8	31,6	30,9	24,8	30,7	30,7	27,7
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1.228,2	984,0	833,5	942,6	740,4	989,7	912,3	1.043,5	807,6
Krediti	5.508,8	5.113,8	6.233,9	5.490,0	5.845,9	5.203,0	5.362,0	5.544,5	5.273,0
1.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	0,3	0,6	0,0	36,9	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Depozitni novac	0,3	0,6	0,0	36,9	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Štedni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Devizni depoziti	13.863,9	12.436,9	11.486,7	10.133,1	10.176,6	8.737,1	8.401,8	8.105,4	8.131,8
2.1. Depoziti središnje države	13.828,3	12.394,0	11.442,0	10.099,4	10.162,2	8.732,9	8.398,2	8.101,9	8.128,2
Štedni depoziti	1.169,6	811,0	1.826,2	864,6	1.258,6	1.109,1	1.062,2	938,9	1.011,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1.909,6	1.671,6	495,0	505,9	773,5	404,9	453,0	282,7	144,1
Refinancirani krediti	10.749,2	9.911,4	9.120,7	8.728,8	8.130,1	7.218,9	6.883,0	6.880,3	6.973,1
2.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	35,6	42,9	44,7	33,6	14,4	4,2	3,6	3,6	3,6
Štedni depoziti	24,3	31,3	33,0	23,8	5,2	0,1	0,0	0,0	0,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	11,2	11,6	11,8	9,9	9,2	4,1	3,6	3,5	3,5
Krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	22.193,7	20.532,4	20.614,7	18.892,0	19.180,1	17.535,0	16.973,3	16.794,4	16.260,5

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze kreditnih institucija prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod kreditnih institucija.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti

središnje države i fondova socijalne sigurnosti. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							III.	IV.	V.
1. Ograničeni depoziti	2.374,9	3.183,9	2.413,9	2.735,9	3.076,0	3.930,1	3.638,0	3.830,2	3.818,6
1.1. Kunski depoziti	1.257,5	1.571,4	1.428,7	1.707,1	2.032,1	2.428,9	2.431,0	2.548,7	2.611,7
1.2. Devizni depoziti	1.117,4	1.612,5	985,2	1.028,9	1.043,9	1.501,1	1.207,0	1.281,4	1.206,9
2. Blokirani devizni depoziti kućanstava	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	2.374,9	3.183,9	2.413,9	2.735,9	3.076,0	3.930,1	3.638,0	3.830,2	3.818,6

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija • U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti kućanstava.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite kućanstava regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

E. Investicijski fondovi osim novčanih fondova

Tablica E1a: Agregirana bilanca investicijskih fondova (stanja)
u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.	
						III.	IV.
AKTIVA							
1. Dani depoziti i zajmovi	552,3	478,3	486,9	742,8	673,8	838,2	765,0
1.1. Domaći sektori	551,5	478,0	485,2	742,4	665,4	827,9	752,7
Od toga: Monetarne financijske institucije	522,8	448,4	460,4	552,8	559,6	740,5	646,8
1.2. Inozemstvo	0,8	0,3	1,7	0,4	8,4	10,3	12,3
2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	1.526,4	979,4	841,1	1.511,2	2.283,1	2.742,3	2.789,2
2.1. Domaći sektori	970,0	574,1	635,9	1.321,2	2.133,2	2.615,4	2.672,4
Od toga: Nefinancijska društva	564,7	267,8	141,9	123,6	130,8	137,1	141,2
Od toga: Financijska društva	27,3	16,1	4,6	6,2	13,0	13,4	13,5
Od toga: Opća država	378,1	290,2	489,3	1.191,4	1.989,4	2.464,9	2.517,7
2.2. Inozemstvo	556,4	405,3	205,3	190,0	150,0	126,9	116,8
Od toga: Nefinancijska društva	88,0	110,2	127,0	62,0	51,1	37,9	38,1
Od toga: Financijska društva	19,5	56,4	32,0	5,3	7,2	10,8	11,0
Od toga: Opća država	448,9	238,6	46,3	122,7	91,8	78,2	67,7
3. Ulaganja u dionice i ostali dionički kapital	4.357,4	4.208,7	4.028,9	4.347,8	4.765,1	4.527,9	4.512,6
3.1. Domaći sektori	2.260,9	2.388,4	2.285,1	2.696,7	3.008,8	2.930,1	2.949,5
Od toga: Nefinancijska društva	1.898,2	2.079,8	2.005,8	2.450,7	2.650,1	2.539,7	2.554,1
Od toga: Financijska društva	362,7	308,7	279,3	246,0	358,7	390,4	395,5
3.2. Inozemstvo	2.096,5	1.820,2	1.743,8	1.651,1	1.756,3	1.597,8	1.563,1
Od toga: Nefinancijska društva	1.548,4	1.332,2	1.342,4	1.250,5	1.269,0	1.150,3	1.124,5
Od toga: Financijska društva	548,1	488,0	401,4	400,6	487,3	447,5	438,6
4. Nefinancijska imovina	289,0	206,0	121,3	115,0	69,2	68,9	72,2
5. Ostala imovina (uključujući financijske derivate)	160,2	205,1	128,3	131,9	143,4	348,0	504,9
Ukupno (1+2+3+4+5)	6.885,2	6.077,5	5.606,5	6.848,7	7.934,6	8.525,3	8.643,9
PASIVA							
1. Primljeni depoziti i zajmovi	36,4	22,3	44,7	182,2	123,2	304,1	261,5
2. Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova	6.708,6	5.943,2	5.321,9	6.392,8	7.547,3	7.721,4	7.869,4
2.1. Domaći sektori	6.498,9	5.721,8	5.132,9	6.204,1	7.264,1	7.338,1	7.487,1
Od toga: Nefinancijska društva	425,7	381,7	319,0	492,5	486,2	509,7	509,1
Od toga: Financijska društva	2.000,2	1.608,4	1.311,9	1.407,4	1.448,6	1.542,4	1.563,1
Od toga: Kućanstva	2.901,1	2.424,2	2.176,3	2.699,3	3.591,4	3.535,8	3.654,1
2.2. Inozemstvo	209,7	221,4	189,0	188,7	283,2	383,3	382,3
Od toga: Nefinancijska društva	47,8	37,2	7,1	8,2	6,9	6,9	6,9
Od toga: Financijska društva	80,6	117,2	110,9	89,6	167,7	263,7	262,8
Od toga: Kućanstva	77,1	66,9	67,3	90,9	108,7	112,8	112,6
3. Ostale obveze (uključujući financijske derivate)	140,2	112,0	239,9	273,6	264,1	499,9	513,0
Ukupno (1+2+3)	6.885,2	6.077,5	5.606,5	6.848,7	7.934,6	8.525,3	8.643,9

Tablice skupine E1 • U tablicama se iskazuju podaci o stanju potraživanja i obveza investicijskih fondova (osim novčanih fondova koji se agregiraju u bilancu kreditnih institucija) te mjesečne neto transakcije za svaku poziciju aktive i pasive. Podaci se iskazuju agregirano, što znači da imovina investicijskih fondova uključuje i

ulaganja fondova u udjele drugih investicijskih fondova.

Stanja i neto transakcije financijski značajnijih pozicija aktive i pasive prikazani su zasebno za protustranke rezidente i nerezidente te prema pripadnosti protustranke određenom ekonomskom sektoru.

Tablica E1b: Agregirana bilanca investicijskih fondova (transakcije)

u milijunima kuna

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
						1. tr.	IV.
AKTIVA							
1. Dani depoziti i zajmovi	–	–80,6	56,6	250,6	–75,8	170,0	–69,8
1.1. Domaći sektori	–	–83,3	54,4	251,8	–83,7	168,1	–71,9
Od toga: Monetarne financijske institucije	–	–84,4	59,5	85,7	0,1	186,4	–90,5
1.2. Inozemstvo	–	2,7	2,1	–1,2	7,9	1,9	2,
2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	–	–542,9	–44,7	592,6	750,3	483,0	57,4
2.1. Domaći sektori	–	–366,4	124,5	617,2	797,7	504,0	67,7
Od toga: Nefinancijska društva	–	–223,3	–64,1	–38,6	4,6	7,4	4,2
Od toga: Financijska društva	–	–18,0	–11,8	1,6	7,0	0,5	0,1
Od toga: Opća država	–	–125,0	200,4	654,1	786,2	496,1	63,4
2.2. Inozemstvo	–	–176,6	–169,1	–24,6	–47,4	–21,0	–10,3
Od toga: Nefinancijska društva	–	13,9	27,2	–61,3	–15,9	–12,7	0,2
Od toga: Financijska društva	–	32,2	–20,2	–24,7	1,5	4,3	0,0
Od toga: Opća država	–	–222,7	–176,2	61,5	–33,0	–12,6	–10,5
3. Ulaganja u dionice i ostali dionički kapital	–	–253,5	–334,6	90,2	256,4	–124,5	–40,5
3.1. Domaći sektori	–	118,4	–118,3	275,7	180,3	–39,7	2,5
Od toga: Nefinancijska društva	–	167,2	–117,2	325,3	69,5	–71,1	–0,1
Od toga: Financijska društva	–	–48,8	–1,0	–49,6	110,8	31,4	2,7
3.2. Inozemstvo	–	–371,9	–216,4	–185,6	76,2	–84,8	–43,0
Od toga: Nefinancijska društva	–	–341,1	–126,3	–138,4	–12,2	–71,5	–31,8
Od toga: Financijska društva	–	–30,9	–90,1	–47,2	88,3	–13,3	–11,2
4. Nefinancijska imovina	–	–81,5	–5,2	0,0	–45,8	–0,3	3,3
5. Ostala imovina (uključujući financijske derivate)	–	–46,5	–122,8	–6,5	–58,3	175,2	151,6
Ukupno (1+2+3+4+5)	–	–1.005,0	–450,7	926,8	826,9	703,4	102,0
PASIVA							
1. Primljeni depoziti i zajmovi	–	–13,4	23,3	136,2	–59,5	185,2	–41,2
2. Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova	–	–923,5	–600,5	769,3	934,7	289,6	137,2
2.1. Domaći sektori	–	–927,5	–562,3	783,1	837,7	189,7	137,8
Od toga: Nefinancijska društva	–	–23,1	–11,2	154,4	–19,3	27,3	0,2
Od toga: Financijska društva	–	–386,2	–194,6	21,7	–10,2	114,6	18,9
Od toga: Kućanstva	–	–587,2	–296,6	363,4	783,3	1,5	117,4
2.2. Inozemstvo	–	4,0	–38,2	–13,8	97,0	99,9	–0,5
Od toga: Nefinancijska društva	–	–10,5	–29,7	–0,8	–1,2	0,0	0,0
Od toga: Financijska društva	–	30,9	–10,0	–31,4	79,2	95,5	–0,2
Od toga: Kućanstva	–	–12,0	–3,2	16,9	18,9	4,4	–0,4
3. Ostale obveze (uključujući financijske derivate)	–	–68,0	126,5	21,4	–48,4	228,6	5,9
Ukupno (1+2+3)	–	–1.005,0	–450,7	926,8	826,9	703,4	102,0

Tablica E2a: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (stanja)
u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.	
						III.	IV.
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja							
1. Obveznički	814,4	542,3	394,0	911,1	1.379,9	1.766,2	1.881,5
2. Dionički	3.634,2	3.406,3	3.274,5	3.209,4	3.155,5	3.045,2	3.053,1
3. Mješoviti	1.454,2	1.170,7	866,9	931,6	1.425,1	1.335,6	1.361,1
4. Nekretninski	404,0	295,7	128,1	118,8	76,4	75,8	75,6
5. Ostali	401,8	528,2	658,4	1.222,0	1.510,4	1.498,5	1.498,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	6.708,6	5.943,2	5.321,9	6.392,8	7.547,3	7.721,4	7.869,4
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti fonda							
1. Otvoreni	5.090,8	4.365,9	3.939,0	4.930,6	6.087,7	6.242,4	6.386,6
2. Zatvoreni	1.617,9	1.577,3	1.382,9	1.462,2	1.459,6	1.479,0	1.482,8
Ukupno (1+2)	6.708,6	5.943,2	5.321,9	6.392,8	7.547,3	7.721,4	7.869,4

Tablice skupine E2 • U tablicama se iskazuje detaljnija struktura izdanih udjela investicijskih fondova (osim novčanih fondova koji se agregiraju u bilancu kreditnih institucija) prema vrsti ulaganja i vrsti fonda.

Vrsta ulaganja podrazumijeva prospektom definiranu politiku ulaganja fonda pretežno u obveznice, dionice, kombinaciju obveznica i dionica (mješoviti fondovi), nekretnine te ostale vrste ulaganja (fondovi za omeđivanje rizika, engl. *hedge funds*,

fondovi rizičnoga kapitala i ostali).

Prema vrsti fonda razlikujemo otvorene i zatvorene fondove. Udjeli u otvorenom investicijskom fondu otkupljuju se, izravno ili neizravno, na zahtjev imatelja udjela iz imovine investicijskog fonda. Udjeli u zatvorenom fondu, osnovanom u obliku dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću, nisu otkupivi iz imovine zatvorenog fonda na zahtjev imatelja.

Tablica E2b: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (transakcije)
u milijunima kuna

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	
						1. tr.	IV.
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja							
1. Obveznički	–	–316,7	–148,3	482,3	432,6	377,0	120,0
2. Dionički	–	–380,6	–349,8	–149,5	–173,0	–10,1	–8,3
3. Mješoviti	–	–338,7	–140,0	–6,2	437,3	–69,0	25,2
4. Nekretninski	–	–71,6	–8,2	–2,1	–42,5	–0,6	–0,2
5. Ostali	–	184,1	45,8	444,6	280,2	–7,7	0,5
Ukupno (1+2+3+4+5)	–	–923,5	–600,5	769,3	934,7	289,6	137,2
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti fonda							
1. Otvoreni	–	–864,7	–485,6	774,4	997,8	235,1	142,2
2. Zatvoreni	–	–58,8	–114,9	–5,1	–63,1	54,5	–4,9
Ukupno (1+2)	–	–923,5	–600,5	769,3	934,7	289,6	137,2

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke
u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaплаćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	prosinac	9,00 ^d	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	prosinac	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2009.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2010.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2011.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	15,00	12,00
2012.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
2013.	prosinac	7,00	–	5,00 ^e	–	–	6,00 ^e	12,00 ^e	12,00
2014.	prosinac	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
2015.	lipanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	srpanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	kolovoz	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	10,14 ^f
	rujan	7,00	0,80	5,00	–	–	6,00	12,00	10,14
	listopad	3,00 ^g	0,80	2,50 ^g	–	–	4,00 ^g	8,00 ^g	10,14
	studenj	3,00	0,55	2,50	–	–	4,00	8,00	10,14
	prosinac	3,00	0,50	2,50	–	–	4,00	8,00	10,14
2016.	siječanj	3,00	0,50	2,50	–	–	4,00	8,00	10,05 ^h
	veljača	3,00	0,50	2,50	–	–	4,00	8,00	10,05
	ožujak	3,00	0,50	2,50	–	–	4,00	8,00	10,05
	travanj	3,00	0,50	2,50	–	–	4,00	8,00	10,05
	svibanj	3,00	0,50	2,50	–	–	4,00	8,00	10,05

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu. ^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^c Od 14. prosinca 2005. ^d Od 31. prosinca 2007. ^e Od 7. prosinca 2013. ^f Od 1. kolovoza 2015. ^g Od 31. listopada 2015. ^h Od 1. siječnja 2016.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke •

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka na lombardne kredite obračunavala je i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalag za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do

rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednog dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke
u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospeljeća ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospeljeća					Kamatne stope na prekonoćne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2001.	prosinac	2,00	–	–	3,36	4,26	4,85	–	2,62	3,06	–	–	–
2002.	prosinac	1,75	–	–	2,08	–	–	2,30	2,68	–	–	–	–
2003.	prosinac	1,25	0,50	–	–	–	–	1,75	1,48	–	–	–	–
2004.	prosinac	1,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2005.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2006.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2007.	prosinac	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2008.	prosinac	0,75	0,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2009.	prosinac	0,75	0,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2010.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2011.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,25
2012.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,25
2013.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
2014.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
2015.	lipanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	srpanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	kolovoz	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	rujan	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	listopad	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	studenj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
2016.	siječanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	veljača	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	ožujak	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	travanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	svibanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke • U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane

blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospeljeća od 91 dana (stupac 7) odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonoćni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka • U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4 = 5 + 6	5	6	7	8	9	10	11
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	–	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	–	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	prosinac	14,87	41.474,4	29.179,7	12.294,7	461,9	20.425,8	8.807,0	0,52	0,81
2009.	prosinac	14,00	40.423,5	33.693,7	6.729,8	30,9	23.585,6	4.898,0	0,52	–
2010.	prosinac	13,00	38.990,6	32.374,8	6.615,8	–	22.662,4	4.736,7	0,52	–
2011.	prosinac	14,00	44.443,2	36.936,6	7.506,7	–	25.654,6	5.437,9	–	–
2012.	prosinac	13,50	42.272,1	35.107,8	7.164,3	–	24.575,4	5.120,7	–	–
2013.	prosinac	12,48	39.283,2	32.733,2	6.550,0	2.655,2	22.913,3	4.605,3	–	–
2014.	prosinac	12,00	37.589,8	31.351,3	6.238,5	3.568,0	21.945,9	3.743,1	–	–
2015.	lipanj	12,00	37.064,8	30.904,2	6.160,7	3.063,6	21.632,9	3.696,4	–	–
	srpanj	12,00	37.342,0	31.161,1	6.180,9	2.947,2	21.812,8	3.708,5	–	–
	kolovoz	12,00	37.496,2	31.306,2	6.190,0	3.090,6	21.914,3	3.714,0	–	–
	rujan	12,00	37.607,6	31.422,1	6.185,6	3.203,0	21.995,5	3.711,3	–	–
	listopad	12,00	37.829,1	31.620,3	6.208,8	661,7	22.134,2	3.725,3	–	–
	studenj	12,00	38.236,2	31.921,9	6.314,3	–	22.345,3	3.788,6	–	–
	prosinac	12,00	38.279,3	31.941,1	6.338,2	–	22.358,8	3.802,9	–	–
2016.	siječanj	12,00	38.091,8	31.812,7	6.279,1	–	22.268,9	1.470,5	–	–
	veljača	12,00	37.489,1	31.349,0	6.140,2	–	21.944,3	–	–	–
	ožujak	12,00	37.030,8	30.972,9	6.057,9	–	21.681,1	–	–	–
	travanj	12,00	36.641,9	30.671,0	5.970,9	–	21.469,7	–	–	–
	svibanj	12,00	35.934,1	30.106,2	5.827,9	–	21.074,3	–	–	–

inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu priču i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje kućanstava s preostalim rokom dospeljeća do tri mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita,

primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu priču do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. do veljače 2009. posebnu obveznu priču na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu priču na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu priču (od kolovoza 2004. do listopada 2008.).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve je fiksni i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	–	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	–	–	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	–	–	4.163,3
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	–	–	–	5.993,7
2007.	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	–	–	4.449,4
2008.	prosinac	1.168,7	28.101,4	1,03	289,1	–	–	6.171,2
2009.	prosinac	880,0	24.885,6	0,91	–	–	–	4.776,6
2010.	prosinac	407,1	30.511,9	0,42	–	–	–	5.705,9
2011.	prosinac	333,0	15.693,8	0,32	97,3	–	–	8.157,7
2012.	prosinac	612,4	5.113,4	0,61	–	–	–	8.010,0
2013.	prosinac	5.390,9	4.944,6	5,14	2,3	–	–	12.495,7
2014.	prosinac	5.970,3	7.473,8	5,67	–	–	–	14.588,2
2015.	lipanj	7.815,4	5.984,5	7,55	–	–	–	13.169,8
	srpanj	5.295,3	7.076,4	5,04	–	–	–	13.001,9
	kolovoz	3.975,5	8.273,6	3,75	–	–	–	12.763,2
	rujan	5.541,2	8.593,9	5,17	–	–	–	11.780,1
	listopad	7.074,5	8.919,1	6,53	0,3	–	–	11.075,1
	studen	7.651,1	9.481,7	7,07	0,2	–	–	10.798,0
	prosinac	7.283,7	9.956,2	6,76	–	–	–	11.741,9
2016.	siječanj	8.341,7	8.567,9	7,71	–	–	–	11.401,9
	veljača	10.040,7	7.371,4	9,32	–	–	–	11.104,9
	ožujak	9.005,3	6.787,0	8,44	–	–	–	10.928,1
	travanj	8.389,0	6.751,8	7,89	0,0	–	–	10.425,6
	svibanj	8.594,8	7.111,0	8,2	–	–	–	9.993,7

Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve do prosinca 2015. iznosio je 60%, a od siječnja 2016. iznosi 0%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunkskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvenu i ostale obvezne depozite kod HNB-a. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuvene Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuvene (od kolovoza 2004. do listopada 2008.). Od studenoga 2009. Hrvatska narodna banka na sredstva izdvojenoga deviznog dijela obvezne pričuvene ne plaća naknadu.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka • U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazuju se slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru i u blagajni (do listopada 2008.), a od studenoga 2008. kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru u razdoblju održavanja kunkskog dijela obvezne pričuvene i minimalno potrebnog prosjeka na računu za namiru prema obračunu kunkskog dijela obvezne pričuvene.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuvene u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih

inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuvene.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno za dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

G. Financijska tržišta

Tablica G1a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
						Kamatna stopa		Kamatna stopa	Iznos
1. Kućanstva									
1.1. Prekonočni depoziti	0,25	0,24	0,22	0,20	0,19	0,15	0,15	0,15	25.808,3
Od toga: Transakcijski računi	0,20	0,19	0,16	0,13	0,11	0,07	0,07	0,07	23.999,5
Od toga: Štedni depoziti	0,68	0,70	0,87	1,03	1,13	1,19	1,20	1,21	1.790,1
1.2. Oročeni depoziti	3,75	3,43	2,89	2,43	2,15	1,82	1,76	1,61	1.694,4
1.2.1. Do 3 mjeseca	3,17	2,39	2,12	1,66	1,50	1,12	1,04	0,94	388,7
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,76	3,53	2,84	2,43	1,94	1,58	1,51	1,32	314,1
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,06	3,91	3,25	2,68	2,34	1,94	1,93	1,74	551,0
1.2.4. Od 1 do 2 godine	4,42	4,43	3,64	3,13	2,74	2,39	2,34	2,24	318,7
1.2.5. Više od 2 godine	4,78	4,32	3,82	3,14	2,74	2,54	2,40	2,31	121,8
1.3. Depoziti u otkaznom roku	2,86	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	2,86	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinancijska društva									
2.1. Prekonočni depoziti	0,64	0,60	0,43	0,32	0,25	0,16	0,16	0,16	22.288,6
Od toga: Transakcijski računi	0,59	0,56	0,39	0,31	0,23	0,14	0,14	0,14	21.757,9
Od toga: Štedni depoziti	2,46	2,21	1,40	1,00	1,41	0,94	0,96	0,99	530,5
2.2. Oročeni depoziti	3,03	2,68	1,77	1,84	1,39	1,05	1,15	1,20	1.206,6
2.2.1. Do 3 mjeseca	2,79	2,05	1,17	1,08	0,85	0,62	1,12	0,60	476,4
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	4,91	3,63	2,37	1,73	1,53	1,04	0,96	1,04	229,0
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,98	3,95	3,20	2,25	1,98	1,62	1,60	1,39	106,5
2.2.4. Od 1 do 2 godine	2,92	3,89	3,26	3,05	2,49	1,77	1,67	2,00	371,7
2.2.5. Više od 2 godine	3,96	4,87	2,13	2,70	1,57	1,18	0,74	1,44	23,0
3. Krediti s osnove repo poslova	–	0,43	–	0,13	0,65	0,05	0,19	0,07	531,5

Tablica G1b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite s valutnom klauzulom (novi poslovi)

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.		2016.	
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	
						Kamatna stopa		Kamatna stopa	Iznos
1. Kućanstva									
1.1. Prekonočni depoziti	3,22	3,20	3,21	3,36	0,15	0,16	0,17	0,47	0,3
Od toga: Transakcijski računi	1,80	2,02	3,96	2,84	1,31	0,47	0,42	0,48	0,0
Od toga: Štedni depoziti	3,22	3,21	3,21	3,36	0,12	0,15	0,16	0,47	0,2
1.2. Oročeni depoziti	3,19	2,87	3,48	2,52	2,62	2,21	2,21	2,00	36,5
1.2.1. Do 3 mjeseca	2,18	1,75	1,34	0,92	1,10	0,71	0,38	0,31	1,5
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,01	1,90	1,74	1,84	0,84	0,43	0,66	0,86	0,2
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,27	4,85	4,81	1,68	0,39	0,94	1,31	1,31	0,8
1.2.4. Od 1 do 2 godine	4,43	3,74	4,03	2,58	1,59	1,97	1,53	1,59	1,6
1.2.5. Više od 2 godine	3,18	3,08	3,55	2,99	2,84	2,34	2,32	2,12	32,3
Od toga: uz euro	3,27	3,03	3,61	2,69	2,62	2,21	2,21	2,00	36,5
Kratkoročno	2,94	2,57	3,72	1,66	0,66	0,65	0,43	0,68	2,5
Dugoročno	3,31	3,14	3,59	2,97	2,84	2,31	2,29	2,10	34,0
Od toga: uz američki dolar	1,88	1,51	1,10	0,79	–	–	–	–	–
Kratkoročno	1,88	1,51	1,10	0,79	–	–	–	–	–
Dugoročno	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3. Depoziti u otkaznom roku	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinancijska društva									
2.1. Prekonočni depoziti	0,47	0,80	1,05	0,98	0,43	0,41	0,41	0,44	36,4
Od toga: Transakcijski računi	1,00	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: Štedni depoziti	0,47	0,80	1,05	0,98	0,43	0,41	0,41	0,44	36,4
2.2. Oročeni depoziti	3,54	4,76	3,23	3,65	3,41	0,57	0,65	0,48	7,4
2.2.1. Do 3 mjeseca	2,79	3,64	2,01	1,09	4,22	0,02	1,54	0,68	0,4
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,46	5,96	1,34	1,94	0,80	–	0,41	0,20	0,1
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,94	3,48	3,36	1,80	0,90	0,32	0,70	0,51	2,4
2.2.4. Od 1 do 2 godine	2,41	4,73	2,79	1,95	1,51	1,63	0,76	0,44	2,1
2.2.5. Više od 2 godine	4,24	2,40	1,37	4,12	2,90	0,31	0,05	0,46	2,4
Od toga: uz euro	3,55	4,76	3,23	3,65	3,41	0,57	0,65	0,48	7,4
Kratkoročno	3,18	4,79	3,26	1,85	3,93	0,30	0,66	0,53	2,9
Dugoročno	3,72	4,64	2,53	4,11	2,77	0,81	0,55	0,45	4,5
Od toga: uz američki dolar	1,15	4,00	3,80	3,00	3,00	–	–	–	–
Kratkoročno	1,15	4,00	3,80	3,00	3,00	–	–	–	–
Dugoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–

depoziti kod kojih je podnesen zahtjev za raspolaganje sredstvima.

Kreditni na osnovi repo poslova protustavka su novčanih sredstava primljenih u zamjenu za vrijednosne papire koje su

izvještajne institucije prodale po određenoj cijeni uz čvrstu obvezu ponovne kupnje istih (ili sličnih) vrijednosnih papira po fiksnom cijeni na određeni datum u budućnosti.

Tablica G2a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.		2016.	
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.*	V.	
	Kamatna stopa						Kamatna stopa	Iznos	
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	10,71	10,63	10,20	9,49	8,66	8,63	8,61	8,54	11.184,6
Od toga: Revolving krediti	9,51	10,55	10,46	9,98	7,76	7,60	8,80	7,35	41,5
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	11,51	11,44	11,36	10,53	9,68	9,59	9,56	9,52	6.997,7
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	10,42	10,08	9,67	9,08	8,33	8,26	8,22	8,19	3.468,3
Od toga: Obrtnici	10,23	10,43	10,32	9,95	9,36	9,18	9,27	9,00	278,7
2. Potrošački krediti	6,22	5,90	6,26	7,11	6,48	6,39	6,15	5,77	29,0
2.1. Kratkoročno	5,08	3,08	3,17	6,97	6,60	6,72	6,62	6,75	1,1
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,08	3,08	3,17	6,97	6,60	6,72	6,62	6,75	1,1
2.2. Dugoročno	6,43	6,92	7,14	7,12	6,48	6,37	6,10	5,73	27,9
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,49	6,90	6,07	7,19	6,97	6,95	7,10	7,06	4,8
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	6,00	7,39	7,70	7,09	6,33	6,19	5,88	5,45	23,1
3. Stambeni krediti	5,34	5,74	5,81	5,27	5,09	4,88	4,82	4,80	786,3
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,25	5,70	5,83	5,30	5,02	4,83	4,81	4,82	276,3
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	6,43	7,99	5,42	5,50	5,14	4,89	4,80	4,78	154,5
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	6,82	7,13	5,27	5,28	5,18	4,90	4,78	4,72	243,3
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	5,90	5,64	5,86	5,12	5,18	4,99	4,95	4,93	112,3
4. Za ostale namjene	7,91	9,01	9,00	8,64	8,29	8,23	8,16	8,20	1.147,3
4.1. Kratkoročno	6,28	7,34	7,98	7,99	7,50	7,74	6,88	7,77	79,0
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,28	7,34	7,98	7,99	7,50	7,74	6,88	7,77	79,0
4.2. Dugoročno	8,40	9,15	9,11	8,75	8,36	8,28	8,30	8,24	1.068,3
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,42	9,15	8,85	8,40	8,06	8,03	8,07	7,97	384,1
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,80	9,07	9,35	9,06	8,49	8,38	8,41	8,39	684,2
Od toga: Obrtnici	6,43	7,69	7,64	6,92	6,39	6,52	6,70	6,15	69,2

Tablice skupine G2 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija sa kućanstvima u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G2a do G2c navodi se daljnja podjela na kredite kućanstvima prema instrumentima, prema izvornom dospijeću, prema razdoblju početnog fiksiranja kamatne stope i prema valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak) odnosno prema valutama (euro i švicarski franak), ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici.

Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita kućanstvima, kao stavke “od toga” iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Načelno, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kredita jesu iznosi kredita odobreni tijekom izvještajnog mjeseca (novi poslovi), dok su kod revolving kredita, prekoračenja po transakcijskim računima i kredita kod kreditnih kartica osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja na kraju izvještajnog mjeseca. Obuhvaćeni su samo krediti razvrstani u rizičnu skupinu A.

Novi poslovi jesu novoodobreni krediti u izvještajnom mjesecu, a definiraju se kao svaki novi ugovor između klijenta i izvještajne institucije. To znači da obuhvaćaju sve financijske ugovore koji prvi put utvrđuju kamatne stope na kredite i sve novodefinirane uvjete postojećih ugovora. Kod pregovaranja o novim

uvjetima već postojećih ugovora bitno je aktivno sudjelovanje klijenta u pregovorima, dok se sve automatske promjene uvjeta ugovora od strane izvještajne institucije ne smatraju novim poslovima.

Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope razdoblje je koje je definirano kao unaprijed određeno razdoblje na početku ugovora tijekom kojeg se vrijednost kamatne stope ne može promijeniti.

Kratkoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem do i uključujući jednu godinu, a dugoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem duljim od jedne godine.

Revolving krediti uključuju kredite koji zadovoljavaju sljedeće uvjete: ne postoji obveza redovite otplate kredita, klijent se može koristiti sredstvima ili ih povući do ugovorenog limita bez prethodne obavijesti izvještajnoj instituciji, iznos raspoloživoga kredita može se povećavati ili smanjivati ovisno o povlačenju i otplati sredstava, kreditom se može koristiti u više navrata. Ova stavka ne uključuje revolving kredite odobrene preko kreditnih kartica i prekoračenja po transakcijskim računima.

Prekoračenja po transakcijskim računima odnose se na potraživanja s osnove iskorištenih prekoračenja po transakcijskim računima protustranaka.

Osim navedenih, u tablici su posebno iskazani i krediti po kreditnim karticama s naplatom kamata, koji uključuju i kredite po kreditnim karticama uz jamstvo kartičarske kuće.

Tablica G2b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.				2016. V.
	III.	IV.								
		Kamatna stopa							Kamatna stopa	Iznos
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	10,91	9,39	8,30	7,48	7,12	6,89	7,15		6,89	18,3
Od toga: Revolving krediti	10,91	9,39	8,30	7,48	7,05	6,82	7,08		6,82	17,8
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	11,26	–	–	–	9,31	9,33	9,34		9,33	0,5
Od toga: uz euro	11,26	–	–	–	9,31	9,33	9,34		9,33	0,5
Kratkoročno	11,26	–	–	–	–	–	–		–	
Dugoročno	–	–	–	–	9,31	9,33	9,34		9,33	0,5
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	12,68	–	–	–	–	–	–		–	–
Od toga: uz euro	12,68	–	–	–	–	–	–		–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–		–	–
Dugoročno	12,68	–	–	–	–	–	–		–	–
Od toga: Obrtnici	10,95	9,39	8,31	7,38	7,12	6,89	7,15		6,89	18,0
2. Potrošački krediti	7,06	7,07	7,03	7,90	7,38	5,52	6,20		6,16	0,7
2.1. Kratkoročno	10,99	6,19	7,01	10,29	7,73	9,49	6,24		5,93	0,2
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	10,99	6,19	7,01	10,29	7,73	9,49	6,24		5,93	0,2
2.2. Dugoročno	7,06	7,09	7,03	7,80	7,06	5,52	6,20		6,24	0,5
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,08	6,93	6,94	7,25	6,62	6,01	6,93		7,26	0,2
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,01	9,13	7,08	8,25	7,32	5,31	5,54		5,68	0,3
Od toga: uz euro	7,18	7,08	7,06	7,90	7,38	5,52	6,20		6,16	0,7
Kratkoročno	10,99	6,19	7,01	10,29	7,73	9,49	6,24		5,93	0,2
Dugoročno	7,17	7,10	7,06	7,80	7,06	5,52	6,20		6,24	0,5
Od toga: uz švicarski franak	6,83	6,89	6,75	–	–	–	–		–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–		–	–
Dugoročno	6,83	6,89	6,75	–	–	–	–		–	–
3. Stambeni krediti	5,63	5,22	5,12	5,13	5,63	5,57	5,25		4,81	393,1
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,80	5,16	5,16	5,27	5,66	5,70	5,39		4,95	295,8
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	5,49	5,28	5,37	5,16	4,18	4,32	4,07		3,97	16,3
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,78	4,58	4,40	4,74	4,50	4,84	4,53		4,38	27,0
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	5,12	5,74	5,10	4,80	5,13	5,17	4,68		4,54	54,0
Od toga: uz euro	5,66	5,42	5,32	5,22	5,64	5,57	5,26		4,82	392,5
Kratkoročno	5,50	5,39	5,54	5,36	4,77	4,51	4,41		4,36	27,7
Dugoročno	5,68	5,43	5,29	5,20	5,64	5,59	5,30		4,85	364,7
Od toga: uz švicarski franak	5,53	3,50	2,30	3,60	2,12	–	4,33		–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–		–	–
Dugoročno	5,53	3,50	2,30	3,60	2,12	–	4,33		–	–
4. Za ostale namjene	8,65	8,40	6,86	7,53	6,99	6,66	6,94		6,78	435,1
4.1. Kratkoročno	8,50	8,03	6,42	6,44	5,29	5,90	6,18		5,96	42,9
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,50	8,03	6,42	6,44	5,29	5,90	6,18		5,96	42,9
4.2. Dugoročno	8,67	8,45	6,90	7,65	7,21	6,76	7,02		6,87	392,1
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,66	8,44	8,04	7,94	7,30	7,10	7,29		6,98	194,5
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	8,72	8,49	6,21	7,12	7,07	6,38	6,69		6,76	197,6
Od toga: uz euro	8,68	8,41	6,88	7,54	7,01	6,68	6,95		6,80	430,3
Kratkoročno	8,55	8,07	6,47	6,45	5,31	5,92	6,19		5,96	42,9
Dugoročno	8,69	8,46	6,92	7,67	7,23	6,78	7,02		6,90	387,4
Od toga: Obrtnici	7,32	7,36	6,58	5,98	5,77	6,15	6,02		5,52	62,65

Tablica G2c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite kućanstvima (novi poslovi)
 vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		Kamatna stopa	Iznos	2016. V.
			III.	IV.						
	Kamatna stopa									
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	0,29	0,53	0,55	0,49	0,30	0,28	0,25	4,34	120,0	
Od toga: Revolving krediti	8,78	7,35	7,68	7,47	7,44	7,36	7,26	6,18	83,9	
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	12,00	12,00	12,00	12,00	8,03	8,03	8,02	8,02	0,3	
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,3	
Od toga: Obrtnici	3,83	5,40	5,35	5,14	4,94	5,03	3,86	4,19	1,6	
2. Potrošački krediti	7,98	–	–	–	–	–	–	–	–	
2.1. Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
2.2. Dugoročno	7,98	–	–	–	–	–	–	–	–	
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,98	–	–	–	–	–	–	–	–	
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3. Stambeni krediti	–	–	–	–	–	–	–	6,17	1,1	
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–	6,17	1,1	
4. Za ostale namjene	6,82	–	6,64	5,42	4,82	5,96	4,16	6,17	110,3	
4.1. Kratkoročno	5,85	–	6,59	6,27	7,65	6,22	3,74	8,13	0,5	
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,85	–	6,59	6,27	7,65	6,22	3,74	8,13	0,5	
4.2. Dugoročno	9,95	–	6,69	5,24	4,70	4,11	4,24	6,16	109,7	
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	–	–	7,43	5,24	4,75	3,89	3,80	4,85	1,6	
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	9,95	–	5,22	–	4,07	9,38	4,69	6,18	108,1	
Od toga: Obrtnici	6,82	–	6,81	5,81	4,82	4,44	4,16	5,80	4,0	

Potraživanja s osnove kartica s odgodom plaćanja nisu iskazana kao zasebna stavka, već se prikazuju unutar stavke Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama.

Kartica s odgodom plaćanja jest kartica kod koje je komitent dužan, bez plaćanja kamata, podmiriti svoje obveze nakon što o tome dobije obavijest od izvještajne institucije, obično jedanput na mjesec. Potrošački krediti jesu krediti odobreni kućanstvima u osobne svrhe za kupnju robe i usluga.

Stambeni krediti uključuju sve hipotekarne i druge kredite odobrene: za kupnju, izgradnju i dovršenje stana, za kupnju, izgradnju i dovršenje objekata u kojima nema više od četiri stana ili za adaptaciju stana, stambenih objekata ili stambenih zgrada (neovisno o tome jesu li odobreni dužniku pojedincu ili zajednički

svim stanarima stambene zgrade). Kreditiranje za kupnju stambenog prostora obuhvaća kredite osigurane stambenom imovinom koji se koriste za kupnju stambenog prostora i, kad ih je moguće identificirati, druge kredite za kupnju stambenog prostora na osobnoj osnovi ili osigurane drugim tipom imovine.

Kreditni za ostale namjene obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekonoćne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, financijski najam, kredite za obrazovanje, hipotekarne kredite, kredite za automobile, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting te ostale kredite.

Tablica G3a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društvima bez valutne klauzule (novi poslovi)
 vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.*	Kamatna stopa	Iznos
						Kamatna stopa			
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	7,40	7,49	6,82	6,96	6,60	6,34	6,40	6,18	2.438,0
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	7,39	7,47	6,78	6,93	6,56	6,30	6,37	6,14	2.345,5
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	11,26	11,31	10,95	10,82	10,28	10,16	10,09	9,99	59,3
2. Krediti do 2 milijuna kuna	7,83	6,95	6,40	6,27	5,67	5,66	5,53	5,23	502,2
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,94	7,04	6,27	6,29	5,76	5,78	5,59	5,20	366,8
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	7,18	6,77	7,02	6,25	5,63	5,45	5,31	5,15	94,8
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	8,02	3,50	6,98	6,97	5,54	5,89	6,04	6,07	23,7
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	5,10	7,84	5,55	4,78	4,27	4,73	5,62	9,3
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,99	5,08	5,64	2,00	4,96	4,66	4,48	4,28	7,5
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	4,00	–	6,00	4,07	5,18	4,07	5,38	0,1
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	7,07	4,52	4,68	3,96	3,90	3,74	3,47	3,91	540,5
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,92	4,52	4,58	3,78	3,51	3,42	3,14	3,84	426,1
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	8,07	5,53	6,47	5,89	5,30	4,83	4,49	4,27	82,3
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	3,03	3,03	–	–	5,96	4,35	4,93	3,28	14,5
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	4,07	4,90	4,26	4,19	4,27	4,32	4,8
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	6,00	1,00	3,03	4,55	3,81	5,14	3,87	4,72	12,9
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	3,90	4,07	3,97	–	–
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	7,55	5,68	4,32	4,12	3,84	2,98	2,87	3,01	2.456,4
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,74	5,68	4,27	3,99	3,40	2,89	2,90	2,89	2.031,6
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,35	–	–	4,87	5,24	3,41	2,76	3,96	202,0
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	7,47	–	–	–	3,87	4,48	2,78	2,98	162,6
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	–	–	4,40	4,16	3,89	4,18	15,5
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,06	–	3,03	10,47	5,49	4,07	3,45	3,93	44,7
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	1,52	–	–

Tablice skupine G3 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija s nefinancijskim društvima u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G3a do G3c navodi se podjela kredita nefinancijskim društvima na revolving kredite, prekoračenja po transakcijskom računu, potraživanja i kredite po kreditnim karticama te podjela prema visini odobrenih kredita: krediti do 2 milijuna kuna, krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna.

Taj iznos odnosi se na jednu kreditnu transakciju, a ne na

cjelokupno poslovanje između nefinancijskih društava i izvještajnih jedinica. Razlog tome jest odvajanje kredita velikim i malim poduzećima. Bez te podjele krediti velikim poduzećima dominirali bi ponderiranom prosječnom kamatnom stopom. Daljnja podjela odnosi se na izvorno dospijeće i valutu (euro i švicarski franak), odnosno valutu indeksacije (uz euro i švicarski franak) ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka, definicija novih poslova te razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G3b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagai mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
		Kamatna stopa							Kamatna stopa
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	8,96	8,30	6,86	6,57	5,87	5,87	5,70	5,66	454,4
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	8,96	8,30	6,86	6,57	5,87	5,87	5,70	5,66	454,4
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti do 2 milijuna kuna	8,19	7,52	6,94	6,22	5,93	5,92	6,10	5,93	187,6
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	8,19	7,56	7,02	6,27	6,10	6,13	6,23	6,11	144,5
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	7,51	5,96	6,47	5,36	5,09	5,53	5,32	5,35	24,7
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	8,70	9,20	5,64	4,61	5,40	4,94	5,97	5,66	4,9
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	9,71	–	6,30	5,61	4,68	4,07	6,74	6,11	4,8
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	8,69	7,40	4,82	6,02	5,35	4,99	6,22	3,98	5,2
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	7,23	–	–	–	6,51	6,58	5,59	5,81	3,6
Od toga: uz euro	8,21	7,53	6,94	6,22	5,93	5,93	6,10	5,93	187,6
Kratkoročno	8,37	7,66	7,11	6,62	5,81	5,80	5,90	5,86	92,0
Dugoročno	8,00	7,39	6,74	5,93	6,03	6,02	6,25	6,00	95,6
Od toga: uz švicarski franak	5,84	–	–	–	7,00	–	3,20	–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	7,00	–	3,20	–	–
Dugoročno	5,84	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	7,34	6,90	6,32	6,06	5,48	5,58	5,61	5,37	308,2
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,37	6,96	6,52	6,32	5,93	5,84	5,96	5,75	230,0
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,44	5,63	5,52	5,29	4,62	4,05	4,20	4,13	37,4
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	–	1,71	3,50	6,70	3,90	5,45	16,1
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	–	–	3,83	4,07	–	–	–
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	–	–	3,65	3,75	4,72	3,85	3,96	17,0
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	3,82	2,50	5,98	6,28	6,46	2,82	7,7
Od toga: uz euro	7,36	6,90	6,32	6,06	5,46	5,60	5,61	5,37	308,2
Kratkoročno	7,37	7,05	6,58	5,99	5,46	6,01	5,17	5,61	166,5
Dugoročno	7,35	6,79	6,17	6,09	5,47	5,33	5,82	5,08	141,7
Od toga: uz švicarski franak	6,27	–	–	–	–	3,73	–	–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	6,27	–	–	–	–	3,73	–	–	–
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	6,98	6,46	5,39	5,87	5,82	4,70	4,44	4,40	1.103,6
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,00	6,46	5,39	6,04	6,43	4,98	4,52	4,59	849,6
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,59	–	6,66	5,11	4,29	3,92	3,23	3,87	24,5
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	–	4,25	3,19	–	–	4,00	31,9
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	9,92	–	–	–	3,69	3,45	3,95	3,55	37,5
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	–	4,66	4,32	3,77	3,40	4,42	3,98	14,2
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	4,90	–	–	2,94	3,00	–	5,90	3,76	145,9
Od toga: uz euro	7,00	6,46	5,39	5,87	5,82	4,70	4,44	4,40	1.103,6
Kratkoročno	8,04	6,90	4,98	6,02	6,42	5,23	3,77	4,23	277,5
Dugoročno	5,99	6,03	6,16	5,77	5,51	4,56	4,87	4,46	826,1
Od toga: uz švicarski franak	5,14	–	5,38	–	–	–	–	–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	5,14	–	5,38	–	–	–	–	–	–

Tablica G3c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite nefinancijskim društvima (novi poslovi)

vagai mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.		2016.	
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.	
	Kamatna stopa						Kamatna stopa	Iznos	
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	6,43	6,72	5,79	5,74	5,27	5,22	5,11	5,13	207,9
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	6,47	6,85	5,90	5,93	5,42	5,39	5,27	5,30	201,2
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,1
2. Krediti do 2 milijuna kuna	6,75	6,32	6,23	5,82	5,60	5,79	5,55	5,51	51,4
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,77	6,44	6,20	5,84	5,48	5,73	5,70	5,81	36,5
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,56	5,11	6,44	5,77	6,21	5,80	4,53	4,73	6,0
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	5,90	5,87	5,39	6,82	6,43	4,82	8,1
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	8,00	4,49	6,50	–	4,50	4,50	0,7
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	–	5,90	–	–	–	–	–	–
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	6,76	6,32	6,21	5,84	5,84	5,79	5,57	5,13	44,2
Kratkoročno	6,65	6,18	6,08	5,83	5,91	5,66	5,55	5,19	33,6
Dugoročno	7,22	6,85	6,59	5,86	5,56	6,40	5,76	4,94	10,5
Od toga: u američkom dolaru	6,67	5,84	7,03	4,86	3,12	6,14	4,77	7,81	7,2
Kratkoročno	6,67	7,61	6,86	4,54	2,96	6,14	4,77	7,81	7,2
Dugoročno	–	5,43	7,91	10,24	7,23	–	–	–	–
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	6,18	6,00	5,20	5,67	3,74	3,03	2,61	2,07	231,1
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,22	6,02	5,20	5,67	3,60	2,58	2,48	1,71	190,6
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,22	5,38	–	–	4,41	4,12	3,74	3,63	34,5
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	–	–	4,61	4,09	5,75	4,50	3,0
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	–	–	4,61	4,27	–	4,50	3,0
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	6,18	5,97	5,19	6,38	4,56	3,88	3,32	3,39	108,8
Kratkoročno	5,59	5,86	4,47	5,98	4,73	3,76	2,91	2,89	76,8
Dugoročno	7,26	6,12	6,42	6,64	4,14	4,69	4,99	4,60	31,9
Od toga: u američkom dolaru	–	7,04	2,13	1,92	0,66	1,57	0,78	0,81	119,3
Kratkoročno	–	7,04	2,13	1,92	0,66	1,43	0,78	0,81	119,3
Dugoročno	–	–	–	–	–	3,53	–	–	–
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	6,75	4,61	4,34	4,39	3,49	1,87	3,85	1,64	756,1
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,75	4,49	4,34	4,39	3,46	1,82	3,85	1,64	722,4
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	4,05	5,33	3,87	–	1,50	33,7
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	–	5,12	4,00	–	–	–	–
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	–	–	–	3,56	–	–	–
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	6,66	–	–	4,00	–	3,70	–	–
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	6,95	4,47	4,38	4,60	4,10	2,26	4,49	1,74	603,6
Kratkoročno	6,92	2,70	3,02	4,41	3,85	1,52	1,30	1,06	486,2
Dugoročno	7,00	5,89	6,76	5,64	4,14	4,54	6,31	4,53	117,3
Od toga: u američkom dolaru	6,00	6,20	2,89	3,95	2,17	1,02	1,30	1,24	152,5
Kratkoročno	6,00	–	2,89	3,31	1,83	1,14	1,06	1,24	152,5
Dugoročno	–	6,20	–	4,91	2,22	0,00	3,70	–	–

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi)
 vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
		Kamatna stopa							Kamatna stopa
1. Kućanstva									
1.1. Kunski krediti									
1.1.1. Potrošački krediti	8,34	7,67	8,17	8,95	8,46	8,27	8,17	7,81	29,0
1.1.2. Stambeni krediti	5,49	6,27	6,11	5,58	5,35	5,19	5,14	5,10	786,3
1.2. Krediti uz valutnu klauzulu									
1.2.1. Potrošački krediti	8,37	9,93	8,88	8,71	8,56	6,80	7,27	7,16	0,7
Od toga: uz euro	9,01	10,00	9,05	8,71	8,56	6,80	7,27	7,16	0,7
Kratkoročno	19,28	9,33	9,22	10,90	9,60	10,03	7,87	7,15	0,2
Dugoročno	9,00	10,02	9,05	8,61	7,59	6,80	7,19	7,16	0,5
Od toga: uz švicarski franak	7,03	7,16	7,18	–	–	–	–	–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	7,03	7,16	7,18	–	–	–	–	–	–
1.2.2. Stambeni krediti	6,13	6,00	5,73	5,53	5,77	5,84	5,54	5,20	393,1
Od toga: uz euro	6,25	6,04	5,77	5,59	5,77	5,84	5,55	5,20	392,5
Kratkoročno	6,26	6,11	5,85	5,55	4,91	4,64	4,53	4,45	27,7
Dugoročno	6,25	6,03	5,76	5,60	5,78	5,87	5,60	5,26	364,7
Od toga: uz švicarski franak	5,69	5,60	5,16	4,34	2,24	–	5,17	–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	5,69	5,60	5,16	4,34	2,24	–	5,17	–	–
1.3. Devizni krediti									
1.3.1. Potrošački krediti	7,97	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Stambeni krediti	–	–	–	–	–	–	–	6,56	1,1
2. Krediti nefinancijskim društvima									
2.1. Kunski krediti									
2.1.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	8,28	6,46	6,24	5,56	5,26	5,25	5,09	5,17	1.042,7
2.1.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	8,64	6,34	4,56	4,45	4,13	3,26	3,17	3,42	2.456,4
2.2. Krediti uz valutnu klauzulu									
2.2.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	8,50	7,99	7,24	6,92	6,48	6,25	6,56	6,63	495,8
2.2.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	7,91	7,42	7,93	7,35	6,17	4,97	4,78	4,65	1.103,6
2.3. Devizni krediti									
2.3.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	6,78	6,52	5,99	6,69	4,56	3,80	3,41	3,04	279,5
2.3.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	7,75	5,10	4,41	4,65	3,83	1,99	4,38	1,67	756,1

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi) • U tablici se iskazuju vagani mjesečni prosjeci efektivnih kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite te odvojeno za kredite kućanstvima i za kredite nefinancijskim društvima.

Efektivne kamatne stope dostavljaju izvještajne institucije u skladu s Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranjem usluga s potrošačima.

Kreditni kućanstvima dijele se na kunske kredite, kredite s valutnom klauzulom te na devizne kredite. Unutar kredita s valutnom klauzulom prikazana je podjela po vrsti, valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak) i izvornom dospelju. Krediti nefinancijskim društvima dijele se prema valuti i prema visini odobrenih kredita: krediti do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka i definicija novih poslova objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G5a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (stanja)

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.*		
						Kamatna stopa		Kamatna stopa	Iznos
1. Depoziti	3,82	3,79	3,21	2,70	2,39	2,21	2,15	2,12	30.482,8
1.1. Kućanstva	4,03	4,04	3,44	2,95	2,64	2,49	2,43	2,38	22.693,3
1.1.1. Oročeni depoziti	4,03	4,04	3,44	2,95	2,64	2,49	2,43	2,38	22.693,3
1.1.1.1. Kratkoročno	3,90	3,87	3,24	2,70	2,43	2,26	2,20	2,11	12.552,7
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,25	2,88	2,40	1,95	1,80	1,57	1,46	1,32	1.608,5
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,81	3,76	2,95	2,47	2,16	1,97	1,89	1,80	2.554,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,15	4,18	3,54	2,94	2,64	2,49	2,44	2,36	8.390,1
1.1.1.2. Dugoročno	4,35	4,41	3,81	3,33	2,94	2,78	2,73	2,70	10.140,5
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,52	4,56	3,93	3,34	2,88	2,71	2,67	2,63	5.348,9
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,17	4,26	3,65	3,31	3,00	2,86	2,81	2,79	4.791,7
1.2. Nefinancijska društva	3,43	3,33	2,53	2,08	1,76	1,57	1,52	1,46	7.161,5
1.2.1. Oročeni depoziti	3,43	3,33	2,53	2,08	1,76	1,57	1,52	1,46	7.161,5
1.2.1.1. Kratkoročno	3,68	3,34	2,37	1,97	1,58	1,40	1,40	1,35	4.097,8
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,33	2,39	1,53	1,34	1,17	0,85	1,01	0,80	1.194,5
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	4,17	3,78	2,44	2,01	1,57	1,24	1,16	1,14	1.209,9
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,03	4,29	3,19	2,38	2,00	1,98	1,93	1,89	1.693,4
1.2.1.2. Dugoročno	3,02	3,29	2,99	2,28	2,23	1,87	1,73	1,60	3.063,7
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,07	4,03	3,22	2,82	2,45	2,33	2,29	2,20	1.624,4
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	2,78	2,85	2,69	1,80	1,83	1,26	1,09	0,93	1.439,2
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	0,52	0,61	0,54	0,64	0,20	0,17	0,22	628,0
2. Krediti	8,60	8,17	7,78	7,49	7,07	6,92	6,85	6,78	63.469,8
2.1. Kućanstva	9,53	9,44	9,23	8,72	8,18	8,04	7,97	7,90	40.646,9
2.1.1. Stambeni krediti	6,49	6,45	6,46	5,95	5,49	5,27	5,21	5,17	7.163,5
2.1.1.1. Kratkoročno	–	5,37	–	–	6,17	–	–	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	6,49	6,45	6,46	5,95	5,49	5,27	5,21	5,17	7.163,5
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,41	6,45	6,20	5,63	5,22	4,99	4,94	4,96	81,4
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	6,49	6,45	6,46	5,95	5,49	5,27	5,22	5,18	7.082,2
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	10,10	9,98	9,68	9,13	8,63	8,56	8,52	8,48	33.483,3
2.1.2.1. Kratkoročno	10,47	10,46	10,10	9,38	8,54	8,52	8,47	8,41	10.288,5
2.1.2.2. Dugoročno	9,82	9,58	9,38	8,97	8,68	8,57	8,54	8,52	23.194,8
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	10,07	9,70	9,35	9,04	8,58	8,49	8,47	8,44	5.355,4
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,75	9,55	9,38	8,95	8,71	8,60	8,57	8,54	17.839,4
Od toga: Obrtnici	9,13	8,35	7,77	7,38	6,84	6,79	6,77	6,67	1.259,2
2.2. Nefinancijska društva	7,42	6,48	5,69	5,49	5,04	4,91	4,85	4,80	22.822,9
2.2.1. Krediti	7,42	6,48	5,69	5,49	5,04	4,91	4,85	4,80	22.822,9
2.2.1.1. Kratkoročno	7,67	7,08	6,21	6,03	5,41	5,08	4,98	4,84	10.971,8
2.2.1.2. Dugoročno	7,19	5,90	5,18	5,06	4,76	4,76	4,74	4,75	11.851,1
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,61	6,42	5,90	5,80	5,30	5,28	5,18	5,26	4.647,4
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6,62	5,41	4,67	4,55	4,44	4,46	4,47	4,42	7.203,7

Tablice skupine G5 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa za stanja odabranih depozita i kredita kreditnih institucija te sume iznosa knjigovodstvenih stanja tih depozita i kredita, po izvještajnim mjesecima.

Depoziti i krediti kućanstvima i nefinancijskim društvima dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule, na depozite i kredite s valutnom klauzulom te na devizne depozite i kredite.

U tablicama od G5a do G5c navodi se daljnja podjela na depozite i kredite kućanstvima prema instrumentima, prema izvornom dospijeću te prema valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski

franak) odnosno prema valuti (euro i švicarski franak), ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita kućanstvima, kao stavke “od toga” iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod depozita i kredita jesu knjigovodstvena stanja depozita i kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Opisi instrumenata nalaze se u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G1 odnosno G2.

Tablica G5b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (stanja)

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
						Kamatna stopa			
1. Depoziti	3,13	3,09	3,09	3,04	2,86	2,84	2,82	2,79	6.983,2
1.1. Kućanstva	3,12	3,06	3,09	3,04	2,91	2,88	2,87	2,85	6.561,9
1.1.1. Oročeni depoziti	3,12	3,06	3,09	3,04	2,91	2,88	2,87	2,85	6.561,9
1.1.1.1. Kratkoročno	3,32	2,78	2,98	1,98	1,25	1,22	1,19	1,20	156,3
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,25	1,77	1,50	1,11	1,13	1,01	0,89	0,79	11,3
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,66	2,09	1,85	1,61	0,72	0,72	0,69	0,70	28,4
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,78	3,32	3,40	2,22	1,42	1,38	1,36	1,36	116,6
Od toga: uz euro	3,46	2,90	3,11	2,11	1,35	1,31	1,27	1,29	142,5
Od toga: uz američki dolar	2,01	1,82	1,55	1,12	0,31	0,32	0,32	0,32	13,2
1.1.1.2. Dugoročno	3,11	3,08	3,10	3,07	2,95	2,92	2,91	2,89	6.405,6
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,46	3,19	3,00	2,69	2,36	2,19	2,11	1,98	239,8
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,09	3,07	3,10	3,09	2,97	2,95	2,94	2,93	6.165,8
Od toga: uz euro	3,17	3,13	3,14	3,12	3,00	2,97	2,95	2,93	6.312,8
Od toga: uz američki dolar	2,88	2,74	2,48	2,02	0,77	0,45	0,33	0,33	15,9
1.2. Nefinancijska društva	3,16	3,30	3,05	3,04	2,30	2,23	2,16	1,79	421,3
1.2.1. Oročeni depoziti	3,16	3,30	3,05	3,04	2,30	2,23	2,16	1,79	421,3
1.2.1.1. Kratkoročno	3,50	3,81	3,51	2,69	2,66	2,93	2,85	0,97	64,8
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,44	3,37	2,47	0,10	4,10	5,69	5,76	0,35	1,8
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,87	4,41	3,86	1,94	1,43	1,30	0,54	0,51	4,8
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,95	3,51	3,62	3,41	1,19	1,15	1,12	1,03	58,3
Od toga: uz euro	3,51	3,81	3,51	2,69	2,67	2,94	2,85	0,97	64,7
Od toga: uz američki dolar	2,42	2,52	3,06	2,74	0,85	0,86	0,86	0,86	0,1
1.2.1.2. Dugoročno	3,05	2,79	2,77	3,16	2,20	2,05	1,95	1,93	356,5
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,91	2,65	1,92	1,86	1,88	1,67	1,65	1,60	32,6
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,15	2,83	2,99	3,31	2,23	2,08	1,98	1,97	323,9
Od toga: uz euro	3,06	2,79	2,77	3,17	2,20	2,05	1,96	1,94	356,1
Od toga: uz američki dolar	2,17	0,28	–	0,96	0,91	0,40	0,40	0,40	0,1
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti	7,02	6,76	6,61	6,09	5,78	5,95	5,93	5,89	91.843,7
2.1. Kućanstva	7,20	7,10	6,96	6,30	5,99	6,31	6,31	6,29	64.697,9
2.1.1. Stambeni krediti	5,78	5,73	5,60	4,88	4,76	5,24	5,26	5,25	40.865,3
2.1.1.1. Kratkoročno	7,04	4,89	5,78	6,53	2,25	1,51	2,97	4,09	1,5
Od toga: uz euro	7,55	4,89	4,76	6,54	1,89	1,51	2,97	4,09	1,5
Od toga: uz švicarski franak	5,05	–	5,81	0,00	3,25	–	–	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	5,78	5,73	5,60	4,88	4,76	5,24	5,26	5,25	40.863,8
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,27	6,09	5,86	5,00	4,76	4,72	4,72	4,69	124,2
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,77	5,73	5,60	4,88	4,76	5,25	5,26	5,25	40.739,5
Od toga: uz euro	6,09	5,97	5,92	5,73	5,42	5,33	5,32	5,30	39.989,3
Od toga: uz švicarski franak	5,32	5,33	5,02	3,26	3,23	3,03	2,98	2,93	831,0
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	9,32	9,19	9,12	8,78	8,31	8,16	8,11	8,08	23.832,6
2.1.2.1. Kratkoročno	8,50	8,20	7,10	6,91	6,43	6,37	6,10	6,04	190,3
Od toga: uz euro	8,62	8,36	7,26	6,94	6,46	6,40	6,14	6,08	181,2
Od toga: uz švicarski franak	9,75	7,04	4,06	8,24	0,75	0,75	0,76	0,76	0,2
2.1.2.2. Dugoročno	9,33	9,20	9,13	8,80	8,32	8,17	8,13	8,10	23.642,3
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	9,49	9,18	8,94	8,27	7,62	7,33	7,27	7,22	2.151,2
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,30	9,20	9,16	8,86	8,39	8,26	8,22	8,19	21.491,2
Od toga: uz euro	9,50	9,31	9,22	8,84	8,36	8,19	8,14	8,11	23.541,4
Od toga: uz švicarski franak	7,54	7,30	7,09	7,21	6,29	4,37	4,16	4,14	43,8
Od toga: Obrtnici	6,81	6,41	6,25	6,12	6,07	5,97	5,91	5,91	2.063,3

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
	Kamatna stopa						Kamatna stopa	Iznos	
2.2. Nefinancijska društva	6,64	5,94	5,74	5,53	5,20	5,07	5,00	4,94	27.145,8
2.2.1. Krediti	6,64	5,94	5,74	5,53	5,20	5,07	5,00	4,94	27.145,8
2.2.1.1. Kratkoročno	7,90	7,45	7,09	6,83	6,20	5,76	5,72	5,59	2.782,6
Od toga: uz euro	7,90	7,46	7,10	6,84	6,20	5,77	5,72	5,59	2.781,8
Od toga: uz švicarski franak	8,31	4,64	4,59	4,95	3,46	0,00	2,04	2,04	0,2
2.2.1.2. Dugoročno	6,38	5,70	5,58	5,34	5,08	4,99	4,91	4,87	24.363,2
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,68	7,08	6,69	6,32	5,89	5,78	5,68	5,57	3.920,4
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,84	5,28	5,28	5,10	4,91	4,83	4,76	4,73	20.442,8
Od toga: uz euro	6,44	5,73	5,60	5,35	5,09	5,00	4,92	4,88	24.142,2
Od toga: uz švicarski franak	4,88	4,81	4,65	4,41	3,89	3,73	3,87	3,83	187,7

Tablica G5c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (stanja)
vagai mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
						Kamatna stopa			
1. Depoziti	3,57	3,58	2,97	2,51	1,98	1,82	1,77	1,69	119.762,9
1.1. Kućanstva	3,60	3,57	2,98	2,56	2,05	1,87	1,82	1,75	108.257,3
1.1.1. Oročeni depoziti	3,60	3,57	2,98	2,56	2,05	1,87	1,82	1,75	108.257,3
1.1.1.1. Kratkoročno	3,31	3,30	2,60	2,09	1,55	1,35	1,29	1,23	44.004,2
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,31	2,20	1,58	1,20	0,73	0,59	0,54	0,48	3.283,7
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,91	2,84	2,05	1,63	1,08	0,86	0,80	0,75	5.886,4
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,52	3,51	2,82	2,27	1,71	1,51	1,44	1,38	34.834,
Od toga: u euro	3,38	3,36	2,66	2,13	1,58	1,39	1,33	1,26	38.666,7
Od toga: u američkom dolaru	2,79	2,70	2,25	1,92	1,43	1,19	1,12	1,06	3.746,5
1.1.1.2. Dugoročno	4,02	3,98	3,36	2,94	2,42	2,23	2,18	2,11	64.253,2
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,93	3,94	3,24	2,75	2,15	1,94	1,88	1,80	29.860,4
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,14	4,02	3,51	3,15	2,67	2,50	2,44	2,38	34.392,8
Od toga: u euro	4,09	4,05	3,41	2,98	2,46	2,27	2,21	2,14	58.432,5
Od toga: u američkom dolaru	3,35	3,42	2,98	2,59	2,15	1,99	1,95	1,88	4.338,7
1.2. Nefinancijska društva	3,18	3,65	2,91	1,86	1,36	1,32	1,28	1,17	11.505,5
1.2.1. Oročeni depoziti	3,18	3,65	2,91	1,86	1,36	1,32	1,28	1,17	11.505,5
1.2.1.1. Kratkoročno	3,13	2,69	2,94	1,80	1,07	0,98	0,93	0,79	6.905,7
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,66	1,77	1,38	0,99	0,45	0,32	0,28	0,20	2.732,2
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,42	3,07	2,32	1,86	1,20	1,04	1,02	0,82	1.185,5
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,85	3,85	4,28	2,33	1,67	1,46	1,37	1,32	2.988,0
Od toga: u euro	3,22	2,79	3,07	1,81	1,09	0,97	0,92	0,75	5.960,8
Od toga: u američkom dolaru	2,45	2,02	1,39	1,72	0,91	1,03	1,02	1,06	920,2
1.2.1.2. Dugoročno	3,53	5,83	2,78	2,19	1,86	1,81	1,79	1,73	4.599,8
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,74	6,32	3,08	2,58	1,91	1,84	1,83	1,79	3.903,9
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,33	2,31	2,02	1,56	1,51	1,57	1,52	1,41	695,9
Od toga: u euro	3,76	6,09	3,04	2,34	1,86	1,82	1,80	1,74	4.461,5
Od toga: u američkom dolaru	2,13	2,57	1,88	1,44	1,82	1,53	1,48	1,48	134,5
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti	6,30	5,30	5,13	5,10	4,62	4,22	4,27	4,32	10.998,9
2.1. Kućanstva	6,21	5,34	5,19	5,07	4,59	4,64	4,70	4,78	230,4
2.1.1. Stambeni krediti	6,02	5,97	5,95	3,55	3,79	4,33	4,33	4,34	1,3
2.1.1.1. Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euro	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u švicarskom franku	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	6,02	5,97	5,95	3,55	3,79	4,33	4,33	4,34	1,3
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,16	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	6,02	5,97	5,95	3,55	3,79	4,33	4,33	4,34	1,3
Od toga: u euro	7,35	7,77	8,04	7,80	7,07	7,08	7,08	7,09	0,4
Od toga: u švicarskom franku	5,84	5,77	5,80	3,30	3,30	3,28	3,28	3,28	0,9
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	6,22	5,31	5,16	5,13	4,60	4,64	4,70	4,78	229,1
2.1.2.1. Kratkoročno	1,27	1,78	1,92	4,30	3,23	4,05	4,18	0,72	40,2
Od toga: u euro	1,24	1,77	1,93	4,29	3,23	4,04	4,18	0,72	40,2
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	8,14	8,14	8,14	8,14	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	7,27	6,27	6,21	5,88	5,43	5,25	5,22	5,64	188,8
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	7,43	7,24	6,96	5,94	5,56	5,39	5,41	6,08	92,7
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	7,19	6,15	6,02	5,87	5,42	5,24	5,21	5,22	96,2
Od toga: u euro	7,41	6,20	6,21	5,83	5,40	5,27	5,25	5,66	187,4
Od toga: u švicarskom franku	6,26	6,87	6,16	6,52	6,02	3,73	3,73	3,73	1,4
Od toga: Obrtnici	7,27	6,79	6,68	6,40	5,59	5,38	5,31	5,33	71,2

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
		Kamatna stopa							Kamatna stopa
2.2. Nefinancijska društva	6,30	5,30	5,13	5,10	4,62	4,21	4,27	4,31	10.768,5
2.2.1. Krediti	6,30	5,30	5,13	5,10	4,62	4,21	4,27	4,31	10.768,5
2.2.1.1. Kratkoročno	6,87	5,78	5,08	5,82	4,77	3,14	3,05	3,15	2.111,5
Od toga: u euru	7,29	5,74	5,00	5,81	4,92	3,55	3,42	3,38	1.784,8
Od toga: u američkom dolaru	5,16	6,10	5,90	5,02	2,27	1,83	1,72	1,91	326,2
2.2.1.2. Dugoročno	6,18	5,19	5,15	4,96	4,60	4,52	4,60	4,59	8.657,0
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,59	5,94	6,03	5,67	4,79	4,82	5,09	5,14	2.314,6
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,87	4,82	4,83	4,81	4,54	4,42	4,43	4,39	6.342,4
Od toga: u euru	6,27	5,19	5,16	4,92	4,59	4,51	4,60	4,59	8.379,8
Od toga: u američkom dolaru	5,86	5,22	5,68	5,32	4,73	4,72	4,63	4,69	214,5

Tablica G6a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)
 vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
	III.		IV.*						
	Kamatna stopa						Kamatna stopa	Iznos	
1. Depoziti	3,23	2,89	2,42	2,07	1,76	1,46	1,30	1,23	3.432,5
1.1. Kućanstva	3,75	3,43	2,89	2,43	2,15	1,82	1,76	1,61	1.694,4
1.1.1. Oročeni depoziti	3,75	3,43	2,89	2,43	2,15	1,82	1,76	1,61	1.694,4
1.1.1.1. Kratkoročno	3,65	3,27	2,73	2,26	1,98	1,59	1,54	1,39	1.253,9
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,17	2,39	2,12	1,66	1,50	1,12	1,04	0,94	388,7
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,76	3,53	2,84	2,43	1,94	1,58	1,51	1,32	314,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,06	3,91	3,25	2,68	2,34	1,94	1,93	1,74	551,0
1.1.1.2. Dugoročno	4,55	4,41	3,69	3,13	2,74	2,43	2,36	2,26	440,5
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,42	4,43	3,64	3,13	2,74	2,39	2,34	2,24	318,7
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,78	4,32	3,82	3,14	2,74	2,54	2,40	2,31	121,8
1.2. Nefinancijska društva	3,03	2,68	1,77	1,84	1,39	1,05	1,15	1,20	1.206,6
1.2.1. Oročeni depoziti	3,03	2,68	1,77	1,84	1,39	1,05	1,15	1,20	1.206,6
1.2.1.1. Kratkoročno	3,11	2,59	1,57	1,41	1,16	0,99	1,15	0,82	811,9
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,79	2,05	1,17	1,08	0,85	0,62	1,12	0,60	476,4
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	4,91	3,63	2,37	1,73	1,53	1,04	0,96	1,04	229,0
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,98	3,95	3,20	2,25	1,98	1,62	1,60	1,39	106,5
1.2.1.2. Dugoročno	2,94	4,20	3,16	3,01	2,44	1,55	1,25	1,97	394,7
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,92	3,89	3,26	3,05	2,49	1,77	1,67	2,00	371,7
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,96	4,87	2,13	2,70	1,57	1,18	0,74	1,44	23,0
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	0,43	–	0,13	0,65	0,05	0,19	0,07	531,5
2. Krediti	9,74	9,50	8,83	8,38	7,62	7,26	7,24	7,19	18.301,2
2.1. Kućanstva	10,58	10,56	10,13	9,41	8,57	8,41	8,33	8,28	13.105,7
2.1.1. Stambeni krediti	5,34	5,74	5,81	5,27	5,09	4,88	4,82	4,80	786,3
2.1.1.1. Kratkoročno	–	5,31	5,86	5,36	5,14	4,93	4,81	4,71	104,6
2.1.1.2. Dugoročno	5,34	5,90	5,78	5,25	5,08	4,87	4,82	4,81	681,7
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,91	6,28	5,44	5,36	5,20	4,83	4,75	4,80	15,8
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,33	5,89	5,79	5,25	5,08	4,88	4,82	4,81	665,9
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	10,61	10,56	10,14	9,43	8,63	8,59	8,55	8,51	12.319,4
2.1.2.1. Kratkoročno	10,49	10,50	10,13	9,40	8,55	8,53	8,49	8,45	9.836,3
2.1.2.2. Dugoročno	11,16	10,86	10,20	9,57	8,99	8,79	8,78	8,74	2.483,1
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	11,18	10,68	9,93	9,51	8,62	8,50	8,45	8,39	1.378,2
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	11,10	11,18	10,70	9,72	9,52	9,12	9,18	9,18	1.104,8
Od toga: Obrtnici	9,72	10,13	9,87	9,36	8,87	8,62	8,78	8,59	310,3
2.2. Nefinancijska društva	7,51	6,50	5,61	5,48	5,08	4,48	4,40	4,44	5.195,5
Krediti	7,51	6,50	5,61	5,48	5,08	4,48	4,40	4,44	5.195,5
2.2.1.1. Kratkoročno	7,51	6,62	5,50	5,42	5,12	4,44	4,40	4,46	4.391,8
2.2.1.2. Dugoročno	7,46	5,69	6,35	6,02	4,90	4,79	4,45	4,35	803,7
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,83	6,57	6,62	6,18	5,13	4,68	4,45	4,05	585,4
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,95	4,39	5,99	5,79	4,73	5,00	4,46	5,14	218,2

Tablice skupine G6 • Podaci o kamatnim stopama i iznosima novih poslova za potkategorije kredita i depozita iz tablica G6a do G6c prikazani su detaljnije u tablicama skupina od G1 do G3.

U tablice od G6a do G6c nisu uključeni prekonoćni depoziti i revolving krediti. U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa kreditnih institucija za odabrane agregirane kategorije novih depozitnih poslova (samo za oročene depozite) i novih kreditnih poslova (za kredite koji nisu prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim

karticama) te sume iznosa novih poslova za te kategorije depozita i kredita. Prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama prikazani su kao knjigovodstvena stanja. Depoziti i krediti kućanstvima i nefinancijskim društvima dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule (Tablica G6a), na depozite i kredite s valutnom klauzulom (Tablica G6b) i na devizne depozite i kredite (Tablica G6c).

Opisi podjele po instrumentima, sektoru protustranke, ročnosti i valuti nalaze se u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupina G1 do G3.

Tablica G6b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.				2016. V.
						III.	IV.			
						Kamatna stopa				Kamatna stopa
1. Depoziti	3,37	3,69	3,41	3,11	3,03	1,85	1,99	1,74	43,9	
1.1. Kućanstva	3,19	2,87	3,48	2,52	2,62	2,21	2,21	2,00	36,5	
1.1.1. Oročeni depoziti	3,19	2,87	3,48	2,52	2,62	2,21	2,21	2,00	36,5	
1.1.1.1. Kratkoročno	2,61	2,17	3,00	1,38	0,66	0,65	0,43	0,68	2,5	
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,18	1,75	1,34	0,92	1,10	0,71	0,38	0,31	1,5	
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,01	1,90	1,74	1,84	0,84	0,43	0,66	0,86	0,2	
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,27	4,85	4,81	1,68	0,39	0,94	1,31	1,31	0,8	
Od toga: uz euro	2,94	2,57	3,72	1,66	0,66	0,65	0,43	0,68	2,5	
Od toga: uz američki dolar	1,88	1,51	1,10	0,79	–	–	–	–	–	
1.1.1.2. Dugoročno	3,31	3,14	3,59	2,97	2,84	2,31	2,29	2,10	34,0	
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,43	3,74	4,03	2,58	1,59	1,97	1,53	1,59	1,6	
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,18	3,08	3,55	2,99	2,84	2,34	2,32	2,12	32,3	
Od toga: uz euro	3,31	3,14	3,59	2,97	2,84	2,31	2,29	2,10	34,0	
Od toga: uz američki dolar	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	
1.2. Nefinancijska društva	3,54	4,76	3,23	3,65	3,41	0,57	0,65	0,48	7,4	
1.2.1. Oročeni depoziti	3,54	4,76	3,23	3,65	3,41	0,57	0,65	0,48	7,4	
1.2.1.1. Kratkoročno	3,14	4,79	3,26	1,85	3,93	0,30	0,66	0,53	2,9	
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,79	3,64	2,01	1,09	4,22	0,02	1,54	0,68	0,4	
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,46	5,96	1,34	1,94	0,80	–	0,41	0,20	0,1	
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,94	3,48	3,36	1,80	0,90	0,32	0,70	0,51	2,4	
Od toga: uz euro	3,18	4,79	3,26	1,85	3,93	0,30	0,66	0,53	2,9	
Od toga: uz američki dolar	1,15	4,00	3,80	3,00	3,00	–	–	–	–	
1.2.1.2. Dugoročno	3,72	4,64	2,53	4,11	2,77	0,81	0,55	0,45	4,5	
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,41	4,73	2,79	1,95	1,51	1,63	0,76	0,44	2,1	
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	4,24	2,40	1,37	4,12	2,90	0,31	0,05	0,46	2,4	
Od toga: uz euro	3,72	4,64	2,53	4,11	2,77	0,81	0,55	0,45	4,5	
Od toga: uz američki dolar	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
1.3. Krediti s osnovne repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
2. Krediti	7,27	6,80	5,91	6,14	5,85	5,56	5,44	5,14	2.430,1	
2.1. Kućanstva	7,60	7,05	6,39	6,68	5,89	5,84	5,98	5,85	829,4	
2.1.1. Stambeni krediti	5,63	5,22	5,12	5,13	5,63	5,57	5,25	4,81	393,1	
2.1.1.1. Kratkoročno	5,50	5,39	5,54	5,36	4,77	4,51	4,41	4,36	27,7	
Od toga: uz euro	5,50	5,39	5,54	5,36	4,77	4,51	4,41	4,36	27,7	
Od toga: uz švicarski franak	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
2.1.1.2. Dugoročno	5,64	5,20	5,06	5,11	5,64	5,59	5,29	4,85	365,4	
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,85	5,11	5,39	5,10	4,34	4,37	4,13	4,26	4,6	
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,64	5,20	5,05	5,11	5,64	5,61	5,30	4,86	360,8	
Od toga: uz euro	5,68	5,43	5,29	5,20	5,64	5,59	5,30	4,85	364,7	
Od toga: uz švicarski franak	5,53	3,50	2,30	3,60	2,12	–	4,33	–	–	
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	8,63	8,38	6,86	7,53	7,00	6,66	6,94	6,78	436,3	
2.1.2.1. Kratkoročno	8,50	8,03	6,42	6,44	5,33	5,90	6,18	5,96	43,1	
Od toga: uz euro	8,55	8,06	6,47	6,46	5,35	5,92	6,19	5,96	43,1	
Od toga: uz švicarski franak	6,77	5,35	–	–	2,84	–	–	–	–	
2.1.2.2. Dugoročno	8,65	8,43	6,90	7,65	7,22	6,76	7,02	6,87	393,2	
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	8,66	8,00	5,97	7,17	6,77	6,14	6,56	6,18	96,5	
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	8,64	8,57	7,43	7,78	7,31	6,95	7,14	7,10	296,7	
Od toga: uz euro	8,68	8,44	6,92	7,67	7,23	6,78	7,03	6,90	388,4	
Od toga: uz švicarski franak	6,87	6,72	5,52	7,24	2,58	3,61	–	5,61	1,1	
Od toga: Obrtnici	7,32	7,36	6,58	5,98	5,79	6,18	6,05	5,55	63,2	

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
	Kamatna stopa						Kamatna stopa	Iznos	
2.2. Nefinancijska društva	7,16	6,70	5,70	5,94	5,79	5,12	4,92	4,77	1.600,7
2.2.1. Krediti	7,16	6,70	5,70	5,94	5,79	5,12	4,92	4,77	1.600,7
2.2.1.1. Kratkoročno	8,02	7,05	5,33	6,08	6,15	5,64	4,35	4,94	535,9
Od toga: uz euro	8,01	7,05	5,33	6,08	6,14	5,64	4,35	4,94	535,9
Od toga: uz švicarski franak	–	–	–	–	7,00	–	3,20	–	–
2.2.1.2. Dugoročno	6,36	6,37	6,22	5,84	5,57	4,91	5,27	4,68	1.064,8
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,91	6,95	6,13	6,06	4,94	4,84	6,18	4,55	403,5
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,88	5,89	6,26	5,52	5,81	4,94	4,90	4,76	661,2
Od toga: uz euro	6,39	6,37	6,23	5,84	5,57	4,91	5,27	4,68	1.064,8
Od toga: uz švicarski franak	5,28	–	5,38	–	–	3,73	–	–	–

Tablica G6c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (novi poslovi)
 vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
		Kamatna stopa							Kamatna stopa
1. Depoziti	2,90	2,67	2,20	1,93	1,20	0,93	1,20	0,84	8.866,8
1.1. Kućanstva	3,25	3,16	2,52	2,10	1,52	1,12	1,18	1,04	6.028,7
1.1.1. Oročeni depoziti	3,25	3,16	2,52	2,10	1,52	1,12	1,18	1,04	6.028,7
1.1.1.1. Kratkoročno	3,06	2,97	2,25	1,76	1,20	0,88	0,86	0,76	3.464,1
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,37	2,07	1,62	1,20	0,68	0,54	0,51	0,54	811,5
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,84	2,72	2,14	1,63	1,12	0,70	0,80	0,59	561,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,39	3,30	2,52	2,00	1,39	1,04	1,00	0,89	2.091,5
Od toga: u euro	3,12	3,01	2,31	1,78	1,23	0,88	0,88	0,75	3.027,7
Od toga: u američkom dolaru	2,75	2,52	2,02	1,73	1,12	1,01	0,80	0,96	326,1
1.1.1.2. Dugoročno	3,96	3,90	3,07	2,61	2,00	1,49	1,61	1,43	2.564,6
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,95	3,80	2,99	2,61	1,98	1,40	1,43	1,33	1.541,0
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,01	4,18	3,24	2,63	2,04	1,63	1,83	1,57	1.023,6
Od toga: u euro	4,07	3,98	3,11	2,65	2,03	1,50	1,60	1,43	2.407,3
Od toga: u američkom dolaru	3,56	3,47	2,93	2,39	1,80	1,45	1,82	1,41	132,0
1.2. Nefinancijska društva	2,32	1,74	1,41	1,39	0,55	0,43	1,25	0,40	2.838,2
1.2.1. Oročeni depoziti	2,32	1,74	1,41	1,39	0,55	0,43	1,25	0,40	2.838,2
1.2.1.1. Kratkoročno	2,27	1,60	1,36	1,20	0,48	0,41	0,32	0,25	2.637,2
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,07	1,09	0,86	0,76	0,28	0,15	0,14	0,12	2.099,7
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,50	3,09	2,21	1,74	0,95	0,62	0,79	0,49	171,4
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,18	3,66	2,91	1,76	1,39	1,12	0,78	0,89	366,2
Od toga: u euro	2,50	1,95	1,51	1,24	0,46	0,37	0,29	0,16	2.288,8
Od toga: u američkom dolaru	1,37	0,60	0,58	0,56	0,63	0,72	0,44	0,79	345,5
1.2.1.2. Dugoročno	4,47	3,71	3,34	2,80	1,23	0,64	2,00	2,37	200,9
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,56	3,52	3,39	2,84	1,22	0,38	2,00	2,82	146,3
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,19	4,41	3,04	1,70	1,41	1,25	1,80	1,18	54,6
Od toga: u euro	4,53	4,70	3,72	2,80	1,25	0,64	2,00	2,40	195,3
Od toga: u američkom dolaru	2,82	2,51	2,39	–	0,05	–	1,37	1,54	5,7
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti	6,41	4,74	4,48	4,49	3,51	2,28	3,65	2,26	1.195,6
2.1. Kućanstva	0,41	0,16	1,45	2,19	1,88	3,00	0,60	4,67	147,5
2.1.1. Stambeni krediti	–	–	–	–	–	–	–	6,17	1,1
2.1.1.1. Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euro	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u švicarskom franku	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	–	–	–	–	–	–	–	6,17	1,1
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	6,17	1,1
Od toga: u euro	–	–	–	–	–	–	–	6,17	1,1
Od toga: u švicarskom franku	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	0,41	0,16	1,45	2,19	1,88	3,00	0,60	4,66	146,3
2.1.2.1. Kratkoročno	0,32	0,16	0,86	0,79	0,26	2,92	0,15	0,18	36,6
Od toga: u euro	0,31	0,16	0,85	0,78	0,25	2,92	0,15	0,17	36,6
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	8,14	8,14	8,14	8,14	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	9,81	–	6,69	5,24	4,70	4,11	4,24	6,16	109,7
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	–	–	5,43	4,80	4,15	4,29	3,58	6,15	106,6
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,81	–	7,75	5,28	4,75	3,96	4,65	6,59	3,1
Od toga: u euro	9,95	–	6,69	5,24	4,70	4,11	4,24	6,16	109,7
Od toga: u švicarskom franku	7,98	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: obrtnici	4,43	0,00	5,85	4,42	4,70	3,99	3,59	4,97	4,6

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		2016. V.	
						III.	IV.		
	Kamatna stopa						Kamatna stopa	Iznos	
2.2. Nefinancijska društva	6,59	4,88	4,60	4,62	3,55	2,23	3,72	1,92	1.048,1
2.2.1. Krediti	6,59	4,88	4,60	4,62	3,55	2,23	3,72	1,92	1.048,1
2.2.1.1. Kratkoročno	6,38	3,79	3,69	4,32	3,51	1,86	1,61	1,44	888,3
Od toga: u euru	6,54	3,77	3,64	4,61	4,26	2,19	1,94	1,54	609,2
Od toga: u američkom dolaru	6,03	7,06	2,73	3,16	1,54	1,21	1,02	1,22	279,1
2.2.1.2. Dugoročno	7,05	5,99	6,70	5,27	3,56	3,98	6,17	4,57	159,8
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,12	5,42	6,39	5,40	3,79	5,55	6,27	4,64	53,5
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	7,03	6,58	6,76	5,18	2,17	1,08	4,09	4,54	106,3
Od toga: u euru	7,05	5,96	6,69	6,02	4,15	4,63	6,25	4,57	159,8
Od toga: u američkom dolaru	–	6,19	7,91	4,92	2,22	0,57	3,70	–	–

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržištu

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	Do opoziva	2 – 6 dana	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003.		3,12	3,35	2,80	3,39	3,42	3,58	3,76	4,14	4,91
2004.		4,98	4,94	4,67	5,66	4,85	5,37	5,82	5,88	6,35
2005.		2,97	4,45	4,91	4,27	3,52	3,69	4,20	4,57	5,33
2006.		2,36	2,37	2,30	2,82	2,31	2,77	2,68	3,36	3,81
2007.		4,97	5,30	4,91	4,00	5,45	5,51	5,59	5,87	5,86
2008.		5,86	5,64	4,79	–	5,22	6,59	6,50	6,88	7,38
2009.		7,22	6,97	6,30	6,50	7,76	7,79	8,53	8,98	9,31
2010.		0,89	1,23	1,25	–	1,16	1,23	1,82	1,74	2,92
2011.		0,86	0,98	1,92	–	0,89	1,22	1,46	2,25	3,31
2012.		1,09	1,67	1,37	–	1,09	1,38	2,20	1,75	3,79
2013.		0,37	0,33	1,00	–	0,73	1,01	0,63	1,02	2,36
2014.		0,34	0,36	0,83	–	0,48	0,54	0,57	0,79	0,95
2015.	srpanj	0,43	0,55	–	–	0,93	0,65	1,10	0,76	–
	kolovoz	0,65	–	–	–	0,68	1,00	1,25	0,90	1,49
	rujan	1,28	2,53	–	–	1,52	1,87	2,28	1,80	1,80
	listopad	0,42	–	–	–	0,49	0,75	0,50	0,87	–
	studen	0,35	–	–	–	0,35	0,45	0,51	0,60	1,40
	prosinac	0,49	0,50	–	–	0,52	0,52	0,32	–	–
2016.	siječanj	0,59	–	–	–	0,25	0,42	0,20	–	–
	veljača	0,47	–	–	–	0,21	0,33	0,90	–	–
	ožujak	0,44	–	–	–	0,45	0,14	0,65	–	0,80
	travanj	0,30	–	–	–	–	0,21	0,60	–	0,70
	svibanj	0,01	–	–	–	0,53	0,41	0,68	–	0,75
	lipanj	0,13	–	–	–	–	0,41	0,50	–	–

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržištu • U Tablici G7a iskazuju se vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa ostvarenih u izravnoj međusobnoj trgovini depozitima kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu te ne uključuju izravnu i repo trgovinu vrijednosnim papirima niti transakcije s drugim pravnim i fizičkim osobama. Godišnji prosjeci izračunati su kao jednostavni prosjeci vaganih mjesečnih prosjeka. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospelja: u stupcu 3 – O/N (prekonoćno dospelje), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja

transakcije, a povrat sredstava sljedećeg radnog dana, u stupcu 4 – T/N (“TOM/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, a povrat sredstava sljedećeg radnog dana, u stupcu 5 – S/N (“SPOT/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, a povrat sredstava sljedećeg radnog dana, u stupcu 6 dospelje do opoziva, u stupcu 7 dospelje 2 do 6 dana, zatim u sljedećim stupcima: 1 tjedan, 2 tjedna, 1 mjesec te 3 mjeseca.

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR)
jednostavni mjesečni prosjeci jednostavnih dnevnih prosjeka kotacija banaka

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.	6 mj.	9 mj.	12 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003.		3,55	3,59	3,63	3,94	4,11	5,03	5,37	5,77	–	–
2004.		5,31	5,42	5,56	5,79	6,04	10,11	7,33	7,61	–	–
2005.		3,62	3,74	3,79	4,30	4,59	5,98	6,21	6,45	–	–
2006.		2,90	2,96	3,00	3,28	3,52	4,24	4,49	4,67	4,66	4,82
2007.		5,18	5,28	5,27	5,50	5,61	5,73	5,66	5,58	5,55	5,59
2008.		5,96	6,15	6,23	6,72	6,80	6,88	7,17	7,19	7,18	7,20
2009.		7,16	7,49	7,72	8,33	8,63	9,15	8,96	8,68	8,48	8,41
2010.		1,04	1,05	1,05	1,17	1,31	1,57	2,44	3,32	3,74	4,12
2011.		1,03	1,06	1,09	1,27	1,53	2,11	3,15	3,84	4,12	4,39
2012.		1,23	1,21	1,20	1,37	1,58	2,12	3,42	4,14	4,37	4,58
2013.		0,59	0,60	0,60	0,67	0,75	0,94	1,50	2,10	2,40	2,66
2014.		0,47	0,47	0,47	0,58	0,63	0,75	0,97	1,32	1,57	1,81
2015.		0,70	0,66	0,61	0,82	0,90	1,05	1,23	1,43	1,65	1,88
2015.	srpanj	0,78	0,79	0,78	0,90	0,94	1,02	1,09	1,24	1,47	1,71
	kolovoz	0,95	0,97	0,88	1,02	1,03	1,09	1,16	1,31	1,51	1,73
	rujan ^a	1,73	1,63	1,36	1,70	1,77	1,80	1,87	1,89	1,99	2,09
	listopad	1,02			1,10	1,21	1,49	1,75	1,89	2,04	2,28
	studen	0,77			0,83	0,90	1,14	1,41	1,70	1,94	2,15
	prosinac	0,65			0,72	0,80	0,98	1,24	1,53	1,74	1,96
2016.	siječanj	0,61			0,65	0,73	0,90	1,06	1,34	1,53	1,74
	veljača	0,51			0,53	0,60	0,71	0,88	1,14	1,35	1,54
	ožujak	0,40			0,48	0,55	0,64	0,83	1,05	1,26	1,41
	travanj	0,40			0,48	0,54	0,63	0,82	1,01	1,22	1,36
	svibanj	0,37			0,46	0,52	0,61	0,80	0,98	1,18	1,32
	lipanj	0,37			0,46	0,52	0,61	0,80	0,98	1,17	1,31

^a Od 21. rujna 2015. ukinut je izračun ZIBOR-a za dospijeca T/N ("TOM/NEXT") i S/N ("SPOT/NEXT").

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR) • U Tablici G7b iskazuju se jednostavni mjesečni prosjeci dnevnih vrijednosti kamatnog indeksa ZIBOR, a godišnji prosjeci jesu jednostavni prosjeci jednostavnih mjesečnih prosjeka. Indeksi ZIBOR (engl. *Zagreb Interbank Offered Rates*) jedinstvene su referentne kamatne stope na hrvatskom međubankovnom tržištu. Službeni izračun ZIBOR-a prema dospijecima temelji se na izračunu prosječnih vrijednosti kamatnih stopa osam najvećih hrvatskih banaka kotiranih na Reutersovu sustavu točno u 11.00 sati svakoga radnog dana. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospijeca: u stupcu 3 – O/N

(prekonoćno dospijeca), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 4 – T/N ("TOM/NEXT"), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 5 – S/N ("SPOT/NEXT"), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 6 tjedan dana, zatim u sljedećim stupcima: 2 tjedna, 1 mjesec, 3 mjeseca, 6 mjeseci, 9 mjeseci te 12 mjeseci.

Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske

Godina	Mjesec	Izdani u kunama			Izdani uz valutnu klauzulu u eurima	
		3 mj.	6 mj.	12 mj.	3 mj.	12 mj.
2000.		9,97	9,43	–	–	–
2001.		6,18	7,01	–	–	–
2002.		2,66	3,45	3,77	–	–
2003.		3,41	4,31	4,80	–	–
2004.		4,64	5,74	6,38	–	–
2005.		3,96	4,65	4,99	–	–
2006.		3,07	3,37	3,87	–	–
2007.		3,29	3,49	4,08	–	–
2008.		4,39	5,24	5,98	–	7,95
2009.		6,95	7,25	7,52	–	7,09
2010.		2,19	3,28	4,01	–	3,37
2011.		2,60	3,53	3,91	3,76	3,46
2012.		2,74	3,59	3,93	2,71	3,26
2013.		0,97	1,70	2,54	0,64	1,38
2014.		0,49	0,99	1,86	0,38	0,51
2015.		0,36	0,50	1,50	0,23	0,40
2015.	srpanj	–	–	–	–	–
	kolovoz	–	0,40	1,50	0,20	0,30
	rujan	–	–	1,50	–	–
	listopad	–	–	1,50	–	0,40
	studen	0,43	0,55	1,50	0,20	0,40
	prosinac	0,43	0,55	1,48	–	0,40
2016.	siječanj	–	–	1,43	–	0,40
	veljača	0,40	0,50	1,17	0,20	0,30
	ožujak	0,40	0,50	0,99	–	–
	travanj	–	–	0,97	–	–
	svibanj	–	–	0,96	–	0,25
	lipanj	–	–	0,94	–	–

Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske • U Tablici G8a iskazuju se vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa ostvarenih na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija Republike Hrvatske. Dnevne kamatne stope odgovaraju ostvarenom jedinstvenom prinosu pri izdavanju na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija.

Godišnji prosjeci jesu obični prosjek vaganih mjesečnih prosjeka.

Vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa izračunavaju se zasebno za trezorske zapise izdane u kunama i za trezorske zapise izdane uz valutnu klauzulu u eurima te posebno za svako ugovoreno izvorno dospijeće (91 dan, 182 ili 364 dana).

Tablica G8b: Prinosi do dospijea na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospijea

Godi- na	Mjesec	USD				EUR		HRK s valutnom kla- uzulom u EUR				HRK					
		6 g.	7 g.	9 g.	10 g.	4 g.	8 g.	5 g.	6 g.	8 g.	10 g.	2 g.	3 g.	4 g.	6 g.	10 g.	11 g.
2001.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2002.		-	-	5,32	-	5,77	5,80	-	5,69	-	6,42	-	-	-	-	-	-
2003.		-	4,19	-	-	-	4,93	4,39	4,70	5,19	-	-	-	6,01	-	-	-
2004.		4,48	4,23	-	-	3,66	-	4,54	-	5,02	-	-	5,82	6,19	-	-	-
2005.		4,70	-	-	-	3,19	3,66	-	3,73	-	-	4,07	5,17	4,24	-	4,42	-
2006.		-	-	-	-	4,04	4,19	4,42	4,36	-	-	4,06	4,60	4,15	-	4,17	-
2007.		-	-	-	-	4,62	-	4,83	-	-	-	4,71	4,24	-	4,98	5,04	-
2008.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,50	-	-	5,32	-	-
2009.		-	-	-	5,83	4,51	-	-	-	-	6,44	-	-	8,14	7,95	-	-
2010.		-	-	5,66	5,69	4,30	-	-	-	-	6,05	-	5,28	5,97	5,81	6,37	-
2011.		-	-	6,51	6,24	5,04	-	-	-	6,47	-	4,75	5,30	5,66	6,27	-	-
2012.		-	5,45	6,68	-	-	-	-	-	6,60	5,86	6,36	4,63	5,54	6,63	-	-
2013.		5,17	5,08	5,90	5,71	-	-	-	4,59	-	4,16	3,35	3,74	4,17	4,99	-	-
2014.		4,68	4,95	5,20	5,47	3,08	3,83	3,64	4,19	4,29	4,64	2,87	3,67	3,91	4,23	-	-
2015.		4,57	5,08	4,82	-	2,72	-	3,03	-	3,55	3,99	2,34	2,73	3,12	-	3,98	3,96
2015.	srpanj	4,78	-	5,21	-	-	-	3,31	-	-	-	2,4	2,78	-	-	4,23	-
	kolovoz	4,79	-	-	-	-	-	3,09	-	-	-	2,34	2,62	-	-	3,9	-
	rujan	4,69	-	-	-	-	-	2,94	-	-	-	2,79	2,85	2,91	-	3,91	-
	listopad	-	4,93	-	-	-	-	-	-	-	-	2,7	3,07	2,93	-	3,93	-
	studenj	-	5,09	-	-	-	-	-	-	-	-	2,64	2,89	3,26	-	3,86	-
	prosinac	-	5,21	-	-	-	-	-	-	-	-	2,52	2,81	3,2	-	4,02	4,09
2016.	siječanj	-	5,04	-	-	-	-	-	3,5	3,64	-	2,26	2,57	2,89	-	3,85	4,03
	veljača	-	4,81	-	-	-	-	-	3,48	3,63	-	1,79	-	2,41	-	-	3,90
	ožujak	-	4,72	-	-	-	-	-	3,3	3,57	-	1,7	-	2,13	-	-	3,86
	travanj	-	4,46	-	-	-	-	-	3,15	3,42	-	1,51	-	2,05	-	-	3,77
	svibanj	-	4,52	-	-	-	-	-	3,13	3,32	-	1,38	-	1,99	-	-	3,73
	lipanj	-	4,6	-	-	-	-	-	3,12	3,36	-	1,74	-	2,09	-	3,8	3,81

Tablica G8b: Prinosi do dospijea na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospijea • U Tablici G8b iskazuju se prosječni mjesečni i godišnji prinosi do dospijea na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove.

Prosječni mjesečni prinosi do dospijea obični su prosjek dnevnih prinosa do dospijea.

Prosječni godišnji prinosi su obični prosjek mjesečnih prosjeka.

Dnevni se prinosi računaju za svako preostalo dospijee (zaokruženo na cijeli broj godina) tako da se obveznice prvo grupiraju u skupine prema preostalom roku dospijea, a zatim se računa obični prosjek u svakoj takvoj skupini. Preostalo dospijee obveznice na dan računa se kao prirodno zaokruženi broj (interval $t-0,5$ do $t+0,5$) uz pretpostavku godine s 365 dana.

Ovisno o tržištu na kojemu su obveznice izdane, u Republici Hrvatskoj ili na inozemnim tržištima kapitala, i s obzirom na raspoloživost podataka za izračun prinosa do dospijea,

primijenjena je djelomično različita metodologija.

a) Obveznice izdane na domaćem tržištu kapitala

Dnevni prinosi do dospijea izračunavaju se na temelju vaganog prosjeka ostvarene prosječne cijene trgovanja na svim segmentima trgovanja Zagrebačke burze.

Dnevni prinosi izračunavaju se i u slučaju da određenog dana nisu ostvarene transakcije trgovanja, uz pretpostavku zadržavanja zadnje prosječne cijene.

Dnevni prinosi ne izračunavaju se na dane državnih praznika i blagdana u RH.

b) Obveznice izdane na inozemnim tržištima kapitala

Dnevni se prinosi do dospijea preuzimaju preko Bloombergova financijskog servisa, a izračunati su na temelju dnevnih podataka o zadnjoj ponudbenoj ("bid") kotiranoj cijeni.

U izračun prosječnoga mjesečnog prinosa ne uzimaju se dani za koje nije raspoloživ podatak o dnevnom prinosa.

Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	EUR/HRK	ATS/HRK	FRF/HRK	100 ITL/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK	DEM/HRK
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2007.		7,336019				4,468302	10,731537	5,365993	
2008.		7,223178				4,553618	9,101622	4,934417	
2009.		7,339554				4,861337	8,233112	5,280370	
2010.		7,286230				5,285859	8,494572	5,500015	
2011.		7,434204				6,035029	8,566138	5,343508	
2012.		7,517340				6,237942	9,269634	5,850861	
2013.		7,573548				6,154290	8,922067	5,705883	
2014.		7,630014				6,282424	9,465973	5,749322	
2015.		7,609601				7,133762	10,489299	6,862262	
2015.	srpanj	7,579293				7,231352	10,716827	6,879663	
	kolovoz	7,554396				7,013592	10,588957	6,784488	
	rujan	7,574467				6,942959	10,364283	6,745421	
	listopad	7,622835				7,006613	10,392797	6,780515	
	studen	7,598376				7,016779	10,750593	7,063317	
	prosinac	7,634682				7,049754	10,554799	7,034940	
2016.	siječanj	7,652777				7,004027	10,149827	7,041467	
	veljača	7,636668				6,925609	9,867520	6,882671	
	ožujak	7,566498				6,930301	9,692216	6,827044	
	travanj	7,494619				6,858715	9,455753	6,612791	
	svibanj	7,494223				6,783124	9,609321	6,615648	
	lipanj	7,511915				6,888549	9,533886	6,687416	

Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke • Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih

tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	EUR/HRK	ATS/HRK	FRF/HRK	100 ITL/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK	DEM/HRK
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.		7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2008.		7,324425				4,911107	7,484595	5,155504	
2009.		7,306199				4,909420	8,074040	5,089300	
2010.		7,385173				5,929961	8,608431	5,568252	
2011.		7,530420				6,194817	8,986181	5,819940	
2012.		7,545624				6,245343	9,219971	5,726794	
2013.		7,637643				6,231758	9,143593	5,549000	
2014.		7,661471				6,368108	9,784765	6,302107	
2015.		7,635047				7,059683	10,361035	6,991801	
2015.	srpanj	7,591043				7,128409	10,816533	6,917298	
	kolovoz	7,544416				6,952097	10,300950	6,687126	
	rujan	7,632078				6,980772	10,317802	6,793127	
	listopad	7,599739				6,993410	10,600836	6,908226	
	studenj	7,626782				6,987432	10,835036	7,199832	
	prosinac	7,635047				7,059683	10,361035	6,991801	
2016.	siječanj	7,657013				6,895104	10,039351	7,016414	
	veljača	7,620282				6,975086	9,679007	6,916839	
	ožujak	7,523703				6,896785	9,568489	6,648143	
	travanj	7,478284				6,822007	9,590003	6,570272	
	svibanj	7,487329				6,772186	9,822024	6,726556	
	lipanj	7,512737				6,929291	9,089821	6,791482	

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja • Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine

do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunsjoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja
u milijunima eura, tekući tečaj

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.		
							III.	IV.	V.
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja									
1. Pravne osobe	21.453,6	20.628,9	19.837,3	15.625,9	18.318,4	17.214,2	1.505,9	1.236,3	1.264,9
2. Fizičke osobe	4.878,0	5.264,9	5.060,8	5.083,6	5.519,3	5.737,7	438,7	421,2	507,9
2.1. Domaće fizičke osobe	4.251,3	4.867,9	4.647,1	4.733,2	5.036,8	5.223,8	427,6	406,2	464,4
2.2. Strane fizičke osobe	626,7	397,0	413,7	350,5	482,5	513,9	11,1	15,0	43,5
3. Domaće banke	11.171,3	10.406,6	10.237,5	11.351,5	10.132,4	12.123,7	1.472,1	1.128,5	1.060,0
4. Strane banke	5.548,6	5.226,3	6.023,2	6.063,8	6.736,7	7.226,7	595,0	603,8	531,3
5. Hrvatska narodna banka	350,1	596,7	724,4	214,9	240,2	767,2	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	43.401,6	42.123,5	41.883,2	38.339,8	40.947,0	43.069,4	4.011,7	3.389,8	3.364,0
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja									
1. Pravne osobe	21.930,5	20.809,2	20.355,7	20.189,4	23.579,1	21.157,6	1.676,8	1.618,4	1.705,5
2. Fizičke osobe	1.815,9	1.760,2	1.461,3	1.443,8	1.444,7	1.587,8	105,3	145,2	98,3
2.1. Domaće fizičke osobe	1.800,5	1.743,3	1.450,8	1.436,1	1.435,5	1.580,1	105,0	144,8	97,7
2.2. Strane fizičke osobe	15,4	16,9	10,5	7,7	9,2	7,7	0,3	0,3	0,5
3. Domaće banke	11.171,3	10.406,6	10.237,5	11.351,5	10.132,4	12.123,7	1.472,1	1.128,5	1.060,0
4. Strane banke	5.455,0	5.730,2	7.159,4	7.082,2	7.135,4	8.221,8	774,8	799,0	513,4
5. Hrvatska narodna banka	363,7	0,0	58,1	0,0	0,0	0,0	0	0	0
Ukupno (1+2+3+4+5)	40.736,5	38.706,2	39.272,0	40.066,9	42.291,6	43.090,9	4.029,1	3.691,1	3.377,2
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)									
1. Pravne osobe	−476,9	−180,3	−518,4	−4.563,4	−5.260,7	−3.943,4	−170,9	−382,1	−440,6
2. Fizičke osobe	3.062,1	3.504,7	3.599,5	3.639,8	4.074,7	4.149,9	333,3	276,0	409,6
2.1. Domaće fizičke osobe	2.450,8	3.124,6	3.196,3	3.297,1	3.601,3	3.643,7	322,6	261,3	366,6
2.2. Strane fizičke osobe	611,2	380,1	403,2	342,7	473,4	506,1	10,7	14,7	42,9
3. Strane banke	93,6	−503,9	−1.136,2	−1.018,4	−398,7	−995,2	−179,8	−195,2	17,9
4. Hrvatska narodna banka	−13,6	596,7	666,3	214,9	240,2	767,2	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4)	2.665,2	3.417,2	2.611,2	−1.727,1	−1.344,6	−21,6	−17,3	−301,2	−13,1
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke									
Kupnja stranih sredstava plaćanja	238,5	968,2	1.016,3	784,6	420,6	1.364,0	0,9	1,3	1,8
Od toga: s MF-om	238,5	968,2	1.016,3	784,6	420,6	1.364,0	0,9	1,3	1,8
Prodaja stranih sredstava plaćanja	233,1	0,0	246,1	228,4	392,2	429,0	52,9	46,1	12,2
Od toga: s MF-om	233,1	0,0	246,1	159,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja •
Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika

(pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor su podataka izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja uključujući i podatke o kupnji i prodaji stranih sredstava plaćanja od fizičkih osoba preko ovlaštenih mjenjača.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju kupnju i prodaju stranih sredstava plaćanja koje HNB obavlja u ime drugih.

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b,c}
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^d	2015. ^d				2015.	2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^d	1.tr. ^e
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-488,3	-315,3	-20,3	442,9	898,0	2.259,8	-1.263,5	32,9	3.916,3	-425,9	-1.587,5
1. Roba, usluge i primarni dohodak (2+5)	-1.550,7	-1.502,0	-1.238,7	-697,5	-0,1	994,0	-1.555,5	-273,8	3.637,7	-814,4	-1.747,7
1.1. Prihodi	17.918,9	19.062,9	19.280,7	19.630,8	20.797,0	22.945,3	3.689,8	5.827,7	9.038,0	4.389,9	3.796,8
1.2. Rashodi	19.469,6	20.564,8	20.519,4	20.328,3	20.797,1	21.951,3	5.245,3	6.101,5	5.400,3	5.204,2	5.544,5
2. Roba i usluge (3+4)	-151,1	-187,3	218,4	191,4	875,0	1.264,5	-1.345,0	138,4	3.294,5	-823,4	-1.377,8
2.1. Prihodi	17.006,7	18.109,7	18.315,0	18.764,3	19.979,9	21.981,3	3.370,1	5.506,2	8.669,2	4.435,8	3.545,3
2.2. Rashodi	17.157,7	18.297,0	18.096,6	18.572,9	19.104,9	20.716,8	4.715,1	5.367,8	5.374,7	5.259,2	4.923,1
3. Roba	-5.923,6	-6.382,0	-6.295,9	-6.587,1	-6.355,4	-6.635,0	-1.678,3	-1.768,0	-1.724,1	-1.464,5	-1.695,0
3.1. Prihodi	8.057,9	8.742,5	8.673,3	8.924,0	9.760,8	10.730,1	2.333,1	2.734,6	2.766,9	2.895,5	2.487,8
3.2. Rashodi	13.981,5	15.124,5	14.969,1	15.511,1	16.116,3	17.365,1	4.011,4	4.502,6	4.491,0	4.360,0	4.182,8
4. Usluge	5.772,5	6.194,7	6.514,2	6.778,6	7.230,4	7.899,5	333,3	1.906,4	5.018,6	641,1	317,1
4.1. Prihodi	8.948,8	9.367,2	9.641,7	9.840,4	10.219,1	11.251,2	1.037,0	2.771,6	5.902,3	1.540,3	1.057,5
4.2. Rashodi	3.176,3	3.172,5	3.127,5	3.061,8	2.988,6	3.351,7	703,7	865,2	883,7	899,2	740,4
5. Primarni dohodak	-1.399,6	-1.314,7	-1.457,1	-888,9	-875,1	-270,5	-210,5	-412,3	343,2	9,0	-369,9
5.1. Prihodi	912,3	953,2	965,7	866,4	817,1	964,0	319,7	321,4	368,8	-45,9	251,5
5.2. Rashodi	2.311,9	2.267,9	2.422,7	1.755,4	1.692,2	1.234,5	530,2	733,7	25,6	-54,9	621,4
6. Sekundarni dohodak	1.062,4	1.186,7	1.218,4	1.140,4	898,1	1.265,8	292,0	306,8	278,6	388,5	160,2
6.1. Prihodi	1.629,6	1.737,2	1.804,0	1.915,1	1.921,4	2.250,5	588,2	554,2	484,3	623,8	447,7
6.2. Rashodi	567,3	550,5	585,6	774,7	1.023,3	984,6	296,2	247,4	205,7	235,3	287,4
B. KAPITALNE TRANSAKCIJE	59,6	37,6	46,8	58,6	85,4	312,4	34,6	58,6	65,7	153,4	64,6
C. FINACIJSKE TRANSAKCIJE	-1.338,7	-1.403,0	-401,0	-421,9	414,3	1.922,1	-917,4	172,4	2.638,6	28,5	-1.118,0
1. Izravna ulaganja	-819,6	-1.112,6	-1.205,2	-821,7	-797,0	-153,5	-263,2	-20,6	64,1	66,2	-448,2
1.1. Imovina	245,2	-95,0	-62,9	-112,0	1.595,0	-24,0	132,7	94,7	239,3	-490,7	55,0
1.2. Obveze	1.064,8	1.017,7	1.142,2	709,7	2.391,9	129,5	395,9	115,3	175,3	-556,9	503,2
2. Portfeljna ulaganja	-518,0	-646,7	-1.746,4	-1.925,7	718,4	-68,7	-387,3	-240,0	487,8	70,8	298,1
2.1. Imovina	288,2	-566,2	310,9	-93,6	404,9	232,3	68,3	-130,1	191,4	102,7	-70,0
2.2. Obveze	806,2	80,4	2.057,3	1.832,1	-313,5	301,1	455,6	109,9	-296,4	32,0	-368,2
3. Financijske izvedenice	252,7	75,2	-39,4	40,9	35,8	-16,0	57,1	9,6	-30,6	-52,1	-41,5
4. Ostala ulaganja	-337,6	-119,5	2.544,2	440,6	986,9	1.415,0	-1.439,4	746,4	2.359,2	-251,2	-478,7
4.1. Imovina	-689,2	-242,0	-599,7	-153,5	986,2	-159,5	-724,3	684,1	1.141,7	-1.260,9	-518,5
4.2. Obveze	-351,6	-122,4	-3.143,8	-594,1	-0,7	-1.574,5	715,1	-62,3	-1.217,5	-1.009,7	-39,8
5. Međunarodne pričuve HNB-a	83,8	400,6	45,8	1.844,1	-529,9	745,3	1.115,4	-322,9	-242,0	194,8	-447,7
D. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-909,9	-1.125,4	-427,4	-923,4	-569,1	-650,2	311,5	80,9	-1.343,4	300,9	404,9

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država.

^d Revidirani podaci. ^e Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji kreditnih institucija.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca • Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Od 1993. do kraja 2013. platna bilanca sastavljala se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u 5. izdanju svog priručnika za sastavljanje platne bilance (priručnik BPM5), dok se, počevši s 2014. godinom, platna bilanca sastavlja prema 6. izdanju priručnika (priručnik BPM6). Također, s početkom primjene priručnika BPM6, u skladu s novom metodologijom, rekonstruirane su i povijesne serije podataka platne bilance za godine 2000. – 2013.

Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1.

procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna banka, 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, monetarnoj statistici, statistici vrijednosnih papira i međunarodnim pričuvama) te 3. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku, Ministarstva financija, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje).

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja rabe se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u različitim valutama, pa je vrijednost

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge^a

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^b	2015.					2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b	1.tr. ^c	
Roba	-5.923,6	-6.382,0	-6.295,9	-6.587,1	-6.355,4	-6.635,0	-1.678,3	-1.768,0	-1.724,1	-1.464,5	-1.695,0	
1. Prihodi	8.057,9	8.742,5	8.673,3	8.924,0	9.760,8	10.730,1	2.333,1	2.734,6	2.766,9	2.895,5	2.487,8	
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	8.898,3	9.533,7	9.448,9	9.482,9	10.262,9	11.436,8	2.545,6	2.912,0	2.946,3	3.033,0	2.677,2	
1.2. Prilagodbe za obuhvat	-873,7	-864,8	-968,0	-677,7	-625,3	-816,1	-244,1	-203,9	-204,4	-163,7	-205,1	
1.3. Neto izvoz u poslovnima preprodaje robe	26,4	25,2	12,6	12,2	17,4	15,6	3,6	4,2	3,3	4,4	3,2	
1.4. Nemonetarno zlato	6,9	48,4	179,7	106,6	105,8	93,9	28,0	22,3	21,8	21,8	12,5	
2. Rashodi	13.981,5	15.124,5	14.969,1	15.511,1	16.116,3	17.365,1	4.011,4	4.502,6	4.491,0	4.360,0	4.182,8	
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	15.132,5	16.280,9	16.213,7	16.527,0	17.105,6	18.476,0	4.262,2	4.780,8	4.817,6	4.615,3	4.459,0	
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-451,6	-438,6	-512,3	-270,3	-238,9	-280,7	-58,8	-63,0	-110,6	-48,3	-75,8	
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	-703,9	-718,1	-732,9	-746,5	-774,2	-836,2	-192,9	-216,8	-217,9	-208,6	-202,3	
2.4. Nemonetarno zlato	4,5	0,3	0,7	0,9	23,8	5,9	0,9	1,6	1,8	1,7	1,8	
Usluge	5.772,5	6.194,7	6.514,2	6.778,6	7.230,4	7.899,5	333,3	1.906,4	5.018,6	641,1	317,1	
1. Usluge oplemenjivanja robe u vlasništvu drugih	158,8	192,1	192,3	188,3	225,1	245,7	72,8	66,0	55,1	51,7	56,2	
1.1. Prihodi	243,4	252,4	271,7	220,4	237,5	261,1	76,1	70,2	57,7	57,1	61,0	
1.2. Rashodi	84,6	60,4	79,4	32,2	12,4	15,4	3,3	4,2	2,6	5,3	4,7	
2. Prijevoz	316,5	277,6	267,6	250,9	297,2	286,6	39,4	67,3	120,8	59,0	40,1	
2.1. Prihodi	999,1	977,8	966,6	934,4	999,1	1.018,1	203,9	263,2	312,5	238,5	205,2	
2.2. Rashodi	682,6	700,1	699,0	683,5	701,9	731,5	164,5	196,0	191,7	179,4	165,1	
3. Putovanja – turizam	5.600,8	5.984,4	6.136,1	6.522,5	6.767,1	7.279,5	219,9	1.748,7	4.814,9	496,0	245,8	
3.1. Prihodi	6.230,0	6.616,8	6.858,0	7.202,4	7.401,7	7.961,2	336,3	1.953,2	5.008,1	663,5	390,8	
3.1.1. Poslovni razlozi	236,6	225,4	233,1	225,5	194,0	219,4	34,5	88,0	54,3	42,6	33,3	
3.1.2. Osobni razlozi	5.993,4	6.391,4	6.624,9	6.976,9	7.207,7	7.741,8	301,9	1.865,2	4.953,8	620,9	357,5	
3.2. Rashodi	629,2	632,4	722,0	679,8	634,6	681,7	116,4	204,5	193,3	167,5	145,0	
3.2.1. Poslovni razlozi	180,6	183,6	224,6	211,6	180,4	202,2	32,9	56,7	50,8	61,8	44,4	
3.2.2. Osobni razlozi	448,6	448,8	497,4	468,2	454,2	479,5	83,5	147,8	142,5	105,7	100,7	
4. Ostale usluge	-303,6	-259,3	-81,8	-183,2	-58,9	87,7	1,2	24,5	27,7	34,4	-24,9	
4.1. Prihodi	1.476,3	1.520,2	1.545,4	1.483,2	1.580,8	2.010,8	420,7	485,0	523,9	581,3	400,5	
4.2. Rashodi	1.779,9	1.779,5	1.627,2	1.666,3	1.639,7	1.923,1	419,5	460,5	496,2	546,9	425,4	
Od toga: FISIM	-194,9	-263,7	-133,2	-201,1	-138,0	-160,1	-38,7	-37,8	-44,1	-39,5	-44,2	
Prihodi	-20,4	-8,5	-4,1	-4,3	8,9	7,6	0,7	4,9	0,1	1,8	2,4	
Rashodi	174,6	255,2	129,1	196,9	146,9	167,7	39,4	42,8	44,2	41,3	46,6	

^a Od 31. listopada 2014. podaci su zrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu primjenom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slazu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastat obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU-a (Intrastat) i Jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU-a (Extrastat). Ti se podaci u skladu

s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob do 2007. godine procjenjivala uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodilo na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjivao udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), a od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovno je provela istovrsnu anketu krajem 2006. (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te je iznosio 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjesečje 2007. godine. Radi veće pouzdanosti 2011. pristupilo se procjeni koeficijenta cif/fob na temelju raspoloživih podataka DZS-a o robnom uvozu. Za svaku godinu posebno, počevši od 2008., na temelju robe uvezene na paritetu fob i sličnim paritetima izračunati su udjeli usluga prijevoza i osiguranja.

Tablica H3: Platna bilanca – primarni i sekundarni dohodak^a
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^b	2015. ^b	2015.					2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b	1.tr. ^c	
Primarni dohodak	-1.399,6	-1.314,7	-1.457,1	-888,9	-875,1	-270,5	-210,5	-412,3	343,2	9,0	-369,9	
1. Naknade zaposlenima	620,8	635,1	711,4	713,7	716,6	907,3	201,2	227,2	235,9	243,0	202,8	
1.1. Prihodi	657,1	673,6	749,9	758,7	750,1	937,3	208,1	237,7	242,0	249,5	205,9	
1.2. Rashodi	36,3	38,5	38,6	45,1	33,5	30,0	6,9	10,6	6,0	6,5	3,0	
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-1.088,6	-954,8	-1.006,0	-586,0	-462,3	-44,5	-126,6	-342,1	370,8	53,4	-306,4	
2.1. Prihodi	84,5	60,1	-19,4	-111,4	-157,8	-197,9	64,1	31,0	48,7	-341,7	-5,8	
2.1.1. Dividende i povlačenja dobiti iz kvazidruštava	66,1	44,4	31,5	29,2	27,7	30,3	8,2	9,4	12,0	0,7	11,5	
2.1.2. Zadržana dobit	7,3	-7,4	-70,8	-164,3	-213,3	-256,6	48,6	14,5	29,5	-349,2	-23,7	
2.1.3. Dohodak od dužničkih odnosa (kamate)	11,1	23,2	19,8	23,7	27,8	28,4	7,4	7,1	7,2	6,7	6,4	
2.2. Rashodi	1.173,1	1.014,9	986,6	474,5	304,4	-153,4	190,8	373,1	-322,1	-395,2	300,6	
2.2.1. Dividende i povlačenja dobiti iz kvazidruštava	427,1	520,0	542,0	599,8	329,1	477,2	79,2	374,3	3,0	20,7	28,3	
2.2.2. Zadržana dobit	530,5	279,2	255,2	-299,3	-187,3	-805,5	67,4	-46,7	-370,7	-455,5	236,5	
2.2.3. Dohodak od dužničkih odnosa (kamate)	215,5	215,6	189,4	174,1	162,6	174,9	44,2	45,5	45,6	39,7	35,8	
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-304,7	-352,1	-495,3	-611,1	-690,9	-759,9	-182,8	-206,5	-176,5	-194,1	-192,0	
3.1. Prihodi	40,6	49,5	35,8	43,2	46,3	63,8	7,5	8,8	36,5	11,0	10,1	
3.2. Rashodi	345,2	401,6	531,0	654,3	737,2	823,7	190,3	215,4	213,0	205,1	202,1	
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-690,0	-754,7	-816,1	-537,9	-573,1	-498,1	-133,4	-126,9	-118,3	-119,5	-110,0	
4.1. Prihodi	67,3	58,2	50,4	43,6	43,9	36,0	8,8	7,8	10,3	9,1	5,7	
4.2. Rashodi	757,3	812,8	866,5	581,5	617,0	534,2	142,3	134,6	128,6	128,6	115,6	
5. Dohodak od međunarodnih pričuva	62,8	111,8	148,9	132,4	134,6	124,7	31,2	36,1	31,3	26,1	35,6	
5.1. Prihodi	62,8	111,8	148,9	132,4	134,6	124,7	31,2	36,1	31,3	26,1	35,6	
5.2. Rashodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sekundarni dohodak	1.062,4	1.186,7	1.218,4	1.140,4	898,1	1.265,8	292,0	306,8	278,6	388,5	160,2	
1. Opća država	-65,4	-85,5	-99,9	-265,6	-556,9	-491,7	-198,0	-130,0	-75,7	-88,0	-165,6	
1.1. Prihodi	279,0	220,7	211,5	254,0	178,3	180,1	20,4	44,2	48,4	67,0	39,0	
1.2. Rashodi	344,4	306,2	311,3	519,5	735,2	671,8	218,5	174,2	124,2	155,0	204,6	
2. Ostali sektori	1.127,8	1.272,2	1.318,2	1.406,0	1.455,0	1.757,6	490,0	436,8	354,3	476,4	325,8	
2.1. Prihodi	1.350,6	1.516,5	1.592,5	1.661,2	1.743,0	2.070,4	567,7	510,0	435,9	556,8	408,6	
2.2. Rashodi	222,8	244,3	274,2	255,2	288,0	312,8	77,7	73,3	81,5	80,4	82,8	

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Tako je za 2008. godinu procijenjen koeficijent od 4,1%, u 2009. 4,4%, a u 2010. 4,7%. Za svaku iduću godinu podatak se na isti način ponovno procjenjuje. Ovdje treba reći da primjenom priručnika BPM6 popravci robe više nisu dio uvoza i izvoza robe, već postaju dijelom računa usluga. U tom smislu serija podataka od 2000. godine također je rekonstruirana na taj način. Tretman goriva i ostale robe koja čini opskrbu stranih prijevoznih sredstava u Hrvatskoj ili domaćih prijevoznih sredstava u inozemstvu ostaje nepromijenjen, odnosno sadržan je u uvozu i izvozu robe.

Od 1999., na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. šoping). Ovakav tretman također je usklađen s priručnikom BPM6.

Treba isto tako reći da, za razliku od priručnika BPM5, serija podataka počevši od 2000. godine, koja slijedi metodologiju propisanu priručnikom BPM6, obuhvaća samo robu kod koje dolazi do promjene vlasništva između rezidenta i nerezidenta. Drugim riječima, roba koja se uvozi i izvozi s motivom dorade, obrade ili

oplemenjivanja nije više predmet robne razmjene u platnoj bilanci. Počevši s 2014. godinom, uvoz i izvoz robe koja je predmet prekograničnog oplemenjivanja HNB prati posebnim statističkim istraživanjem budući da takvu robu, koja nije promijenila vlasništvo, za potrebe platne bilance treba isključiti iz podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Rezultati ovoga statističkog istraživanja uspoređuju se i nadopunjuju podacima Državnog zavoda za statistiku o uvozu i izvozu robe bez promjene vlasništva.

BPM6 donosi promjene u tretmanu osobne imovine koju sa sobom nose osobe koje mijenjaju rezidentnost. Takva vrsta prijenosa robe prema BPM6 ne uključuje se više u platnu bilancu vodeći se kriterijem da nad robom nije došlo do promjene vlasništva. Prema BPM5 to se evidentiralo kao uvoz/izvoz robe i kapitalni transfer.

Prema BPM5 preprodaja robe prikazivala se u platnoj bilanci na neto načelu, unutar Ostalih poslovnih usluga. Primjenom priručnika BPM6 prikazuje se na bruto načelu unutar računa robe, kao zasebna stavka. Uključuje vrijednost robe kojom se trguje, a koja ne prelazi carinsku granicu zemlje trgovca, već se kupi, a zatim proda negdje u inozemstvu. Tako se kupnja robe prikazuje kao negativan izvoz zemlje u kojoj je trgovac rezident,

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja^{a,b,c}

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^d	2015. ^d	2015.				2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^d	1.tr. ^e
Izravna ulaganja	-819,6	-1.112,6	-1.205,2	-821,7	-797,0	-153,5	-263,2	-20,6	64,1	66,2	-448,2
1. Imovina	245,2	-95,0	-62,9	-112,0	1.595,0	-24,0	132,7	94,7	239,3	-490,7	55,0
1.1. Vlasnička ulaganja	-144,1	257,9	150,1	105,1	1.607,3	402,8	99,3	9,9	204,9	88,7	26,1
1.1.1. U poduzeće izravnog ulaganja	-264,0	183,6	149,5	98,7	1.607,7	400,3	99,3	10,7	204,9	85,5	26,1
1.1.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	119,8	74,3	0,6	6,4	-0,4	2,4	0,0	-0,8	0,0	3,2	0,0
1.2. Zadržana dobit	7,3	-7,4	-70,8	-164,3	-213,3	-256,6	48,6	14,5	29,5	-349,2	-23,7
1.3. Dužnički instrumenti	382,0	-345,5	-142,3	-52,8	201,0	-170,2	-15,1	70,3	4,9	-230,3	52,5
1.3.1. U poduzeće izravnog ulaganja	368,9	-325,6	-135,7	-83,3	142,1	49,7	0,7	23,7	-19,6	44,9	17,6
1.3.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	13,1	-19,9	-6,5	30,5	41,6	-6,5	-20,7	0,6	-6,8	20,4	34,1
1.3.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	17,3	-213,4	4,9	46,0	31,3	-295,5	0,9
2. Obveze	1.064,8	1.017,7	1.142,2	709,7	2.391,9	129,5	395,9	115,3	175,3	-556,9	503,2
2.1. Vlasnička ulaganja	417,8	1.973,2	856,1	709,0	2.182,5	1.901,2	149,1	77,4	673,6	1.001,2	87,6
2.1.1. U poduzeće izravnog ulaganja	417,8	1.973,2	851,1	709,0	2.182,5	1.897,3	149,1	77,4	670,7	1.000,2	87,6
2.1.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0	2,9	1,0	0,0
2.2. Zadržana dobit	530,5	279,2	255,2	-299,3	-187,3	-805,5	67,4	-46,7	-370,7	-455,5	236,5
2.3. Dužnički instrumenti	116,6	-1.234,7	30,9	299,9	396,8	-966,2	179,4	84,6	-127,6	-1.102,6	179,1
2.3.1. U poduzeće izravnog ulaganja	-318,0	-1.041,8	-295,8	38,5	260,7	3,1	104,6	105,0	-143,0	-63,4	25,4
2.3.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	180,8	-179,9	-13,5	-14,9	96,1	-22,5	25,5	-90,5	30,7	11,9	104,5
2.3.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	253,8	-13,0	340,2	276,4	40,0	-946,9	49,3	70,1	-15,3	-1.051,0	49,2
Portfeljna ulaganja	-518,0	-646,7	-1.746,4	-1.925,7	718,4	-68,7	-387,3	-240,0	487,8	70,8	298,1
1. Sredstva	288,2	-566,2	310,9	-93,6	404,9	232,3	68,3	-130,1	191,4	102,7	-70,0
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	394,1	42,7	122,8	15,6	105,6	300,0	38,1	28,9	184,1	48,9	-49,2
1.1.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Druge monetarne financijske institucije	15,5	20,3	-5,1	-2,4	7,7	20,7	12,4	6,6	-0,8	2,5	-3,5
1.1.3. Ostali sektori	378,7	22,4	127,9	17,9	97,8	279,2	25,7	22,3	184,9	46,4	-45,7
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-105,9	-608,9	188,1	-109,2	299,3	-67,6	30,2	-159,0	7,3	53,8	-20,9
1.2.1. Dugoročna	-263,9	-345,2	293,0	-198,0	578,8	49,3	73,6	-122,2	28,3	69,6	4,2
1.2.1.1. Opća država	1,5	0,0	0,7	0,0	0,0	-1,2	0,0	0,0	-1,3	0,0	0,0
1.2.1.2. Druge monetarne financijske institucije	-167,3	-343,0	267,8	-260,6	458,0	26,2	-14,0	-15,1	-54,0	109,4	-9,6
1.2.1.3. Ostali sektori	-98,1	-2,1	24,4	62,5	120,9	24,3	87,6	-107,1	83,5	-39,7	13,8
1.2.2. Kratkoročna	157,9	-263,8	-104,9	88,8	-279,5	-117,0	-43,4	-36,8	-21,0	-15,8	-25,1
1.2.2.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Druge monetarne financijske institucije	124,3	-300,3	-22,3	82,7	-278,9	-110,9	-42,0	-34,1	-19,0	-15,8	-25,1
1.2.2.3. Ostali sektori	33,6	36,6	-82,6	6,2	-0,6	-6,1	-1,4	-2,7	-2,0	0,0	0,0
2. Obveze	806,2	80,4	2.057,3	1.832,1	-313,5	301,1	455,6	109,9	-296,4	32,0	-368,2
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	135,0	7,3	-115,5	-41,5	-27,7	12,0	10,7	20,3	-6,9	-12,0	1,0
2.1.1. Druge monetarne financijske institucije	0,5	-1,3	-2,3	0,0	2,7	-0,5	-0,7	-0,1	0,1	0,3	0,2
2.1.2. Ostali sektori	134,5	8,6	-113,2	-41,5	-30,4	12,5	11,5	20,4	-7,0	-12,4	0,8
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	671,2	73,1	2.172,8	1.873,6	-285,9	289,0	444,9	89,7	-289,5	44,0	-369,2
2.2.1. Dugoročna	374,7	385,1	2.213,6	1.921,6	-324,2	320,8	487,5	75,9	-292,5	49,9	-386,2
2.2.1.1. Opća država	368,0	296,7	967,3	1.949,2	137,7	293,8	497,6	76,0	-287,0	7,2	-358,3
2.2.1.2. Druge monetarne financijske institucije	-0,2	-7,0	7,0	-5,2	-1,3	-0,5	0,2	0,0	3,6	-4,3	4,7
2.2.1.3. Ostali sektori	6,9	95,4	1.239,2	-22,4	-460,6	27,6	-10,3	-0,1	-9,0	47,0	-32,6
2.2.2. Kratkoročna	296,5	-312,0	-40,7	-48,0	38,4	-31,8	-42,6	13,8	3,0	-5,9	17,1
2.2.2.1. Opća država	296,5	-312,1	-40,7	-47,8	13,9	-75,3	-47,0	-12,3	-14,5	-1,5	16,2
2.2.2.2. Druge monetarne financijske institucije	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,1	0,0	-0,1	24,5	43,5	4,4	26,1	17,4	-4,4	0,8

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HNBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država.

^d Revidirani podaci. ^e Preliminarni podaci

a prodaja robe kao izvoz s pozitivnim predznakom. Moguće je da neto izvoz robe po ovoj osnovi za neko razdoblje bude negativan. Preprodaja robe iskazuje se po transakcijskim cijenama, a ne po fob vrijednosti, i to samo u zemlji čiji je trgovac rezident. Od 1. siječnja 2011. neto vrijednost, odnosno provizija i druge zarade od preprodaje robe, prikuplja se putem statističkog istraživanja o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom. Budući da BPM6 preporučuje prikazivanje bruto vrijednosti, anketni upitnik ovog istraživanja prilagođen je počevši s 2014. godinom bruto osnovi.

U BPM6 naglašena je važnost prikazivanja nemonetarnog zlata odvojeno od ostale robe zbog posebne uloge te robe na financijskom tržištu.

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani su iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Statističkog istraživanja o uslugama u međunarodnom prijevozu, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika prihodi i rashodi s osnove teretnoga cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz tog istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Počevši od siječnja 2011., zbog ukidanja evidencije platnog prometa s inozemstvom, ova stavka sastavlja se na osnovi Istraživanja o transportu DZS-a i procjenama Udruge cestovnih teretnih prijevoznika. Rashodi teretnoga cestovnog prijevoza jednaki su troškovima prijevoza i osiguranja koji se odnose na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu, prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavki na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. rezultati tog istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog zavoda za statistiku o broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance. Počevši od prvog tromjesečja 2012., platnobilančni podaci o prihodima od usluga pruženima stranim putnicima i turistima ne izvode se standardnom metodološkom kombinacijom fizičkih pokazatelja i ocijenjene prosječne potrošnje iz Ankete o potrošnji stranih putnika, već se temelje na kombinaciji ocijenjene razine turističke potrošnje u 2011. godini i ekonometrijski izvedenog indikatora koji čini prvu glavnu komponentu skupa varijabla za koje se pretpostavlja da prate dinamiku prihoda od turizma (dolasci i noćenja stranih turista, broj stranih putnika na graničnim prijelazima, ukupna potrošnja turista prema istraživanju HNB-a, broj zaposlenih u djelatnostima pružanja usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prihodi hotela i restorana, indeks potrošačkih cijena ugostiteljskih usluga, realni indeks prometa u trgovini na malo, gotov novac izvan banaka, vrijednost transakcija po inozemnim platnim karticama, promet banaka s fizičkim osobama na

deviznom tržištu, industrijska proizvodnja EU-28).

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja te komunikacijske i građevinske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimale su se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, za procjenu pozicije Ostale usluge, koja uključuje 30 različitih vrsta usluga čija je podjela propisana 6. izdanjem MMF-ova Priručnika za platnu bilancu (engl. *Balance of Payments Manual, 6th edition*), primjenjuje se jedinstveno statističko istraživanje. To istraživanje uključuje i komunikacijske usluge, čime se istodobno ukida posebno istraživanje o komunikacijskim uslugama, dok se usluge osiguranja i građevinske usluge i dalje prate zasebnim istraživanjima.

Nakon prelaska na priručnik BPM6 račun usluga obuhvaća i proizvođačke usluge na robu koja je u tuđem vlasništvu čiji najvažniji dio čini oplemenjivanje robe. Osim usluge oplemenjivanja, tu su još i usluge slaganja, etiketiranja, pakiranja i slično, koje obavljaju subjekti koji nisu vlasnici robe. Prema BPM6 u platnu bilancu uključuje se samo neto vrijednost usluge koja uključuje naknadu koja se veže za doradu, a ne i vrijednost doradene robe. Ovakve usluge prate se u sklopu Istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom (US-PB) počevši od 2011. godine, a 2014. uvedeno je posebno statističko istraživanje radi praćenja uvoza i izvoza robe s motivom dorade i oplemenjivanja te pripadajućih usluga koje iz toga proizlaze. Za identificiranje tvrtki koje primaju/pružaju usluge oplemenjivanja koriste se podaci DZS-a o robnom uvozu i izvozu.

Početkom primjene BPM6 usluge popravaka i održavanja robe uključuju se u stavku "Usluge", odnosno prestaju biti dijelom računa robe. Ovakve usluge od 2011. godine posebno se prate u sklopu Statističkog istraživanja o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom.

Kod financijskih usluga novost koju donosi priručnik BPM6 jest uključivanje posredno mjerene naknade za uslugu financijskog posredovanja (engl. *financial intermediation services indirectly measured* – FISIM), što znači da se jedan dio dohotka od ulaganja reklasificira iz Primarnog dohotka na Usluge. Radi se o onom dijelu dohotka koji financijske institucije zarađuju iznad tzv. referentne kamatne stope. Referentna kamatna stopa je stopa koja u sebi ne sadržava element pružene usluge klijentima, a kao prikladna primjenjuje se stopa za međubankovno kreditiranje. Kod kredita FISIM je razlika između kamata na kredite i troška sredstava izračunatog na temelju referentne kamatne stope. Kod depozita FISIM je razlika između kamata izračunatih na temelju referentne kamatne stope i kamata koje se plaćaju deponentima. BPM6 u obzir uzima samo FISIM kod financijskih društava i samo na instrumente kredita i depozita u njihovim bilancama (fondovi novčanog tržišta i investicijski fondovi ne proizvode FISIM). U našem slučaju FISIM je u potpunosti izračunat prema međunarodno propisanoj metodologiji.

Od ostalih promjena koje donosi BPM6 poštanske i kurirske usluge reklasificiraju se iz komunikacijskih usluga u usluge prijevoza (načelo vrednovanja ne mijenja se), a telekomunikacijske usluge postaju dijelom Telekomunikacijskih, računalnih i informacijskih usluga, također bez promjene načela vrednovanja. Isto tako, usluge preprodaje robe (engl. *merchandise*) uklanjaju se iz ovog dijela te se ovi poslovi na bruto osnovi uključuju u stavku Roba.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne skupine. Račun dohotka primjenom priručnika BPM6 promijenio je naziv u Primarni dohodak.

Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja^{a,b}

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^c	2015. ^c	2015.					2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c	1.tr. ^d	
Ostala ulaganja, neto	-337,6	-119,5	2.544,2	440,6	986,9	1.415,0	-1.439,4	746,4	2.359,2	-251,2	-478,7	
1. Imovina	-689,2	-242,0	-599,7	-153,5	986,2	-159,5	-724,3	684,1	1.141,7	-1.260,9	-518,5	
1.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	2,7	6,6	30,4	26,2	26,9	0,1	0,0	0,0	26,8	1,3	
1.2. Valuta i depoziti	-505,4	-326,8	-336,5	-334,2	942,5	-494,3	-883,5	763,6	965,2	-1.339,6	-332,4	
1.2.1. Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	92,9	
1.2.2. Opća država	0,0	0,0	2,1	2,5	122,2	-69,3	-8,1	-21,6	-25,8	-13,8	20,0	
1.2.3. Druge monetarne financijske institucije	-417,0	-522,0	-421,0	-129,0	532,3	4,8	-740,8	510,9	1.390,3	-1.155,7	-425,3	
1.2.4. Ostali sektori	-88,5	195,1	82,3	-207,6	288,0	-429,8	-134,7	274,3	-399,3	-170,1	-20,0	
1.3. Krediti	105,2	-42,6	66,8	84,4	111,5	235,2	-18,4	26,2	56,5	170,9	-125,5	
1.3.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	15,7	-0,5	-1,5	14,0	3,8	3,3	
1.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	15,7	-0,5	-1,5	14,0	3,8	3,3	
1.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.3.2. Druge monetarne financijske institucije	85,5	-51,0	36,8	2,9	61,8	219,5	-16,9	21,7	38,9	175,7	-133,1	
1.3.2.1. Dugoročni krediti	63,3	-10,4	-52,9	57,2	-21,3	36,5	-2,5	18,8	12,3	7,9	-14,4	
1.3.2.2. Kratkoročni krediti	22,2	-40,6	89,7	-54,3	83,1	183,0	-14,3	2,9	26,7	167,7	-118,7	
1.3.3. Ostali sektori	19,7	8,4	29,9	81,6	50,0	0,0	-1,0	5,9	3,7	-8,5	4,3	
1.3.3.1. Dugoročni krediti	-17,4	34,6	9,9	71,4	56,3	1,3	1,7	-0,2	5,6	-5,8	3,2	
1.3.3.2. Kratkoročni krediti	37,1	-26,1	20,1	10,2	-6,3	-1,3	-2,7	6,2	-2,0	-2,7	1,1	
1.4. Trgovinski krediti	-289,0	124,3	-352,3	67,3	-89,7	69,8	179,6	-142,5	148,1	-115,4	-55,5	
1.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.4.2. Ostali sektori	-289,0	124,3	-352,3	67,3	-89,7	69,8	179,6	-142,5	148,1	-115,4	-55,5	
1.4.2.1. Dugoročni krediti	-22,2	-2,9	-0,2	-2,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.4.2.2. Kratkoročni krediti	-266,8	127,3	-352,1	69,8	-90,2	69,8	179,6	-142,5	148,1	-115,4	-55,5	
1.5. Ostala aktiva	0,0	0,5	15,8	-1,5	-4,4	2,9	-2,1	36,8	-28,1	-3,7	-6,3	
2. Obveze	-351,6	-122,4	-3.143,8	-594,1	-0,7	-1.574,5	715,1	-62,3	-1.217,5	-1.009,7	-39,8	
2.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.2. Valuta i depoziti	-9,3	915,2	-1.973,8	1,7	-460,7	-865,3	162,5	-98,3	-460,3	-469,2	-368,1	
2.2.1. Središnja banka	0,0	-1,0	0,0	83,8	-0,7	-34,5	55,4	-89,5	-4,9	4,3	-1,2	
2.2.2. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.2.3. Druge monetarne financijske institucije	-9,3	916,2	-1.973,8	-82,1	-460,0	-830,8	107,0	-8,8	-455,4	-473,5	-366,9	
2.2.4. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3. Krediti	-412,1	-664,0	-1.396,0	-784,4	168,3	-604,5	464,1	-190,8	-812,2	-65,5	-308,9	
2.3.1. Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.215,3	641,9	183,0	-264,0	654,3	215,9	
2.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3.1.1.2. Otplate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.215,3	641,9	183,0	-264,0	654,3	215,9	
2.3.2. Opća država	98,5	161,7	95,5	285,4	261,4	-408,6	43,8	-246,6	-186,5	-19,3	-128,6	
2.3.2.1. Dugoročni krediti	279,3	161,7	100,1	86,3	461,3	-408,4	44,0	-246,6	-186,5	-19,3	-128,6	
2.3.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	824,1	859,3	707,6	831,2	1.363,2	470,1	144,3	54,4	73,8	197,6	164,0	
2.3.2.1.2. Otplate	544,9	697,5	607,5	744,9	901,9	878,5	100,3	301,0	260,2	217,0	292,6	
2.3.2.2. Kratkoročni krediti	-180,7	0,0	-4,6	199,1	-199,8	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3.3. Druge monetarne financijske institucije	-161,0	-34,7	-291,6	-522,9	-585,2	-1.399,2	-314,5	-72,0	-180,0	-832,7	-12,1	
2.3.3.1. Dugoročni krediti	-292,9	385,7	-282,6	-568,8	-436,9	-1.041,4	-291,5	-6,1	71,1	-815,0	-78,2	
2.3.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	879,8	1.108,0	729,1	408,4	709,1	647,7	340,3	67,0	129,0	111,3	33,5	
2.3.3.1.2. Otplate	1.172,8	722,2	1.011,7	977,2	1.146,0	1.689,1	631,8	73,1	57,9	926,3	111,8	
2.3.3.2. Kratkoročni krediti	132,0	-420,4	-9,0	46,0	-148,3	-357,8	-23,0	-66,0	-251,1	-17,7	66,2	
2.3.4. Ostali sektori	-349,6	-791,0	-1.199,8	-547,0	492,1	-11,9	92,8	-55,1	-181,8	132,2	-384,1	
2.3.4.1. Dugoročni krediti	-935,9	-1.283,7	-1.718,1	-605,5	145,0	-117,9	108,1	-97,5	-252,4	123,9	-359,4	
2.3.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	4.190,1	2.580,1	3.244,6	4.231,6	4.616,9	3.801,9	1.041,9	840,9	864,0	1.055,0	848,4	
2.3.4.1.2. Otplate	5.126,0	3.863,8	4.962,7	4.837,1	4.471,9	3.919,8	933,8	938,5	1.116,4	931,2	1.207,7	

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^c	2015. ^c	2015.					2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c	1.tr. ^d	
2.3.4.2. Kratkoročni krediti	586,2	492,7	518,2	58,6	347,1	106,0	-15,3	42,4	70,6	8,3	-24,7	
2.4. Trgovinski krediti	58,7	-473,2	337,3	155,1	6,6	80,7	167,9	144,8	18,2	-250,3	277,9	
2.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.4.2. Ostali sektori	58,7	-473,2	337,3	155,1	6,6	80,7	167,9	144,8	18,2	-250,3	277,9	
2.4.2.1. Dugoročni krediti	-25,3	-147,5	-34,9	-7,7	-18,8	40,9	39,5	-29,9	28,4	2,9	39,3	
2.4.2.2. Kratkoročni krediti	84,0	-325,8	372,3	162,9	25,4	39,8	128,4	174,7	-10,2	-253,2	238,6	
2.5. Ostale obveze	11,0	99,6	-111,4	33,5	285,0	-185,4	-79,4	82,0	36,7	-224,7	359,3	
2.6. Posebna prava vučenja (SDR)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država.

^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011., ova pozicija na strani prihoda procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata od nerezidenata. Na strani rashoda rabe se postojeća istraživanja o uslugama koja u sebi sadržavaju dio koji se odnosi na naknade zaposlenicima isplaćene nerezidentima te posebno istraživanje o dohocima isplaćenima nerezidentima za institucije koje nisu uključene u uzorak za istraživanje o uslugama.

Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. Unutar dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, podatak o zadržanoj dobiti ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se tada nije posebno iskazivao. Od prvog tromjesečja 2009. statističko praćenje zadržane dobiti usklađeno je s međunarodnim standardima, a svodi se na evidentiranje zadržane dobiti na tromjesečnoj osnovi, u razdoblju u kojem je dobit ostvarena. Prije toga zadržana dobit bila je evidentirana u mjesecu u kojem je donesena odluka o raspodjeli dobiti za prethodnu poslovnu godinu te se tako temeljila na dobiti ostvarenoj prethodne godine. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamata za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Novost kod priručnika BPM6 jest da razlikuje dohodak od tri tipa izravnih ulaganja. To su:

- ulaganje izravnog investitora u subjekt izravnog ulaganja
- obratno ulaganje (odnosi se na obveze izravnog investitora prema subjektu izravnog ulaganja te na potraživanja subjekta izravnog ulaganja svoga izravnog investitora)
- ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća (tokovi dohotka od ulaganja između svih poduzeća koja imaju istoga izravnog investitora).

Pritom treba imati na umu da dividende, povlačenja dohotka kvazidruštava, kamate i sl. mogu biti sadržani u bilo kojem od prethodno navedenih tipova dohotka od ulaganja. Zadržanih zarada nema kod obratnih ulaganja, kao ni kod ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća jer nije ispunjen kriterij za 10% vlasništva.

Priručnik BPM6 donosi pojam superdividenda. Superdividende se opisuju kao isplate dioničarima koje nisu rezultat redovitih poslovnih aktivnosti tijekom poslovne godine za koju se isplaćuju redovne dividende. Superdividende se najbliže mogu približiti definiciji isplata dioničarima na teret zadržanih dobiti

prethodnih godina. Takve isplate treba evidentirati kao povlačenje vlasničkog ulaganja, a ne u sklopu evidentiranja primarnog dohotka. To načelo kod nas vrijedi već duže vrijeme tako da primjenom priručnika BPM6 nije došlo do promjene statističkog tretmana takvih isplata.

Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohodak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospjeća odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije podataka od 1999. do 2006. godine. Novost u priručniku BPM6 jest iskazivanje dohotka od ulaganja u investicijske fondove – dividende i zadržane zarade, s protustavkom na financijskom računu. Tako se i u ovom dijelu uvodi načelo stečenog dohotka. Takav se dohodak još uvijek ne procjenjuje zbog nedostatka svih potrebnih podataka. Dohodak od vlasničkih vrijednosnih papira prema metodologiji i dalje uključuje samo dividende, dok procjena zadržane dobiti za ovaj dio dohotka nije predviđena.

Prema BPM6 kamate se prikazuju bez FISIM-a, dok se vrijednost FISIM-a prikazuje u sklopu financijskih usluga. Dohodak od pričuva se prema BPM6 prikazuje posebno, a prema BPM5 bio je prikazan unutar dohotka od ostalih ulaganja.

Sekundarni dohodak (prema priručniku BPM5 Tekući transferi) prikazuje se odvojeno za sektor opće države i za ostale sektore.

Evidencija platnog prometa s inozemstvom bila je glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, transferi sektora opće države evidentiraju se na osnovi podataka Ministarstva financija i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u slučaju mirovina isplaćenih nerezidentima. Osim poreza i trošarina, mirovina te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere obaju sektora, sektor opće države obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. Počevši od 2011. godine, pozicija radničke doznake i novčane pomoći i darovi ostalih sektora procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata iz inozemstva i odljevima

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b,c}

u milijunima kuna

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^e	2015. ^e	2015.					2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c	1.tr. ^d	
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-4.064,0	-2.619,2	-580,3	3.203,6	6.761,3	16.870,5	-9.711,1	191,6	29.632,6	-3.242,6	-12.131,8	
1. Roba, usluge i primarni dohodak (2+5)	-11.774,6	-11.441,2	-9.741,3	-5.429,6	-91,6	7.236,5	-11.955,6	-2.131,1	27.523,5	-6.200,3	-13.352,1	
1.1. Prihodi	130.363,7	141.750,2	144.799,4	148.375,0	158.542,1	174.383,5	28.344,1	44.187,3	68.410,5	33.441,7	28.974,0	
1.2. Rashodi	142.138,3	153.191,4	154.540,7	153.804,6	158.633,7	167.147,0	40.299,7	46.318,4	40.887,0	39.641,9	42.326,1	
2. Roba i usluge (3+4)	-1.312,1	-1.381,1	1.492,2	1.286,3	6.566,2	9.310,6	-10.341,1	995,4	24.925,3	-6.269,0	-10.532,6	
2.1. Prihodi	123.705,9	134.652,7	137.534,2	141.829,6	152.314,4	167.052,6	25.889,4	41.753,2	65.618,6	33.791,4	27.060,0	
2.2. Rashodi	125.018,0	136.033,9	136.042,0	140.543,3	145.748,2	157.742,0	36.230,6	40.757,8	40.693,3	40.060,3	37.592,6	
3. Roba	-43.158,8	-47.447,8	-47.339,8	-49.798,6	-48.485,3	-50.548,3	-12.897,4	-13.437,3	-13.058,4	-11.155,2	-12.944,9	
3.1. Prihodi	58.715,9	64.996,9	65.193,8	67.554,0	74.460,6	81.696,5	17.929,8	20.767,9	20.945,4	22.053,4	19.009,6	
3.2. Rashodi	101.874,7	112.444,7	112.533,6	117.352,6	122.945,9	132.244,9	30.827,3	34.205,2	34.003,8	33.208,6	31.954,6	
4. Usluge	41.846,7	46.066,7	48.832,1	51.084,9	55.051,5	59.858,9	2.556,3	14.432,7	37.983,7	4.886,3	2.412,4	
4.1. Prihodi	64.990,0	69.655,8	72.340,4	74.275,7	77.853,8	85.356,0	7.959,6	20.985,3	44.673,2	11.737,9	8.050,4	
4.2. Rashodi	23.143,3	23.589,1	23.508,4	23.190,8	22.802,3	25.497,1	5.403,3	6.552,5	6.689,6	6.851,7	5.638,1	
5. Primarni dohodak	-10.462,5	-10.060,1	-11.233,5	-6.715,9	-6.657,8	-2.074,1	-1.614,5	-3.126,5	2.598,2	68,7	-2.819,5	
5.1. Prihodi	6.657,8	7.097,4	7.265,2	6.545,4	6.227,6	7.331,0	2.454,7	2.434,1	2.791,9	-349,7	1.914,0	
5.2. Rashodi	17.120,3	17.157,5	18.498,7	13.261,3	12.885,5	9.405,1	4.069,2	5.560,6	193,7	-418,4	4.733,4	
6. Sekundarni dohodak	7.710,6	8.822,0	9.161,0	8.633,2	6.852,9	9.634,0	2.244,5	2.322,7	2.109,1	2.957,7	1.220,3	
6.1. Prihodi	11.817,4	12.916,4	13.562,0	14.504,5	14.662,8	17.133,4	4.519,6	4.196,5	3.666,2	4.751,0	3.409,1	
6.2. Rashodi	4.106,9	4.094,4	4.401,0	5.871,3	7.809,9	7.499,4	2.275,1	1.873,9	1.557,1	1.793,3	2.188,8	
B. KAPITALNE TRANSAKCIJE	423,3	293,3	370,8	445,5	596,6	2.378,3	265,7	444,9	497,6	1.170,0	491,7	
C. FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	-9.821,8	-10.407,8	-3.145,2	-3.273,6	3.129,7	14.449,8	-7.044,8	1.305,3	19.972,5	216,8	-8.517,5	
1. Izravna ulaganja	-5.954,7	-8.282,7	-9.061,4	-6.242,4	-6.068,1	-1.187,4	-2.020,9	-156,0	485,0	504,6	-3.415,1	
1.1. Imovina	1.761,6	-711,7	-482,8	-866,9	12.104,1	-191,1	1.019,0	716,8	1.811,6	-3.738,5	418,9	
1.2. Obveze	7.716,3	7.571,1	8.578,6	5.375,5	18.172,3	996,4	3.040,0	872,9	1.326,6	-4.243,1	3.834,0	
2. Portfeljna ulaganja	-3.703,2	-4.846,1	-13.163,6	-14.659,3	5.474,5	-559,9	-2.974,1	-1.817,1	3.692,3	539,1	2.271,5	
2.1. Imovina	2.112,6	-4.236,4	2.319,7	-739,0	3.088,7	1.770,9	524,5	-985,0	1.448,6	782,8	-533,5	
2.2. Obveze	5.815,8	609,7	15.483,2	13.920,4	-2.385,9	2.330,7	3.498,6	832,2	-2.243,7	243,7	-2.805,0	
3. Financijske izvedenice	1.838,9	554,2	-293,9	312,5	274,6	-117,4	438,4	72,6	-231,3	-397,1	-315,8	
4. Ostala ulaganja	-2.528,3	-760,3	19.011,8	3.290,4	7.491,0	10.541,5	-11.053,7	5.651,1	17.858,0	-1.913,9	-3.647,3	
4.1. Imovina	-5.069,4	-1.781,0	-4.576,1	-1.207,4	7.494,2	-1.347,5	-5.562,4	5.179,4	8.642,0	-9.606,5	-3.950,6	
4.2. Obveze	-2.541,1	-1.020,7	-23.587,9	-4.497,9	3,2	-11.889,1	5.491,3	-471,7	-9.216,1	-7.692,6	-303,3	
5. Međunarodne pričuve HNB-a	525,5	2.927,2	361,8	14.025,2	-4.042,3	5.773,0	8.565,4	-2.445,1	-1.831,6	1.484,3	-3.410,8	
D. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-6.181,1	-8.081,8	-2.935,7	-6.922,7	-4.228,2	-4.799,0	2.400,6	668,8	-10.157,8	2.289,4	3.122,7	

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. Primjena nove metodologije nema učinka na saldo tekućeg ni na saldo financijskog računa platne bilance te su promjene na ovim pozicijama u odnosu na prethodnu objavu rezultat revizije podataka radi kontrole kvalitete i obuhvata. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^d Revidirani podaci. ^e Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji kreditnih institucija.

fizičkih osoba rezidenata u inozemstvo. Naplate po mirovinama procjenjuju se na osnovi raspoloživih podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Također, transferi ostalih sektora dopunjuju se podacima istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom koje sadržava poseban dio za eventualne transfere iz inozemstva ili prema inozemstvu. U tekuće se transfere kod sektora opća država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora kućanstava. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima

specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja. Sredstva primljena od fondova EU-a evidentiraju se na tekućem odnosno kapitalnom računu ovisno o prirodi transakcija na temelju podataka Ministarstva financija. Primjena priručnika BPM6 ne donosi sadržajne novosti u ovom dijelu platne bilance. U prezentacijskom smislu radničke doznake ne sastavljaju se kao posebna stavka, već postaju dijelom osobnih transfera zajedno s ostalim osobnim transferima. Kapitalni račun u dijelu koji se odnosi na kapitalne transfere zasnivao se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010. Od početka 2011. za sastavljanje računa kapitalnih transfera koriste se podaci Ministarstva financija i podaci istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom i posebnim transakcijama s inozemstvom. Podaci o eventualnim oprostima dugovanja također su dio kapitalnog računa. Prema

priručniku BPM6 rezultati procesa istraživanja i razvoja kao što su patenti i izdavačka prava više se ne smatraju neproizvodnom imovinom, pa se ni njihova kupoprodaja ne prikazuje na kapitalnom računu, već na poziciji usluge istraživanja i razvoja na tekucem računu. Također, prekogranično kretanje imovine i obveza osoba koje mijenjaju rezidentnost ne prikazuje se više kao transfer migranata u sklopu kapitalnih transfera te prestaje uopće biti platnobilančna transakcija. Ako se radi o financijskoj imovini, ona se evidentira u sklopu ostalih prilagodba.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja jesu ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997., kada su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine pokrenuto je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja jesu javni bilježnici koji u svojem redovitom poslovanju saznaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih rezidenata u inozemstvu prikupljaju se u sklopu sustava platnog prometa s inozemstvom sve do njegova ukidanja krajem 2010. godine. Od 2011. podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih nerezidenata u inozemstvu prikupljaju se na temelju Prijave o prometu nekretnina u inozemstvu. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Kod priručnika BPM6 najvažnija promjena svodi se na način prezentacije – izravna ulaganja više se ne klasificiraju po tzv. smjeru ulaganja (engl. *directional principle*) na izravna ulaganja u zemlju i inozemstvo s dodatnom podjelom na "Claims" i "Liabilities", već se prema BPM6 rabi tzv. načelo imovine/obveza (engl. *assets/liabilities principle*), isto ono koje se već godinama primjenjuje na ostale funkcionalne kategorije na financijskom računu (portfeljna, ostala ulaganja i financijski derivati).

Nadalje, izravna ulaganja prema BPM6 dodatno se dijele:

- na izravna ulaganja u poduzeće izravnog ulaganja
- na ulaganja u izravnog ulagača (obratno ulaganje, engl. *reverse investment*)
- na ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća.

Kod tzv. obratnih ulaganja originalni primatelj izravnog ulaganja obavi vlasničko ulaganje u svog ulagatelja, ali koje mora rezultirati vlasničkim udjelom manjim od 10% jer se inače stvara novo izravno ulaganje. Također, uključuje i dužnička ulaganja s obratnim smjerom. Ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća jesu vlasnička ulaganja između poduzeća koja su neizravno vlasnički povezana, također do 10% udjela u vlasništvu, ili dužnička ulaganja između takvih poduzeća. Za dio ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća treba reći da se ta vrsta ulaganja identificira u sklopu statistike inozemnog duga od 2009. godine. Od 2014. uvedena je mogućnost identificiranja takvih ulaganja i u sklopu Istraživanja o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima.

Prema BPM6 svi se dužnički odnosi između dva povezana financijska posrednika tretiraju jednako – izvan izravnih ulaganja odnosno unutar ostalih ili portfeljnih ulaganja. Priručnik BPM6

transakcije s obilježjem tzv. stalnog duga (engl. *permanent debt*) klasificirao je u izravna ulaganja.

BPM6 uvodi pojam *kvazidruštva* koji se odnosi na poduzeća koja proizvode dobra i usluge u stranom gospodarstvu, ali nemaju uspostavljenu zasebnu pravnu osobnost u tom gospodarstvu. Tipovi su kvazidruštava: podružnice, fiktivne rezidentne institucionalne jedinice, multiteritorijalna poduzeća, zajednička ulaganja, partnerstva i sl. U našem slučaju podružnice se u sklopu izravnih ulaganja posebno prate od 2005. godine. Zbog dektiranih ulaganja naših rezidenata u inozemstvu koja se ne realiziraju preko osnovanog poduzeća ili podružnice, već na temelju ugovora s karakteristikama zajedničkog ulaganja, ovaj se oblik također statistički prati od 2014. godine.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine uzimaju podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove. Počevši od 2009., za nadopunu ovih pozicija upotrebljava se i statistika o trgovini vlasničkim i dužničkim vrijednosnim papirima koju dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo, kreditne institucije i investicijska društva koja obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima. Tim podacima nadopunjuju se portfeljna ulaganja u onim dijelovima koji nisu potpuno pokriveni postojećim istraživanjima. Podaci za godine od 2006. do 2009. također su revidirani. Tako su, počevši od 2006., u platnu bilancu uključeni podaci o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima na domaćem tržištu trguju nerezidenti (portfeljna ulaganja, dužnički vrijednosni papiri na strani obveza). Kako je ovdje riječ o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima trguju nerezidenti, stanje ovakvog portfelja na određeni dan znači uvećanje inozemnog duga iako su papiri izdani na domaćem tržištu. Treba napomenuti da se ovakvo načelo već primjenjuje kod vrijednosnih papira naših rezidenata izdanih u inozemstvu, gdje se iznos na ovaj način generiranog duga umanjuje za dio koji otkupe rezidenti.

Prema BPM6 vlasnički kapital koji nije u obliku vrijednosnih papira ne uključuje se u portfeljna nego u izravna ili ostala ulaganja, ovisno o tome je li riječ o udjelima većima ili manjima od 10%. Reinvestirana dobit u investicijskom fondu posebno bi se trebala iskazivati u sklopu portfeljnih ulaganja. Neraspodijeljena dobit u investicijskim fondovima tretira se kao obveza prema vlasnicima udjela, a zatim kao reinvestiranje u fond. Stavka reinvestirane dobiti na financijskom računu (engl. *Equity and investment fund shares, Other financial corporations*) odgovara stavci reinvestirane dobiti investicijskog fonda na računu primarnog dohotka. Praćenja ovakve vrste dohotka još uvijek su u pripremi.

Od prvog tromjesečja 2010. u platnu bilancu uključene su transakcije koje proizlaze iz zaključenih ugovora s obilježjima financijskih derivata. Izvještajne institucije jesu poslovne banke i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijske institucije, koje u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima.

Osim toga, u sklopu ostalih ulaganja priručnik BPM6 donosi

poziciju Ostala vlasnička ulaganja, koja podrazumijeva vlasnička ulaganja koja ne zadovoljavaju kriterije za izravno, portfeljno ulaganje ili međunarodne pričuve. Ostala vlasnička ulaganja nikad nisu u obliku vrijednosnih papira pa ih po tome razlikujemo od portfeljnih ulaganja. Budući da sudjelovanje u kapitalu međunarodnih organizacija nije u obliku vrijednosnih papira, klasificira se kao ostala vlasnička ulaganja. U većini slučajeva kapital u kvazidruštvima, npr. u podružnicama ili fiktivnim jedinicama za vlasništvo nekretnina i prirodnih resursa, uključen je u izravna ulaganja, ali ako je udio u vlasništvu manji od 10%, onda je uključen u kategoriju ostalih vlasničkih ulaganja.

Pozicija Valuta i depoziti pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore opće države i drugih monetarnih financijskih institucija jest monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, a podaci za četvrto tromjesečje 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose se i na učinak promjene valuta država članica EMU-a u euro. Podaci za četvrto tromjesečje 2008. upotpunjeni su procjenom povlačenja valute i depozita iz financijskog sustava prouzročenih strahom od učinka svjetske financijske krize.

Kreditni koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor je podataka tih pozicija evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom.

Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., a podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju se od 1999. godine. Od 2003. to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su

dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dopisjem dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom.

Pozicija Ostala ulaganja – Ostala potraživanja i obveze obuhvaća ostala potraživanja i obveze koje nisu uključene u trgovačke kredite i ostale financijske instrumente, između ostalog uključuje prijevremeno plaćane premije i neisplaćene štete za neživotno osiguranje, potraživanja iz osiguranja po policama životnog osiguranja i mirovinskim shemama te provizije po standardiziranim garancijama (engl. *provision for calls under standardized guarantees*). Ova pozicija sastavlja se na temelju podataka koje dostavljaju osiguravajuća društva i uključuje promjene matematičke pričuve osiguranja života.

Novost u BPM6 jest tretman SDR-a. Alokacija SDR-a zemljama članicama MMF-a prikazuje se kao nastanak obveze primatelja u ostalim ulaganjima (pozicija SDR) s odgovarajućim unosom stavke SDR na poziciji pričuva. Ostala stjecanja i otpuštanja SDR-a prikazuju se kao transakcije pričuva.

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008 te je u potpunosti usklađena sa sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno međunarodnom investicijskom pozicijom. Sektor opće države obuhvaća sektore središnje države, fondova socijalne sigurnosti i lokalne države. Sektor središnje banke obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaća kreditne institucije i novčane fondove. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim središnje banke i drugih monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna nefinancijska društva, neprofitne institucije i kućanstva, uključujući obrtnike.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u originalnim valutama pretvorene u američke dolare primenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Od prvog tromjesečja 2013. za ovu poziciju uzimaju se podaci o ostvarenim transakcijama Direkcije za upravljanje međunarodnim pričuvama i deviznom likvidnošću Hrvatske narodne banke.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a
na kraju razdoblja, u milijunima eura

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvna pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9
2008.	prosinac	9.120,9	0,7	0,2	–	9.120,0	2.001,8	7.118,2	4.644,5
2009.	prosinac	10.375,8	331,7	0,2	–	10.043,9	2.641,4	7.402,6	4.293,9
2010.	prosinac	10.660,3	356,7	0,2	–	10.303,4	3.274,9	7.028,5	3.828,9
2011.	prosinac	11.194,9	360,7	0,2	–	10.834,0	2.730,7	8.103,2	3.463,7
2012.	prosinac	11.235,9	352,8	0,2	–	10.882,9	2.245,8	8.637,1	2.895,3
2013.	prosinac	12.907,5	340,6	0,2	–	12.566,7	3.717,9	8.848,8	2.756,6
2014.	prosinac	12.687,6	364,0	0,2	–	12.323,4	3.397,8	8.925,6	3.305,5
2015.	lipanj	13.733,6	387,0	0,2	–	13.346,3	4.184,6	9.161,7	3.223,8
	srpanj	14.990,4	388,2	0,2	–	14.602,0	5.363,4	9.238,6	3.109,4
	kolovoz	14.405,1	380,1	0,2	–	14.024,8	4.754,5	9.270,2	3.485,6
	rujan	13.436,6	381,6	0,2	–	13.054,7	3.788,0	9.266,7	4.470,2
	listopad	14.231,9	389,7	0,2	–	13.842,0	5.069,6	8.772,4	4.114,8
	studenj	14.023,3	395,7	0,3	–	13.627,4	5.070,7	8.556,7	3.966,9
	prosinac	13.706,6	387,6	0,3	–	13.318,8	4.848,0	8.470,8	3.371,7
2016.	siječanj	13.557,6	387,2	0,3	–	13.170,2	4.022,0	9.148,2	3.359,3
	veljača	12.986,1	383,0	0,3	–	12.602,9	3.338,3	9.264,5	3.531,5
	ožujak	13.198,8	380,2	0,3	–	12.818,4	3.314,5	9.503,9	3.185,3
	travanj	13.218,9	381,3	0,3	–	12.837,3	3.990,5	8.846,9	3.273,3
	svibanj	12.828,4	384,9	0,3	–	12.443,2	3.294,4	9.148,8	3.620,1

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka • Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu rabiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava

vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost na kraju razdoblja, u milijunima eura

			2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
									III.	IV.	V.
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)											
A. Službene međunarodne pričuve			10.660,3	11.194,9	11.235,9	12.907,5	12.687,6	13.706,6	13.198,8	13.218,9	12.828,4
1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)			8.794,8	10.694,0	10.445,8	10.105,8	11.629,7	9.909,3	10.449,4	9.715,5	10.127,7
a) Dužnički vrijednosni papiri			7.028,5	8.103,2	8.637,1	8.848,8	8.925,6	8.470,8	9.503,9	8.846,9	9.148,8
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu			-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Ukupno valuta i depoziti kod:			1.766,3	2.590,7	1.808,7	1.257,0	2.704,1	1.438,5	945,5	868,6	979,0
i) Ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a			1.576,4	2.468,7	1.808,1	1.076,6	485,2	1.207,7	761,4	685,4	797,6
ii) Banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Locirane u inozemstvu			-	-	-	-	-	-	-	-	-
iii) Banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava			189,9	122,1	0,6	180,3	2.218,9	230,7	184,1	183,2	181,4
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava			-	-	-	-	-	-	-	-	-
2) Pričuvna pozicija u MMF-u			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
3) Posebna prava vučenja (SDR)			356,7	360,7	352,8	340,6	364,0	387,6	380,2	381,3	384,9
4) Zlato			-	-	-	-	-	-	-	-	-
5) Ostale devizne pričuve			1.508,6	140,0	437,1	2.460,9	693,7	3.409,5	2.369,0	3.121,9	2.315,5
– Obratni repo poslovi			1.508,6	140,0	437,1	2.460,9	693,7	3.409,5	2.369,0	3.121,9	2.315,5
B. Ostale devizne pričuve			-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Oročeni depoziti			-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Ukupno (A+B)			10.660,3	11.194,9	11.235,9	12.907,5	12.687,6	13.706,6	13.198,8	13.218,9	12.828,4
II. Obvezni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)											
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odljevi do 1 godine)			-1.234,9	-679,5	-801,8	-1.641,3	-2.212,2	-1.783,8	-1.514,2	-2.651,4	-2.644,4
a) Hrvatska narodna banka			-	-	-	-83,5	-83,6	-50,9	-50,5	-24,2	-43,9
Do 1 mjeseca	Glavnica		-	-	-	-83,5	-83,6	-50,9	-50,5	-24,2	-43,9
	Kamate		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca			-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine			-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate		-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Središnja država			-1.234,9	-679,5	-801,8	-1.557,8	-2.128,6	-1.732,9	-1.463,7	-2.627,2	-2.600,4
Do 1 mjeseca	Glavnica		-16,4	-140,2	-170,5	-172,8	-763,2	-96,2	-151,8	-168,9	-96,5
	Kamate		-8,1	-6,5	-6,5	-4,2	-17,0	-16,5	-12,1	-13,6	-2,9
Preko 1 do 3 mjeseca			-882,2	-112,5	-50,1	-284,2	-164,8	-322,3	-251,1	-256,5	-245,9
	Kamate		-15,1	-20,5	-22,7	-24,0	-33,2	-47,5	-34,0	-49,9	-35,0
Preko 3 mjeseca do 1 godine			-170,5	-208,7	-311,6	-758,3	-765,0	-755,0	-597,6	-1.725,1	-1.736,8
	Kamate		-142,5	-191,2	-240,3	-314,4	-385,4	-495,4	-417,1	-413,1	-483,4
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu			-	-	-	-	-	-	-	-	-
a) Kratke pozicije (-)			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjeseca			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine			-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Duge pozicije (+)			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjeseca			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca			-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine			-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Ostalo			-	-	-	-	-	-1.238,2	-1.437,8	-1.683,6	-1.318,3
– Odljevi s osnove repo poslova (-)			-	-	-	-	-	-1.238,2	-1.437,8	-1.683,6	-1.318,3
Do 1 mjeseca	Glavnica		-	-	-	-	-	-1.238,2	-1.437,8	-1.683,6	-1.318,3
	Kamate		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca			-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate		-	-	-	-	-	-	-	-	-

		2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
								III.	IV.	V.
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Kamate	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)		–1.234,9	–679,5	–801,8	–1.641,3	–2.212,2	–3.022,0	–2.952,0	–4.335,0	–3.962,6
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Potencijalne devizne obveze		–1.734,2	–1.741,7	–1.311,6	–1.334,0	–760,8	–591,7	–110,0	–117,5	–140,6
a) Izdane garancije s dospeljećem od 1 godine		–1.087,9	–1.005,2	–636,4	–755,4	–271,9	–93,8	–110,0	–117,5	–140,6
– Hrvatska narodna banka		–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država		–1.087,9	–1.005,2	–636,4	–755,4	–271,9	–93,8	–110,0	–117,5	–140,6
Do 1 mjeseca		–0,2	–8,0	–26,6	–23,0	–8,1	–7,2	–10,8	–9,5	–27,7
Preko 1 do 3 mjeseca		–438,5	–111,2	–70,3	–74,7	–27,2	–1,0	–25,3	–23,0	–2,1
Preko 3 mjeseca do 1 godine		–649,2	–885,9	–539,5	–657,6	–236,6	–85,6	–73,9	–85,1	–110,8
b) Ostale potencijalne obveze		–646,3	–736,5	–675,2	–578,6	–488,9	–497,9	0,0	0,0	0,0
– Hrvatska narodna banka		–646,3	–736,5	–675,2	–578,6	–488,9	–497,9	0,0	0,0	0,0
Do 1 mjeseca		–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca		–646,3	–736,5	–675,2	–578,6	–488,9	–497,9	0,0	0,0	0,0
Preko 3 mjeseca do 1 godine		–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država		–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje		–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:		–	–	–	–	–	–	–	–	–
– BIS-om (+)		–	–	–	–	–	–	–	–	–
– MMF-om (+)		–	–	–	–	–	–	–	–	–
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti		–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)		–1.734,2	–1.741,7	–1.311,6	–1.334,0	–760,8	–591,7	–110,0	–117,5	–140,6
IV. Bilješke										
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom		–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: Središnja država		–	–	–	–	–	–	–	–	–
b) Devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama		–	–	–	–	–	–	–	–	–
c) Založena imovina		–	–	–	–	–	–	–	–	–
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima		–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.		–	–0,4	–	–	0,0	–1.198,2	–1.331,6	–1.576,0	–1.202,3
– Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.		–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.		–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.		1.458,5	136,9	551,3	2.380,1	655,4	3.317,5	2.196,6	2.926,8	2.180,2
e) Financijske izvedenice (neto, po tržišnoj vrijednosti)		–	–	–	–	–	–	–	–	–
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva										
– SDR i valute koje čine SDR		10.660,0	11.194,7	11.235,7	12.907,4	12.687,2	13.706,3	13.198,7	13.218,5	12.828,1
– Valute koje ne čine SDR		0,3	0,1	0,2	0,1	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3
– Po pojedinim valutama:										
USD		2.451,0	2.333,0	2.140,4	2.068,1	2.194,2	3.304,4	2.535,4	2.495,1	2.493,9
EUR		7.851,8	8.500,6	8.742,1	10.498,4	10.128,4	10.013,6	10.282,6	10.341,7	9.948,8
Ostale		357,5	361,2	353,4	341,0	365,1	388,6	380,9	382,1	385,7

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost • Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predložka nalazi se u materijalu MMF-a *International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template*, 2001. Prvi dio Predložka prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, devizne oročene

depozite koji se mogu razročiti prije dospeljeca, devizne oročene depozite s preostalim dospeljećem do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predložka prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvenu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospeljeca izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi, 2010. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator		Realni efektivni tečaj kune ^b ; deflator	
			Indeks potrošačkih cijena	Indeks proizvođačkih cijena industrije ^a	Jedinični troškovi rada u prerađivačkoj industriji	Jedinični troškovi rada u ukupnom gospodarstvu
2001.	prosinac	106,52	110,96		127,67	121,64
2002.	prosinac	105,28	110,65		129,89	118,80
2003.	prosinac	105,37	111,22		122,94	119,44
2004.	prosinac	102,42	107,05		122,10	115,80
2005.	prosinac	102,16	105,55		115,53	112,45
2006.	prosinac	100,37	103,88		104,24	106,07
2007.	prosinac	98,70	99,93		98,89	101,16
2008.	prosinac	98,13	98,58		101,30	96,72
2009.	prosinac	97,63	97,78		105,44	97,23
2010.	prosinac	102,04	102,98	99,43	99,03	102,17
2011.	prosinac	103,63	105,67	101,27	102,41	102,28
2012.	prosinac	104,61	104,60	101,87	108,11	107,52
2013.	prosinac	103,76	104,85	102,36	106,77	108,51
2014.	prosinac	105,80	107,99	105,70	113,24	109,08
2015.	srpanj	107,60	110,14	106,51		
	kolovoz	106,48	109,28	106,22		
	rujan	106,25	108,87	106,74	113,92	110,48
	listopad	107,05	109,68	106,75		
	studeni	107,90	110,75	107,27		
	prosinac	107,75	111,32	107,60	117,05 ^c	110,56 ^c
2016.	siječanj	107,58	111,03	108,56		
	veljača	106,87	110,99	108,64		
	ožujak	106,13	110,37	106,87		
	travanj	104,79	108,93	106,75		
	svibanj	104,61	108,76 ^c	105,83 ^c		
	lipanj	105,02				

^a Indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za RH raspoloživ je od siječnja 2010. pa je realni efektivni tečaj izračunat na bazi 2010. godine. ^b Prikazane su vrijednosti tromjesečni podatak. ^c Preliminarni podaci

Napomena: Pri ažuriranju serija realnih efektivnih tečajeva kune može doći do promjene podataka za protekla razdoblja.

devizne dugove središnje države. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak -) koje rezultiraju iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predložka prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država te stanje devizne obvezne pričuve banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuve zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuve, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak -) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predložka prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. a)) prikazuje obveze na temelju

Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospijećem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune • Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema odabranim valutama glavnih trgovinskih partnera. Valute glavnih trgovinskih partnera i njihovi ponderi određeni su na osnovi strukture uvoza i izvoza robe prerađivačke industrije, pri čemu ponderi odražavaju izravnu uvoznu konkurenciju, izravnu uvoznu konkurenciju i izvoznu konkurenciju na trećim tržištima (vidi Okvir 2. Biltena HNB-a broj 165, 2011.). Skupinu zemalja za formiranje indeksa efektivnih tečajeva kune čini 20 zemalja partnera, a to su: a) iz europodručja osam zemalja: Austrija, Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Slovenija i Španjolska; b) iz EU-a, a izvan europodručja, pet zemalja: Češka, Mađarska, Poljska, Švedska i Velika Britanija te c) izvan EU-a sedam zemalja: Bosna i Hercegovina, Japan, Kina, SAD, Srbija, Švicarska i Turska. Ponderi koji se pridružuju pojedinim zemljama u izračunu efektivnih tečajeva kune jesu ponderi koji se

u milijunima eura

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							I.*	II.*	III.
1. Opća država	10.739,1	11.088,5	12.353,9	14.225,3	15.396,1	15.893,9	15.747,7	15.739,3	15.180,3
Kratkoročno	468,3	157,9	118,1	269,6	83,8	8,1	20,2	20,3	24,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	468,3	157,9	117,2	69,6	83,6	8,1	20,2	20,3	24,1
Krediti	0,0	0,0	0,9	200,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	10.270,7	10.930,6	12.235,8	13.955,8	15.312,3	15.885,8	15.727,5	15.719,0	15.156,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	5.249,4	5.703,4	6.568,6	8.205,3	9.089,1	10.103,8	9.948,8	9.938,9	9.505,0
Krediti	5.021,3	5.227,2	5.667,2	5.750,5	6.223,2	5.782,0	5.778,7	5.780,1	5.651,2
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka	357,3	360,1	351,0	421,5	444,9	1.692,1	1.922,2	1.217,6	1.865,7
Kratkoročno	1,2	0,1	0,0	83,5	83,6	1.307,4	1.537,9	837,5	1.488,3
Gotovina i depoziti	1,2	0,1	0,0	83,5	83,6	50,9	59,0	65,5	50,5
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.238,2	1.469,9	771,9	1.437,8
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,3	9,1	0,0	0,0
Dugoročno	356,1	360,0	351,0	338,0	361,3	384,7	384,3	380,1	377,4
Posebna prava vučenja (alokacija)	356,1	360,0	351,0	338,0	361,3	384,7	384,3	380,1	377,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Druge monetarne financijske institucije	11.212,4	12.207,9	9.885,8	9.156,8	8.160,1	6.125,3	6.056,5	6.063,3	5.762,8
Kratkoročno	3.173,6	3.953,1	2.024,2	2.317,1	1.950,9	1.697,0	1.678,2	1.699,1	1.401,6
Gotovina i depoziti	2.201,3	3.291,4	1.470,2	1.735,3	1.513,3	1.602,9	1.583,4	1.548,7	1.237,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	947,8	526,0	516,8	557,3	410,7	65,5	64,8	120,3	131,8
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	24,5	135,8	37,2	24,5	26,9	28,5	30,1	30,0	32,8
Dugoročno	8.038,8	8.254,7	7.861,6	6.839,7	6.209,1	4.428,3	4.378,3	4.364,3	4.361,2
Gotovina i depoziti	4.592,8	4.407,6	4.261,1	3.849,6	3.645,9	2.845,5	2.839,7	2.838,0	2.852,0
Dužnički vrijednosni papiri	8,9	1,9	8,9	3,8	2,5	2,0	6,3	6,4	6,6
Krediti	3.436,0	3.844,4	3.568,8	2.984,0	2.558,7	1.579,1	1.530,5	1.518,1	1.500,8
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,1	0,9	22,8	2,4	2,0	1,7	1,7	1,8	1,7
4. Ostali domaći sektori	18.463,2	17.723,3	17.320,3	16.456,2	16.282,7	16.396,3	15.927,2	15.834,3	15.695,7
Kratkoročno	912,5	915,8	1.130,3	626,4	717,4	656,6	469,1	451,8	458,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,1	0,1	0,0	24,5	68,0	68,3	68,6	68,9
Krediti	881,7	881,4	952,0	511,1	615,2	475,8	276,9	256,2	248,1
Trgovački krediti	30,9	34,2	178,1	115,2	77,7	112,8	123,9	127,0	141,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	17.550,7	16.807,6	16.190,1	15.829,8	15.565,4	15.739,7	15.458,1	15.382,6	15.237,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	679,5	778,1	1.995,0	1.923,6	1.537,4	1.640,1	1.620,1	1.620,6	1.582,0
Krediti	16.578,2	15.893,6	14.061,0	13.727,0	13.884,7	13.918,0	13.640,6	13.561,6	13.437,8
Trgovački krediti	293,0	135,9	134,1	179,3	143,3	181,6	197,4	200,4	217,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							I.*	II.*	III.
5. Izravna ulaganja	6.136,5	5.017,4	5.386,2	5.698,5	6.380,1	5.426,3	5.674,6	5.665,2	5.835,9
Dužničke obveze prema nerezidentnim izravnim ulagateljima	4.131,0	4.143,1	4.082,4	3.521,6	3.781,1	3.658,4	3.894,8	3.822,4	3.886,7
Dužničke obveze prema nerezidentima u koje je izvršeno izravno ulaganje	366,7	175,5	164,5	159,5	250,5	223,1	211,8	212,7	321,7
Dužničke obveze prema horizontalno povezanim poduzećima	1.638,7	698,9	1.139,4	2.017,4	2.348,4	1.544,8	1.568,1	1.630,0	1.627,5
Ukupno	46.908,4	46.397,2	45.297,2	45.958,4	46.663,8	45.534,0	45.328,3	44.519,7	44.340,3
Od toga: Kružna izravna ulaganja ^a	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–
Dodatak:									
Kašnjenja glavnice i kamata	1.235,2	1.303,2	1.589,0	1.903,3	2.037,0	2.051,1	2.047,0	2.048,3	2.168,4
Opća država	0,9	0,0	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditne institucije	12,2	11,8	11,6	16,6	17,4	6,3	7,4	7,5	6,1
Ostali domaći sektori	1.064,8	1.037,3	1.290,7	1.517,9	1.655,3	1.710,4	1.712,5	1.713,9	1.833,6
Izravna ulaganja	157,3	254,1	285,8	368,0	363,5	333,5	326,3	326,2	328,0

^a Od 31. listopada 2014. cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je na način da se temelji na novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^c Podaci o stanju inozemnog duga koji se odnosi na izravna ulaganja uključuju kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, što je proizvelo specifičniji učinak povećanja inozemnog duga Republike Hrvatske. U prosincu 2010. zabilježena je značajna transakcija, koja je dovela do ukidanja kružne komponente izravnih ulaganja, ali dug i dalje ostaje iskazan u sklopu pozicije Izravna ulaganja.

mijenjaju s vremenom (engl. *time varying weights*), a izračunati su tako da odražavaju prosječnu strukturu vanjske trgovine RH tijekom tri uzastopne godine (više o tome vidi u Okviru 3. Biltena HNB-a broj 205, 2014.). Posljednje referentno razdoblje za izračun pondera je razdoblje 2010. – 2012. Serije baznih indeksa preračunate su na bazi 2010. godine.

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja agregatni je pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena ili troškova (odnos indeksa cijena ili troškova u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se primjenjuju indeksi proizvođačkih cijena industrije, indeksi potrošačkih cijena, odnosno harmonizirani indeksi potrošačkih cijena za zemlje članice EU-a i indeksi jediničnih troškova rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji. Serija indeksa proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za Hrvatsku raspoloživa je od siječnja 2010. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine primjenjuju indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci o jediničnim troškovima rada nisu dostupni za sve zemlje, pa je košarica zemalja za izračun realnoga efektivnog tečaja kune uz jedinične troškove rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji sužena na 15 odnosno 13 zemalja trgovinskih partnera – sve zemlje trgovinski partneri (dakle njih 20) bez Švicarske, Turske, Kine, BiH i Srbije, odnosno bez spomenutih pet te Belgije i Japana. Jedinični troškovi rada za Hrvatsku izračunati su kao omjer naknada po zaposlenom u tekućim cijenama i proizvodnosti rada u stalnim cijenama (više o izračunu jediničnih troškova rada vidi u Okviru 1. Biltena HNB-a broj 141, 2008.). Podaci o realnom efektivnom tečaju za posljednji su mjesec preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka o deflatorima koji se primjenjuju u izračunu indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektori-

ma • Bruto inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospeljeću, depozita primljenih od nerezidenata te trgovinskih kredita primljenih od nerezidenata s ugovorenim dospeljećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana), a od prosinca 2005. obuhvaća i obveze rezidenata na osnovi ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire izdane na domaćem tržištu. Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima, odnosno sektorima dužnika, što podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008. Sektor opće države obuhvaća središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu. Sektor središnje banke prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor drugih monetarnih financijskih institucija prikazuje dugove kreditnih institucija i novčanih fondova. Ostali domaći sektori prikazuju dugove svih financijskih institucija osim monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatnih i javnih nefinancijskih društava, neprofitnih institucija koje služe kućanstvima te kućanstava, uključujući poslodavce i samozaposlene. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno ulagački povezani, po smjeru ulaganja. Unutar svakog sektora (osim izravnih ulaganja) podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospeljeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pritom je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor drugih monetarnih institucija raspoloživa od početka 2004. godine te se za prethodna razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna. Stanje bruto inozemnog duga uključuje buduće otplate glavnice, obračunate nedospjele kamate te nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata. Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							I.*	II.*	III.
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	32.155,4	31.793,7	30.113,9	29.232,1	28.812,8	25.897,3	25.666,9	25.648,4	25.462,9
Ostala ulaganja	26.384,1	26.984,8	24.728,8	23.534,7	22.433,9	20.498,3	20.019,6	20.010,6	19.654,3
Kratkoročno	3.961,7	4.747,2	3.132,6	2.919,0	2.642,6	2.330,3	2.123,9	2.127,4	1.836,1
Gotovina i depoziti	2.185,4	3.273,4	1.448,3	1.710,9	1.487,6	1.581,8	1.562,2	1.527,6	1.215,4
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,1	0,1	0,0	24,5	68,0	68,3	68,6	68,9
Krediti	1.720,9	1.303,7	1.468,7	1.068,4	1.025,9	539,7	340,0	374,8	378,4
Trgovački krediti	30,9	34,2	178,1	115,2	77,7	112,8	123,9	127,0	141,3
Ostale obveze	24,5	135,8	37,2	24,4	26,9	28,0	29,5	29,4	32,2
Dugoročno	22.422,4	22.237,6	21.596,2	20.615,7	19.791,3	18.168,0	17.895,7	17.883,1	17.818,2
Gotovina i depoziti	4.586,9	4.396,8	4.255,9	3.840,9	3.631,4	2.824,5	2.819,2	2.817,4	2.831,0
Dužnički vrijednosni papiri	332,2	432,5	1.302,0	1.281,4	858,5	891,7	876,7	881,4	881,7
Krediti	17.480,6	17.386,3	16.002,9	15.433,1	15.220,1	14.295,7	14.028,0	14.009,3	13.913,2
Trgovački krediti	21,6	21,1	12,6	57,9	79,2	154,5	170,1	173,3	190,5
Ostale obveze	1,1	0,9	22,8	2,4	2,0	1,7	1,7	1,8	1,7
Izravna ulaganja	5.771,3	4.808,8	5.385,1	5.697,4	6.379,0	5.399,0	5.647,3	5.637,8	5.808,6
Kratkoročno	645,3	659,8	251,7	174,3	191,7	464,4	610,7	586,1	596,9
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	645,3	659,8	251,7	174,3	191,7	464,4	610,7	586,1	596,9
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	5.126,0	4.149,0	5.133,4	5.523,1	6.187,3	4.934,6	5.036,6	5.051,7	5.211,6
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	5.123,0	4.145,4	5.123,5	5.504,7	6.178,3	4.923,7	5.026,7	5.041,8	5.201,7
Trgovački krediti	3,0	3,6	9,9	18,4	9,0	10,9	9,9	9,9	10,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno	46.908,4	46.397,2	45.297,2	45.958,4	46.663,8	45.534,0	45.328,3	44.519,7	44.340,3
Od toga: Kružna izravna ulaganja ^a	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–
Dodatak:									
Kašnjenja glavnice i kamata	1.235,2	1.303,2	1.589,0	1.903,3	2.037,0	2.051,1	2.047,0	2.048,3	2.168,4
Dug javnog sektora	73,2	76,4	40,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	0,0	0,0	0,0	22,6	7,2	6,8	6,8	6,7	6,7
Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	1.162,0	1.226,7	1.548,1	1.879,8	2.028,9	2.043,4	2.039,3	2.040,7	2.160,9

^a Od 31. listopada 2014. cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je na način da se temelji na novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci o stanju inozemnog duga koji se odnosi na izravna ulaganja uključuju kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, što je proizvelo specifični učinak povećanja inozemnog duga Republike Hrvatske. U prosincu 2010. zabilježena je značajna transakcija, koja je dovela do ukidanja kružne komponente izravnih ulaganja, ali dug i dalje ostaje iskazan u sklopu pozicije Izravna ulaganja.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor • Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora. Javni sektor pritom obuhvaća opću državu, središnju banku, javne financijske institucije i javna nefinancijska društva. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi

subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji subjekt iz javnog sektora. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora. Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

	Bruto inozemni dug 31.3.16.	Trenutačno dospijeće/kašnjenja	Projekcija otplate glavnice											
			2.tr.16. ^a	3.tr.16.	4.tr.16.	1.tr.17.	2016. ^a	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Ostalo
Dugoročno	15.237,4	1.738,3	1.167,9	893,7	1.498,2	519,8	3.559,8	2.490,3	1.440,1	1.441,2	1.686,6	390,2	802,6	1.688,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	1.582,0	0,0	28,7	21,5	2,1	0,0	52,2	332,2	1,4	272,3	571,5	0,0	351,7	0,8
Krediti	13.437,8	1.733,3	1.124,1	854,0	1.489,8	485,6	3.467,9	2.019,4	1.407,4	1.167,4	1.114,3	389,8	450,9	1.687,4
Trgovački krediti	217,5	5,1	15,1	18,3	6,3	34,2	39,7	138,7	31,3	1,5	0,8	0,4	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	5.835,9	328,0	724,7	438,8	971,7	188,9	2.135,1	1.000,6	439,5	355,9	352,1	86,2	171,8	966,6
Dužničke obveze prema nerezidentnim izravnim ulagateljima	3.886,7	269,7	536,7	376,9	743,7	106,8	1.657,3	682,6	240,3	255,5	246,0	55,1	115,7	364,4
Dužničke obveze prema nerezidentima u koje je izvršeno izravno ulaganje	321,7	19,4	36,9	5,0	48,3	22,2	90,1	42,2	64,7	11,6	13,1	10,5	10,2	59,7
Dužničke obveze prema horizontalno povezanim poduzećima	1.627,5	38,9	151,1	56,8	179,7	59,9	387,7	275,8	134,5	88,8	93,0	20,6	45,8	542,5
Ukupno	44.340,3	2.168,4	4.991,6	2.053,4	3.183,1	1.138,0	10.228,1	7.555,2	3.195,8	4.253,7	4.017,0	2.283,0	2.404,2	8.234,7
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			127,3	220,9	291,2	260,5	639,4	1.038,0	880,1	790,3	685,7	391,3	354,8	887,5

^a Od 31. listopada 2014. podaci bruto inozemnog duga temelje se na novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Projekcija otplate bruto inozemnog duga uključuje projekciju otplate glavnice i obračunatih nedospjelih kamata. ^c Projekcije otplate za ovo tromjesečje i godinu odnose se na razdoblje od datuma stanja bruto duga do kraja navedenog tromjesečja odnosno godine.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima • Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate bruto duga te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Struktura tablice po sektorima, izvornom dospijeću i instrumentima slijedi strukturu Tablice H12. Za monetarne financijske institucije buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o planu naplate kamata. Za ostale

sektore buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostavljenih planova otplate i referentne kamatne stope koja vrijedi na izvještajni datum. Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koje su sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u razdoblju dospijeća prve rate kamata te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene prve otplate kamata.

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014. XII.	2015. XII.	2016.		
							I.*	II.*	III.
4.5. Kućanstva	211,9	213,0	206,7	176,0	162,4	136,0	134,7	131,5	130,7
Kratkoročno	7,0	6,0	5,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	7,0	6,0	5,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	205,0	207,1	201,3	175,9	162,4	136,0	134,7	131,5	130,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	204,8	207,1	201,3	170,1	162,4	136,0	134,7	131,5	130,7
Trgovački kredit	0,1	0,0	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.6. Nefitne institucije koje služe kućanstvima	2,6	4,8	9,4	5,3	19,4	23,2	23,3	23,4	23,4
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	2,6	4,8	9,4	5,2	19,4	23,2	23,3	23,4	23,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	2,6	4,8	9,4	5,2	19,4	23,2	23,3	23,4	23,4
Trgovački kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno	18.463,2	17.723,3	17.320,3	16.456,2	16.282,7	16.396,3	15.927,2	15.834,3	15.695,7
Dodatak:									
1. Kašnjenja glavnice i kamata	1.064,8	1.037,3	1.290,7	1.517,9	1.655,3	1.710,4	1.712,5	1.713,9	1.833,6
Ostala javna financijska društva osim monetarnih financijskih institucija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostala privatna financijska društva osim monetarnih financijskih institucija	16,3	9,3	33,1	33,4	35,6	36,8	35,2	35,2	37,3
Javna nefinancijska društva	72,2	75,7	40,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Privatna nefinancijska društva	976,4	952,3	1.217,5	1.484,4	1.619,6	1.673,6	1.677,2	1.678,6	1.796,2
Kućanstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nefitne institucije koje služe kućanstvima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Kvaziizravna ulaganja uključena u poziciju 4.2. Ostala privatna financijska društva osim monetarnih financijskih institucija ^a	1.665,5	1.487,9	1.418,7	1.490,8	1.733,7	1.421,0	1.417,2	1.401,1	1.412,6

^a Od 31. listopada 2014. cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je na način da se temelji na novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^c Kvaziizravna ulaganja: Dug rezidenata sektora drugih financijskih posrednika prema nerezidentima istog sektora s kojima ujedno imaju zasnovan izravni vlasnički odnos, ali njihovi dužnički odnosi prema važećoj metodologiji nisu dijelom duga unutar izravnih ulaganja nego unutar ostalih sektora.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora •
Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora prikazuje inozemne dugove svih financijskih institucija osim monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), javnih i privatnih nefinancijskih društava, neprofitnih institucija

koje služe kućanstvima te kućanstva, uključujući poslodavce i samozaposlene. Unutar svakog sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospelju, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica^{a,b,c}

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^d	2015. ^d	2015.				2016.
							1.tr. ^d	2.tr. ^d	3.tr. ^d	4.tr. ^d	
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-41.839,6	-40.460,7	-39.715,7	-38.365,4	-37.195,9	-34.098,0	-37.906,3	-37.958,5	-34.453,1	-34.098,0	-34.127,3
2. Imovina	23.840,3	23.593,5	23.588,0	24.641,8	28.153,3	30.759,3	30.465,9	30.499,6	31.378,0	30.759,3	29.447,6
2.1. Izravna ulaganja	3.782,0	3.869,1	3.700,4	3.477,9	4.836,7	5.299,0	5.229,4	5.259,6	5.713,7	5.299,0	5.487,6
2.2. Portfeljna ulaganja	3.555,3	2.813,1	3.178,0	3.283,7	3.712,8	3.918,5	3.979,9	3.799,3	3.695,6	3.918,5	3.787,5
2.2.1. Vlasnička ulaganja	1.248,1	1.132,2	1.313,9	1.530,0	1.659,8	1.912,4	1.896,4	1.879,3	1.739,3	1.912,4	1.799,9
2.2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.753,7	2.053,0	2.006,1	2.083,5	1.920,0	1.956,3	2.006,1	1.987,7
2.2.2.1. Dugoročna	1.431,0	1.074,3	1.365,7	1.185,1	1.771,7	1.851,4	1.848,5	1.722,0	1.787,3	1.851,4	1.858,5
2.2.2.2. Kratkoročna	876,2	606,6	498,3	568,6	281,3	154,7	234,9	198,0	169,0	154,7	129,1
2.3. Financijske izvedenice	14,2	204,5	145,8	16,7	690,6	1.810,2	1.734,8	1.530,3	1.432,9	1.810,2	1.503,0
2.4. Ostala ulaganja	5.828,6	5.512,0	5.328,0	4.956,0	6.225,5	6.024,9	5.364,1	6.176,9	7.099,2	6.024,9	5.470,7
2.4.1. Ostala vlasnička ulaganja	1,8	4,4	11,0	41,3	67,3	94,3	67,6	68,2	67,7	94,3	97,2
2.4.2. Valuta i depoziti	5.304,5	4.989,5	4.616,4	4.182,0	5.309,6	5.011,6	4.643,4	5.396,2	6.290,4	5.011,6	4.599,8
2.4.3. Krediti	430,8	420,8	531,3	626,1	752,2	812,2	553,5	577,3	630,9	812,2	671,4
2.4.4. Trgovinski krediti	80,5	85,7	142,0	80,8	74,5	82,5	79,6	78,3	81,7	82,5	84,5
2.4.5. Ostala imovina	11,0	11,5	27,3	25,8	21,8	24,3	20,0	56,9	28,5	24,3	17,9
2.5. Devizne pričuve	10.660,2	11.194,8	11.235,9	12.907,4	12.687,7	13.706,7	14.157,7	13.733,6	13.436,7	13.706,7	13.198,6
3. Obveze	65.679,9	64.054,2	63.303,7	63.007,2	65.349,1	64.857,3	68.372,1	68.458,2	65.831,1	64.857,3	63.574,9
3.1. Izravna ulaganja	24.016,6	22.004,2	22.678,9	21.877,5	24.263,2	24.014,6	25.007,9	25.569,1	24.691,8	24.014,6	24.305,3
3.2. Portfeljna ulaganja	7.103,0	7.160,4	9.077,0	10.640,2	11.314,5	12.398,0	12.607,9	12.532,8	12.135,0	12.398,0	11.770,2
3.2.1. Vlasnička ulaganja	696,9	519,0	387,2	438,0	577,5	576,0	582,8	593,6	574,2	576,0	583,6
3.2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	6.406,1	6.641,4	8.689,9	10.202,2	10.737,0	11.822,0	12.025,1	11.939,2	11.560,8	11.822,0	11.186,6
3.2.2.1. Dugoročna	5.937,8	6.483,4	8.572,5	10.132,6	10.628,9	11.745,8	11.959,6	11.860,2	11.478,9	11.745,8	11.093,7
3.2.2.2. Kratkoročna	468,3	158,1	117,3	69,6	108,1	76,1	65,5	79,0	82,0	76,1	92,9
3.3. Financijske izvedenice	194,6	151,3	326,6	431,8	224,7	159,1	286,3	193,2	182,2	159,1	181,6
3.4. Ostala ulaganja	34.365,8	34.738,3	31.221,1	30.057,7	29.546,7	28.285,7	30.470,0	30.163,1	28.822,1	28.285,7	27.317,8
3.4.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4.2. Valuta i depoziti	6.795,2	7.699,0	5.731,3	5.668,4	5.242,8	4.499,3	5.567,2	5.483,9	4.958,1	4.499,3	4.139,5
3.4.3. Krediti	26.865,0	26.372,5	24.766,6	23.730,0	23.692,7	23.058,7	24.222,5	24.020,9	23.109,0	23.058,7	22.407,6
3.4.4. Trgovinski krediti	323,8	170,1	312,2	294,5	221,0	294,4	264,5	243,0	320,2	294,4	358,8
3.4.5. Ostale obveze	25,6	136,6	60,0	26,9	29,0	48,6	30,1	31,2	56,1	48,6	34,5
3.4.6. Posebna prava vučenja	356,1	360,0	351,0	338,0	361,3	384,7	385,7	384,1	378,7	384,7	377,4

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država.

^d Revidirani podaci. ^e Preliminarni podaci

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica • Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu. Od 1993. do kraja 2013. stanje međunarodnih ulaganja sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u 5. izdanju priručnika za sastavljanje platne bilance (priručnik BPM5), dok se, počevši s 2014. godinom, stanje međunarodnih ulaganja sastavlja prema 6. izdanju priručnika (priručnik BPM6). Također, s početkom primjene BPM6, prema novoj metodologiji rekonstruirane su i povijesne serije podataka za godine 1999. – 2013.

Izvori su podataka izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima kompiliraju se na temelju tržišnih cijena gdje god su one raspoložive. U dijelu koji se odnosi na ulaganja u Republiku Hrvatsku primjenjuju se tržišne cijene na posljednji dan izvještajnog razdoblja preuzete sa Zagrebačke burze, a u dijelu koji se odnosi na ulaganja u inozemstvo izvještajne jedinice obveznici istraživanja o izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima obvezne su prikazivati vrijednosti svojih vlasničkih udjela u inozemstvu koristeći se tržišnim cijenama. Tamo gdje to nije moguće, primjenjuju se knjigovodstvene vrijednosti ukupnoga kapitala poduzeća u vlasništvu izravnih ili portfeljnih ulagača, bilo da je riječ o ulaganjima u Republiku Hrvatsku ili u inozemstvo (metoda *own funds at book value*).

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008 te je u potpunosti usklađena sa sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno platnom bilancom. Sektor opće države obuhvaća sektore

središnje države, fondova socijalne sigurnosti i lokalne države. Sektor središnje banke obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaća kreditne institucije i novčane fondove. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim središnje banke i drugih monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna nefinancijska društva, neprofitne institucije i kućanstva, uključujući obrtnike.

Pozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (imovina) i ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke i podacima monetarne statistike.

Podaci o portfeljnim vlasničkim i dužničkim ulaganjima upotpunjuju se podacima koje dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo, kreditne institucije i investicijska društva koja obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima, posebno u dijelu Imovine ostalih sektora.

Od prvog tromjesečja 2010. u platnu bilancu uključena su stanja pozicija zaključenih ugovora s obilježjima financijskih derivata. Izvještajne su institucije kreditne institucije i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijska društva, koja u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

U sklopu ostalih ulaganja priručnik BPM6 donosi poziciju Ostala vlasnička ulaganja, koja podrazumijeva vlasnička ulaganja koja ne zadovoljavaju kriterije za izravno, portfeljno ulaganje ili međunarodne pričuve. Ova pozicija uključuje i sudjelovanje u kapitalu međunarodnih organizacija.

Pozicija Ostala ulaganja – Valuta i depoziti kod Imovine pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava kreditnih institucija ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja kreditne institucije deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja kreditnih institucija od

inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora opće države od inozemstva. Izvor su podataka izvješća države i kreditnih institucija. Za ostale sektore upotrebljavaju se tromjesečni podaci Banke za međunarodne namire. Pozicija Ostala ulaganja – Valuta i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor su podataka izvješća kreditnih institucija.

Pozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Ostala vlasnička ulaganja obuhvaća vlasnička ulaganja koja nisu u obliku vrijednosnih papira. Uključuje vlasnička ulaganja u kvazidruštva, međunarodne organizacije i sl.

Pozicije Ostala ulaganja – Ostala imovina i Ostale obveze obuhvaćaju ostala potraživanja i obveze koji nisu uključeni u trgovačke kredite i ostale financijske instrumente.

Pozicija Ostala ulaganja – Posebna prava vučenja na strani obveza prikazuje stanje alociranih posebnih prava vučenja. Stanje ove pozicije povećano je na temelju opće alokacije iz kolovoza 2009. godine kada je Republici Hrvatskoj dodijeljen iznos od 270.652.208 XDR te je na osnovi posebne alokacije u rujnu iste godine dodijeljeno dodatnih 32.848.735 XDR.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja^{a,b}
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ^c	2015. ^c	2015.					2016.
							1.tr. ^c	2.tr. ^c	3.tr. ^c	4.tr. ^c	1.tr. ^d	
Izravna ulaganja, neto	-20.234,6	-18.135,2	-18.978,6	-18.399,6	-19.426,5	-18.715,6	-19.778,6	-20.309,5	-18.978,1	-18.715,6	-18.817,7	
1. Imovina	3.782,0	3.869,1	3.700,4	3.477,9	4.836,7	5.299,0	5.229,4	5.259,6	5.713,7	5.299,0	5.487,6	
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržane zarade	3.105,0	3.176,8	3.073,3	2.886,8	4.030,4	4.464,5	4.232,1	4.205,7	4.651,3	4.464,5	4.595,3	
1.1.1. U društvo u inozemstvu	2.986,9	2.987,8	2.884,0	2.692,8	3.836,1	4.266,9	4.037,1	4.009,7	4.456,7	4.266,9	4.396,7	
1.1.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	118,1	189,0	189,3	194,0	194,2	197,6	195,1	196,0	194,6	197,6	198,5	
1.2. Ostala ulaganja	677,0	692,2	627,1	591,1	806,3	834,4	997,2	1.053,9	1.062,3	834,4	892,4	
1.2.1. U društvo u inozemstvu	608,7	641,5	572,1	521,8	558,9	610,1	563,1	580,6	572,1	610,1	636,7	
1.2.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	68,3	50,7	55,0	69,3	108,7	90,5	86,7	84,2	73,9	90,5	109,8	
1.2.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	0,0	138,7	133,8	347,3	389,1	416,3	133,8	145,9	
2. Obveze	24.016,6	22.004,2	22.678,9	21.877,5	24.263,2	24.014,6	25.007,9	25.569,1	24.691,8	24.014,6	24.305,3	
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržane zarade	17.880,1	16.986,8	17.292,7	16.179,0	17.883,2	18.588,2	18.383,2	18.878,5	18.156,4	18.588,2	18.469,4	
2.1.1. U društvo u inozemstvu	17.879,2	16.986,5	17.290,2	16.176,8	17.880,9	18.587,4	18.381,1	18.876,2	18.154,2	18.587,4	18.474,1	
2.1.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,9	0,3	2,5	2,2	2,3	0,8	2,2	2,3	2,1	0,8	-4,7	
2.2. Ostala ulaganja	6.136,5	5.017,4	5.386,2	5.698,5	6.380,1	5.426,3	6.624,7	6.690,6	6.535,4	5.426,3	5.835,9	
2.2.1. U društvo u inozemstvu	4.131,0	4.143,1	4.082,4	3.521,6	3.781,1	3.658,4	3.811,6	3.906,9	3.750,1	3.658,4	3.886,7	
2.2.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	366,7	175,5	164,5	159,5	250,5	223,1	271,2	180,9	210,7	223,1	321,7	
2.2.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	1.638,7	698,9	1.139,4	2.017,4	2.348,4	1.544,8	2.542,0	2.602,9	2.574,6	1.544,8	1.627,5	

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja^{a,b}
u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^c	2015.					2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c	1.tr. ^d	
Portfeljna ulaganja, neto	-3.547,7	-4.347,3	-5.899,1	-7.356,6	-7.601,7	-8.479,4	-8.628,1	-8.733,5	-8.439,4	-8.479,4	-7.982,7	
1. Imovina	3.555,3	2.813,1	3.178,0	3.283,7	3.712,8	3.918,5	3.979,9	3.799,3	3.695,6	3.918,5	3.787,5	
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	1.248,1	1.132,2	1.313,9	1.530,0	1.659,8	1.912,4	1.896,4	1.879,3	1.739,3	1.912,4	1.799,9	
1.1.1. Druge monetarne financijske institucije	9,2	13,7	10,1	11,8	8,9	71,8	5,6	9,2	8,5	71,8	71,3	
1.1.2. Ostali sektori	1.238,9	1.118,5	1.303,8	1.518,3	1.650,9	1.840,6	1.890,8	1.870,1	1.730,8	1.840,6	1.728,6	
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.753,7	2.053,0	2.006,1	2.083,5	1.920,0	1.956,3	2.006,1	1.987,7	
2. Obveze	7.103,0	7.160,4	9.077,0	10.640,2	11.314,5	12.398,0	12.607,9	12.532,8	12.135,0	12.398,0	11.770,2	
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	696,9	519,0	387,2	438,0	577,5	576,0	582,8	593,6	574,2	576,0	583,6	
2.1.1. Druge monetarne financijske institucije	134,8	90,0	79,6	100,1	103,8	116,9	109,9	112,9	113,9	116,9	125,1	
2.1.2. Ostali sektori	562,1	428,9	307,5	337,9	473,7	459,1	472,9	480,7	460,3	459,1	458,5	
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	6.406,1	6.641,4	8.689,9	10.202,2	10.737,0	11.822,0	12.025,1	11.939,2	11.560,8	11.822,0	11.186,6	
2.2.1. Dugoročna	5.937,8	6.483,4	8.572,5	10.132,6	10.628,9	11.745,8	11.959,6	11.860,2	11.478,9	11.745,8	11.093,7	
2.2.1.1. Opća država	5.249,4	5.703,4	6.568,6	8.205,3	9.089,1	10.103,8	10.353,6	10.270,7	9.902,7	10.103,8	9.505,0	
2.2.1.2. Druge monetarne financijske institucije	8,9	1,9	8,9	3,8	2,5	2,0	2,7	2,7	6,3	2,0	6,6	
2.2.1.3. Ostali sektori	679,5	778,1	1.995,0	1.923,6	1.537,4	1.640,1	1.603,4	1.586,8	1.569,8	1.640,1	1.582,0	
2.2.2. Kratkoročna	468,3	158,1	117,3	69,6	108,1	76,1	65,5	79,0	82,0	76,1	92,9	
2.2.2.1. Opća država	468,3	157,9	117,2	69,6	83,6	8,1	36,6	24,1	9,6	8,1	24,1	
2.2.2.2. Ostali sektori	0,0	0,1	0,1	0,0	24,5	68,0	28,9	54,9	72,4	68,0	68,9	

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država.

^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja^{a,b}

u milijunima eura

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^c	2015.					2016.
							1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c	1.tr. ^d	
Ostala ulaganja, neto	-28.537,2	-29.226,4	-25.893,1	-25.101,6	-23.321,3	-22.260,8	-25.105,8	-23.986,2	-21.723,0	-22.260,8	-21.847,1	
1. Imovina	5.828,6	5.512,0	5.328,0	4.956,0	6.225,5	6.024,9	5.364,1	6.176,9	7.099,2	6.024,9	5.470,7	
1.1. Ostala vlasnička ulaganja	1,8	4,4	11,0	41,3	67,3	94,3	67,6	68,2	67,7	94,3	97,2	
1.2. Valuta i depoziti	5.304,5	4.989,5	4.616,4	4.182,0	5.309,6	5.011,6	4.643,4	5.396,2	6.290,4	5.011,6	4.599,8	
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	92,9	
1.2.2. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,3	158,8	89,6	150,7	129,1	103,2	89,6	109,2	
1.2.3. Druge monetarne financijske institucije	4.058,2	3.559,7	3.108,4	2.888,7	3.563,3	3.723,9	2.999,1	3.483,7	4.828,0	3.723,9	3.264,3	
1.2.4. Ostali sektori	1.246,3	1.429,8	1.508,0	1.292,9	1.587,5	1.198,1	1.493,7	1.783,4	1.359,2	1.198,1	1.133,4	
1.3. Krediti	430,8	420,8	531,3	626,1	752,2	812,2	553,5	577,3	630,9	812,2	671,4	
1.3.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.3.2. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	14,8	30,9	14,3	12,9	26,7	30,9	33,4	
1.3.2.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	14,8	30,9	14,3	12,9	26,7	30,9	33,4	
1.3.3. Druge monetarne financijske institucije	291,8	276,2	355,8	369,0	432,7	660,1	428,1	448,2	484,7	660,1	514,4	
1.3.3.1. Dugoročni krediti	257,2	266,6	238,9	299,5	280,8	322,3	286,2	303,8	314,4	322,3	294,7	
1.3.3.2. Kratkoročni krediti	34,6	9,6	117,0	69,5	151,9	337,8	141,9	144,5	170,4	337,8	219,7	
1.3.4. Ostali sektori	139,0	144,6	175,5	257,1	304,7	121,1	111,1	116,2	119,5	121,1	123,6	
1.3.4.1. Dugoročni krediti	101,3	140,0	154,5	237,9	293,8	116,5	103,3	102,4	108,2	116,5	117,9	
1.3.4.2. Kratkoročni krediti	37,7	4,6	21,0	19,2	10,9	4,6	7,8	13,9	11,3	4,6	5,7	
1.4. Trgovinski krediti	80,5	85,7	142,0	80,8	74,5	82,5	79,6	78,3	81,7	82,5	84,5	
1.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
1.4.2. Ostali sektori	80,5	85,7	142,0	80,8	74,5	82,5	79,6	78,3	81,7	82,5	84,5	
1.4.2.1. Dugoročni krediti	61,4	58,3	57,6	53,2	52,0	59,1	56,8	55,8	58,7	59,1	62,8	
1.4.2.2. Kratkoročni krediti	19,2	27,4	84,3	27,6	22,6	23,4	22,8	22,5	23,0	23,4	21,7	
1.5. Ostala potraživanja	11,0	11,5	27,3	25,8	21,8	24,3	20,0	56,9	28,5	24,3	17,9	
2. Obveze	34.365,8	34.738,3	31.221,1	30.057,7	29.546,7	28.285,7	30.470,0	30.163,1	28.822,1	28.285,7	27.317,8	
2.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.2. Valuta i depoziti	6.795,2	7.699,0	5.731,3	5.668,4	5.242,8	4.499,3	5.567,2	5.483,9	4.958,1	4.499,3	4.139,5	
2.2.1. Hrvatska narodna banka	1,2	0,1	0,0	83,5	83,6	50,9	139,7	51,9	46,6	50,9	50,5	
2.2.2. Druge monetarne financijske institucije	6.794,1	7.699,0	5.731,3	5.584,9	5.159,2	4.448,4	5.427,6	5.432,1	4.911,4	4.448,4	4.089,0	
2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3. Krediti	26.865,0	26.372,5	24.766,6	23.730,0	23.692,7	23.058,7	24.222,5	24.020,9	23.109,0	23.058,7	22.407,6	
2.3.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.238,2	674,2	840,3	568,1	1.238,2	1.437,8	
2.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.238,2	674,2	840,3	568,1	1.238,2	1.437,8	
2.3.2. Opća država	5.021,3	5.227,2	5.668,1	5.950,5	6.223,4	5.782,0	6.237,0	5.987,8	5.799,0	5.782,0	5.651,2	
2.3.2.1. Dugoročni krediti	5.021,3	5.227,2	5.667,2	5.750,5	6.223,2	5.782,0	6.237,0	5.987,8	5.799,0	5.782,0	5.651,2	
2.3.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,9	200,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.3.3. Druge monetarne financijske institucije	4.383,8	4.370,4	4.085,5	3.541,3	2.969,4	1.644,6	2.752,2	2.685,1	2.473,0	1.644,6	1.632,7	
2.3.3.1. Dugoročni krediti	3.436,0	3.844,4	3.568,8	2.984,0	2.558,7	1.579,1	2.351,0	2.349,2	2.389,8	1.579,1	1.500,8	
2.3.3.2. Kratkoročni krediti	947,8	526,0	516,8	557,3	410,7	65,5	401,2	335,9	83,2	65,5	131,8	
2.3.4. Ostali sektori	17.459,9	16.775,0	15.012,9	14.238,2	14.499,9	14.393,8	14.559,1	14.507,7	14.268,9	14.393,8	13.685,9	
2.3.4.1. Dugoročni krediti	16.578,2	15.893,6	14.061,0	13.727,0	13.884,7	13.918,0	13.973,6	14.075,1	13.787,4	13.918,0	13.437,8	
2.3.4.2. Kratkoročni krediti	881,7	881,4	952,0	511,1	615,2	475,8	585,5	432,6	481,5	475,8	248,1	
2.4. Trgovinski krediti	323,8	170,1	312,2	294,5	221,0	294,4	264,5	243,0	320,2	294,4	358,8	
2.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2.4.2. Ostali sektori	323,8	170,1	312,2	294,5	221,0	294,4	264,5	243,0	320,2	294,4	358,8	
2.4.2.1. Dugoročni krediti	293,0	135,9	134,1	179,3	143,3	181,6	182,2	151,2	177,9	181,6	217,5	
2.4.2.2. Kratkoročni krediti	30,9	34,2	178,1	115,2	77,7	112,8	82,3	91,8	142,3	112,8	141,3	
2.5. Ostale obveze	25,6	136,6	60,0	26,9	29,0	48,6	30,1	31,2	56,1	48,6	34,5	
2.6. Posebna prava vučenja	356,1	360,0	351,0	338,0	361,3	384,7	385,7	384,1	378,7	384,7	377,4	

^a Od 31. listopada 2014. podaci su izrađeni prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država.

^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti^a
u milijunima kuna

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
							I.	II.	III.	IV.
1. PRIHODI (A + B)	110.831,6	110.406,1	112.883,5	112.051,1	118.066,9	128.675,2	10.027,0	9.907,3	9.730,5	11.181,6
A) Državni proračun	107.457,6	107.067,2	109.558,4	108.581,8	114.015,6	103.859,3	8.182,8	7.949,5	7.710,1	9.224,7
B) Izvanproračunski korisnici	3.374,0	3.338,9	3.325,0	3.469,4	4.051,3	24.815,9	1.844,3	1.957,9	2.020,4	1.956,8
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19.755,3	1.617,7	1.621,9	1.641,9	1.659,2
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.690,7	1.594,3	1.580,2	1.715,2	1.992,4	2.263,9	144,7	169,4	191,3	187,0
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1.040,7	1.091,3	1.056,7	1.039,1	1.168,7	1.613,8	46,5	70,1	113,1	113,3
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	86,2	57,5	55,4	51,5	54,0	95,7	13,2	3,8	4,5	-3,3
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	529,6	552,8	576,1	597,2	749,3	1.015,2	21,4	92,1	60,5	0,1
9. Centar za restrukturiranje i prodaju ^b	26,7	43,0	56,7	66,4	87,0	71,8	0,8	0,6	9,0	0,5
2. RASHODI (A + B)	122.584,0	122.427,7	120.930,5	126.410,2	127.920,4	132.963,2	10.443,2	9.903,7	11.138,0	11.103,5
A) Državni proračun	118.312,3	118.224,1	117.051,0	121.822,3	123.671,9	110.738,8	8.959,6	8.202,2	9.242,8	9.253,5
B) Izvanproračunski korisnici	4.271,7	4.203,6	3.879,5	4.587,9	4.248,5	22.224,4	1.483,6	1.701,6	1.895,2	1.850,0
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17.564,6	1.268,4	1.364,3	1.478,7	1.428,1
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.771,2	1.458,2	1.455,5	1.512,7	1.525,9	1.727,0	50,7	91,5	126,9	154,9
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1.003,6	914,8	959,7	882,8	1.129,8	1.521,5	106,5	102,1	209,2	168,2
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	1.405,9	1.320,9	1.277,0	1.478,1	1.329,6	1.227,0	50,0	138,3	75,6	94,7
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	17,0	408,9	89,5	538,3	174,7	104,9	0,5	1,5	1,2	0,6
9. Centar za restrukturiranje i prodaju ^b	74,0	100,8	97,8	176,1	88,5	79,4	7,5	3,8	3,6	3,5
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	-11.752,5	-12.021,6	-8.047,0	-14.359,0	-9.853,5	-4.287,9	-416,1	3,6	-1.407,5	78,1
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	-11.752,5	-12.021,6	-8.047,0	-14.359,0	-9.853,5	-4.287,9	-416,1	3,6	-1.407,5	78,1
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.679,3	3.372,5	3.133,1	3.653,6	3.215,1	4.629,3	180,2	320,5	232,9	269,9
Nabava	3.005,8	3.751,9	3.442,3	3.941,9	3.908,4	5.276,8	202,7	347,4	265,2	300,5
A) Državni proračun	1.550,7	1.486,0	1.108,0	1.564,0	1.857,0	3.152,0	131,2	242,7	196,5	197,7
B) Izvanproračunski korisnici	1.455,1	2.265,9	2.334,3	2.377,9	2.051,4	2.124,8	71,4	104,8	68,7	102,7
Prodaja	326,5	379,4	309,2	288,3	693,4	647,5	22,5	27,0	32,4	30,6
A) Državni proračun	318,3	347,0	278,4	259,5	689,7	645,0	22,4	26,8	30,2	30,5
B) Izvanproračunski korisnici	8,2	32,4	30,8	28,8	3,6	2,5	0,1	0,2	2,2	0,1
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-14.431,8	-15.394,1	-11.180,1	-18.012,6	-13.068,6	-8.917,3	-596,3	-316,9	-1.640,4	-191,8
TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI I OBEVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	14.431,8	15.394,1	11.180,1	18.012,6	13.068,6	8.917,3	596,3	316,9	1.640,4	191,8
3.2. PROMJENA NETO FINACIJSKE IMOVINE	2.816,6	-353,9	-165,7	14.146,1	-2.724,8	-3.541,7	26,3	-275,5	-453,1	-1.514,5
3.2.1. Tuzemna imovina	2.816,2	-359,2	-172,2	13.940,9	-2.930,8	-3.747,9	26,3	-284,0	-454,5	-1.514,5
A) Državni proračun	1.942,7	-818,0	-651,4	13.792,7	-3.998,8	-3.764,5	-225,8	-287,1	-193,9	-1.224,7
B) Izvanproračunski korisnici	873,5	458,8	479,2	148,2	1.068,0	16,6	252,1	3,1	-260,6	-289,8
3.2.2. Inozemna imovina	0,0	0,0	0,0	204,3	206,0	206,2	0,0	8,5	1,4	0,0
A) Državni proračun	0,4	5,3	6,5	205,2	206,0	206,2	0,0	8,5	1,4	0,0
B) Izvanproračunski korisnici	0,4	5,3	6,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBEVEZA	17.248,4	15.040,2	11.014,4	32.158,7	10.343,8	5.375,6	622,6	41,4	1.187,3	-1.322,7
3.3.1. Tuzemne obveze	12.892,5	6.448,4	2.958,3	10.585,8	5.868,2	1.528,6	627,3	20,0	2.750,3	-661,4
A) Državni proračun	11.835,1	4.793,1	1.414,0	8.904,9	4.822,2	1.797,3	735,9	-19,8	2.963,7	-511,5
B) Izvanproračunski korisnici	1.057,4	1.655,3	1.544,3	1.680,8	1.046,0	-268,7	-108,6	39,9	-213,4	-149,9
3.3.2. Inozemne obveze	4.355,9	8.591,8	8.056,0	21.573,0	4.475,6	3.847,0	-4,7	21,4	-1.563,0	-661,3
A) Državni proračun	4.277,0	8.597,2	8.125,2	21.534,8	4.524,1	3.826,5	-4,3	23,7	-1.556,7	-647,3
B) Izvanproračunski korisnici	79,0	-5,4	-69,2	38,2	-48,6	20,5	-0,3	-2,3	-6,2	-14,0

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republičkih fondova u podsektor državnih trgovačkih društava. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. ^b Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) djelovao je do 31. ožujka 2011. Od 1. travnja 2011. do 30. srpnja 2013. djeluje Agencija za upravljanje državnom imovinom (AUDIO), u čiji su sastav ušli HFP i prijašnji proračunski korisnik državnog proračuna Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Od 30. srpnja 2013. poslove te agencije preuzimaju Državni ured za upravljanje državnom imovinom i novoosnovani Centar za restrukturiranje i prodaju.

Napomena: Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Podaci su prikazani na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I2: Operacije državnog proračuna^a

u milijunima kuna

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
							I.	II.	III.	IV.
1. PRIHODI	107.466,4	107.069,7	109.558,9	108.585,0	114.044,5	109.110,9	8.620,1	8.478,0	8.170,3	9.728,4
1.1. Porezi	62.856,6	61.422,2	64.693,9	63.044,9	63.349,9	68.280,8	4.931,9	5.428,1	5.188,9	6.196,7
1.2. Socijalni doprinosi	38.712,4	38.605,1	37.845,9	37.149,3	41.701,5	22.853,4	1.764,7	1.784,7	1.785,8	1.842,8
1.3. Pomoći	637,1	869,0	968,4	1.737,8	2.268,0	10.025,6	1.337,7	795,7	749,5	1.147,4
1.4. Ostali prihodi	5.260,3	6.173,4	6.050,8	6.653,0	6.725,1	7.951,2	585,7	469,4	445,9	541,6
2. RASHODI	120.323,3	119.939,5	118.730,0	123.505,9	125.689,5	115.455,8	9.463,1	8.535,9	9.613,5	9.645,8
2.1. Naknade zaposlenima ^b	31.096,5	31.737,4	31.383,2	30.461,8	30.032,0	25.570,5	1.541,4	1.561,0	1.538,5	1.559,4
2.2. Korištenje dobara i usluga	7.655,7	7.943,6	7.406,3	7.537,4	7.186,0	10.471,1	561,3	880,9	723,1	889,6
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	6.236,5	7.097,6	8.335,7	9.259,2	9.911,1	10.621,3	1.624,0	189,9	1.561,2	484,1
2.5. Subvencije	6.582,2	6.555,3	5.762,3	5.537,8	5.174,5	6.426,0	171,7	170,2	203,3	1.019,1
2.6. Pomoći ^b	5.778,6	5.083,7	4.843,8	6.511,7	8.535,4	11.791,0	1.362,1	1.768,3	1.521,2	1.567,4
2.7. Socijalne naknade	56.906,6	56.483,0	56.169,9	58.943,4	59.393,1	45.136,5	3.717,2	3.741,2	3.746,3	3.754,2
2.8. Ostali rashodi	6.067,3	5.039,1	4.828,9	5.254,6	5.457,4	5.439,4	485,4	224,5	319,9	372,0
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-12.857,0	-12.869,8	-9.171,1	-14.920,8	-11.645,0	-6.344,9	-843,0	-58,0	-1.443,3	82,6
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	1.232,4	1.139,0	829,6	1.304,5	1.167,3	2.507,0	108,8	215,8	166,3	167,3
3.1.1. Dugotrajna imovina	1.200,4	1.118,7	772,2	1.036,6	1.069,4	2.463,1	107,3	198,4	117,3	164,8
3.1.2. Zalihe	11,0	2,5	29,3	225,5	-0,4	10,0	2,1	20,0	36,4	0,0
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	6,1	3,7	3,5	1,3	0,8	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1.4. Neproizvedena imovina	14,9	14,0	24,7	41,1	97,4	33,6	-0,6	-2,5	12,6	2,4
3.2. Promjena neto financijske imovine	2.022,7	-618,4	-461,5	14.214,4	-3.466,0	-3.228,1	-220,3	-270,0	-202,6	-1.243,4
3.2.1. Tuzemna imovina	2.022,3	-623,8	-468,0	14.009,2	-3.672,0	-3.434,3	-220,3	-278,5	-204,0	-1.243,4
3.2.2. Inozemna imovina	0,4	5,3	6,5	205,2	206,0	206,2	0,0	8,5	1,4	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	16.112,0	13.390,4	9.539,2	30.439,8	9.346,3	5.623,8	731,6	3,8	1.407,0	-1.158,8
3.3.1. Tuzemne obveze	11.835,1	4.793,1	1.414,0	8.904,9	4.822,2	1.797,3	735,9	-19,8	2.963,7	-511,5
3.3.2. Inozemne obveze	4.277,0	8.597,2	8.125,2	21.534,8	4.524,1	3.826,5	-4,3	23,7	-1.556,7	-647,3

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republičkih fondova u podsektor državnih trgovačkih društava. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008.^b Od siječnja 2016. podaci o rashodima za zaposlene više ne uključuju rashode za zaposlene u osnovnim i srednjim školama, već su oni reklasificirani u dane tekuće pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna jer su škole proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Napomena: Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Podaci su prikazani na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I3: Dug opće države^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII. ^a	2011. XII. ^a	2012. XII. ^a	2013. XII. ^a	2014. XII. ^a	2015. XII.	2016.		
							I.	II.	III.
1. Unutarnji dug opće države	106.713,9	127.618,3	136.747,1	156.405,4	165.868,4	171.459,5	173.565,3	172.611,8	175.182,9
1.1. Unutarnji dug središnje države	103.140,8	123.934,1	133.139,0	151.826,0	160.889,2	166.768,8	168.922,8	168.098,4	170.765,1
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	17.198,1	19.308,5	18.259,6	22.838,9	24.235,4	18.795,3	19.646,6	20.077,0	19.554,7
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	49.323,8	56.256,2	63.539,7	72.884,6	83.754,5	94.224,1	95.375,5	94.993,3	99.597,7
Kredit	36.618,9	48.369,3	51.339,6	56.102,5	52.899,3	53.749,4	53.900,7	53.028,0	51.612,8
1.2. Unutarnji dug fondova socijalne sigurnosti	1,0	2,3	1,6	0,9	3,5	1,9	1,8	1,6	1,8
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1,0	2,3	1,6	0,9	3,5	1,9	1,8	1,6	1,8
1.3. Unutarnji dug lokalne države	3.756,9	3.854,3	3.768,0	4.761,2	5.174,5	4.956,3	4.908,1	4.782,1	4.677,3
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	384,9	260,2	209,1	151,7	74,8	59,5	42,1	42,1	41,8
Kredit	3.372,0	3.594,1	3.559,0	4.609,5	5.099,7	4.896,9	4.866,0	4.740,0	4.635,4
2. Inozemni dug opće države	84.574,0	89.088,8	96.810,6	114.451,8	118.315,3	118.209,3	117.595,2	117.058,5	113.166,9
2.1. Inozemni dug središnje države	83.917,3	88.524,2	96.297,9	113.968,4	117.834,2	117.795,7	117.181,8	116.647,0	112.760,6
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	3.520,5	1.205,3	895,1	539,8	642,5	62,7	156,8	156,6	183,3
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	37.427,1	40.627,9	47.486,5	62.695,6	64.692,2	68.125,6	67.299,3	66.974,9	64.502,5
Kredit	42.969,7	46.690,9	47.916,3	50.733,0	52.499,6	49.607,3	49.725,7	49.515,5	48.074,8
2.2. Inozemni dug fondova socijalne sigurnosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Inozemni dug lokalne države	656,7	564,6	512,7	483,4	481,0	413,6	413,4	411,5	406,2
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	165,8	133,6	132,5	132,7	130,4	65,4	64,2	63,9	63,0
Kredit	490,9	431,0	380,2	350,7	350,6	348,3	349,3	347,6	343,2
Ukupno (1+2)	191.287,9	216.707,1	233.557,7	270.857,3	284.183,7	289.668,8	291.160,5	289.670,3	288.349,8
Dodatak: Izdana jamstva opće države									
Domaća	8.321,9	3.194,9	4.645,2	4.269,3	4.119,2	3.316,2	3.363,6	3.236,8	3.262,8
Od toga: Jamstva dana na kredite HBOR-a	1.177,3	802,0	1.232,1	1.197,2	2.161,8	1.397,5	1.416,0	1.315,3	1.298,3
Inozemna	6.958,2	5.174,6	4.721,4	4.405,4	4.208,4	4.002,7	4.027,1	4.011,4	3.995,6

^a Podaci su revidirani od siječnja 2000. zbog daljnjeg usklađivanja s metodologijom Eurostata iz Priručnika o državnom manjku i dugu u području koncesija i javno-privatnog partnerstva.

Tablica I3: Dug opće države • Do rujna 2014. tablica I3 prikazivala je dug opće države u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995 (ESA 1995). S početkom primjene nove metodologije na razini Europske unije u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010) i Eurostatovim Priručnikom o državnom manjku i dugu revidiranim prema metodologiji ESA 2010, počevši od listopada 2014., izvršeno je usklađivanje metodologije te je obavljena revizija podataka od početka serije.

Od 31. prosinca 2010. primjenjuje se službena sektorizacija institucionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju službeno donosi i objavljuje Državni zavod za statistiku, a koja se temelji na metodologiji ESA 2010 prema kojoj se opća država dijeli na sljedeće podsektore: središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu.¹ Do studenoga 2010. koristila se sektorska klasifikacija koju je u Odluci o kontnom planu za banke propisala Hrvatska narodna banka.

Izvor primarnih podataka za unutarnji i inozemni dug jesu jedinice opće države (Ministarstvo financija RH i ostale jedinice sustava državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nefinancijska društva koja su alocirana u statističku definiciju sektora opće države i dr.) u dijelu koji se odnosi na trezorske zapise, obveznice i inozemne kredite te HNB u dijelu koji se odnosi na kredite rezidentnih banaka, Hrvatske banke za obnovu i razvitak i HNB-a. Do studenoga 2010. podaci za kredite rezidentnih banaka temelje se na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke, a od prosinca 2010. podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

Podaci su strukturirani prema vjerovniku na unutarnji i inozemni dug te nadalje prema kategorijama instrumenata prema ESA-i 2010 na: kratkoročne dužničke vrijednosne papire, dugoročne dužničke vrijednosne papire i kredite.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, kratkoročni, uključuje kratkoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim

rokom dospeljeća do (uključujući) godine dana, kao što su: trezorski zapisi Ministarstva financija (izdani u kunama, uz valutnu klauzulu ili nominirani u stranoj valuti), eurozapisi Ministarstva financija te ostali instrumenti tržišta novca.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, dugoročni, uključuje dugoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospeljeća dužim od godine dana, kao što su: obveznice izdane na domaćem i inozemnom tržištu te dugoročni trezorski zapisi Ministarstva financija. Obveznice izdane u inozemstvu u jednoj stranoj valuti s ugovorom o zamjeni (engl. *swap*) u drugu stranu valutu tretiraju se kao dug nominiran u valuti zamjene.

Od veljače 2002. dužnički vrijednosni papiri izdani na inozemnom tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu rezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz inozemnog u unutarnji dug. Od prosinca 2005. dužnički vrijednosni papiri izdani na domaćem tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu nerezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz unutarnjeg u inozemni dug.

Krediti uključuju kredite primljene od rezidentnih i nerezidentnih kreditora te, u skladu s metodologijom ESA 2010, preuzete kredite dane institucionalnim jedinicama koji su bili osigurani državnim jamstvom, a kod kojih je u tri godine došlo do plaćanja po jamstvima od strane države (tzv. kriterij 3. poziva) ili koji su ugovorom s izvornog dužnika preneseni na državu. Također, izvršeno je usklađivanje s metodologijom tretmana ugovora o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama.

Stanja trezorskih zapisa bez obzira na izvorni rok dospeljeća iskazana su po nominalnoj vrijednosti, tj. uključujući cjelokupni diskont. Stanja obveznica i kredita uključuju nedospjele vrijednosti glavnice bez uključenih stečenih kamata.

Stanje duga pojedinog podsektora opće države konsolidirano je unutar podsektora, a stanje unutarnjeg duga opće države konsolidirano je i između podsektora.

U dodatku su navedeni podaci o ukupno izdanim jamstvima opće države koja su umanjena za jamstva dana drugim jedinicama opće države. Izvori podataka identični su kao za kredite.

¹ Obuhvat sektorske klasifikacije naveden je u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama". Središnja država prema novoj sektorskoj klasifikaciji ESA 2010 uključuje Hrvatsku radioteleviziju, HBOR te javna trgovačka društva HŽ Infrastrukturu, Autocestu Rijeka – Zagreb i Hrvatske autoceste (HAC). HAC je uključen u podsektor središnje države od siječnja 2008., a u prethodnoj seriji nalazi se u podsektoru fondova socijalne sigurnosti. Fondovi socijalne sigurnosti prema metodologiji ESA 2010 uključuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Uz prethodno navedeno, iznimno u ovoj tablici podsektor fondova socijalne sigurnosti u dijelu 2. Inozemni dug sadržava dug Hrvatskih cesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka od (uključujući) prosinca 1998. do prosinca 2010., dok u dijelu 1. Unutarnji dug od (uključujući) prosinca 2002. do prosinca 2010. fondovi socijalne sigurnosti uključuju i dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih voda, Hrvatskog fonda za privatizaciju / Agencije za upravljanje državnim imovinom.

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije

Godina	Mjesec	Bazni indeksi				Lančani indeksi				Godišnji mjesečni indeksi			
		Indeksi potrošačkih cijena, 2015. = 100 ^a			Proizvođačke cijene industrije, 2010. = 100 ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b
		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
2001.	prosinac	73,7	73,8	72,8	76,4	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	75,0	74,6	76,2	78,1	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	76,3	75,8	77,8	78,9	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	78,4	77,7	80,6	82,7	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	81,2	80,4	83,9	84,5	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	prosinac	82,9	81,9	86,7	86,1	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	prosinac	87,7	87,4	89,1	91,2	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8	106,6	103,4	105,9
2008.	prosinac	90,2	89,6	92,8	95,1	99,4	99,1	100,5	98,7	102,9	102,4	104,3	104,3
2009.	prosinac	91,9	90,7	96,5	96,6	99,4	99,3	100,2	100,0	101,9	101,3	103,9	101,6
2010.	prosinac	93,6	92,8	96,8	102,1	100,0	100,1	99,9	101,0	101,8	102,2	100,3	105,7
2011.	prosinac	95,6	95,5	95,8	108,0	99,6	99,6	99,6	99,8	102,1	103,0	98,9	105,8
2012.	prosinac	100,0	100,8	97,7	115,4	99,9	99,9	99,7	100,0	104,7	105,5	102,0	106,9
2013.	prosinac	100,3	101,0	98,1	112,4	99,8	99,8	100,0	100,0	100,3	100,2	100,4	97,4
2014.	prosinac	99,8	99,8	99,9	108,6	99,1	98,9	100,0	98,8	99,5	98,8	101,8	96,6
2015.	lipanj	100,6	100,8	99,9	108,4	99,7	99,5	100,2	99,7	100,0	99,7	101,0	97,3
	srpanj	99,8	99,7	100,3	107,9	99,2	98,9	100,4	99,5	99,6	99,2	101,0	96,5
	kolovoz	99,6	99,4	100,4	106,4	99,8	99,7	100,1	98,6	99,4	99,1	100,5	95,8
	rujan	100,0	99,7	100,9	105,8	100,4	100,4	100,5	99,5	99,2	98,6	101,0	95,3
	listopad	100,1	100,0	100,1	105,8	100,1	100,3	99,2	100,0	99,1	98,8	100,1	95,4
	studeni	99,8	99,8	99,8	105,2	99,7	99,8	99,7	99,5	99,1	98,9	99,9	95,8
	prosinac	99,2	99,0	99,9	104,1	99,4	99,2	100,1	98,6	99,4	99,2	100,0	95,9
2016.	siječanj	98,5	98,0	99,9	103,1	99,3	99,0	100,0	98,8	99,2	98,9	100,1	97,2
	veljača	98,2	97,6	99,8	102,3	99,7	99,6	100,0	99,3	98,6	98,1	100,0	95,2
	ožujak	98,8	98,5	99,7	103,4	100,7	101,0	99,9	101,1	98,3	97,8	100,1	95,0
	travanj	98,9	98,6	99,9	101,9	100,1	100,1	100,1	98,6	98,3	97,7	100,2	94,2
	svibanj	99,1	99,0	99,5	102,0	100,2	100,4	99,7	100,1	98,2	97,7	99,8	93,7

^a Od siječnja 2016. Državni zavod za statistiku počeo je objavljivati indekse potrošačkih cijena na novoj bazi (2015. godina, stara baza bila je 2010. godina), stoga su bazni indeksi za razdoblje od siječnja 1998. do prosinca 2015. preračunati na novu bazu (2015. = 100). ^b Na domaćem tržištu
Izvor: DZS

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije • Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih

cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2015. = 100			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
2001.	prosinac	78,2	79,1	73,5	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	79,1	79,9	75,2	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	80,1	80,6	77,5	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	81,9	82,4	79,7	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	84,4	84,7	82,7	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	prosinac	86,3	86,6	84,7	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	prosinac	90,6	91,2	87,7	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	prosinac	94,4	94,9	92,1	99,4	99,3	100,2	104,2	104,0	105,0
2009.	prosinac	94,6	94,7	94,2	98,8	98,6	100,2	100,2	99,8	102,4
2010.	prosinac	94,7	94,8	94,0	99,1	99,0	99,7	100,1	100,1	99,8
2011.	prosinac	97,4	97,9	95,0	99,5	99,4	100,1	102,9	103,3	101,1
2012.	prosinac	99,4	99,8	97,7	99,4	99,2	100,0	102,0	101,9	102,8
2013.	prosinac	100,0	100,2	98,6	99,1	98,9	100,0	100,6	100,5	100,9
2014.	prosinac	99,6	99,4	100,3	99,0	98,7	100,1	99,6	99,2	101,7
2015.	lipanj	100,4	100,5	100,2	99,8	99,7	100,2	100,6	100,6	101,2
	srpanj	99,6	99,3	100,8	99,2	98,8	100,5	100,4	100,2	101,2
	kolovoz	99,6	99,2	100,8	100,0	100,0	100,0	100,4	100,4	100,1
	rujan	100,3	100,3	100,5	100,7	101,0	99,7	100,2	100,4	99,7
	listopad	100,5	100,9	99,3	100,2	100,6	98,8	100,0	100,4	98,9
	studen	100,3	100,7	99,1	99,8	99,8	99,8	99,7	100,0	98,8
	prosinac	99,6	99,7	99,2	99,3	99,1	100,1	100,0	100,3	98,9
2016.	siječanj	98,9	98,8	99,2	99,3	99,0	100,0	99,6	99,7	99,0
	veljača	98,6	98,4	99,1	99,7	99,6	100,0	99,3	99,3	99,0
	ožujak	99,4	99,5	99,0	100,8	101,2	99,9	99,5	99,6	99,1
	travanj	99,8	100,0	99,2	100,4	100,5	100,2	99,4	99,4	99,2
	svibanj	99,8	100,1	98,7	100,0	100,1	99,5	99,2	99,4	98,7

Izvor: DZS

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena • Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih derivata). Udio dobara i usluga koji se isključuju iz košarice za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2013. godini iznosi 35,23% (od toga se 5,53 postotna boda odnose na poljoprivredne proizvode, a 29,70 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Indeks cijena stambenih nekretnina • Indeks cijena stambenih nekretnina (ICSN) razvijen je zajedničkom suradnjom Državnog zavoda za statistiku (DZS) i Hrvatske narodne banke (HNB) te zamjenjuje dosadašnji hedonistički indeks cijena nekretnina (HICN), koji je Hrvatska narodna banka samostalno sastavljala zaključno s drugim tromjesečjem 2015. godine (Tablica J3a). Indeksom cijena stambenih nekretnina mjeri se kretanje tržišnih cijena stambenih objekata koja su kućanstva kupila, neovisno o prethodnom vlasniku ili svrsi upotrebe. Vrijednost zemljišta uključena je u tržišnu cijenu. Indeks obuhvaća sve podatke o transakcijama nekretnina (kuća i stanova/apartmana) na području Republike Hrvatske, prikupljene na temelju Prijave poreza na promet nekretnina u Poreznoj upravi Ministarstva financija prema unaprijed definiranim rokovima. Indeks

se sastavlja u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 93/2013 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena u vezi s utvrđivanjem indeksa cijena stambenih objekata u vlasništvu stanara od 1. veljače 2013., za kategorije novih i postojećih stambenih objekata te kategoriju ukupno na razini Republike Hrvatske. Za potrebe korisnika DZS je dodatno definirao tri geografska područja – Grad Zagreb, Jadran i ostalo. Izračun indeksa cijena stambenih nekretnina u skladu je s metodološkim smjernicama Eurostatova priručnika "Priručnik o indeksima cijena stambenih nekretnina". Osnovni je izvor podataka za izradu pondera vrijednost transakcija stambenih objekata kupljenih prethodne godine. Ponderi su preračunati prema kretanju cijena stambenih objekata tijekom posljednjeg tromjesečja prethodne godine. Izračunavanje počinje izračunom indeksa na temelju unaprijed definiranih hedonističkih regresijskih modela, čije su varijable definirane na osnovi raspoloživih podataka o svojstvima stambenih objekata. Indeksi su do kraja 2011. izračunati na temelju standardne vremenske indikatorske hedonističke regresije (engl. *time-dummy*), a od prvog tromjesečja 2012., zbog dostupnosti šireg skupa podataka o svojstvima stambenih objekata, za izračun se primjenjuje pomična vremenska indikatorska hedonistička regresija (engl. *Rolling window time-dummy*). Tako dobiveni indeksi agregiraju se prema formuli Laspeyresova tipa na više razine i na razinu ukupno.

Tablica J3: Indeks cijena stambenih nekretnina

Godina	Trmje- seće	Bazni indeksi, 2010. = 100						Godišnje stope promjene						Stope promjene u odnosu na prethodno tromjeseće					
		Ukupno	Novi stambeni objekti	Postojeći stambeni objekti	Grad Zagreb	Jadran	Ostalo	Ukupno	Novi stambeni objekti	Postojeći stambeni objekti	Grad Zagreb	Jadran	Ostalo	Ukupno	Novi stambeni objekti	Postojeći stambeni objekti	Grad Zagreb	Jadran	Ostalo
2010.		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-6,3	-7,8	-5,2	-8,9	-4,4	-4,0
2011.		100,2	101,8	99,0	99,6	101,2	99,5	0,2	1,8	-1,0	-0,4	1,2	-0,5
2012.		98,6	101,5	96,5	97,7	99,4	99,0	-1,6	-0,3	-2,5	-2,0	-1,8	-0,5
2013.		94,7	98,0	92,4	92,0	96,5	95,0	-4,0	-3,5	-4,2	-5,8	-3,0	-4,1
2014.		93,2	95,9	91,2	90,8	94,5	94,2	-1,6	-2,1	-1,3	-1,3	-2,1	-0,8
2015.		90,5	90,0	90,0	88,9	91,4	91,7	-2,9	-6,1	-1,4	-2,1	-3,3	-2,7
2010.	1. tr.	101,5	102,6	100,5	102,8	100,2	100,8	-8,6	-7,8	-9,2	-10,6	-6,6	-7,7	-1,9	-1,4	-2,4	-3,7	-1,6	1,9
	2. tr.	100,0	99,2	100,7	98,8	101,2	100,7	-6,8	-9,8	-4,5	-10,4	-3,5	-4,1	-1,4	-3,3	0,2	-3,9	1,0	0,0
	3. tr.	99,1	98,7	99,5	99,6	98,3	99,5	-5,9	-9,3	-3,4	-6,9	-5,7	-3,9	-0,9	-0,5	-1,2	0,9	-2,8	-1,2
	4. tr.	99,4	99,5	99,3	98,9	100,3	99,0	-3,9	-4,3	-3,6	-7,4	-1,5	0,1	0,3	0,9	-0,3	-0,8	2,0	-0,5
2011.	1. tr.	98,5	98,4	98,6	97,9	99,1	98,8	-2,9	-4,1	-2,0	-4,7	-1,1	-2,0	-0,9	-1,2	-0,7	-0,9	-1,2	-0,2
	2. tr.	100,1	101,7	98,9	99,1	101,7	99,0	0,0	2,5	-1,8	0,4	0,5	-1,8	1,6	3,4	0,3	1,2	2,6	0,2
	3. tr.	100,8	102,6	99,5	100,4	101,8	99,6	1,6	3,9	-0,1	0,8	3,5	0,1	0,7	0,8	0,6	1,3	0,1	0,6
	4. tr.	101,4	104,4	99,2	101,0	102,2	100,7	2,0	4,9	-0,1	2,2	2,0	1,7	0,6	1,8	-0,3	0,6	0,5	1,1
2012.	1. tr.	100,8	103,9	98,6	100,0	101,7	100,7	2,3	5,6	0,0	2,1	2,6	2,0	-0,6	-0,5	-0,6	-1,0	-0,5	0,1
	2. tr.	99,5	102,8	97,1	98,1	100,6	99,9	-0,6	1,0	-1,8	-1,0	-1,1	0,9	-1,3	-1,1	-1,5	-1,9	-1,1	-0,8
	3. tr.	98,8	101,6	96,7	97,3	99,8	99,6	-2,0	-1,0	-2,8	-3,2	-1,9	0,0	-0,7	-1,2	-0,4	-0,9	-0,7	-0,3
	4. tr.	95,4	97,8	93,7	95,4	95,5	95,9	-5,9	-6,4	-5,6	-5,6	-6,6	-4,8	-3,4	-3,8	-3,2	-2,0	-4,4	-3,7
2013.	1. tr.	95,3	99,7	92,4	93,6	96,7	95,0	-5,5	-4,1	-6,3	-6,4	-5,0	-5,7	-0,1	2,0	-1,4	-1,9	1,3	-1,0
	2. tr.	94,7	97,3	92,8	91,7	96,2	96,2	-4,8	-5,3	-4,4	-6,6	-4,3	-3,7	-0,6	-2,4	0,5	-2,0	-0,5	1,3
	3. tr.	95,0	98,3	92,7	91,7	97,8	93,4	-3,8	-3,2	-4,1	-5,7	-2,0	-6,3	0,3	1,1	-0,1	0,0	1,7	-3,0
	4. tr.	93,8	96,7	91,8	91,0	95,2	95,3	-1,7	-1,1	-2,0	-4,6	-0,3	-0,6	-1,3	-1,7	-1,0	-0,8	-2,7	2,1
2014.	1. tr.	93,2	94,8	91,7	90,7	94,4	94,6	-2,2	-4,9	-0,7	-3,1	-2,3	-0,4	-0,7	-2,0	0,0	-0,3	-0,8	-0,7
	2. tr.	94,0	95,6	92,5	90,9	95,7	94,9	-0,8	-1,7	-0,4	-0,9	-0,5	-1,4	0,9	0,9	0,9	0,2	1,4	0,2
	3. tr.	93,2	97,1	90,7	90,9	93,9	96,3	-1,9	-1,3	-2,1	-0,9	-4,0	3,2	-0,8	1,6	-1,9	0,1	-1,9	1,5
	4. tr.	92,5	96,2	90,0	90,8	94,0	91,2	-1,4	-0,5	-1,9	-0,2	-1,3	-4,4	-0,8	-0,9	-0,8	-0,1	0,1	-5,4
2015.	1. tr.	91,5	90,8	91,0	90,3	92,3	91,9	-1,8	-4,2	-0,8	-0,4	-2,2	-2,9	-1,1	-5,6	1,1	-0,5	-1,8	0,8
	2. tr.	89,7	88,8	89,4	88,7	90,0	92,1	-4,5	-7,1	-3,4	-2,3	-6,0	-2,9	-1,9	-2,2	-1,8	-1,8	-2,5	0,3
	3. tr.	90,4	90,9	89,4	88,8	91,4	90,9	-3,1	-6,4	-1,5	-2,3	-2,6	-5,6	0,7	2,4	0,0	0,1	1,6	-1,4
	4. tr.	90,5	89,6	90,1	87,6	91,9	91,8	-2,1	-6,9	0,1	-3,5	-2,2	0,7	0,1	-1,5	0,8	-1,3	0,5	1,0
2016.	1. tr.	91,6	89,2	91,5	89,3	93,0	91,9	0,2	-1,8	0,6	-1,2	0,8	0,0	1,2	-0,4	1,5	1,8	1,3	0,0

Izvor: DZS

Tablica J3a: Hedonistički indeks cijena nekretnina

Godina	Tromjesečje	Bazni indeksi, 2010. = 100			Godišnje stope promjene			Stope promjene u odnosu na prethodno tromjesečje		
		Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran
2001.		61,5	65,5	49,9	1,9	-3,7	31,2
2002.		64,9	67,9	56,2	5,6	3,7	12,7
2003.		67,0	70,8	56,0	3,2	4,2	-0,5
2004.		74,5	78,0	64,3	11,2	10,2	14,8
2005.		82,9	85,5	75,0	11,2	9,7	16,7
2006.		97,5	101,7	85,2	17,7	18,9	13,7
2007.		109,2	112,7	99,1	12,0	10,8	16,3
2008.		113,0	115,7	105,3	3,5	2,6	6,2
2009.		108,8	109,5	106,9	-3,8	-5,3	1,5
2010.		100,0	100,0	100,0	-8,1	-8,6	-6,4
2011.		96,3	94,9	99,5	-3,7	-5,1	-0,5
2012.		97,3	97,0	97,9	1,0	2,2	-1,6
2013.		81,2	82,5	78,4	-16,5	-14,9	-19,9
2014.		79,3	80,1	77,8	-2,3	-2,9	-0,8
2014.	1. tr.	77,4	81,2	69,2	-9,7	-8,0	-13,2	-2,8	2,1	-13,2
	2. tr.	77,9	79,3	74,8	-2,8	-2,9	-2,4	0,6	-2,3	8,0
	3. tr.	81,6	80,2	84,5	2,6	-0,3	9,1	4,8	1,1	13,1
	4. tr.	80,5	79,5	82,6	1,2	0,0	3,6	-1,3	-0,8	-2,3
2015.	1. tr.	78,3	81,3	72,5	1,2	0,1	4,7	-2,7	2,2	-12,3
	2. tr.	80,2	81,2	78,1	3,0	2,4	4,5	2,4	0,0	7,9

Tablica J3a: Hedonistički indeks cijena nekretnina • Hrvatska narodna banka započela je 2008. metodološki rad na izradi hedonističkog indeksa cijena stambenih nekretnina (HICN)². Korištenjem ulaznih podataka o realiziranim transakcijama i procjenama realiziranih transakcija iz baze Hrvatske burze nekretnina konstruiran je ekonometrijski model za izradu hedonističkog indeksa cijena nekretnina (HICN), koji je metodološki usklađen s odredbama Eurostatova Priručnika o indeksima cijena stambenih nekretnina (engl. *Handbook on Residential Property Prices Indices*)³. HICN se iskazuje na tromjesečnoj i godišnjoj osnovi počevši od prvog tromjesečja 1997., na razini Republike Hrvatske i dviju regija: Grada Zagreba i Jadrana. Osnovna ideja metodologije koja se primijenjuje pri izračunu indeksa jest da kupci određuju korisnost nekretnine na temelju njezinih

obilježja, pa je nužno odrediti cijene tih obilježja (atributa), tzv. implicitne cijene. No, budući da ne postoji tržište pojedinih atributa stambenog prostora, njihove se cijene procjenjuju jednostavnim ekonometrijskim modelima. Nakon procjene cijena pojedinih atributa za svaku je nekretninu moguće odrediti njezinu čistu cijenu, tj. cijenu koja je korigirana za utjecaj pojedinih atributa dane nekretnine, poput lokacije na kojoj se nekretnina nalazi, površine, broja soba i sl. Dinamika čistih cijena izravno se koristi za izračun HICN-a. Prema metodologiji ovakav indeks, za razliku od primjerice indeksa prosječne cijene ili medijana kvadrata stambenog prostora, korigira kretanje cijena za moguću pristranost u podacima uzrokovanu činjenicom što je u nekom razdoblju prodan neuobičajeno velik broj iznadprosječno ili ispodprosječno kvalitetnih nekretnina.

2 Korištena metodologija detaljno je opisana u Kunovac, D. et al. (2008.) *Primjena hedonističke metode za izračunavanje indeksa cijena nekretnina u Hrvatskoj*, Istraživanje I-20, HNB.

3 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/hicp/methodology/hps/rppi_handbook

Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće^a

u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
2008.	prosinac	5.410,0	100,3	109,1	107,0
2009.	prosinac	5.362,0	99,6	99,1	102,6
2010.	prosinac	5.450,0	97,6	101,7	100,6
2011.	prosinac	5.493,0	95,9	100,8	101,8
2012.	prosinac	5.487,0	96,6	99,9	100,7
2013.	prosinac	5.556,0	98,6	101,3	100,7
2014.	prosinac	5.716,0	101,5	102,9	100,3
2015.	svibanj	5.586,0	102,6
	lipanj	5.643,0	105,0
	srpanj	5.552,0	103,3
	kolovoz	5.575,0	103,2
	rujan	5.545,0	101,9
	listopad	5.630,0	103,4
	studen	5.689,0	105,8
	prosinac	5.648,0	104,3
2016.	siječanj	5.646,0	100,0	101,7	101,7
	veljača	5.652,0	100,1	102,7	102,2
	ožujak	5.722,0	101,2	101,9	102,1
	travanj	5.633,0	98,4	100,7	101,7

^a Počevši od siječnja 2016. podaci o prosječnim mjesečnim neto plaćama za razdoblje od siječnja 2015. nadalje dobiveni su korištenjem administrativnih podataka iz obrasca JOPPD te stoga nisu usporedivi s dosad objavljenim mjesečnim podacima (siječanj 1992. – prosinac 2014.).

Izvor: DZS

Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće • Prosječnu mjesečnu isplaćenu neto plaću u Republici Hrvatskoj izračunava i objavljuje Državni zavod za statistiku. Prema definiciji, prosječna mjesečna isplaćena neto plaća obuhvaća plaće zaposlenih za obavljene poslove na osnovi radnog odnosa i naknade za godišnji odmor, plaćeni dopust, blagdan i neradne dane određene zakonom, bolovanja do 42 dana, odsutnost za vrijeme stručnog obrazovanja, zastoje na poslu bez krivnje zaposlenoga, naknadu

za topli obrok i primitke na osnovi naknada, potpora i nagrada u iznosima na koje se plaćaju doprinosi, porezi i prirezi. Počevši od siječnja 2016. podaci o prosječnim mjesečnim isplaćenim plaćama za razdoblje od siječnja 2015. nadalje dobiveni su obradom administrativnih izvora podataka iz "Izvjestja o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja" – obrazac JOPPD te stoga nisu usporedivi s prethodno objavljenim mjesečnim podacima.

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	prosinac	-42,0	-33,3	-40,9	-30,7	-25,9	-51,8	-40,6	43,4	-40,3	-57,9
2009.	prosinac	-46,8	-32,7	-47,6	-35,7	-22,6	-64,5	-42,8	63,9	-42,5	-58,0
2010.	prosinac	-42,9	-30,6	-48,7	-40,7	-21,7	-65,9	-39,4	55,7	-39,4	-54,8
2011.	prosinac	-23,6	-8,9	-43,1	-31,6	-5,5	-56,5	-12,3	25,0	-41,2	-51,4
2012.	prosinac	-47,1	-33,5	-52,6	-42,1	-23,1	-71,4	-43,9	59,1	-44,2	-62,3
2013.	prosinac	-40,7	-26,3	-45,9	-34,5	-17,4	-61,9	-35,2	49,9	-41,3	-60,4
2014.	prosinac	-35,6	-24,3	-42,4	-31,4	-16,7	-57,0	-31,9	39,3	-38,7	-54,5
2015.	srpanj	-20,1	-8,0	-27,3	-18,6	-3,3	-32,3	-12,7	10,9	-31,1	-53,3
	kolovoz	-19,9	-4,9	-26,3	-17,8	-2,4	-30,9	-7,4	18,9	-30,2	-50,8
	rujan	-21,5	-7,6	-26,3	-20,4	-6,4	-25,8	-8,8	21,6	-32,8	-49,0
	listopad	-21,9	-9,0	-27,9	-19,8	-6,8	-27,9	-11,2	17,1	-36,0	-52,5
	studen	-18,3	-2,8	-25,1	-15,3	-1,4	-24,8	-4,3	18,3	-35,3	-49,1
	prosinac	-19,3	-3,9	-25,5	-15,4	-2,6	-26,2	-5,2	18,8	-34,9	-50,7
2016.	siječanj	-13,9	0,1	-20,2	-10,7	2,5	-19,6	-2,2	10,4	-30,1	-45,6
	veljača	-15,6	-2,8	-23,3	-14,9	-0,2	-19,9	-5,4	8,9	-35,0	-48,1
	ožujak	-18,3	-7,6	-24,9	-15,4	-2,2	-27,5	-13,1	10,4	-31,8	-47,7
	travanj	-19,1	-8,1	-24,6	-17,9	-3,4	-26,6	-12,8	8,3	-29,3	-52,0
	svibanj	-22,7	-13,6	-28,3	-18,9	-6,1	-33,5	-21,0	14,0	-32,5	-49,7
	lipanj	-21,6	-13,3	-27,2	-14,1	-2,6	-40,4	-24,0	13,0	-27,2	-46,7

Izvori: Ipsos Puls; HNB

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača • Anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. To se anketno istraživanje do travnja 2005. provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. provodi se svakoga mjeseca, uz tehničku i financijsku pomoć Europske komisije.

Upitnik sadržava ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_{z=1}^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponudeni/odabrani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na

pojedino pitanje. Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu $-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) glede specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa jesu:

IPP: I2, I4, I7 × (-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Popis banaka i štedionica

1. srpnja 2016.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Addiko Bank d.d., Zagreb
2. Banka Kovanica d.d., Varaždin
3. BKS Bank d.d., Rijeka
4. Croatia banka d.d., Zagreb
5. Erste&Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
6. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
7. Imex banka d.d., Split
8. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
9. Jadranska banka d.d., Šibenik
10. Karlovačka banka d.d., Karlovac
11. KentBank d.d., Zagreb
12. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
13. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
14. Partner banka d.d., Zagreb
15. Podravska banka d.d., Koprivnica
16. Primorska banka d.d., Rijeka
17. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
18. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
19. Samoborska banka d.d., Samobor
20. Sberbank d.d., Zagreb
21. Slatinska banka d.d., Slatina
22. Société Générale – Splitska banka d.d., Split
23. Štedbanka d.d., Zagreb
24. Vaba d.d. banka Varaždin, Varaždin
25. Veneto banka d.d., Zagreb
26. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Štedne banke koje imaju odobrenje za rad

1. Tesla štedna banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb, posluje u skladu sa Zakonom o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN, br. 138/2006. i 25/2013.)

Predstavništva inozemnih banaka

1. BKS Bank AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.6.2000.
2. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.5.2002.
3. Banka splitsko-dalmatinska d.d., Split	1.7.2016.
4. Centar banka d.d., Zagreb	30.9.2013.
5. Credo banka d.d., Split	16.1.2012.
6. Glumina banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
7. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.4.2000.
8. Ilirija banka d.d., Zagreb	6.4.1999.
9. Nava banka d.d., Zagreb	1.12.2014.
10. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	8.9.2000.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.5.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci (sada INTERNET MOBILE BANK d.d., Križevci)	3.1.2005.
3. Obrtnička štedna banka d.d., Zagreb	22.12.2010.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	7.3.2001.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. srpnja 2016.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	prof. dr. Boris Vujčić
Članovi Savjeta	Neven Barbaroša
	Bojan Fras
	dr. sc. Michael Faulend
	Relja Martić
	Damir Odak
	mr. sc. Tomislav Presečan
	mr. sc. Vedran Šošić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	prof. dr. Boris Vujčić
Zamjenik guvernera	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Vedran Šošić
Viceguverner	Damir Odak
Viceguverner	Neven Barbaroša
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan
Viceguverner	Bojan Fras
Viceguverner	dr. sc. Michael Faulend

Izvršni direktori

Sektor istraživanja	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor statistike	Tomislav Galac
Sektor za centralnobankarske operacije	mr. sc. Irena Kovačec
Sektor bonitetne regulative i supervizije	Željko Jakuš
Sektor za međunarodne odnose i procjenu mogućnosti sanacije	mr. sc. Sanja Tomičić
Sektor platnog prometa	Ivan Biluš
Sektor za planiranje, kontroling i računovodstvo	dr. sc. Diana Jakelić
Sektor za informatičke tehnologije	dr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Zaninović

Kratice i znakovi

Kratice

b. b.	– bazni bod
BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BEA	– Ured SAD-a za ekonomske analize (engl. <i>U. S. Bureau of Economic Analysis</i>)
BIS	– Banka za međunarodne namire (engl. <i>Bank for International Settlements</i>)
BZ	– blagajnički zapisi
CDS	– premija osiguranja od kreditnog rizika (engl. <i>credit default swap</i>)
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
d. n.	– drugdje nespomenuto
DZS	– Državni zavod za statistiku
EK	– Europska komisija
EMU	– Ekonomska i monetarna unija
engl.	– engleski
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
Fed	– američka središnja banka (engl. <i>Federal Reserve System</i>)
fik.	– fiksni
FISIM	– posredno mjerene naknade za uslugu financijskog posredovanja
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HPB	– Hrvatska poštanska banka
HWWI	– Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (njem. <i>Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut</i>)
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
IEA	– Međunarodna agencija za energiju (engl. <i>International Energy Agency</i>)
ILO	– Međunarodna organizacija rada (engl. <i>International Labour Organization</i>)
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
IPC	– indeks potrošačkih cijena
JTR	– jedinični troškovi rada
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NDA	– neto domaća aktiva
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OECD	– Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (engl. <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
OP	– obvezna pričuva

PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja
PPI	– indeks cijena pri proizvođačima (engl. <i>Produce Price Index</i>)
PSR	– Pakt o stabilnosti i rastu
RH	– Republika Hrvatska
SDR	– posebna prava vučenja
SKDD	– Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– T – Hrvatski Telekom d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Troslovne oznake za valute

ATS	– austrijski šiling
CHF	– švicarski franak
CNY	– juan renminbi
DEM	– njemačka marka
EUR	– euro
FRF	– francuski franak
GBP	– funta sterlinga
HRK	– kuna
ITL	– talijanska lira
JPY	– jen
USD	– američki dolar
XDR	– posebna prava vučenja

Dvoslovne oznake za zemlje

AT	– Austrija
BE	– Belgija
BG	– Bugarska
CY	– Cipar
CZ	– Češka
DE	– Njemačka
DK	– Danska
EE	– Estonija
ES	– Španjolska
FI	– Finska
FR	– Francuska
GB	– Velika Britanija
GR	– Grčka
HR	– Hrvatska
HU	– Mađarska
IE	– Irska
IT	– Italija
LT	– Litva
LV	– Letonija
MT	– Malta
NL	– Nizozemska
PL	– Poljska
PT	– Portugal
RO	– Rumunjska
SI	– Slovenija
SK	– Slovačka

Znakovi

- – nema pojave
- – ne raspolaže se podatkom
- 0 – podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere

- Ø – prosjek
- a, b, c,... – oznaka za napomenu ispod tablice i slike
- * – ispravljen podatak
- () – nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

ISSN 1334-0042 (online)